

KALENTERI 1921

KALENTERI

AMERIKAN SUOMALAISELLE
TYÖVÄELLE

1921

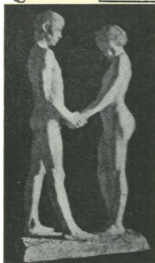

KUSTANTAJAT:
AMERIKAN YHDISTYNEET SUOMALAISET SOSIALISTISET
KUSTANNUSYHTIÖT

Suomalaisen Sos. Kustannusyhdistön Kirjapaino, Fitchburg, Mass

KALENTERI
1921

Tammikuu

C. J. Eids: Nuoruus.

MERKKIPAIVIA

2 p. (1920) Yhdysvaltain oikeusdepartementin järjestämä joukkojahti. Noin 5000 ulkomaalaista radikaalia vangitaan karkottamista varten.

3 p. (1920) Neuvosto-Venäjä ilmoittaa Itälielle ja sen kautta koko maailmalle olevansa valmis solmiamaan rauhansuhteet.

7 p. (1920) New Yorkin laisäättäjäkunnasta häädetään Sosialistipuolueen edustajaryhmä. Häätäjät väittävät: Sosialistipuolue on vallankumouksellinen ja siitä syytä laitton järjestö.

9 p. (1920) Sosialistipuolueen edustaja Yhdysvaltain kongressiin, V. Berger, kielletään toisen kerran ryhtymästä edustajatoimeensa.

13 p. (1920) Vastavallankumouksellinen tsaarilaiskenraali, Denikin, kärsii ratkaisevan häviön sodassa Neuvosto-Venäjää vastaan, menettäessään Odessan.

16 p. (1920) Kolme Sosialistipuolueen jäsentä Uticassa, N.Y. tuomitaan 18 k.k. vankilaan. Syy: valtiollisten vankien vaputtamista vaativien lentolehtisten jakaminen. — Perustuslainen kieltolaki astuu voimaan Yhdysvalloissa.

17 p. (1920) Liittovaltain Korkein neuvosto, päättää: "Kaupankäynti Hittolaismailta ja puolueettomista valloista Venäjän kansan kanssa on sallittu."

18 p. (1920) Kommunistisen työväenpuolueen 27 jäsentä asetetaan Chicagossa syylliseen puolueensa ohjelman mukaisten puheitten pitämisestä.

24 p. (1920) Yhdysvaltain hallituksen työdepartementti julistaa Kommunistipuolueen laittomaksi järjestöksi.

27 p. (1918) Sisällissota Suomessa alkaa.

28 p. (1920) Koltchak, tsaarilaisamiraali, Hittolalamaitten tunnustama diktaattori Siperiassa, joutuu Neuvosto-Venäjän vangiksi. Tuomitaan kuolemaan.

NIMIPAIVAT

1 p. Uusivuosi	17 p. Anton
2 p. Anpeli, Net	16 p. Ilmari
3 p. Eenokki	18 p. Laura
4 p. Root	19 p. Heikki
5 p. Lea	20 p. Fabian
6 p. Loppilainen	21 p. Aune
7 p. Aukusti	22 p. Tiera
8 p. Gunard	
9 p. Veikko	23 p. Meri
10 p. Sigurd	24 p. Kauko
11 p. Osovald	25 p. Paavali
12 p. Toini	26 p. Polykarpus
13 p. Nuutti	27 p. Viljo
14 p. Feeliika	28 p. Kaarlo
15 p. Siviä	29 p. Valtteri
	30 p. Gunilla
	31 p. Aili

Helmikuu

J. Börjeson: Musikki.

NIMIPAIVAT

1 p. Bertha	15 p. Siipri
2 p. Kynttelinp.	16 p. Julla
3 p. Heugo	17 p. Väinö
4 p. Ansgarius	18 p. Rusko
5 p. Armi	19 p. Kauppo
6 p. Dorotea	20 p. Hulda
7 p. Rikhard	21 p. Keljo
8 p. Laina	22 p. Tuullikki
9 p. Naima	23 p. Terttu
10 p. Elja	24 p. Karkausp.
11 p. Eufroayne	25 p. Viktoria
12 p. Elma	26 p. Nestor
13 p. Sulo	27 p. Torsti
14 p. Valentin	28 p. Onni

MERKKIPÄIVÄ

3 p. (1920) Viron ja Neuvosto-Venäjän välillä solmitaan rauha.

4 p. (1920) Vladivostok joutuu jälleen Neuvosto-Venäjän käsiin.

8 p. (1920) Toverin toimittajalle Wm. Reivolle ja taloudenhoitajalle A. Partanille ilmoitetaan, että heidän on oltava valmiit vankilaan palvelukseen kaksi vuotta sotavastaisen sosialistisen kirjallisuuden levittämisen johdosta.

12 p. (1920) Aselepo solmitaan Latin ja Neuvosto-Venäjän välillä.

17 p. (1920) Berliinistä ilmoitetaan, että sotaministeri Nosken toimesta 50 itsenäisten sosialistien ja kommunistien lehtiä on lakkautettu.

18 p. (1920) Neuvostojen käsissä oleva osa Ukrainasta julistetaan itsenäiseksi neuvostotasavallaksi, ollen liitossa Neuvosto-Venäjän kanssa.

21 p. (1920) Muurmännin rannikko joutuu kokonaan bolshevikien käsiin.

24 p. (1920) Euroopan liittolaismaitten pääministerien neuvosto päättää lähettää tutkijakunnan Neuvosto-Venäjälle, ottaakseen selkoa millä kannalla asiat ovat Venäjällä.

26 p. (1920) Uudistetussa äänten laskussa havaitaan, että New Yorkin kunnallisaalien äänten laskussa oli varastettu Sosialistipuolueelta kaksi edustajapaikkaa.

27 p. (1920) Moskovan sovjetivaaleissa valittiin 650 kommunistia, 24 kom. myöskimielistä, 37 puolueetonta ja 5 menshevikkiä.

28 p. (1920) Ranskan rautatiekäiset julistavat yleislakon. Ministeristö ryhtyy toimenpiteisiin tehdäkseen Ranskan ammattijärjestön laittomaksi järjestöksi.

Maaliskuu

Ruth Miles "Ihvera Kaisa".

NIMIPÄIVÄT

1 p. Alpo	17 p. Kerttu
2 p. Fanny	18 p. Edward
3 p. Kauko	19 p. Juuso
4 p. Adrian	
5 p. Laila	20 p. Jakkima
	21 p. Pentti
6 p. Rudolf	22 p. Wihtori
7 p. Perpetua	23 p. Akseli
8 p. Wilppu	24 p. Gabriel
9 p. Edwin	25 p. Maria
10 p. Aura	26 p. Immanuel
11 p. Kalerro	
12 p. Gregorius	27 p. Soini
13 p. Ernesti	28 p. Armas
14 p. Matilda	29 p. Jonas
15 p. Risto	30 p. Uko
16 p. Herbert	31 p. Irma

MERKKIPÄIVÄ

1 p. (1920) Ranskan sosialistipuolue päättää Strasburgin puoluepäivillä luopua Toisesta Internationalista.

6 p. (1920) Saksan hallitus esittää Suomelle 127,000,000 markan laskun Suomen työläisten kapinan kukistamisesta ja valkoisen terrorin avustamisesta.

8 p. (1920) Ruotsissa muodostetaan oikeistososialistien hallitus. Pääministeriksi Branting.

12 p. (1920) Liittolainsmaat valtuuttavat Kreikan sotimaan Turkkiä vastaan, vallottaakseen Anadolian.

14 p. (1883) sammui Karl Marxin, maailman suurimman yhteiskunnallisen ja valtiollisen ajattelijan elämä Lontoossa.

13 p. (1920) Keisarikunnan Junkkerien vallankaappaus Saksassa. Ebertin hallitus pakenee Berliinistä. Työläiset julistavat yleislakon. Ebertin hallitus puaa uudistettuna valtaan. Vainankumoukselliset työläiset yrittävät jatkaa kapinaa työväenvalian alkaansaamiseksi, mutta häviävät.

20 p. (1920) Yhdysvaltain senaatti hyökkää Versaillesn rauhansopimuksen.

22 p. (1920) Seitsemän I.W.W. jäistä tuomitaan Centrallassa, Wash. 25—40 vuoteen vankilaan. Erinäiset A. F. I:n edustajat seurasivat juttua, kuten valmiehet. Ne antoivat lausunnon: "syytön."

23 p. (1920) Ilmotetaan, että Yhdysvaltain Sosialistipuolue on ilmoittanut Kolmannelle Internationalelle päätöksen suhteestaan Kolmanteen Internationalaan ja pyytännyt pääsää siihen.

30 p. (1920) Tanskan työväenjärjestöt aloittavat yleislakkovalmistelut kuninkaan ja hovin valtiokaappauksen johdosta. Työläiset voittavat kaikki vaatimuksensa.

Huhtikuu

G. Malmquist: Erik.

MERKKIPÄIVÄ

1 p. (1920) Soviettivallan virallisen edustajan L. Martensin maastakarkotuskuulustelu alkaa New Yorkissa.

5 p. (1920) Ranskan hallitus alkaa sotilaalliset toimenpiteet vallatakseen lisää saksalaisia aluelta, kunnes sisäinen tilanne Saksassa muuttuu.

7 p. (1920) Japani kaappaa käsiinsä Vladivostokin.

8 p. (1920) Liittovaltain pöytäkirjoituksen tuomari, Bostonissa, Anderson, selittää toteennäytetyksi, että Yhdysvaltain hallitus oli yhtenä osallisena perustamassa kommunistipuoluetta.

9 p. (1920) Milwaukeen kunnallisaavun tulokset osoittavat: 11 valtuusmiestä ja pormestari oli valittu sosialistipuolueen listalta.

12 p. (1920) Rautatievalheidmiesten "laiton lakko" leviää itävaltiolitten tärkeimpiä ratapihoja käsittäväksi.

20 p. (1920) Porvaris-vapaa mielisten lähetystä Washingtonissa vaatimassa valtiollisten vankien ammahtamista.

21 p. (1920) New Yorkin lain säätäjäkunta hyväksyy lain tehdä kseen Sosialistipuolueen laittomaksi. Kuvernööri kieltää vahvistukseensa.

29 p. (1920) Ilmotetaan, että Yhdysvaltain hallitus oli kieltänyt Ranskan sosialistipuolueen keskustan johtajalta, J. Lonquetilla, pääsyn Yhdysvaltoihin.

29 p. (1920) Puola alkaa varsinaisen sodan Neuvosto-Venäjää vastaan.

NIMIPÄIVÄT

1 p. Haarnid	10 p. Jalo
2 p. Pellerro	17 p. Eljas
3 p. Ferdinand	18 p. Waldemar
4 p. Ambrosius	19 p. Ikäheimo
5 p. Irene	20 p. Arnalla
6 p. Wilho	21 p. Anselmi
7 p. Allan	22 p. Alina
8 p. Suoma	23 p. Yrjö
9 p. Otto	24 p. Albert
10 p. Hesekiel	25 p. Markus
11 p. Werna	26 p. Teresia
12 p. Julius	27 p. Engelbrekt
13 p. Tellervo	28 p. Tuure
14 p. Thurtius	29 p. Tyko
15 p. Linda	30 p. Mirjam

Toukokuu

Ruth Mälles: Tuulinen ilma

NIMIPÄIVÄT

1 p. Vappu	17 p. Rebekka
2 p. Wuokko	18 p. Erkki
3 p. Riiainpäivä	19 p. Erna
4 p. Roosa	20 p. Karoliina
5 p. Jenny	21 p. Konstantin
6 p. Aleksandra	22 p. Hemminki
7 p. Helmi	23 p. Lyyli
8 p. Agda	24 p. Alarik
9 p. Timo	25 p. Urpo
10 p. Aino	26 p. Vilhelmiina
11 p. Osmo	27 p. Ihalempi
12 p. Lotta	28 p. Alma
13 p. Floora	29 p. Oiva
14 p. Edit	30 p. Basillus
15 p. Sohvi	31 p. Helka
16 p. Esteri	

MERKKIPÄIVÄ

1 p. (1920) Köyhälistön mielenosoitusjuhla suuremminä uudemmissa Euroopan maissa. Englannissa ensikerran miljoonia työttömiä ottamassa osaa mielenosoitukseen. Vaaditaan rauhanpuheita Venäjän kanssa.

5 p. (1920) Irlantilainen sydäkkälästä, J. Larkin, tuomitaan New Yorkista 10 vuodeksi vankilaan.

8 p. (1920) Sosialistipuolueen kansainliskonventioni alkaa New Yorkissa suomalaisen sosialistiosaston talolla. Presidenttiehdokkaaksi valitaan vallitvan Innoksen valitessa E. Debs.

10 p. (1920) Carranzan hallituksen Meksikossa kaatua ulkomaalaisten öljykapitalistien tukema vallankumous. Presidentti Carranza ja hänen seuraajiaan murhataan.

15 p. (1920) Suomen sosialistisen työväenpuolueen perustava kokous Helsingissä alkaa. Helsingin poliisi hajottaa kokouksen ja toistakymmentä kokouksen johtavaa edustajaa vankilaan. Syytetään valtiopetosaikeesta.

20 p. (1920) West Virginian kivihillaluueella kapinallista rauhattomuutta, johtuen hillparonien asettamista järjestysoikeuden esteistä, 11 henkilöä saa surmansa kahakoidsa kalvosmiesten ja yhtiöitten palkkaamien hurttien välillä.

21 p. (1920) Persialaiset kaupungit Kasplan mieren rannalla julistavat neuvostovalian.

27 p. (1920) Norjan sosialistipuolue hyväksyy neuvostojärjestelemäperlaatteen.

28 p. (1920) Neuvottelut Englannin ja Venäjän välillä kauppa-suhteista alkavat Lontoossa.

29 p. (1920) Suomen sosialidemokratian etevin johtaja Edward Valpas tuomitaan vankilaan elinkautekseen.

Kesäkuu

Adda Bontjäs Aidin äiti

NIMIPÄIVÄT

1 p. Teemu	16 p. Justina
2 p. Wenta	17 p. Urho
3 p. Orvokki	18 p. Tapio
4 p. Toivo	
	19 p. Siiri
5 p. Bonifasius	20 p. Into
6 p. Kustaa	21 p. Ahti
7 p. Roobert	22 p. Paulina
8 p. Salomo	23 p. Aatto
9 p. Ennio	24 p. Juusi
10 p. Seppo	25 p. Uno
11 p. Impi	
	26 p. Jeremias
12 p. Esko	27 p. Elvira
13 p. Eedla	28 p. Leo
14 p. Kelli	29 p. Pietari
15 p. Wimo	30 p. Päiviö

MERKKIPÄIVÄ

4 p. (1920) Kansainvälinen ammattiyhdistysliitto julistaa Unkarin boikottisaarron alaiseksi, pakottaakseen maan hallituksen luopumaan valkoisesta terrorista. Saarto osottautuu tehokkaaksi keinoksi.

5 p. (1920) A. F. Lin vuosikonventtioni alkaa Montrealissa. Konventtioni hyväksyy viralliseksi kannakseen ns. "puolueettomuussuhteen" valtiollisiin puolueihin. Kumpi vanhoista valtapuolueista lupaa enemmän työvaelle, sitä kannatetaan.

8 p. (1920) Saksan vaalit. Itsenäinen sosialistipuolue kohoaa vaaleissa toiselle sijalle, saaden 67 edustajaa. Oikeistososialistit 110; menettivät 53 edustajapaikkaa. Kommunistipuolue valitsee 4 edustajaa.

9 p. (1920) Santeri Nuorteva julkaisee lausunnon mikä viittää, että Amerikan kommunistipuolueitten perustajain henkinen johtaja Louis Fraina oli Yhdysvaltain oikeusdepartementin palveluksessa.

11 p. (1920) Italian sosialistipuolue kukistaa Nitin ministereiton.

18 p. (1920) Kansainvälinen merimiesliiton konventtioni päättää vaatia kauppasaarron poistamista Neuvosto-Venäjään nähden.

19 p. (1920) Amalgamated Clothing Workers-järjestö Rochesterissa, N. Y. tuomitaan suorittamaan erinäisille pukutehtailijoille \$100,000 vahingonkorvausta lakkovahdin pitämisen johdosta.

25 p. (1920) Ilmotetaan, että Venäjän neuvostohallitus on päättänyt muodostaa Vienen Karjalasta alueellisen kommunin ja valinnut sen johtajaksi Edvard Gyllingin.

Adda Bonifis, Toiminnanhalu

MERKKIPÄIVIÄ

1 p. (1920) F. J. Dixon, Wm Ivens, J. Queen ja G. Armstrong, kuulleen yleislakon johtajia Canadassa, nyt vankilassa, vallitu Manitoban länsiosasta kunnasta.

4 p. (1776) Julistetaan Yhdysvaltain itsenäisyys.

7 p. (1920) Yhdysvaltain valtiodepartementti ilmoittaa, että amerikkalaiset liikefirmat voivat omalla vastuullaan käydä kauppaa Neuv.-Venäjän kanssa rauhan tarkoituksiin käytettävillä tavaroilla.

8 p. (1920) Englannin kaivosmiesten liitto päättää yleislakon konventionissaan kutsua yleislakon sopivana aikana jos häällitys lähettää sotatarpeita Puolalle, eikä poista sotaväkeä Irtiannista.

15 p. (1920) Työläisten ja pikkuviljelijöiden puolueen konventioni Chicagossa. Presidenttiehdokkaaksi valitaan P. F. Cristensen.

16 p. (1920) Koko maata käsittevä sotalaki julistetaan Tšekko-Slovakian kommunismin tukahduttamiseksi.

20 p. (1920) Kolmannen Internationalen toinen kongressi Moskovassa. Väkinäisesti valittuja edustajia karkista Europan huomatuimmista maista.

21 p. (1920) Työläisten ja pikkuviljelijöiden presidenttiehdokas pyytää vanhojen puolueitten ehdokkaita vaatimaan Sosialistipuolueen presidenttiehdokkaan vankilasta vapauttamista. Ne kieltäytyvät käsittelemästä tätä asiaa.

29 p. (1920) Kenraali Ludendorff tarjoaa liittolaisille 500.000 vapaaehtoista armeijaa bolshevikeja vastaan, jos liittolaiset huojentavat rauhanehdot Saksalle.

30 p. (1920) Presidentti Wilson vaatii kaivosmiesten järjestyksen presidenttiä pakottamaan Illinoisin lakkoutuneet hiilenkajajat työhön.

31 p. (1920) Venäjän ja Puolan rauhaneuvoittelijat tapaavat toisensa lähellä Brest Litovskia.

NIMIPÄIVÄT

1 p. Aaro	17 p. Ossian
2 p. Linnea	18 p. Fredrik
	19 p. Suara
3 p. Arvo	20 p. Margareeta
4 p. Ulriikka	21 p. Johanna
5 p. Unto	22 p. Magdaleena
6 p. Eevalis	23 p. Olga
7 p. Klaus	
8 p. Turo	24 p. Kirsti
9 p. Iita	25 p. Jaakko
	26 p. Marita
10 p. Saara	27 p. Unikukka
11 p. Eleonoora	28 p. Haakon
12 p. Hermann	29 p. Olavi
13 p. Joeli	30 p. Eriikka
14 p. Ailiina	
15 p. Kauni	31 p. Helena
16 p. Reino	

Adda Bonfili: Vedeh pelko.

MERKKIPÄIVIÄ

1 p. (1919) Chicago rotumelakokouksen takia sotatilaan julistettuna.

2 p. (1919) Neuvostovalta Uokarissa kukistuu. Iela Kun pakenee. Rumanlalaiset alkavat ryöstöhyökkäyksen maahan.

3 p. (1919) Englannin hallitus päättää poistaa sotajoukkonsa Murmannin rannikolta.

4 p. (1919) Neljännesmiljoonaa työttömää käsittävä rautatiekonepajojen lakko alkaa Yhdysvalloissa.

10 p. (1920) Englannin työväenjärjestöjen edustajat antavat viimein hallitukselle, että jos se ryhtyy sotaan Neuvostovenäjää vastaan niin työväki pysähtyy maan teollisuuden ja liikenteen.

13 p. (1919) Presidentti Wilson kutsuu koolle Kansainliiton sääntösten mukaisen kansainvälisen työn, pääoman ja hallitusten edustajain kongressin Washingtoniin, mikä kokoontuu 29 p. lokakuuta.

15 p. (1919) Yhdysvaltain hallitus ilmoittaa Meksikolle, että ellei Amerikan kansalaiset saa rauhaa Meksikossa, niin Yhdysvaltain poliittikka muutetaan tarpeen mukaan.

18 p. (1919) Venäläisen Kansantalon kotitarkastus ja hävitys New Yorkissa.

19 p. (1919) Chicagossa kokoontuu ammattiyhdistysmiesten kokous pohtimaan kansallisen työväenpuolueen perustamista.

23 p. (1919) Saksan tasavalta alkaa vakinaisen toimintansa. Presidentti Ebert vannoo presidentin virkavalan.

26 p. (1920) Naisten yleinen äänioikeus Yhdysvalloissa astuu voimaan.

NIMIPÄIVÄT

1 p. Maire	17 p. Werner
2 p. Well	18 p. Lemmitty
3 p. Weera	19 p. Maunu
4 p. Maria	20 p. Samuli
5 p. Salme	
6 p. Sikatus	21 p. Sulho
	22 p. Iivari
7 p. Lahja	23 p. Auvo
8 p. Sylvia	24 p. Pärttyli
9 p. Natalia	25 p. Loviisa
10 p. Lauri	26 p. Ilma
11 p. Susanna	27 p. Toimi
12 p. Klaara	
13 p. Alfonso	28 p. Tauno
	29 p. Iines
14 p. Onerva	30 p. Eemil
15 p. Marjatta	31 p. Arvi
16 p. Aulla	

Syyskuu

C. Berger: Aamutervehdys

MERKKIPÄIVÄ

1 p. (1919) Sosialistipuolueen ylimääräinen konventio Chi-cagossa. Konventio käsittelee puoluehajaannuksen aiheutta-maa sekavaa tilannetta.

2 p. (1919) Kommunisti- ja kommunistisen työväenpuolueen perustava konventio aikaa Chi-cagossa.

4 p. (1919) Presidentti Wilson kutsuu "työn, pääoman ja ylei-sön" edustajain kongressin Wash-ingtoniin, saattaakseen "työn ja pääoman keskinäiset suhteet ko-konaan uudelle pohjalle". Kong-ressi hajaantui saatamatta mi-tään aikaa.

10 p. (1919) Poliisilakko Bos-tonissa aikaa.

11 p. (1919) Englannin ammat-tilyhdistysten konventio tekee päätöksen missä vaaditaan kai-voiten pikaista kansallistutta-mista.

18 p. (1919) A. F. of L:n kan-salliskomitea terästeollisuutta varten päättää, että koko ma-ta käsitävä rauta- ja terästyö-läisten lakko aletaan lokakuun 22 p:nä. (Lakkoon, mikä kesti 3 kk. otti osaa 367,000 työllistä).

23 p. (1919) Miliwaukeen so-sialistinen majuri kieltäytyy vi-rallisesti vastaanottamasta Bel-gian kuningasta kaupungiin, jonka majurina hän toimii.

27 p. (1919) Englannissa aik-kaa vaihtava, koko maata käsit-tävä rautatiekisten lakko.

30 p. (1919) Omahan kaupun-ki sotatilaassa kaupungissa rie-huneitten rotumellakolitten joh-dosta.

NIMIPÄIVÄT

1 p. Gottfrid	16 p. Miellikki
2 p. Toora	17 p. Eliisabet
3 p. Serafiina	
	18 p. Tyyno
4 p. Moosen	19 p. Fredrikka
5 p. Mainio	20 p. Augusta
6 p. Sakari	21 p. Matteus
7 p. Regina	22 p. Mauri
8 p. Taimi	23 p. Tekla
9 p. Eevert	24 p. Alvar
10 p. Kaleva	
	25 p. Kullervo
11 p. Valma	26 p. Cyprianus
12 p. Aleksanteri	27 p. Kalno
13 p. Jorma	28 p. Lennart
14 p. Iida	29 p. Mikael
15 p. Huno	30 p. Nyriikki

Adda Bonfills: Ensimäiset askelet.

NIMIPÄIVÄT

1 p. Wallo	16 p. Sirkka
2 p. Ludvik	17 p. Luukas
3 p. Hyväneuvo	18 p. Aleksel
4 p. Frans	19 p. Ullas
5 p. Inkeri	20 p. Kasper
6 p. Bruuno	21 p. Birger
7 p. Birgitta	22 p. Irja
8 p. Hilja	23 p. Severi
9 p. Iloa	24 p. Aallotar
10 p. Josefina	25 p. Hilda
11 p. Otao	26 p. Amanda
12 p. Walfriid	27 p. Heikki
13 p. Mielipäivä	28 p. Simo
14 p. Elna	29 p. Alfred
15 p. Heiv	30 p. Kustavaa
	31 p. Artturi

MERKKIPÄIVÄ

2 p. (1919) 100,000 miestä käsittävä laivarakentajain laukko aikaa Yhdysvaltain laivatelakolla.

3 p. (1919) Ranskan parlamentti hyväksyy Versaillesin rauhansopimuksen. Sosialistit käneatävät hyväksymistä vastaan.

4 p. (1919) Italian parlamentin sosialistiset jäsenet julkaisevat manifestin, jossa kehoitetaan työkäisiä ja sotilaita kaikkilla keinollia vastustamaan militaristien ja imperiaalisten aiketta.

7 p. (1919) Italia hyväksyy virallisesti Versaillesin rauhansopimuksen.

8 p. (1919) Suomen Sosialidemokraattinen puolue julistautuu vastustamaan yrityksiä Suomen ja Venäjän välisen sodan aikaansaamiseksi.

10 p. (1919) Suomen työväenkapinan kukistaja-armeijan johtaja, kenraali Von der Goltz julistautuu osalliseksi taisteluun Venäjän bolshevikkejä vastaan, toimien Itämeren maakunnissa, ryöstäen samalla näitä.

17 p. (1919) Vastavallankumouksellinen kenraali Judenitsh saapuu armeijoiheen lähelle Pietaria, missä bolshevikijoukot työvät Judenitshin armeijan perinpohjin.

29 p. (1919) Japani hyväksyy virallisesti Versaillesin rauhansopimuksen.

Marraskuu

C. J. Eldis: Britta.

MERKKIPÄIVÄ

1 p. (1919) Noin 400.000 hilenkaivajaa aikaa jakon Yhdysvalloissa. Tuomari Anderson, Indianapoliksessa, hakituksen pyyntöä noudattaen, julistaa jakon laittomaksi.

4 p. (1919) Kenraali Mannerheim, palautetaan ulkomaamatkailta, lähettää kirjelmän Suomen hallitukselle, vaalien hallitusta julistamaan sodan Venäjää vastaan.

5 p. (1919) Saksalainen sosialisti johtaja Hugo Haase kuolee vaitoiliseen salamurhaajan ampuman vammien johdosta.

8 p. (1919) Luskin komitean toimesta vangitaan New Yorkissa satoja sosialisteja, pidetään kotitarkastuksia, m.m. Brooklynin a. a. osaston taloilla.

12 p. (1919) Sosialistinen kongressimies V. Berger kielletään ryhtymästä edustaja toimeensa. Syynä 20 vuoden vankeilatuomio sotavastustien puheitten pitämisestä.

16 p. (1919) Vaalit Italiassa. Sosialistipuolue voittaa parlamenttiin 156 edustajaa.

21 p. (1919) Ranskan vaalien ääntenlasku osoittaa Sosialistipuolueen äänimäärän kohonneen 600.000.

22 p. (1919) Itsenäisen työväenpuolueen perustava kokous Chicagossa.

NIMIPÄIVÄT

1 p. Kekri	16 p. Aarne
2 p. Topias	17 p. Eino
3 p. Erlend	18 p. Mäke
4 p. Hertha	19 p. Aili
5 p. Malakias	20 p. Jalmar
6 p. Kustaa	21 p. Hilma
7 p. Eugen	22 p. Cecilia
8 p. Aatos	23 p. Klemetti
9 p. Teodor	24 p. Lempi
10 p. Luther	25 p. Katri
11 p. Martti	26 p. Dagmar
12 p. Konrad	27 p. Hilikka
13 p. Kristian	28 p. Steen
14 p. Oihonna	29 p. Almo
15 p. Leopold	30 p. Antti

Joulukuu

Ruth Milles: Pesijätär.

NIMIPÄIVÄT

1 p. Oskari	16 p. Adele
2 p. Beata	17 p. Raakel
3 p. Wellamo	18 p. Aapo
4 p. Alra	19 p. Nikolai
5 p. Selma	20 p. Ilmikki
6 p. Niilo	21 p. Tuomas
7 p. Agaton	22 p. Rafael
8 p. Kyllikki	23 p. Israel
9 p. Anna	24 p. Antami
10 p. Juudit	25 p. Joulup.
11 p. Tanell	26 p. Tapani
12 p. Tuovi	27 p. Johannes
13 p. Lucia	28 p. Lasten päiv.
14 p. Jouko	29 p. Kauha
15 p. Helmo	30 p. Taavetti
	31 p. Sylvesteri

MERKKIPÄIVÄ

1 p. (1919) Italian sosialistit, parlamentin suurin puolue, 156 edust. kieltää kuninkaan, kunniolttamisen parlamentin avajaisissa.

3 p. (1919) Yhdysvaltain U. M. W. järjestön virkailijat määrätään vangittavaksi, elleivät he julistat hillenkalvajain lakkoa päättyneeksi.

6 p. (1919) Yleisäänestys S.S. Järjestön julistamisesta riippumattomaksi Sosialistipuolueesta, alkaa. Äänestys kumoa esityksen.

12 p. (1919) Unkarin rauhansopimus esitetään. Se vaatii Unkarilta 18 biljoonaa kruunua sotakorvauksia.

13 p. (1919) Neuvosto-Venäjän kirjelma liittolaisvaltain pääministerille, jossa tarjotaan rauhaa, palautetaan takaisin, vastaamatta.

18 p. (1919) Ilmotetaan, että Japani jatkaa, vaikka yksinään, hyökkäystä Venäjää vastaan Siperiassa.

20 p. (1919) Sosialistien ponnistuksesta Suomen eduskunta säätää armahduslain, jonka nojalla 3.000 valtiollista vankia vapautetaan.

22 p. (1919) "Sovietti-Arkki" lähtee New Yorkista, vieden 249 Venäjälle karkotettavaksi tuomittua radikaalia.

24 p. (1919) Postimestari Burteson kieltäytyy palauttamasta postioikeudet New York Call-lehdelle. Pres. Wilson ilmoittaa että rautatiet palautetaan corporationien käsiin.

25 p. (1919) Ascensionin kirkon järjestämä, valtiollisten vankien vapauttamista vaativa mielenosoitus halotetaan New Yorkissa.

30 p. (1919) Neuvosto-Venäjä lähettää rauhantarjouksen Puolalle.

31 p. (1919) Canadian hallitus julkaisee sodanalkaisten valtiollisten vankien armahduksen.

Liikevararikot Yhdysvalloissa

Seuraavat numerot liikevararikkojen lukumäärästä, niiden varojen ja velkojen suuruudesta, ovat otetut Bradstreetin tilastoista.

Vuosi	Luku	Varat	Velat
1919	4,726	\$47,374,867	\$98,041,226
1918	8,261	59,088,210	118,373,638
1917	11,085	72,520,958	139,125,537
1916	13,884	72,162,251	148,026,931
1915	16,048	137,238,569	236,612,421
1914	12,981	165,353,622	298,639,077
1913	11,652	130,765,630	229,804,589
1912	11,399	83,949,503	166,581,396
1911	10,266	84,860,063	152,956,868
1910	9,428	71,317,666	149,074,273
1909	9,712	58,785,074	118,009,560
1908	11,763	149,524,735	262,260,259
1907	7,861	205,211,599	275,818,124
1906	7,669	51,105,799	101,276,480
1905	8,233	52,537,848	100,742,108
1904	8,559	66,803,980	125,128,838
1903	7,804	68,619,740	122,367,878
1902	8,262	41,111,871	85,870,278
1901	8,710	51,234,504	108,326,333

Mielenkiintoa näissä numeroissa herättää se seikka, että taloudellisina pulakausina liikevararikkoja on enimmän, kuten esim. vuosina 1914 ja 1915, jolloin maailman sota ei ollut vielä ehtinyt vilkastuttaa Yhdysvaltain teollisuutta. Täten kapitalistisessa yhteiskunnassa liikekilpailu ei ole ainoa, mikä hävittää heikommät yritykset ja keskittää sekä omaisuuden että vallan joka suhteessa harvoille voimakkaimmille, vaan teollisuuspaniikit, joita aina seuraavat ahtaat raha-asiat, ajavat muutaman vuoden sisällä taloudelliseen häviöön tuhansia likkeitä, jotka ilman teollisuuspulia jatkaisivat voimakkaimpoin kilpailusta huolimatta vielä jotenkuten kituvaa elämäänsä. Teollisuuspulat täten jouduttavat kapitalistisen kilpailun työtä.

Elintarpeiden hintojen kohoaminen

(Nämä tilastot ovat vain niistä maista, joissa ovat erikoiset viraatot, jotka seuraavat kuukausi kuukaudelta hyödykkeiden hintojen ja vuokrien kohoamista ja koskevat ne

maailman sodan puhkeamisen ja vuoden 1920 maaliskuun
väliltä aikaa. Heinäkuulla v. 1914 merkittin kussakin

Englanti	199	100	199	230
Ranska	100	100	110	236
Tanska	100	---	132	235
Canada	100	107	112	232
Belgia	100	---	---	---
Aust- raalia	100	107	129	233
Yhdys- vallat	100	101	105	232
Sveitsi	100	107	126	232
Ruotsi	100	112	130	237
Espanja	100	101	110	237
Norja	100	---	---	---
Uusi Seelanti	100	111	116	237
Hollanti	100	---	---	---
Italia	100	108	132	235
Vuosi ja kuukausi	1914	1915	1916	1920
Heinäk.	100	108	144	259
Tammik.	100	108	144	275
1916	100	108	144	275
Tammik.	100	108	144	275
1917	100	108	144	275
Tammik.	100	108	144	275
1918	100	108	144	275
Tammik.	100	108	144	275
1919	100	108	144	275
Tammik.	100	108	144	275
1920	100	108	144	275
Heinäk.	100	108	144	275
Maalisk.	100	108	144	275

maassa elintarpeiden hinnat sadalla ja osottajanumeron
kohoaminen osoittaa niin monen prosentin kohoamista
sen jälkeen.)

Kalkissa muissakin maissa on ollut käynnissä samalainen hintojen kohoamisprosessi. Japanissa esim. elämäntaso kohosi nopeammin kuin elintarpeiden hinnat vuosien 1900 ja 1916 välisellä ajalla. Mutta jo sitä seuraavana vuotena tilanne kävi päinvastaiseksi. Vuoden 1917 lopussa olivat palkat 105 prosenttia ja elintarpeiden hinnat 154 prosenttia korkeammalla kuin v. 1900. Sodan lopussa olivat palkat 157 prosenttia ja elintarpeiden hinnat 195 prosenttia korkeammat kuin 18 vuotta takaperin. Vuoden 1919 lopussa olivat elintarpeet 240 prosenttia korkeammat kuin v. 1900.

Argentiinassa vuosien 1913 ja 1919 välisellä ajalla jauhojen hinta kohosi enemmän kuin kaksinkertaisesti, perunain nelinkertaisesti, teen kaksinkertaisesti, elävän kaksinkertaisesti, riisin kolminkertaisesti, lihan enemmän kuin kaksinkertaisesti ja juuston kaksinkertaisesti.

Tshekko-Slovakiasta ei ole saatavissa minkäänlaisia elintarpeiden hintojen keskimääräistä kohoamista koskevia numeroita. Mutta hinnat sielläkin ovat kohonneet huimaavasti — noin 345 prosentista aina 2,285 prosenttiin asti.

Etelä-Afrikan siirtokunnassa ovat elinkustannukset kohonneet sitte vuoden 1910 noin 41.1 prosentilla.

Saksassa on elintarpeiden hinnat kohonneet elokuun v. 1914 ja elokuun v. 1919 välisellä ajalla keskimäärin noin 224 prosentilla.

Työläisperheen elantokustannukset Yhdysvalloissa

Yhdysvalloissa on v. 1920 alkupuolella palkkariltojen sovittelujen yhteydessä joulukuulla v. 1919 vallitseviin hintoihin perustuen laadittu kaksi budjettia siitä kuinka paljon työläisperhe tarvitsee elääkseen vuodessa — professori Ogburnin ja Yhdysvaltain työviraston laatimat. Professori Ogburn asetti alimmaksi summaksi, minkä keskikokoinen viisihenkinen perhe tarvitsee elääkseen vuodessa \$2,060 ja Yhdysvaltain työvirasto \$2,262. Professori Ogburnin budjetti laadittiin kalkkien saatavissa olevien tilausten ja maan parhaiden asiantuntijain avustamana kesällä v. 1918 sotatyölautakunnan käytettäväksi kuin myöskin tuomari Samuel Alschulerille määrittellessään teurastamojen ja lihanpakkauslaitosten työllisten palkkoja. Budjetti on saatettu alkaansa vastaavaksi lisäämällä siihen elintarpeiden hintojen kohoaminen kesäkuun 1918 ja joulukuun

1919 välillä, joten senkin mukaan työläisperhe eläkkeeseen tarvitsee \$2,118,94 vuodessa. Professori Ogburnin budjetti on kaikesta huolimatta hyvin konservatiivinen ja siinä on otettu huomioon vain se minkä työläisperhe ehdottomasti tarvitsee pysyäkseen kohtalaisessa terveydessä. Ogburnin budjetti on seuraava:

1. Ruokaan	801.38
2. Vaatteisiin:	
Miehelle	\$146.81
Vaimolle	130.92
Pojalle (11 v.)	77.40
Tytölle (5 v.)	66.13
Pojalle (2 v.)	34.00
	<hr/>
	455.26
3. Vuokraan, lämpöön ja valoon	286.00
4. Sekalaisia	576.30
	<hr/>
	\$2.118.94

Kuten jo edellä huomautettiin, budjetti on hyvin vaatimaton. Miehen pukuun on varattu vain \$40.00 ja sen pitäisi kestää hänellä kaksi vuotta, päällystakkiin \$35.00 ja sen pitäisi kestää neljä vuotta ja sadetakin pitäisi kestää kuusi vuotta.

Mutta kuten jokainen tietää, vain harvat työläiset Yhdysvalloissa saavat niin paljon kuin heidän professori Ogburnin budjetin mukaan pitäisi saada voidakseen elää kohtuullisessa mukavuudessa ja terveydessä. Ja nekään työläiset, joidenka palkka, tariffin mukaan, nousisi tuohon summaan, eivät todellisuudessa saa sitä. Kaikille työläisille tulee useampia työttömiä päiviä vuodessa sairauksien, tapaturmien ja työttömyyden tähden ja menot työttöminä päivinä ovat yhtä suuret kuin sellaisinaikin päivinä, jolloin perheen isä on työssä.

Maailman kultatuotanto

Maailman kultatuotanto, jossa ilmenevät lisääntymiset ja vähenemiset aiheuttavat tavallisina normaalisina kapitalistisina aikoina tavarain hintain nousemista ja laske-
mista, kohosi vuodesta 1905:tä säännöllisesti aina vuoteen 1915 saakka. Senjälkeen se on alkanut alentua, ollen vuotena 1918, jolta viimeisimmät numerot ovat saatavissa, alapuolella vuoden 1905 tuotannon. Seuraava taulu osoittaa kultatuotannon suuruuden vaihtelua:

Vuosi	Arvo Englannin punnissa.
1905	77,862,501
1906	83,446,712
1907	85,617,571
1908	91,225,402
1909	94,325,938
1910	93,367,596
1911	95,544,546
1912	97,599,256
1913	95,199,498
1914	93,760,617
1915	97,985,185
1916	96,090,535
1917	88,073,123

Vuotena 1918 eri maat tuottivat kultaa seuraavasti:

Maa	Unsia	Arvo punnissa
Englannin Afrikanlaiset siirtomaat	9,365,461	39,754,491
Austraalia	1,434,033	6,094,640
Canada	718,500	3,053,625
India	485,236	2,061,900
Englannin siirtomaat yhteensä	12,003,230	50,964,656
Yhdysvallat	3,313,373	14,064,000
Venäjä (arvioltu)	530,000	2,250,000
Meksikko	235,300	1,000,000
Belgian Kongo	128,240	545,000
Muut maat	1,882,500	8,000,000
V. 1918 tuotanto	18,092,643	76,823,656

Maailman hopeatuotanto

	1918 Unsia	1917 Unsia	1916 Unsia	1915 Unsia	1914 Unsia	1913 Unsia
Yhdysvallat	67,867	71,740	74,418	74,961	72,455	66,801
Canada	20,000	22,151	25,460	28,626	28,406	31,525
Meksikko	38,000	31,214	32,838	39,570	27,547	70,704
Keski-Amerika	2,500	2,370	2,692	2,326	2,755	2,135
Bolivia-Chile	5,000	4,197	4,492	3,870	790	4,050
Peru	11,000	11,000	10,787	9,420	9,214	8,351
Muu E.-Amerika	500	435	391	357	445	725
Europa	8,200	8,122	8,478	10,107	9,240	15,248
U. E. Walesia	9,500	9,263	8,069	8,205	13,250	14,505
Muu Australia	1,300	1,271	1,062	1,214	870	3,964
Japani	7,000	6,844	5,806	5,120	4,816	4,650
Brittiläinen Intia	2,500	1,500	629	285	236	—
Muut Aasian maat	100	142	92	79	89	532
Afrikka	1,200	1,194	1,203	1,188	1,058	1,056
Koko maailman	174,667	171,454	166,234	184,073	171,183	224,248

(Jokaisen luvun jälestä on jätetty kolme nollaa pois, joten ne liitettyinä luvut tarkoittavat kymmeniä tuhansia, satoja tuhansia ja miljoonia unseja.)

Paperirahan lisääntyminen maailmassa

Liikkeellä olevan paperirahan ja kultavarastojen arvo eri maissa oli vuosina 1914 ja 1919 miljoonissa dollareissa seuraava:

Maa	Heinäkuulla v 1914		Kullan suhde seteleihin prosentin teissa	Joulukuulla v 1919		Kullan suhde seteleihin prosentin teissa
	Kul-taa	Sete-leitä		Kul-taa	Sete-leitä	
Itävalta-Unkari	2254	4664	54.8	852	210,099	.5
Austraalia	29	48	60.4	86	260	33.1
Belgia	65	180	36.7	69	909	7.5
Brazilia	125	175	71.4	44	582	7.6
Bulgaria	27	33	83.3	9	476	2.0
Canada	94	162	58.2	123	300	40.9
Egypti	8	13	60.1	17	301	5.2
Suomi	7	24	28.3	8	205	4.0
Ranska	806	1,301	62.0	710	7,386	9.6
Saksa	298	492	43.2	266	7,561	3.5
Suurbritannia	195	140	134.6	594	2,132	23.9
Kreikka	47	39	120.0	247	266	130.3
Intia	124	220	56.2	(Ei ole numeroita)		
Italia	236	337	70.0	157	2,085	7.5
Japani	106	159	65.9	389	532	73.1
Uusi Seelanti	30	10	300.0	39	36	112.0
Portugali	6	83	7.3	10	499	2.6
Rumania	43	147	28.9	35	721	4.8
Venäjä	777	795	98.3	236	9,456	3.5
Siemi	4	12	32.7	(Ei ole numeroita)		
Etelä-Afrika	28	11	340.1	(Ei ole numeroita)		
Turkki	16	9	177.7	Ei no.	794	Ei no.
Yhdysvallat	1,023	1,056	92.6	2,107	4,051	52.2
Argentina	236	428	54.8	394	513	76.8
Tanska	20	42	47.2	52	130	39.8
Hollanti	66	126	52.1	266	420	61.1
Jaava	12	47	26.8	65	116	56.7
Norja	14	33	42.2	40	115	34.5
Ruotat	28	60	46.2	31	194	41.8
Espanja	106	378	28.1	471	749	62.9
Sveitsi	35	52	67.3	92	182	50.5
Yhteensä	44,874	67,275	70.0	46,849	160,783	13.7

Näissä numeroissa ei ole otettu lukuun Kiinaa enempää kuin Meksikkoa ja useita Keski- ja Etelä-Amerikan tasavaltojakaan. Kaikkien toistenkaan maiden numerot eivät ole ehdottomasti täydellisiä, m. m. Venäjää koskevat tilastot ovat vain lokakuuhun v. 1917, jonka jälkeen Venäjän setellen määrä kultavarastoihin jerrattuna on suuresti lisääntynyt. Joissakin maissa metallivarastot käsitteävät myös hopean. Mutta näidenkin numeroiden mukaan vaikka kultavarastot otettuna kaikki maat lukuun,

ovat huomattavasti lisääntyneet, niin liikkeellä olevien setellen määrä on lisääntynyt paljon suuremmassa määrässä — seitsemänkertaisesti kysymyksessä olevina vuosina. Ei ole ihme, että rahan arvo on alentunut ja tavarain hinnat ovat kohonneet. Vertaamalla hintatilastoja, huomaa, että hinnat ovat kohonneet enimmän juuri niissä maissa, missä liikkeellä oleva setelimäärä on enimmän lisääntynyt kultareservien pysyessä ennallaan tai pienentyessä.

Työteho eri maiden hiilikavannoissa

Yhdysvaltain kaivantoviraston Bulletin No. 69:än mukaan on eri maiden hillenkalvuteollisuudessa työlläisen tuotanto tonneissa vuotta kohden ollut kuluvalle vuosisadalle seuraava:

Vuosi	Yhdysvallat	Englantti	Ranska	Ranska	Belgia	Saksa	Japani	Intia	U. E. Walesia
1901	605	309	274	218	183	184	125	90	548
1902	581	314	269	201	137	183	136	85	519
1903	631	311	279	230	188	190	131	96	511
1904	592	312	277	219	181	197	134	103	480
1905	628	314	387	226	178	210	160	109	553
1906	646	324	302	211	186	218	134	113	570
1907	710	324	294	220	183	218	118	109	568
1908	602	301	279	211	179	223	129	113	578
1909	691	296	271	219	181	215	109	116	433
1910	692	287	275	215	183	217	126	121	520
1911	681	290	182	—	176	227	—	127	560

Vuoden 1911 jälkeiseltä ajalta ei ole täydellisiä tilastoja saatavissa muista maista kuin Yhdysvalloista ja Englannista. Näissä tilastoissa hillenkaivajan työtehon ohella on myös otettu huomioon hiilikavannoissa työskentelevien työlläisten lukumäärä ja hiilituotannon suuruus eri vuosina.

Vuosi	Yhdysvalloissa:		Miestä kohden tonneissa
	Työlläisten lukumäärä	Tuotanto tonneissa	
1912	722,662	477,202,304	660
1913	747,627	508,893,053	681
1914	763,185	458,504,890	601
1915	734,008	474,660,256	647
1916	720,971	526,873,371	731
1917	757,317	581,609,263	768
1918	762,426	605,546,343	794

Englannissa:

Vuosi	Työlläisten lukumäärä	Tuotanto tonneissa	Miestä kohden tonneissa.
1912	1,089,090	260,416,338	239
1913	1,127,600	287,430,473	255
1914	1,057,505	265,664,393	251
1915	953,642	253,206,081	265
1916	998,063	256,375,366	257
1917	1,021,340	248,499,240	243
1918	1,008,867	227,714,579	226

Viljelyn maan pinta-ala, sato ja sadon arvo Yhdysvalloissa

Virallisten numeroiden mukaan Yhdysvaltain maanviljelijät lisäävät viljelyksessä olevaa maata 10 prosentilla ja saivat tuoteltaan 120 prosenttia enemmän vuosien 1914 ja 1918 välisellä ajalla. Huomioon on otettu vain seuraavat viljalajit: vehnä, maissi, kaura, ohra, ruis, riisi, perunat, tupakka, heinät ja puuvilla.

Vuonna 1914 oli viljelyksessä 297,000,000 miljoonaa eekkeriä maata ja v. 1919 viljelyksessä oleva maa oli kohonnut 326,000,000 eekkeriin. Vuotena 1914 edellä luettelusta kymmenestä viljalajista saadun sadon arvo oli maanviljelysviraston numeroiden mukaan \$4,933,000,000 ja vuonna 1918 se oli \$10,934,000,000, lisääntyen noin 120 prosentilla. Maanviljelysvirasto asetti vuotena 1914 koko sadon kaikki vilja- ja hedelmäajit ja juurikasvit mukaan luettuna arvoksi \$9,895,000,000 ja v. 1918, noin \$21,386,000,000, lisääntyen noin 115 prosentilla.

Maanviljelystuotannon rahallinen arvo ei ole kuitenkaan kohonnut näin huomattavasti viljelyksien ja sadon suurentumisen kautta. Se johtuu melkein kokonaan hintojen noususta. Vehnässä oli v. 1914 kaikkiaan 53,541,000 eekkeriä ja sato oli 891,000,000 bushellia. V. 1914 vehnässä oli 59,110,000 eekkeriä ja sato kohosi vain 917,000,000 bushelliin. Mutta maanviljelijöille maksetun hinnan mukaan vehnäsadon arvo kohosi \$378,680,000 v. 1914 ja \$1,874,623,000 vuotena 1918. V:na 1914 oli maississa 103,435,000 eekkeriä ja sato 2,673,000,000 bushellia. Vuotena 1918 maississa oli 107,494,000 eekkeriä, mutta sadon suuruus oli vain 2,583,000,000 bushellia. (Vuoden 1917 maissisato oli kuitenkin suurin maan historiassa, nimittäin 3,965,000,000 bushellia.) Mutta maissisadon arvo kohosi tavattomasti. V. 1914 se oli \$1,722,000,000 ja v. 1918

\$3,528,000,000. Vehnästä maksettiin v. 1914 maanviljelijöille 98.6 senttiä bushellista ja v. 1918 \$2.04. Maisista maksettiin v. 1914 64.4 senttiä ja v. 1918 \$1.36.

Puuviljan viljelys on pienentynyt Yhdysvalloissa viljelyksessä olevan maan pinta-alaan ja sadon suuruuteen nähden. Vuotena 1914 puuviljan viljelyksessä oli 36,832,000 eekkeriä, sato ollen 16,135,000 paalia ja sadon arvo \$549,036,000. Vuotena 1918 puuviljan viljelyksessä oli enää vain 35,890,000 eekkeriä maata ja sato aleni 11,700,000 paallin mutta sadon arvo hintojen kohotessa nousi \$1,616,207,000. Vuonna 1914 maanviljelijöille maksettiin 6.8 senttiä paunasta ja v. 1918 27.6 senttiä.

Maanviljelystyöläisten palkat Yhdysvalloissa

Allaoleva taulu esottaa maanviljelystyöläisten palkat vuosina 1918 ja 1919 sekä palkkojen kohoamisen viimeksimainittuna vuotena:

Vuosi	Kuukausipalkka		Päiväpalkan korjuussa		Päiväpalkka tavallisessa työssä	
	Ilman "bordia"	"Bordin" kanssa	Ilman "bordia"	"Bordin" kanssa	Ilman "bordia"	"Bordin" kanssa
1918	\$47.07	\$34.92	\$3.20	\$2.65	\$2.63	\$2.07
1919	56.29	39.82	3.83	3.15	3.12	2.45
Palkat kohonneet pros. v.1919	19.59	14.02	19.69	18.87	18.63	18.36

Vaikka maanviljelystyöläisten palkat ovat näin hävettävän alaiset, niin Yhdysvaltain maanviljelysviraston sadon arvioimistomisto vakuuttaa, että palkat v. 1919 olivat korkeimmat kuin mitkä ne ovat kertaakaan olleet sitte vuoden 1866, jolloin näitä tilastoja alettiin kerätä.

Palkat vaihtelevat tavattomasti maan eri osien mukaan. Niinpä kuukausipalkalla työskenteleville maanviljelystyöläisille maksetaan eteläisissä Atlantin rannikkovaltioissa vain \$30.54 ja lännen valtioissa, vuoristovaltiot mukaan luettuna, maksetaan \$62.96. Sama vaihtelevuus on huomattavissa päiväpalkoissakin.

Yhdysvaltain ulkomaakauppa

Yhdysvaltain ulkomaakauppa vuodesta 1914, jolloin maailman sota alkoi vuoden 1919 loppuun saakka, on ollut tavattoman suurta jättäen tämän maan kapitalistien hyväksyjä suunnattoman korkean kauppabalanssin, kuten allaolevasta taulusta ilmenee:

Vuosi	Ulosvienti	Maahan- tuonti	Balanssi Y. hyväkäl
1919	\$5,118,991,800	\$651,405,600	\$4,467,586,200
1918 .	3,858,705,905	318,127,305	3,540,578,600
1917 ..	4,061,728,923	551,144,599	3,510,584,324
1916 .	3,813,278,324	633,316,886	3,179,961,438
1915 .	2,565,660,269	546,352,567	2,019,307,702
1914	1,339,295,916	783,517,509	555,778,407

Yhteensä \$20,757,661,137 \$3,483,864,466 \$17,273,796,671

Maailman öljytuotanto

Eri maat ovat v. 1918 ajalla tuottaneet paloöljyä, josta gasoliini y. m. nykyaikaiselle elämälle tärkeitä öljyt valmistetaan, seuraavasti:

Maa	Tuotanto tynnyreissä	Prosentti koko tuo- tannosta
Yhdysvallat	355,927,716	69.15
Meksikko	63,828,327	12.40
Venäjä	40,456,182	7.86
Hollannin I.-Intia	13,284,936	2.58
Rumania	8,730,235	1.70
Intia	8,000,000	1.55
Persia	7,200,000	1.40
Galitsia	5,591,620	1.09
Peru	2,536,102	.49
Japani ja Formosa	2,449,069	.47
Trinidad	2,082,068	.40
Egypti	2,079,750	.40
Argentina	1,321,315	.26
Saksa	711,260	.14
Canada	304,741	.06
Venezuela	190,080	.04
Italia	35,953	.01

Vuonna 1917 Cuba tuotti 19,167 tynnyriä öljyä, mutta sen öljytuotanto näyttää lakanneen kokonaan. Intian,

Galltsian, Japanin ja Formosan, Saksan ja Italian öljytuotanto on myös alentunut, kun taas kaikissa toisissa öljyjä tuottavissa maissa tuotanto on kohonnut melkoisessa määrässä.

Yhdysvallat ja Meksikko tuottavat yhdessä 81.55 prosenttia koko maailman öljystä. Mutta vaikka tuotanto Yhdysvalloissa onkin näin tavattoman suuri ja vaikka suurin osa Meksikon öljytuotannosta kuljetetaan Yhdysvaltoihin, niin siitä huolimatta tässä maassa alkaa vallita öljypula automobiilien, "troklen", traktorien y. m. öljyläikäylien koneiden yleistyessä. Yhdysvaltain kaivantoviraston palveluksessa oleva kemisti, David T. Day, lausuu Yhdysvaltain öljytuotannon sellaisena kun se nyt on (porata reikä maahan ja antaa öljyn pursuta ylös) saavuttaneen huippunsa ja että öljytuotantoa on lisättävä ryhtymällä valmistamaan gasoliinia y. m. öljyjä "shale-hillettä" y. m. aineista, joita ei ole tähän saakka yritettykään kun raakaöljyn maasta saanti on ollut niin helppoa.

Valtion omistamat ja yksityiset rautatiet maailmassa

Allaolevasta taulukosta ilmenee valtion omistamien ja yksityisten rautateiden pituus malleissa 31:ssä maassa, lukuunottamatta niitä maita, joista tilastot molemmista on annettu yhdessä. Yhdysvallat, Kiinan, Espanjan, Egyptin ja Yhdistyneen Kuningaskunnan (Englannin) kanssa on ainolta maita, joissa ei ole valtion omistamia rautateitä, lukuunottamatta 50 mailin mittaista palaa Panama kanavalla. Ranskassa hallitus omistaa kaikki ratapohjat ja rautatiesysteemi siellä on paljon yhtenäisempi kuin Yhdysvalloissa.

Harvat ihmiset, jotka pilkaton puhuvat hallituksen omistamista rautateistä, käsittävät, että maailmassa on 27 maata, joissa hallitus omistaa rautateitä 50 mailista ylöspäin kaikkiin rautateihin asti. Saksa on ensimmäisellä sijalla ollen siellä 35,000 mailia hallituksen rautateitä, sitä seuraa Venäjä 34,000 mailia (Venäjän rautatiet kuuluvat nyt kaikki yhteiskunnalle), Intia 29,000 mailia ja Itävalta-Unkari 23,000 mailia. Viimeksi mainittu maa on jakaantunut kolmeen valtioon: Itävaltaan, Unkariin ja Tšhekkoslovakiian, joten rautatiet ovat jakaantuneet samanmuotoisesti näille maille, mutta siitä huolimatta ovat edelleen hallitusten hallussa. Samoin on laita Venäjän suhteen.

Näissä tilastoissa ei esm. ilmene Suomen valtiorautateitä, koska ne on laskettu yhteen Venäjän rautateiden kanssa. Tilastojen mukaan maailmassa on 585,384 mailia rautateitä, joista 189,226 mailia (32.2 prosenttia) valtioiden omistamia. Jos jätetään Yhdistyneen Kuningaskunnan ja Yhdysvaltain rautatiet luvusta pois, niin enemmän kuin kolme viidettä osaa jällellä olevien 29 maan rautateistä kuuluu valtioille. Näihin eivät vielä kuulu Itävallan hallituksen käyttämät yksityiset rautatiet ja Ranskan hallituksen omistamat ratapohjat.

Maa.	Telden johto.	Koko pituus malleissa.	Valtion tiet malleissa
Algeria . . .	Sekalainen*)	2,871	1,803
Argentina . .	"	19,722	3,490
Itävalta . . .	Valtion	14,217	11,987
Belgia	"	2,715	2,706
Brazilla	Sekalainen	10,821	6,727
Bulgaria . . .	Valtion	1,200	1,200
Canada	Yksityinen	29,304	1,742
Chile	Sekalainen	5,020	3,236
Kiina	Yksityinen	606	— —
Kuba	"	2,580	130
Tanska	Valtion	1,219	1,219
Egypti	Yksityinen	1,486	— —
Ranska	Sekalainen	25,314	5,626
Saksa	Valtion	38,154	35,951
Hollanti . . .	Sekalainen	2,063	1,233
Unkari	Valtion	13,332	11,229
Intia	"	35,285	29,317
Italia	"	8,481	8,481
Japani	"	5,473	5,473
Meksikko . . .	"	6,193	6,193
Nbrja	"	1,917	1,635
Portugalla . .	Sekalainen	1,521	713
Rumania . . .	Valtion	2,205	2,205
Venäjä	Sekalainen	40,036	33,929
Espanja	Yksityinen	9,076	— —
Ruotsi	"	8,806	2,863
Siami	Valtion	506	506
Sveitsi	"	3,151	1,701
Etelä-Afrika .	"	8,281	8,281
Yhd. Kuning.	Yksityinen	23,691	— —
Yhdysvallat .	"	260,000	.50

*) Tarkoittaa sitä, että maassa on sekä valtion että yksityisten johdon ja kontrollin alaisia teitä.

Yhdysvaltain väkiluvun lisääntyminen ja siirtolaisuus*)

Viimeisen sadan vuoden ajalla Yhdysvaltoihin on tullut kolmekymmentä-neljä miljoonaa siirtolaista. Vuosien 1820 ja 1830 välisellä kymmenvuotiskaudella siirtolaiset eivät käsittäneet täyttä prosenttiakaan maan väkiluvun lisäyksestä kun taas v. 1910 päättyneenä kymmenvuotiskautena puolet väkiluvun lisäyksestä tuli siirtolaisuuden kautta. Seuraava taulukko osoittaa Yhdysvaltain väkiluvun lisääntymisen ja siirtolaisuuden kymmenvuotiskausina:

	Väkiluvun lisäys.	Siirtolaisuus.
1820—30	3,227,567	143,439
1830—40	4,203,433	599,125
1840—50	6,122,423	1,713,251
1850—60	8,251,445	2,598,214
1860—70	7,115,050	2,314,824
1870—80	11,597,412	2,812,191
1880—90	12,791,931	5,246,613
1890—1900	13,046,861	3,844,420
1900—10	15,977,691	8,795,691
1910—20 (arvioitu)	14,000,000	6,100,000

Nämä 34,000,000 siirtolaista jakautuvat eri maiden kesken seuraavasti:

Englannista, Skotlannista,	
Irlannista ja Walesista	8,205,675
Saksasta	5,495,539
Italialta	5,100,740
Itävalta-Unkarista	4,068,448
Venäjältä (suomalaiset niiden mukana)	3,311,406
Skandinavian maista	2,134,414
Ranskasta	523,806
Sveitsistä	256,707
Hollannista	214,508
Brittiläisestä Pohjois-Amerikasta	834,450
Meksikosta	217,256
Belgiasta	76,587
Rumaniasta	76,222
Portugallista	159,702
Kreikasta	352,883
Turkista	311,404
Kiinasta	288,398
Japanista	229,030
Puolasta, Serbiasta y. m. maista	2,100,000

*) Vuoden 1920 väenlaakun numerot yleisestä väkiluvun lisääntymisestä, väestön jakaantumisesta siirtolaisiin ja innaassa syntyneisiin sekä erinäisiin luokkiin ei ole vielä saatavissa. Kului si-

Suurin osa siirtolaisista ensimmäisinä vuosina tuli Englannista, Skotlannista, Irlannista ja Walesista. Sitä seurasi saksalainen siirtolaisuus. Siirtolaisuus Brittein Saarilta alkoi vähetä jo v. 1851 seutuvilla ja Saksasta v. 1887. Siirtolaisuus Italiasta pääsi vauhtiinsa vasta 1891 ja Itävalta-Unkarista tämän vuosisadan alussa. Siirtolaisuus Venäjältä myös nousi korkeimmilleen vasta tämän vuosisadan ensimmäisinä vuosina kun taas skandinaivialainen siirtolaisuus oli korkeimmillaan v. 1882.

Vuoden 1910 väenlaskun ajalla Yhdysvalloissa oli 200,688 suomalaista. Heistä oli 120,086 Suomessa syntyneitä, 75,362 Yhdysvalloissa suomalaisista vanhemmista syntynyttä ja 5,240 sellaisista suomalaisista vanhemmista syntynyttä, joista toinen tai molemmat olivat syntyneet Yhdysvalloissa. Vuoden 1910 jälkeen on suomalaisia tulleet Yhdysvaltoihin seuraavasti:

1911	9,779
1912	6,641
1913	12,756
1914	12,805
1915	3,472
1916	5,646
1917	5,900
1918	1,367
1919	968

Yhteensä 69,834

Lukutaidottomuus Yhdysvalloissa

Numerot tähän ovat otetut vuoden 1910 väenlaskutalastoista. Vuoden 1920 väenlaskun tulokset tässäkin suhteessa julkaistaan vasta vuoden tai kahden kuluttua. Tilanne tässä suhteessa on luonnollisesti muuttunut kuluneiden kymmenen vuoden ajalla, mutta ottamalla huomioon sen seikan, että kuluneeseen aikaan sisältyvät myös sota- ja liittovalloilla ja liittovalloilla ei riittänyt lisävaroja kansanvalistukseen ja jolloin kouluolot olivat melkein kokonaan joutua epäjärjestykseen ja rapplille opettajapulan tähden, tilanne ei ilene suurestikaan parantunut. Vuonna 1910 10:n vuoden ikäisten ja sitä vanhempien lukutaidottomien amerikkalaisten valkoihoisten, neekerien

nakin vuosi ennen kuin kerätyt numerot on luokiteltu, jaskettu ja taulukot laadittu. Tässä olevat numerot on otettu Yhdysvaltain työviraston tilastoista.

ja ulkomaalaisten valkoihoisten lukumäärä eri valtioissa on seuraava:

Valtio	Kokonais- luku*)	Maas- sytynyneitä	Ulkoma- alaisia	Neeke- reitä
Alabama	352,700	84,769	2,064	265,628
Arizona	32,953	3,776	13,758	122
Arkansas	142,954	55,025	1,461	86,398
California	74,902	7,509	50,292	1,329
Colorado	28,780	7,633	13,897	856
Connecticut	53,665	3,583	49,202	792
Delaware	13,240	3,525	3,359	6,345
D. of C.	13,812	960	1,944	10,814
Florida	77,816	14,871	3,390	59,503
Georgia	389,775	80,203	875	308,639
Idaho	5,453	707	2,742	37
Illinois	168,294	40,486	117,751	9,713
Indiana	66,213	40,955	18,200	6,959
Iowa	29,889	11,541	16,894	1,372
Kansas	28,698	9,472	13,787	5,341
Kentucky	208,084	146,797	3,300	57,900
Louisiana	352,179	85,359	12,085	254,148
Maine	24,554	9,824	14,394	93
Maryland	73,397	18,952	12,047	42,289
Massachusetts	141,531	9,163	129,412	2,584
Michigan	74,800	17,846	54,113	826
Minnesota	49,336	5,841	40,627	215
Mississippi	290,235	28,699	1,364	259,438
Missouri	111,116	65,242	22,631	23,062
Montana	14,457	936	8,445	114
Nebraska	19,009	4,278	12,264	482
Nevada	4,702	187	1,344	26
New Hampshire	16,386	2,839	13,485	51
New Jersey	113,502	12,053	93,551	7,405
New Mexico	48,697	30,338	6,580	191
New York	406,020	36,312	362,025	5,789
North Carolina	291,497	132,189	477	158,903
North Dakota	13,070	1,513	9,474	26
Ohio	124,774	47,410	66,887	10,460
Oklahoma	67,567	33,569	3,828	17,858
Oregon	10,504	1,841	6,120	46
Pennsylvania	354,290	60,280	279,668	14,638
Rhode Island	33,854	3,253	29,781	752
South Carolina	276,980	50,245	399	226,242
South Dakota	12,750	1,239	4,896	38
Tennessee	221,071	120,866	1,488	98,541
Texas	282,904	90,591	67,295	124,618
Utah	6,821	832	3,636	49
Vermont	10,806	4,495	6,236	69
Virginia	232,911	81,457	2,368	148,950
Washington	18,416	1,836	11,233	289
West Virginia	74,866	51,407	13,075	10,347
Wisconsin	57,769	11,468	43,662	113
Wyoming	3,874	298	2,548	102
Yhteensä	15,516,163	1,534,372	1,660,361	2,227,731

Tapaturmat metallikaivannoissa

Myöhäisemmät tilastot tapaturmista metallikaivan-
noissa ovat vuodelta 1918, julaistu Yhdysvaltain kaivosvi-
raaston julkaisussa (Technical Paper 252). Niiden mukaan

*) Tähän sisältyy sellaisiinkin rotuihin kuuluvat lukemat, jotka eivät ilmene seuraavilla sarakkeilla, kuten *spicemen*, *bl-
malaiset*, y. m.

tapaturmien luku metallikaivannoissa oli mainittuna vuotena alhaisin kuin mitä se oli ollut yhtenäkkään vuotena vuoden 1911 jälkeen, jolloin mainittu virasto alkoi näitä tilastoja kerätä. Vuotena 1918 sattui metallikaivannoissa 646 sellaista tapaturmaa, jotka päättyivät kuolemalla verrattuna 85:een edellisenä vuotena. Työläisten kuolemaan päättyneiden tapaturmien luku näin muodoin aleni 24.2 prosentilla. Loukkautumisien luku metallikaivannoissa vuotena 1918 oli 42,915 verrattuna 46,286 edellisenä vuotena vähentyen 7.3 prosentilla.

Nämä numerot eivät kuitenkaan paljasta koko totuutta. Tapaturmien luku ei todellisuudessa liene vähentynyt noin huomattavasti. Vuotena 1918 vain 3,636 kaivoksen omistajaa, joiden palveluksessa oli 182,606 työllistä, ilmoitti tapaturmista virastolle. Vuotena 1917 tapaturmista ilmoittaneiden kaivantojen luku oli tuhatta suurempi ja niissä työskentelevien työläisten luku oli 200,679.

Kouluolot Yhdysvalloissa

Vuotena 1918 Yhdysvalloissa oli kouluikässä 5:en ja 18:sta ikävuosien välillä olevaa nuorisoa, kouluihin kirjottautuneita, kouluissa käyviä ja kansakoulujen opettajia seuraavasti:

Kouluikässä olevaa nuorisoa	27,686,476
Kouluihin kirjottautuneita	20,853,516
Kouluissa käyviä	15,548,914
Opettajia oli	650,709

Kansakoululaitoksen kustannukset olivat:

Opettajain palkkoihin	\$436,477,090
Muihin menoihin	327,200,999

Yhteensä .....

\$763,678,089

Nämä numerot paljastavat Yhdysvaltain kansanvallituksen kurjan tilan. Päivittäin kouluissa käyvien lasten ja nuorukaisten luku ei ole kuin vähän parempi kuin puolet kouluikässä olevan nuorison lukumäärästä.

Etelävaltioiden ja suurissa teollisuusvaltioissa, joissa vasta viime aikoina on ryhdytty laatimaan lapsityötä rajoittavia ja koulupakkoa koskevia asetuksia, tilanne luonnollisesti on huonoin tässä suhteessa. Esim. Alabamassa on 760,598 kouluikässä olevaa lasta, niistä oli kouluihin sisäänkirjottautunut 573,762, mutta kouluissa kävi keskimäärin vain 341,634 päivässä. South Carolinassa ovat

kouluolot yhtä kurjalla kannalla. Mutta vieläkin surettavamman kuvan antaa suuri teollisuusvaltio Pennsylvania. Siellä oli v. 1918 kaikkiaan 2,192,214 koululassä olevaa lasta ja nuorukaleta, joista oli kouluihin sisäänkirjoittautunut 1,514,984 ja koulussa todellisuudessa kävi vain 1,227,921. Etelävaltiolissa myös on kouluvuosi tavattoman lyhyt. Alabamassa se on vain 124 päivää ja Arkansasissa 120 päivää kun taas New Yorkin valtiossa se on 187 päivää.

Tapaturmat hiilikavannoissa

Yhdysvaltain kalvontoviraston lausunnon mukaan tammikuun viimeisenä päivänä, v. 1920, päättyneinä kuukautena väheni hiilikaivannoissa surmansa saaneiden työläisten luku verrattuna hiilituotantoon. Tästä todennäköisesti vielä vain tilapäisestä vähenemisestä huolimatta kuolemaan päättyvien tapaturmien luku Yhdysvaltain hillenkaivuteollisuudessa on peloittavan suuri — suurempi kuin missään muussa maassa. Hiilituotanto, surmansa saaneiden lukumäärä ja surmansa saaneiden luku miljoonaa kaivettua hiilitonnin kohden on seuraava:

Kuukausi	Tuotanto tonneissa	Työläisiä surmaantunut	Surmansa saaneiden luku kuka kin 1,000,000 tonnia kohden
Heinäkuu 1919	50,501,000	221	4.38
Elokuu 1919	50,805,000	223	4.39
Syyskuu 1919	54,735,000	179	3.27
Lokakuu 1919	64,702,000	243	3.76
Marraskuu 1919	26,389,000	94	3.56
Joulukuu 1919	44,527,000	169	3.80
Tammikuu 1920	56,043,000	188	3.36

Suurimmat kaupungit Yhdysvalloissa

Seuraavassa ovat 68:an Yhdysvaltain suurinta kaupunkia järjestyksessään vuoden 1920 väenlaskun mukaan:

1. New York 5,621,151
2. Chicago 2,701,705
3. Philadelphia 1,822,158
4. Detroit 993,736
5. Cleveland 796,836
6. St. Louis 772,897

7.	Boston	748,060
8.	Baltimore	733,826
9.	Pittsburgh	598,193
10.	Los Angeles	576,073
11.	San Francisco	508,410
12.	Buffalo	506,775
13.	Milwaukee	457,147
14.	Washington	437,571
15.	Newark	414,216
16.	Cincinnati	401,247
17.	New Orleans	387,219
18.	Minneapolis	380,582
19.	Kansas City, Mo.	324,410
20.	Seattle	315,652
21.	Indianapolis	314,194
22.	Jersey City	297,864
23.	Rochester	295,850
24.	Portland, Ore.	258,288
25.	Denver	256,491
26.	Toledo	243,109
27.	Providence	237,595
28.	Columbus	237,031
29.	Louisville	234,891
30.	St. Paul	234,595
31.	Oakland	216,361
32.	Akron	208,435
33.	Atlanta	200,616
34.	Omaha	191,601
35.	Worcester	179,754
36.	Birmingham, Ala.	178,270
37.	Syracuse	171,717
38.	Richmond	171,667
39.	New Haven	162,390
40.	Memphis	162,351
41.	San Antonio	161,308
42.	Dallas	158,976
43.	Dayton	152,559
44.	Bridgeport	143,152
45.	Houston	138,076
46.	Hartford	138,036
47.	Scranton	137,783
48.	Grand Rapids	137,634
49.	Paterson	135,866
50.	Youngstown	132,358
51.	Springfield	129,563
52.	Des Moines	126,468
53.	New Bedford	121,217
54.	Fall River	120,485

55. Trenton	119,289
56. Nashville	118,342
57. Salt Lake City	118,110
58. Camden	116,309
59. Norfolk	115,777
60. Albany	113,334
61. Lowell	112,759
62. Wilmington	110,168
63. Cambridge	109,694
64. Reading	107,784
65. Fort Worth	106,482
66. Spokane	104,437
67. Kansas City, Kan.	101,177
68. Yonkers	100,226

Suurten kaupunkien suunnaton kasvaminen osoittaa maaseudun merkityksen nopeaa vähentymistä kaupunkeihin verrattuna. Näissä 68:ssä kaupungissa joiden väkiluku on yli sata tuhatta, asuu 28,335,220.

Yhdysvaltain väkiluku

Yhdysvaltain väkiluku vuoden 1920 väenlaskun mukaan on 105,683,108, lisääntyen kymmenen vuoden ajalla 13,710,842, eli 14.9 prosentilla. Yhdysvaltain siirtomaissa arvioidaan asuvan noin 12,250,000 ihmistä, joten Yhdysvaltain väkiluku kokonaisuudessaan on 117,933108.

Yhdysvaltain väestöstä 54,816,209, eli 51.9 asuu kaupaloissa ja kaupungeissa, joiden asukasluku on yli 2,500 ja 50,866,899, eli 48.1 asuu maaseuduilla.

Miljoneerien lisääntyminen Yhdysvalloissa

Hyvin usein kysytään: kuinka monta miljoneria on Yhdysvalloissa? Hallituksen tuloveronumerot antavat parhaan vastauksen kysymykseen.

Miljoona dollaria sijoitettuna viisi prosenttia korkoa tai voittoa tuottavaan liikkeeseen, tuottaa \$50,000 vuodessa. Jokainen siis, jonka vuosituloit nousevat viiteenkymmeneen tuhanteen dollariin, on tässä merkityksessä miljonieri. Tämä menettelytapa miljonierien luvun selvittämiseksi ei luonnollisestikaan ole aivan tarkka. On olemassa sellaisiakin henkilöitä, joiden vuosituloit nousevat \$50,000, mutta joilla ei ole miljoonan dollarin arvosta omaisuutta. Kaikesta huolimatta se antaa lähimmän oikean käsityksen opporikkaiden ihmisten luvusta tässä maassa.

Olettamalla, että henkilö, jonka tulot nousevat \$50,000 vuodessa on miljonööri, niin Yhdysvalloissa on eri vuosina ollut miljonereita seuraavasti.

1914	7,509
1915	10,671
1916	17,085
1917	19,103
1918	25,000

Tilastoja eri maiden sosialistipuolueista

Seuraavassa ovat viimeisimmät numerot, mitä on ollut saatavissa eri maiden sosialistipuolueiden ja työväenpuolueiden jäsenmäärästä, äänimäärästä ja edustajien luvusta eduskunnissa. Tarkkoja jäsenlukua koskevia numeroita on melkein mahdotoin saada, johtuen se viime aikoina tapahtuneista sosialistipuolueiden hajaantumisista.

Maa	Puolue	Jäsen- määrä.	Ääni- määrä.	Edust.
Saksa	Itsenäiset sos.	800,000	4,809,862	80
	Sos.-dem.		5,531,157	111
	Kommunistit	100,000	438,199	2
Italia			3,000,000	159
Ranska			1,750,000	55
Englanti			2,375,000	59
Tanska	Sos.-dem.	100,000	300,394	48
	Vas. sos.		3,859	
	Vapaat sos.		7,257	
Suomi			179,683	80
Hollanti	Sos.-dem.	47,870	296,145	22
	Vas. sos.		31,143	2
Norja		94,000	297,000	
Ruotsi	Sos.-dem.			76
	Vas. sos.			7
Sveitsi		34,000		41
Bulgaria		25,000	181,000	50
Venäjä		630,000		
Yhdysvallat	Sos. p.		585,113	
	S. T. P.		13,403	
Belgia		200,000	644,499	70
Tšekko-Slovakia	Sos. dem.	122,000		141
Jugo-Slaavia		80,000		
Rumania		24,000		12
Espanja				6
Portugali			35,000	2

Lailliset juhlapäivät Yhdysvalloissa

Tammikuussa: 1 p. Uudenvuoden päivä kaikissa valtioissa, 8 p. New Orleansin tappelun vuosipäivä Louisianassa ja 19 p. kenraali Lee'n syntymäpäivä Alabamassa, Arkansasissa, Floridassa, Georgiassa, Mississippissa, Pohjois- ja Etelä Carolinassa ja Virginiasa.

Heinakuussa: 12 p. Abraham Lincolnin syntymäpäivä Californiasa, Coloradossa, Connecticutissa, Delawaresa, Illinoisissa, Indianassa, Iowassa, Kansasissa, Mainessa, Michiganissa, Minnesotassa, Montanassa, Nebraskassa, Nevadassa, New Jerseyssä, New Yorkissa, Pohjois- ja Etelä Dakotassa, Oregonissa, Pennsylvaniassa, Utahissa, West Virginiasa, Washingtonissa ja Wyomingissa ja 22 p. George Washingtonin syntymäpäivä kaikissa valtioissa.

Maaliskuussa: 2 p. Texasin itsenäisyyden julistuspäivä Texasissa ja 4 p. presidentin virkaanastumispäivä District of Columbiasa.

Huhtikuussa: 13 p. Thomas Jeffersonin syntymäpäivä Alabamassa, 19 p. Patriottien päivä Massachusettsissa ja Mainessa ja 26 p. Muistopäivä Alabamassa, Floridassa, Georgiassa, Mississippissä ja Virginiasa.

Toukokuussa: 9 p. Arbor päivä Rhode Islandissa, 10 p. Muistopäivä Pohjois- ja Etelä Carolinassa ja Tennessee'ssä ja 30 päivä Hautain kukitus päivä kaikissa muissa valtioissa paitsi Arkansasissa, Floridassa, Louisianassa, Mississippissä, Pohjois- ja Etelä Carolinassa ja Texasissa.

Kesäkuussa: 3 p. Jefferson Daviein syntymäpäivä Alabamassa, Arkansasissa, Floridassa, Georgiassa, Mississippissä, Etelä Carolinassa, Tennessee'ssä ja Texasissa ja 15 p. Pioneerien päivä Idahossa.

Heinakuussa: 4 p. Itsenäisyyden julistuspäivä kaikissa valtioissa ja 24 p. Pioneerien päivä Utahissa.

Elokuussa: 1 p. Coloradon päivä Coloradossa, 16 p. Benningtonin tappelun muistopäivä Vermontissa.

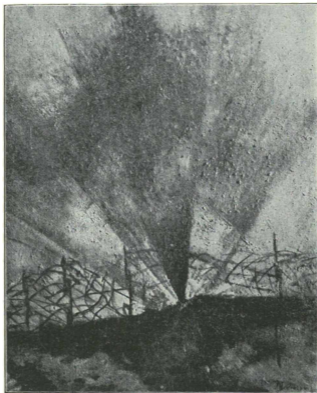
Syyskuussa: Ensimmäisenä maanantaina Työnpäivä kaikissa muissa valtioissa paitsi New Mexicossa ja District of Columbiasa ja 9 p. valtioiden liittoon yhtymispäivä Californiasa

Lokakuussa: 7 p. Miesourin päivä Missouriissa, 12 p. Columbuksen päivä Alabamassa, Arizonassa, Arkansasissa, Californiasa, Coloradossa, Connecticutissa, Delawaresa, Idahossa, Illinoisissa, Indianassa, Kansasissa, Kentuckysa, Mainessa, Marylandissa, Massachusettsissa, Michiganissa, Montanassa, Missouriissa, Nebraskassa, Nevadassa, New Hampshiressa, New Jerseyssä, New Mexicossa, New Yorkissa, Ohiossa, Oklahomassa, Oregonissa, Pennsylvaniassa, Rhode Islandissa, Texasissa, Virginiasa, Washingto-

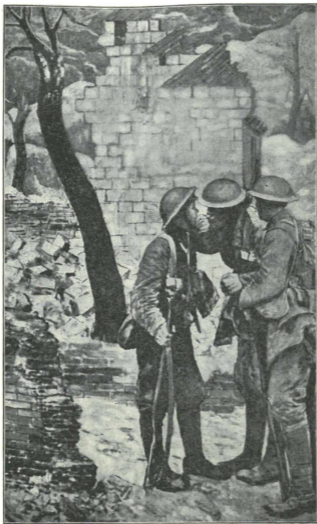
nissa ja West Virginiassa. 13 p. Farmarien päivä Floridassa, 26 p. Veljeyspäivä Floridassa ja 31 p. valtioliittoon yhtymispäivä Nevadassa.

Marraskuussa: Vuodesta 1864 on vietetty Kiitospäiviä kaikissa valtioissa marraskuun neljäntenä torstaina.

Joulukuussa: 25 p. Joulupäivä kaikissa valtioissa.

C. R. W. Newnson: **Räjähhtelevät pommit**

Augustus John:

VelJelly

Venäjän taloudellisen elämän järjestäminen

Kun Venäjän työväestö sai vallan käsinsä, sai se perinnökseen kapitalistisen riistojärjestelmän anarkistimaisen tuotantotavan sekasortoon ja rappiottilaan saattaman taloudellisen elämän. Jatkuva ulkomainen sota ja sisäinen kansalaisota olivat myös tekijöitä, jotka olivat omiaan aiheuttamaan työväestölle suunnattomia vaikeuksia jo ennestäänkin täysin rappioltuneen ja sekasortoisen taloudellisen elämän järjestämisessä.

Teollisuuden valtaaminen työväestön haltuun tapahtui jonkinlaisena yhtäkkisellä toimenpiteellä, ei yksinkertaisella takavarikkomääräyksellä, enempää kuin valmiiksi tehdyn syndikaalisen "departementti"-kaavan mukaisesti. Teollisuuden valtaamiseen sisältyy työläisten käytettävissä olevien kaikkien luokkataistelueliöiden, aina sisällissodan käyttäminen. Venäjän työläisten taistelut osoittivat, että kapitalistisen valtion taloudellista valtaa ei vallattu esim. teollisuuslaitosten, enempää kuin jonkinlaisen työmaaneuvostojen keskusorganien tai "departementtien" kautta siten, että tuotantolait yksinkertaisesti olisi vallattu ja kapitalistit "säkkätyt". Teollisuuden valtaamiseen, tuotantovälineitten käyttöoikeuksien porvaristolta valtaamiseen tarvittiin pitkäaikaista, mitä moninaisinta työväenluokan taistelua valtiovallan valtaamiseksi porvaristolta.

Taistelua valtiovallasta kävi Venäjän työväestö jo vuosikautia ennen Venäjän n. e. maaliskuun vallankumousta. Tosin tsaarivallan aikana täytyi tämän taistelun pukeutua mitä moninaisimpiin muotoihin, salaisiin järjestöihin j. n. e. Myös taloudellisella ja osuustoiminnallisella alalla järjestäytyi työväestö sikäli kuin sille siihen oli tilaisuutta. Maaliskuun vallankumous v. 1917 vihdoin poisti esteitä laajolta julkisilta järjestöiltä. Työläisten järjestöt alkoivat kasvaa. Taloudelliset järjestöt alkoivat

käydä huomattaviksi. Niissä myös alkoi teollisuus-unionismi voittaa alaa. Ja teollisuus-unionismin edistämiseksi oli tilaisuus tehdä työtä. Järjestöistä ei ollut puutetta. Mutta sittenkin näimme työläisten muodostavan itselleen uusia järjestömuotoja — neuvostoja. Neuvostot eivät syntyneet muitten järjestöjen halveksimisesta tai niitten merkityksen väheksymisestä. Syynä oli se, että vallankumouksessa muut järjestöt olivat riittämättömiä. Vallankumous synnytti työväestössä elävän tarpeen järjestyä luokkana.

Työväestön poliittinen puolue kokoaan riveihinsä vain selvänäköisempiä, tietoisimpia työläisiä. Sitä köyhällistön vissä keskitasoa korkeammalla olevaa työläisainesta. Ammattijärjestöt eli taloudelliset järjestöt taasen vetoavat joukkojen suoranaisiin "päivän" tarpeisiin, mutta nekin edustavat työläisiä joko ammattittain tai teollisuussittain, mutta ei sinänsä työläisiä luokkana. Vallankumous painee suuret työläisjoukot liikeittämään, sellaisetkin laajat köyhällistöläisjoukot, jotka ovat olleet nukuksissa, jolle poliittikka, vieläpä taloudelliset järjestötkin ovat olleet vieraita, heräävät vallankumouksen suuressa käymistilassa. Helsingin herää toimintahalu, mutta vastaheränneinä eivät ole varmoja päämäärästään, hapuilevat sinne ja tänne, vieraillevat milloin sen, milloin tämän vastavallankumouksellisen porvaripuolueen helmoissa, joutuvat siten usein taistelemaan itse itseään vastaan. Tällöin työväestö aikaa jo valtomaisestikin tuntea, että se voi voittaa vain luokkana. Ja kun vallankumouksessa on hetken kysymyksenä vallan vallottaminen, eikä työväestön eturivien voimat ole riittäviä, etsii suuri joukko tietä, miten se parhaiten ja nopeimmin kykeneisi auttamaan niitä, jotka jo monien aikaisempien vuosien varrella saavuttamiensa kokemusten kautta ovat joutuneet eturiveihin. Niin syntyy välttämättömyyden pakosta neuvostot, jotka edustavat työläisiä luokkana.

Venäjän työläisten neuvostot muodostuivat yksinkertaisista lakkokomiteoista poliittisen taistelun keskusjärjestöiksi vallankumouksenaikana ja työläisten saatua vallankumouksessa vallan käsiinsä, muodostuivat ne työläisten vallan organeiksi. Työläisten valtion jälkeen kehittyivät ne koko talouselämään holto- ja järjestämisorganeiksi, joiden työksi tuli järjestää kapitalistisen talouselämän rauhokkeen tilalle sosialistista talouselämää työläisten valtion tarpeita silmälläpitäen.

Työläiset tuotannossa.

Kapitalistisen järjestelmän aikana työläiset ovat tuotannossa samanlaisessa asemassa kuin koneetkin. Työläi-

set muodostavat tuotannon välttämättömämmän osan, mutta silti ovat vain koneellisesti siinä mukana, omaamatta mitään määräämisvaltaa itse tuotannossa. Työväestö pyrkii saavuttamaan määräämisvaltaa vain erinäisissä "jokapäiväistä leipää" koskevilla asioissa, kuten palkankorotuksessa, työpäivän lyhentämisessä, y. m. Mitä itse tuotannon laatuun tulee, niin sen suhteen työväestöllä ei ole mitään erikoisetuja ajettavanaan, kunhan se työtään saa vain mahdollisimman korkeata palkkaa, lyhyen työpäivän j. n. e.

Kun työväestö on ottanut vallan käsiinsä, muuttuu tämä kaikki. Nyt työväestö elävästi tuntee itsellään olevan etukysymyksiä yleensä tuotannon kaikissa eri puolissa, kuten laadussa, määrässä j. n. e. Työväestö tuntee itsellään luokkana olevan yhteisetuja valvottavanaan talouselämässä sen kokonaisuudessaan. Ja niin tulee kysymykseen, millä tavalla on työläisten kontrolli järjestettävä.

Venäjänsä työväestölle ei taloudellisen elämän kontrollikysymys enää ollut mikään uusi probleemi, kun he saivat vallan käsiinsä. Heillähän oli heitä luokkana edustavat neuvostonsa. Samaten kun valtiovallan valtaamiseksi oli tarvittu työväestön voimaa luokkana, samaten vallan saatuun eteen tullut kysymys taloudellisen elämän valtaamiseksi ja järjestämiseksi tarvittiin työläisten voimaa luokkana. Tuotannon kontrolli ei siis millegään yksityiselle ryhmälle, ei teollisuustyöläisten eduksi, vaan koko työväestön, laajojen köyhällistöjoukkojen eduksi.

Neuvosto, joka edustaa työläisiä, olkoon nämä työläiset sitte teollisuusmaatalous- tai muita työläisiä, muodostui työläisten valtiokoneiston poliittiseksi ja taloudelliseksi perusyksiköksi. Neuvostossa olevat paikkakunnan työläisten edustajat ovat paikkakunnan valtiomahtina ja samalla myös paikkakunnan talouselämän johtajana. Mutta kun yksityisen paikkakunnan edustus ei sinänsä edusta koko maan työläisten eduille yhtenäistä politiikkaa, joten on välttämätöntä saada kaikkien paikallisten edustusten yhteisen kongressin kautta selville koko maan yhteisetu ja siten yleistyttää se ja muodostaa laiksi paikallisille edustuksille, samaten taloudellisen elämän alalla on myös yhteisetu asetettava etualalle paikallisista eduista.

Jos paikallisedut saisivat olla talouselämässä määrävinä tekijöinä, synnyttäisi se ammottavia riitiriitoja ja tappioita työväestölle luokkana. Jos jonkun tehtaan työläiset olisivat tämän tehtaan herrana, niin se helposti johtaisi oimän tehtaan työläiset katsomaan vain omia yksityisiä etujaan ja siten johtaisi heitä pikkuporvarillisuuteen. Samaten jonkin teollisuusalan talousneuvosto ei

teollisuusdepartementti edustaisi kontrollinsa alaisina olevissa tehtaissa tämän teollisuusalan etuja ja kehitysmahdollisuuksia. Siten sek in loppu tingassa joutuisi asettamaan jonkun määrätyn teollisuusalan työläisten edut etualalle työväestön kokonaisuuteen nähden.

Korke in kansantalousneuvosto.

Nämä vaarat vältettiin sillä, että muodostettiin yleinen talousneuvosto, joka edustaa ja hoitaa koko talouselämää, yhtäläistyttää työläisten edut, tekee yleisen edun laiksi. Tämä yleinen talousneuvosto, Korke in Kansantalousneuvosto, muodostui orgaaniksi, joka alkoi johtaa paikallisia talouselämää valvovia neuvostoja pois paikalliseduista.

Venäjän taloudellisen elämän korke in kontrollilaitos Korke in Kansantalousneuvosto perustettiin joulukuun 4 p:nä 1917 annetulla dekreetillä eli lailla. Täällä orgaanilla, paitsi yllämainittuja tehtäviä on sitä koskevan lain mukaan kansantalouden ja valtion raha-asioitten järjestäminen sen on säännösteltävä yleensä kaikkia taloudellisen elämän eri puolia, työläisten kontrollivirastoja, tehdas-ammattijärjestöjen toimintaa j.n.e. Sillä on valta takavarikoida, keskittää ja yhdistää teollisuuden ja kaupan erinäisiä haaroja. Se järjestää paikallisia osastoja j.n.e. Korke imman Kansantalousneuvoston muodostaa 69 jäsentä (nykyisin suhteet mahdollisesti jolssain suhteessa muuttuneet), joista taloudelliset järjestöt (teollisuusunionit) valitsevat 30, yleisvenäläinen neuvostojen keskus-toimeenpaneva komitea 10, kymmenen alueellista Kansantalousneuvostoa (jotka yksityiskohtaisemmin Korke imman Kansantalousneuvoston kontrolliin alaisena alueellisesti talouselämän eri puolla) valitsee yhteensä 20 edustajaa, Kansankomisarioitten neuvosto (neuvostohallitus) valitsee 7 ja osuustoimintajärjestöt 2 edustajaa. Korke imman Kansantalousneuvoston puheenjohtaja on myös neuvostohallituksen jäsen, ollen kansantalouskomisarina. Korke in Kansantalousneuvosto jakaantuu eri osastoihin ja virastoihin, jotka toimivat talouselämän eri haarojen säännöstelytyössä. (Nämä puolet esitämme havainnollisesti kirjoituksen yhteyteen liitetyissä taulukoissa.)

Kaikki lakiesitykset ja laajankantoiset toimenpiteet jotka koskevat kansantalouden säännöstelyä alistetaan Kansankomisarioitten neuvoston vahvistettavaksi. Sen kaikki päätökset ovat sitovia paikallisten neuvostojen taloudellisiin osastoihin nähden, ollen ne vain sen paikallisia orgaaneja.

Kommunistipuolue.

Venäjän valtapuolueena on kommunistipuolue. Se on Venäjän luokkatietoisen työväestön valtiollinen järjestymismuoto. Se kulkee työväestön esitaiteilijana, johtamassa sitä kommunismin. Puolueen "Kommunistisessa aapissa" määritellään kommunismi järkevästi tieteellisesti järjestetyksi tuotannoksi. Kommunistinen puolue luonnollisesti on siis toimimassa talouselämänsä alalla, auttaakseen äskensainitun päämäärän toteuttamista. Mutta Venäjällä on myös varsinaisia taloudellisia järjestöjä, teollisuusliittoja. Mikä on sitten näiden suhde toisiinsa?

Kommunistipuolueen viimeisessä (yhdeksännessä) puoluekokouksessa hyväksyttiin päätöslauselma, jossa m. m. sanotaan:

"Puoluekokous hylkää sen ajatuksen, että puolueen muka tulee käsitellä ainoastaan poliittikan kysymyksiä ja taloudellisten liittojen sensijaan taloudellisia kysymyksiä. Puoluekokous hylkää sen väärän näkökannan, että muka puolue toisaalla ja ammattiliitot toisaalta ovat tasaarvoiset ja yhtäarvoisia järjestöinä, joiden työväen poliittikan kysymyksissä ja muissa suurissa kysymyksissä tulee olla kahtena sopimuspuolueena. Puoluekokous on sitä mieltä, että kommunistien ammattiliitoissa suorittama työ on vain osa koko kommunistisen puolueen työstä kokonaisuudessaan. Puoluekomitea esiintyy työväenluokan taistelun kalkkien puolton yhdistelmänä (synteesinä) sen vapautuksen puolesta kapitalistisesta orjuudesta."

Saman puolen esitti Kommunisticpuolueen keskuskomitea osastolle lähettämässään kiertokirjeimässä, jossa kehoitettiin tekemään valmistuksia puoluepäiviä varten. Siinä lausuttiin m. m.: "Venäjän kommunistipuolue ei missään tapauksessa voi hyväksyä sitä, että puolueelle muka pitää kuulua ainoastaan poliittinen johto, mutta ammattiliitoille taloudellinen johto. Se on vararikon tehneen toisen Internationalen katsantokantain märehtimistä. Kommunistit eivät missään tapauksessa voi suostua siihen, että puolue työskenteleisi vain "politiikassa" ja ammattiliitot vain "taloudessa". Kommunistinen puolue on työväenluokan etujoukko, joka johtaa sen taistelun kalkkia puolia. "Poliittikan" erottaminen "taloudesta" ei ollut mahdollista silloinkaan, kun työväenluokka oli orjuutettuna luokkana. Sitä enemmän on se mahdotonta nyt."

Taloudelliset järjestöt.

Näemme Venäjän kommunistisen puolueen toimivan päitai valtiollisella alalla myös talouselämässä. Syntyy ky-

symys, mikä merkitys on sitte varsinaisilla taloudellisilla järjestöillä eli ammattiliitoilla (jotka Venäjällä ovat teollisuusliittoja)?

Ammattiliitot ovat Venäjällä Neuvostovallan elmiä taloudellisen ohjelman toteuttamisen alalla. Kommunistisen puolueen ohjelmassa sanotaan niistä:

”Yhteiskunnallistutetun teollisuuden järjestävän koneiston tulee perustua ensisijassa ammattiliitoin. Näiden tulee yhä enemmän vapautua ammattikunnallista ahdashenkisyyksistä ja muuttua tuotannolliseksi yhtiöiksi, jotka sulkevat piiriinsä kulloinkin kysymyksessä olevan tuotantohaaran työläisten enemmistön ja vähitellen heidät kaikki järjestään.

”Ollen Neuvostotasavallan lain ja voimassaolevan käytännön mukaan osallisina kaikissa tuotannon hallinnon palkallisissa ja kee-kuselimissä, tulee ammattiliittojen joutua tosiasiallisesti keskittämään käsiinsä koko kansan talouden hallinta, kansantalous käsitellyn yhtenäiseksi taloudelliseksi kokonaisuudeksi. Huolehtimalla siten katkeamattoman siten vallitsemisesta valtion kee-kushallinnan, kansantalouden ja laajojen työväenjoukkojen välillä, ovat ammattiliitot velvollisia saattamaan mitä laajimmassa määrässä viimeainitut välttämättömään työhön talouden hoitamiseksi. Ammattiliittojen osanotto talouden hoitoon ja niiden alkaansaama laajojen joukkojen saattaminen tähän työhön ovat samalla myöskin pääasiallisena välikappaleena telstelussa Neuvostovallan taloudellisen koneiston virkavaltastuttamista vastaan ja tekevät mahdolliseksi saada alkaan todellisesti kansan harjottaman tarkastuksen tuotannon tulosten suhteen.”

Kommunistipuolueen 9:n kongressin päätöksessä ammattijärjestöistä ensin selostetaan, miten sellaisessa maassa, jossa työväestö on vallassa, ammattijärjestöjen tehtävä on aivan toisenlainen kuin niissä maissa, joissa porvaristo on vallassa. Ei ole kysymyksessä puolustautuminen riistoa vastaan. Senvuoksi Venäjällä ammattijärjestöt ovat etupäässä toiminnassa järjestöllis-taloudellisella alalla, huolehtivat katkeamattomasta yhteydestä valtakunnan kee-kushallituksen, kansantalouden ja työläisten laajojen joukkojen kesken. Osanotto maan taloudelliseen elämän järjestämiseen ja säännöstelemiseen (Kansantalousneuvosto-elinten välityksellä), osanotto työvoiman jakamiseen ja luettelemiseen, työarmeijan kannattaminen, tariffien laatimisessa osanotto, taistelu työläisten sen osan egoistista nurkkakuntaharrastuksia vastaan, jotka takapaisuutensa johdosta vielä pitävät proletaarista valtiota tavallisena työnantajana. Sitte jatketaan päätöslauselmassa seuraavaa:

"Ollen mitä laajimmille proletariaatin ja puoliproletariaatin kerroksille kommunismin käytännöllisenä kouluna Venäjän nykyaikaiset tuotantolaitokset samalla kuuluvat yhdistettyinä osana valtiolliseen koneistoon, ovat yhtenä työväen valtiollisuuden elimenä, alustuen neuvostojen alaisuudessa, jotka ovat köyhällistön diktatuurin historiallisesti määrätty muoto."

Edelleen saman ponnien erikäsä toisessa kohdassa sanotaan:

"Venäjän Kommunistipuolueen ohjelma oikein on määrännyt, että yhteiskunnallisen tuotannon järjestökonelsto tulee nojaantua etupäässä ammattiliittoihin, että tämän tehtävän suorittamiseksi liittojen tulee yhä enemmän vapautua ammattikuntamaisesta ahdasmielisyydestä, mutta tuotantolaitokset eivät missikään tapauksessa saa asettua kansantalouden valtiollisten sijalle. Tuotantolaitokset ottavat osaa vastaavien osastojen asettamiseen kansantalousneuvostossa, mutta eivät korvaa näitä osastoja, elvättä sekaannu siihen jokapäiväiseen juoksevaan työhön, jota korkeimman kansantalousneuvoston elimet suorittavat."

Vahvistaakseen vielä edellälausuttua kantaa, päätti puoluekokous m. m. seuraavaa: "Samoin on välttämätöntä vastustaa syndikalistisia virtauksia, jotka esiintyvät suunnitelmassa siirtää koko teollisuuden ja liikenteen hallinto aslanomaisten ammattiliittojen käsiin ja asettaa yksityinen liitto yleisvaltakunnallisen elimen paikalle."

Näistä päätöksistä selviää meille täydellisesti Venäjän ammattiliittojen luonne, osottaen samalla, että tuotannon kontrollissa ei ole syndikalistisia "teollisuusdepartementteja" (jos kohta erinäisiä teollisuusdepartementteja onkin toiminnassa Kansantalousneuvoston kontrolliin alaisina (mikä havainnollisesti selviää taulukoista).

Tehdaskomiteat on olemassa, ja niitten merkityksessä lausutaan yllämainitussa päätöslauselmassa seuraavaa: "Tehdaskomiteat pysytetään. Julaistaan uusi ohjesääntö, joka tarkoin määrittelee tehdaskomiteain oikeudet ja velvollisuudet siten, että tehdaskomiteoilla ei olisi oikeutta sekaantua aslain hallinnolliseen puoleen. Tehdaskomiteat voivat ottaa osaa tuotannon järjestämiseen siinä määrin tai niissä muodoissa, missä ottavat osaa ammattiliitot, joiden osastoina tehdaskomiteat ovat."

Teollisuuden elvyttäminen.

On selvää, että niissä oloissa, joissa Venäjän työväkestä on ollut pakotettu talouselämänsä järjestämisen, työ on tavattoman vaikeata. Apua tarvitaan kaikilla aloilla. Teollisuuden järjestämisessä ja elvyttämisessä on nyt vielä turvaannuttava entisiin porvarillisiin specialisteihinkin. Si-

nä suhteessa on kuitenkin ollut paljon ennakkoluuloja voitettavana, sillä nämä specialistit, kuten insinöörit, arkkitehtit, y. m. olivat työläisten vallankumousta vastaan, työläisten voiton jälkeen saboteerasivat ja vehkeillivät vastavallankumouksellisten kanssa. Nyt on tapahtunut muutosta. Suuret määrät heistä ovat olleet pakotettuja mittaantumaa uusiin oloihin ja ovat alkaneet työllään avustaa työläisten talouselämän rakentamista. Tässä suhteessa neuvostovalta on ryhtynyt toimenpiteisiin, jotka toiselta puolen takaavat työläisille täyden kontrollivallan spesialisteihin nähden, mutta toiselta puolen antaa spesialisteille mahdollisuuden pätevästi ja tepsivästi toimia omilla aloillaan.

Teollisuuden järjestämisen nykyinen muoto ei luonnollisesti ole pysyvä. Voimakas keskittyminen syntyi kapitalististen trustien kansallistuttamisesta, mutta tämä keskittyminen johti eri palkkakunnilla, piireissä ja alueissa teollisuuslaitosten eristäytymiseen, mikä on aiheuttanut maan ollessa äärettömän suuren, virstahitauksia, y.m. Pyrkimyksensä senvuoksi onkin muuttaa tätä järjestelmää siten, että paikalliset taloudelliset järjestöt saavat suurempaa itsenäisyyttä, mutta samalla myös laajentaa värittömästi paikallisen väestön taloudellista osanottoa paikallisen teollisen toiminnan tuloksiin. Korkeimman Kansantalousoikeudon ja sen paikallisten osastojen yhteyteen järjestetään erikoisia toimikuntia selvittämään kysymyksiä oikeimmasta keskinäisistä suhteista eri taloudellisten keskus- ja paikallisten elinten kesken, yksinkertaisimmista tavoista saada liikkeelle palkkakunnille raaka-ainetta. Lisätyövoimaa j.n.e., tarvitsematta joka kerta kääntyä keskuksen puoleen, mutta ilman että silti riikottaisiin yleistaloudellista suunnitelmaa.

Teollisuuden hallinnon järjestelmässä on tapahtumassa myös muutosta. Viimeisessä kommunistipuolueen kongressissa asetettiin kannattamaan sitä, että kehitetään teollisuuden hallintoa kaikissa asteissaan yhden miehen hallinnon periaatetta kohti. Näin ollen saadaan teollisuuslaitoksen johto nopeammaksi, tarmokkaammaksi ja joustavammaksi kuin mitä se oli monihenkisen johdon aikana. Näennäisesti siirtyisi hallintavalta nyt yhdelle henkilölle sensijaan, että se ennen oli useammalla, mutta todellisuudessa työväestön kontrolli ei silti helly. Sensijaan kun ennen useampi miehiä oli täyttämässä samaa työtä, nyt yksihenkisen hallinnan kautta saadaan johtajakykyisiä henkilöitä, joista on ollut suuri puute, uusille aloille ja siten teollisuus saa tuntuva vauhtia.

Työläisten tuotannolliseen kasvatukseen nähden on ryhdytty laajoihin toimenpiteisiin. Työläisten keskuudes-

sa olevia aineksia, jotka omaavat taipumuksia tuotantoa järjestävään työhön, ryhdytään monella eri tavalla opettamaan. Ammattijärjestöt ja kansantalousneuvostot ovat velvotetut monipuolisiin toimenpiteisiin tällä alalla.

Venäjän työväestöllä on ollut jättiäismäinen tehtävä suoritettavana, joutuessaan järjestämään maan talouselämää sellaisesta kaaoksesta, johon Venäjän porvaristo oli maan syössyt. Puhumattakaan siitä, että kaiken aikaa Venäjän työväestö on saanut toisessa kädessään kantaa asetta, puolustaakseen maataan ulkomaisia vihollisia vastaan. Että Venäjän työväestö on näistä jättiäismäisistä vaikeuksista huolimatta sentään jo jotain saanut aikaan, sitä osottaa pelkästään sekin, että se on vuosikautia murtumattomana voinut kestää sekä sisäisten että ulkomalsten vihollisten hyökkäykset.

Kun Venäjän työväestö näissäkin oloissa on pysytynyt kuntoaan näyttämään taloudellisenkin elämän alalla, niin luottamuksella voi se katsoa tulevaisuuteen, sillä mitä saaneekaan se siltä aikaan, kun se saa ryhtyä yksinomaan rauhalliseen työhön maan rakentamiseksi, talouselämän pystyttämiseksi uusille, sosialistisille perustelle!

Y. Halonen.

KULKURIN YÖLAULU

Vuorten huipuille laaki öinen rauha,
Kuun loistehessa päilyy metsä lauha,
Lintunenkin pesässänsä vaiti on,
Jo kulkurikin torkahtaa ievoton.

Puiden latvoihin henkil tuulonen,
Kimmeltää kaukaa kirkas tähtönen;
Sammalvuodetta kulkurj kokoaa,
Vuorten rauha hänet unoen uuvuttaa.

F. J. S—ä.

George Clausen:

Renaissanssi

Sodan seuraukset kapitalismin tuomarina

Kirj. F. J. S—ä.

Yhteiskunta ja valtio ei voi olla terve, ellei nähten alla oleva taloudellinen järjestelmä kykene laajenemaan ja muodostumaan täydellisemmäksi. Yhteiskunnassa, kuten luonnossakin, pitää paikkansa se kirjottamaton laki, että kasvamisen ja täydellisemmäksi kehittymisen keskeytymisestä alkaa taantuminen ja häviämisen hiljainen toiminta. Kun luonnon ellössä yksi kudos toisensa jälkeen surkastuu ja kuivettuu, pääse mädätys ja lahoaminen tekemään työtänsä. Tästä luonnollisesta mädätyksestä ja lahoamisesta ei pelasta mikään.

Mutta samalla kun vanhan häviäminen tekee tilaa uudelle valmistaa se myöskin asianmukaista maaperää vii-

meksimainitun kasvulle, voisipa sanoa lannottamalla maaperää.

Ihmisyhteiskunta on samantapaisesti toimivan lain alainen.

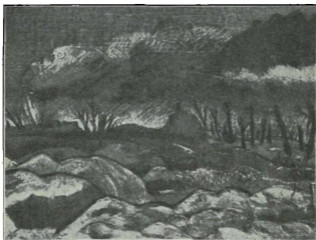

Sir William Orpen: **Yöllinen pommitus**

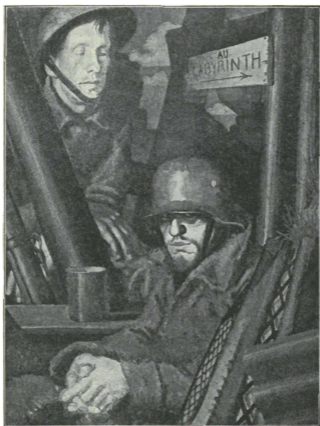
Yhteiskunnallisen muuttamisen tai sosiaalisen vallankumouksen tulon tutkiminen täytyy siis suorittaa vallitsevan järjestelmän elinjuurissa. Sosiaaliset tutkijat ovat jo kauan osottaneet, että kapitalismin elinjuuret aikavoitteen kuivettuvat, että kapitalistinen järjestelmä luo olosuhteet missä suuret kansajoukot, vääryyden ja kurjuuden

Bernard Menninsky: Leiripaikan asemalla

Paul Nash: Saksalainen eturintama

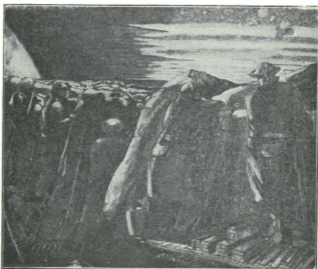
Colin W. Gill:

Vankina

kärsimisen pakottamina kiihkeästi pyrkivät pois taakkajensa alta, vapauteen — olosuhteeseen, missä hallitseva luokka itsekin tuntee, että järjestelmä kehittää sovittamattomia vastakohtia omaan olemukseensa; että taloudellinen ja moraalinen luhistuminen, kaikista ponniste-

luista huollmatta lisääntyy ja järkyttää yhteiskuntaa ja valtiota.

Ennen suurta maailman sotaa oli havaittavissa että erimallit kapitalismi kadotti laajenemiskykyinsä. Kapitalistinen pääoma lisääntyi, tuotantovoimat lisääntyivät, mutta tuotteita nielevät markkinat ehteellisesti supistuiivat. Tästä tuli maailman sodan pääasiallinen syy, johon kaikki muut syyt yhdellä tai toisella tavalla yhdistyivät.

John Nash:

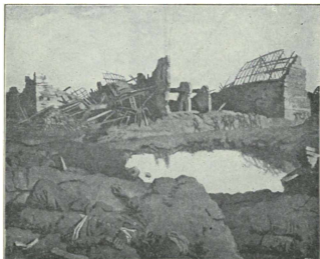
Aamun sarastessa

Sota ei tuonut parannusta tähän. Se päästi hävityksen suunnattomat voimat valloilleen. Se tuhosi kymmeniä miljoonia ihmisiä, tuotti vielä enemmän rampoja ja sairaita. Se kuormitti valtiot suunnattomilla velkataakkoilla, rappeutti tehtaat ja liikennevälineet, alensi tuotantotehon, vähensi elintarpeitten tuotannon ja korotti niiden hinnan, suurensi verotaakat monenkertaiseksi, saattoi rahan monessa maassa lähimpitään roskapaperin arvoon, vei kansainvälisen luoton pois suunniltaan, synnytti vuorina vyöryviä yhteiskunnallisen rauhattomuuden aaltoja ja järkytti kaikkien ihmisten mielentilan täydellisesti.

Näitten ilmiöitten lähempi tutkiminen näyttää kuinka sota edisti kapitalistisen järjestelmän kudosten kuituttamista, mädätystä ja lahoamista.

Otamme tässä nämä ilmiöt ylimalkaisen huomion aiheeksi.

Yhdysvaltain Punasen Ristin toimittamista tilastollisista laskeimista selviää, että suuri maailman sota vähensi Euroopan maitten asukaslukua 35,000,000. Sodassa kaatui

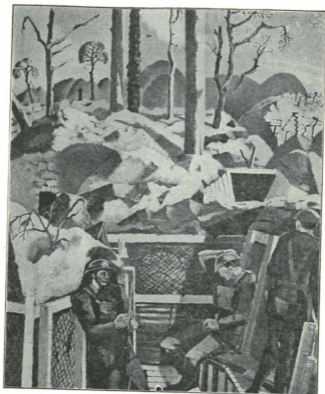
Sir William Orpen:

Kylä illalla

9,819,000 miestä. Taloudellisten saartojen ja kulkutautien vuoksi sortui 5,301,000 ihmistä. Syntyväisyys väheni, joutuksen 56,000,000 miehen sotapalvelukseen ottamisesta, 20-200,000.

Lähipitäenkään tarkkoja tilastoja ei koskaan voida laatia kuinka paljon sota tuotti ruumiillisesti ja henkisesti rampoja ihmisiä. Mutta arvio ei voi olla liian suuri jos laskemme, että sota ja sen luomat olosuhteet vähensivät ruumiillisista ja sielullista terveyttä yhtämonelta ihmiseltä kuin sota ja sodan seuraukset vähensivät Euroopan maitten asukaslukua.

Paul Nash:

Kevät juokkuhaudoissa

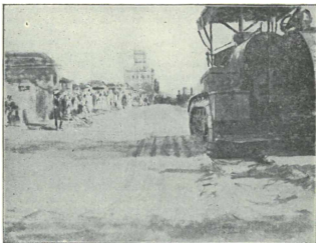
Yksistään tämä häviö, puhumatta siitä, että järjestelmä, jonka jo vastakohtien ratkaisemiseksi täytyy uhrata moinen määrä ihmiselämää ja terveyttä, on siveellisesti tuomittu. Järkyttää kapitalistista talousjärjestelmää ankaraasti. Kun kymmeniä miljoonia ihmisiä temmataan pois teollisuuden ja maanviljelyksen palveluksesta — kymmeniä miljoonia tottuneimpien, taitavimpien ja voimakkaimpien tuottajain riveistä, on helppo ymmärtää kuinka tuhosasti tuo vaikuttaa kansantalouteen.

Sota hävitti lähipitäen yhtä paljon teollisuuden ja maanviljelyksen aloilta inhimillistä toimintatarmaa kuin Yhdysvallat käyttävät teollisuutensa ja maanviljelyksensä ylläpitämiseen. Tämän täytyy merkitä sitä, maailman teollisuus ja maataloustuotanto on vähentynyt vastaavassa määrässä.

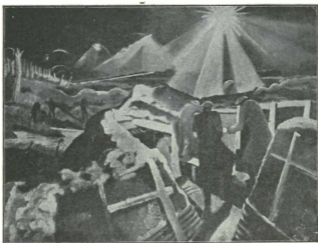
Tuotantotehon vähenemistä vallitetaan kaikissa maissa. Tilastot osottavat alentumista aina 70 prosenttiin saakka. Tämä on luonnollista. Miljoonia parhaimmista tuotajavoimista tapettiin, kymmenien miljoonien ruumillinen ja sielullinen terveys murtui, koneelliset tuotantoneuvot kulumisen vuoksi rappeutuivat ja elintarpeitten puute välttämättömästi vähentää ihmisten toimeliaisuuskykyjä.

Tuotantokyky ja tuotanto on suunnattomasti alentunut, mutta tarpeet eivät ole vastaavassa määrässä vähentyneet. Sodassa tapettujen miesten lesket ja lapset — viiksimainittuja on 12,000,000 — kymmenet miljoonat rannat ja sairaat tarvitseisivat tavallisen määrän ravintoa, vaatteita, asuntoja y. m. ihmiselämän tarpeita. Ne kärsivät ja nääntyvät. Sodassa hävitettyjen tehtaitten, liikennevälineiden, teitten, tuhottujen kaupunkien, kylien ja maatilojen uudelleen rakentaminen ja kuntoon laittaminen vaatii paljon työvoimia. Mutta työvoimaa on näihin tarpeisiin nähden vähän. Raaka-aineita puuttuu, työvälineet suurelta osaltaan kehnossa kunnossa. Tarpeet ovat tuotantovoimia suuremmat. Tämä tosin alkaavoitteen tasaantuisi, ellei olisi muita kapitalistisen järjestelmän omasta sisäisestä luonnosta johtuvia esteitä.

Vaikka kapitalisminkin eilnehto on tuottaminen hävitetyn tilalle, niin kapitalistinen järjestelmä jarruttaa itse oman edistyksensä vauhtipyörää monella tavalla. Se korrotaa hintoja ja lisää tällä ostokyvyyttömyyttä. Se pakottaa tuotantoa vähentäviin alituiseesti puhkeaviin suuriin lakkotaliteluihin. Kapitalistit pelkäävät sijoittaa pääomaa teollisuuden laajentamiseen, koska aika on epävarma, kaikki on kallista, eikä ole tietoa mitä lähin tulevaisuus tuo tullessaan. Se voi tuoda häviöitä voittojen sijasta. Ulkomaamarkkinoilla, suurista tarpeista huolimatta, ei ole maksukykyisiä tai muutoin luotettavia ostajia. Täytyy karttaa suurisuuntaisia ja pitkän päähän tähtääviä yrityksiä. Jokainen maa yrittää myydä ulkomaamarkkinoilla minkä suinkin saa kaupaksi hyvällä käteisellä voitolla, mutta toiselta puolelta jokainen maa yrittää supistaa ostokehän ulkomaamarkkinoilla niin paljon kuin mahdollista ja sulkeutua omaan kuoreensa. Yksil yritys liikkuu, synnyttää samalla tätä liikuntoa estävän vastuksen. Niin pyörii taloudellinen elämä paikallaan. Kapitalismi ei kykene luomaan itselleen liikuntoalaa ja vakilintuneita oloja

James McHoy: Ensimmäinen traktori Jerusalemissa

Paul Nash: Yö Ypresin taistelukentällä

missä liikuntoalaa voisi järjestää tai kehittää. Miten suuret ovatkin tarpeet, niin kapitalistista talouselmää vaanli läpipääsemätön ummikko, teollisuuspuola, rahapaniikki ja romahdus.

Valtiovelat muodostavat myöskinkapitalismin luuhistumisen pakottajan. Ne ovat hirmuisen suuret. Ne ovat erottamattomassa yhteydessä kapitalismin kanssa.

Englanti, joka valtiovelkoihin nähden on parhaimmalla puolella Euroopan suurten valtioiden joukossa, kantaa nykyään \$40,000,000,000 valtiovelkaa. Se tekee \$850 jokaista miestä, naista ja lasta kohden. Laskemalla perheen keskimäärin viideksi, saamme jokaisen englantilai-

Paul Nash:

Itaruskko talvelutantereella

sen perheen osalle \$4,200 valtiovelan! Mitä sitten muissa maissa, joissa valtiovelka on yhtä suuri ja kansallinen varallisuus paljon pienempi! Saksan valtiovelka on yhtä suuri tai suurempi kuin Englannin. Ranskan niinkään suhteellisesti yhtä suuri. Ranskan hallitus tekee yhä vieläkin velkaa maksaakseen valtion velkaa. Kukaan ei ole pitkiin aikoihin uskaltanut yrittää ratkaista muulla tavalla Saksan valtiovelka- ja sotakorvusprobleemia kuin että mahdotonta on se mikä on mahdotonta. Italian hallituksen viimeinen tulo- ja menoarvio osottaa välttämättömiä menoja 12,200 miljoonaa liiraa enemmän kuin tuloja. Arvio koskee kahden vuoden aikaa.

Valtioitten velat, kuten jo mainittiin, ovat erottamattomassa yhteydessä kapitalismin yleisen talousjärjestelmän kanssa.

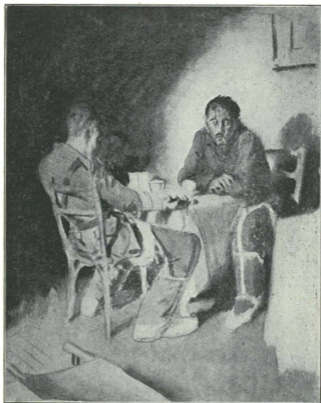
Kysymyksessä olevat valtioitten velat syntyivät siten, että valtio lainasi rahaa kapitalisteilta. Lainaksi saadulla rahalla ostettiin sotatarpeita. Tämä kiertokulku uusiintui kerta toisensa jälkeen, jättäen valtion kirjoihin velkamerkinnän ja kapitalistin kirjoihin merkinnän saatavasta valtiolta. Saatavat valtiolta ovat nyt kapitalistisen teollisuuden yhtenä jalkana. Jos tuo jalka katkeaa, niin siltä seuraa taloudellinen kaaostila. Valtiovelkojen maksamatta kuittaaminen horjuttaa ja järkyttää kaiken taloudellisen elämän nykyiseltä radaltaan; niiden mitättömäksi julistaminen tekisi kapitalismin tärkeimpiin elimiin mitä vaarallisemman leikkauksen. Tämä olisi vallankumouksellinen tilanteen. Siksi pelätään ryhtyä tuohon kokeeseen.

Mutta toinen mahdollisuus tai tie ei ole parempi. Yritys maksaa valtiovelkoja, merkitsee korkeita veroja joka suunnalle. Korkeat verot korottavat hintoja, ennenkaikkea jokapäiväisen elämän välttämättömimpien tarpeitten hintoja. Tuottavaa työtä tekevät teollisuudessa ja maanviljelyksessä joutuvat ponnistelemaan tuottaakseen niitä arvoja, joilla suunnattomia valtiovelkoja maksetaan. Tuottajain täytyisi ponnistella ja kieltäytyä nautinnosta, mikä taas toiselta puolelta merkitsisi kulutuksen vähenemistä ja taloudellista pulaa.

Suuret yhteiskunnallisen rauhattomuuden ja vallankumouksellisuuden syyt ja aiheet nousevat siis täitkin puolelta.

Suunnitelma, että Euroopan liittolaismaat maksavat valtiovelkoja Saksalta saatavilla sotakorvauksilla, on kaikinpuolin kysymyksenalainen asia. Lasketaan, että Saksan kansa sankarillisella työllä kykenee puserutamaan hikeä kullaksi. Mutta mikä olisi Saksan työlläisluokkaan sankarillisen ponnisteluinnostuksen? Varmaankaan ei tieto siitä, että ponnistelun tarkoituksena on valtion tuottaminen omille kapitalistille ja varojen hankkiminen sotakorvausten maksamiseen. Asiantuntijat sanovat, että Saksan teollisuus on lamaan tunut. Raaka-ainetta ei ole, käyttövoimaa puuttuu ja työteho on suuresti alentunut. Ja jos Saksan työväestö kykenisiikin tuottamaan arvoja, tavaroita, niin että niillä kyettäisiin suorittamaan suuret sotakorvaukset, niin päivänselvästi tällä täytettäisiin maailman tavaramarkkinat. Liittolaismaitten työväestöä kohtaisi työttömyys ja suunnaton kurjuus. Työttömyyden ja kurjuuden seuraus taas on vallankumouksellinen kapina.

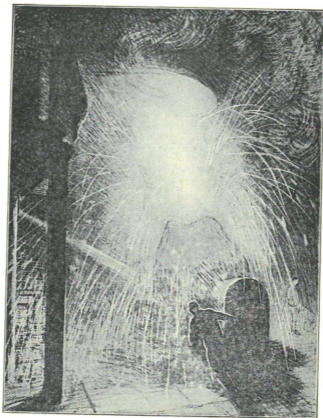
Valtiovelkojen maksamista lieventää tietysti se, että kun valtio lainasi rahaa sodankäyntiin oli rahan arvo

Sir William Orpen: **Kaksi haavottunutta naimisella**

korkeampi kuin nykyään. Ja sikäli kuin rahan arvo laskee, kuten se laskee kaikissa maissa, maksetaan valtiovelat arvossaan alentuneella rahalla. Mutta tilanne on tästä huolimatta vakava.

Sodan seuraukset tekevät syvää jälkeä eri kansakuntain suvun jatkamiseen ja uudistumiseen nähden, kuten myöskin entiseen "hyvään moraaliin" katsoen. Suurissa

George Clausen:

Tulipesä

Europaa maissa on nyt miljoonia naisia enemmän kuin miehiä. Alentunut syntyväisyys tulee pysyväksi ilmiöksi. sillä aviottomuuteen tuomitut naiset eivät jätä jälkeläisiä.

Luonnonlta kyllä, että aviottomuuteen tuomitut naiset lähentelevät miespuolisia ja kaippa tästä johtuu sekin, että "yhden vaimon mies" on sangen usein suhteessa toiseenkin naiseen. Mutta tämä ei ole omiansa lisäämään

sukua. Paremminkin tämmöisiksi muodostuvat sukupuoli-suhteet vähentävät suvun lisäämistä avioliitossakin. Yksilölliseltä kannalta käsitellessään velvollisuutensa suvun lisääjinä, työlläismiehet ja naiset kysyvät varmaankin itsestään: miksi jättäisin jälkeeni joukon lapsia, joita täytyy yrittää kasvattaa vaikeissa oloissa ja joiden tulevaisuus on tukala.

Tällä tavalla kapitalistinen järjestelmä ei ainoastaan ahdiste ihmisiä elinehtoihinsa nähden, mutta synnyttää kansallisen itsehäviön tai itsemurhan voimia.

Vähäksi ei voisi myöskään arvioida sodan vaikutusta Euroopan kansojen sieluun tai mieleen. Täydellinen mulistus tapahtui tässäkin suhteessa. Entiset n.s. hyvät "siveelliset periaatteet" murskaantuivat kokonaan. Kapitalistisen keinottelun ja huijauksen siveelliset esteet yhdeltä puolelta hävisivät, laillisuuden vapaaehtoinen kunnioitus aleni jäätymäpisteeseen "kunnioitettavienkin kansalaisten" piireissä. Hallitukset kävivät hyvän esimerkin antajana laillisuuden polkemisessa. Roska kuohui pinnalle. Selvästi yksityisrikoksenkin piiriin kuuluva lurjuksen työ saattoi kohdata anteeksiannon, jos vaan lurjus puhui patriotismista ja liehutti kädessään maansa kunnialkasta lippua. Toiselta puolelta taas vilpittömiä ja hyvää tarkoittavia yhteiskunnallisia, valtiollisia ja uskonnollisia vakauksia kohdeltiin noitien polttamisen aikana vallinneeseen oikeuden vastaisuuteen ja järjettömyyteen verrattavalla tavalla, jos nuo vakaukset eivät olleet hallitsevien mielen ja tahdon mukaisia.

Suurissa ihmisjoukoissa pimitti viidettä vuotta jatkunut kauhistuttava sota järjellistä ajattelemista. Armeijojen kymmenet miljoonat miehet elivät mitä suurempien kärsimysten keskellä. Kukaan ei tiennyt oliko valkeneva päivä tai tuleva yö tai huomispäivä viimeinen tässä elämässä. Vielä useammat kymmenet miljoonat vaimot, lapset, isät, äidit, veljet, sisaret ja ystävät potivat vuosikausia ankaran jännityksen, pelon ja pettymysten miellalaa. Näiden täytyi myöskin raataa pitkiä päiviä so-tateollisuudessa. Ravinto oli niukka ja puutteellinen.

On mitä luonnollisinta, että hermorikkoisuus tuli näissä olosuhteissa kaikkien sotivien maiden kansalliseksi taudiksi, taudiksi mistä kaikki saivat suuremman tai pienemmän osan. Pieni ei ole niiden lukumäärä, joiden järjen valo sammui kokonaan. Niin vähän kuin sodan kauhut vaikuttivat Amerikkaan, niin vähän se loi äärimmillään jännittynyttä mieltä, mainitaan eräässä hallituksen julkaisussa, että Yhdysvalloissakin löytyy 500,000 miellaisraakalaskettavaa henkilöä, kuuluen sodan seurausten tiilille.

Varsin tavallista, että pitemmän aikaa sodan tullin-

joilla eiänessä henkilöissä ilmenee sielullisia omituisuuksia, joita hänessä ei ollut ennen. Hän on joko synkkämielinen ja hidas ajatuksissaan tai harkitsemattomaan kiihkolluun taipuva.

Tällä sielullisten ominaisuuksien epänormaalityy on kieltämättä suuri vaikutus Europan kansojen julkiseen elämään. Se vaikuttaa yhtäpaljon työväenliikkeeseen kuin kaikkeen muuhunkin yhteiskunnalliseen, valtiolliseen ja taloudelliseen elämään. Kenties tämän voisi yhdeltä osaltaan panna sen kiihkoilevan lahkolaisuuden syyksi, mikä näyttelee niin huomattavaa osaa Europan maiden työväenjärjestöissä.

Kapitalistinen järjestelmä, semmoisena kuin se nyt on, sisälten vastakohtien raatelema, mädätystä itsessään luova, ei anna mielen rauhaa ihmisille. Se yrittää panna vanhanaikaisia pakkopaitoja yhteiskunnan käsiin ja jalkoihin. Järjestelmän herrit yrittävät julistaa työväenliikkeet laittomiksi, lakot laittomiksi, aatteet ja mielipiteet laittomiksi. Ne yrittävät esteitä puhe- ja painovapaudelle — kapulaa suuhun niille, joka huutavat tuomiota väärälle ja historiallisen tehtävänsä loppuun kuluttaneelle järjestelmälle.

Europan yhteiskunnat ja valtiot ovat suuren höyrykattilan kaltaisia, joiden alle lisätään lisäämästäkin päästyä polttoaineita. Höyry kohoaa pelottavan korkealle. Vauravelvit toimivat huonosti.

Suuri ja syväille menevä ratkaisu täytyy tapahtua kapitalistisen järjestelmän syrjäyttämiseksi. Sodan seuraukset julistavat tämmöisen tuomion.

LAULU KESÄMUISTOILLE

Jo kesän laululinnut muutti pois,
Laulut vaihtui syystuulihin;
Nuo laulut unohtaa vaan jos vois
Ja kaihon kalvaa talven lumihin.

Valkokaartilaisia Siperiassa

Valheitten päiväkirja Venäjän vallankumouksesta

Venäjän vallankumous tarjoaa monelta puolelta lop-pumattomat varastot tutkimisen aiheita ja valaistusta tut-kimuksiin. Vähemmän mielenkiintoinen tutkimisala ei ole kapitalistisen sanomalehdistön suhde Venäjän vallanku-moukseen.

Seuraavassa luodaan lyhyt yhteenveto tutkimukseen mikä julaistiin New Republic-nimisessä viikkolehdessä muutamia kuukausia sitten. Tutkimuksen tekijät valit-sivat New York Times-lehden koe-esineekseen koska se on yksi maailman johtavista kapitalistilehdistä; koska se on teknillisessä ja kielellisessä suhteessa mallikelpoisesti toi-mitettu ja koska mainittu lehti on varustettu niin hyvin kun mikä muu lehti tahansa uutisten hankintakeinoilla. Kun tässä kirjoituksessa siis puhutaan New Yorkin Times-lehdestä, niin sillä ei tehdä poikkeusta muihin kapitalisti-lehtiin, vaan asetetaan se yleensä kapitalistisen sanoma-lehdistön edustajaksi ja esikuvaksi.

Maaliskuun vallankumous v. 1917.

Venäjän vallankumous tapahtui aikana ,jolloin sota oli kireimmillään Saksaa vastaan. Se oli tapahtuma, mikä

teki järkyttävän vaikutuksen. Se mullisti kaikkia suunnitelmiä. Se hävitti toivoja ja loi uusia. Liittolaismaitten hallitusten eteen tuli kysymys: Jatkaako ja kykeneekö Venäjä jatkamaan sotaa Saksaa vastaan?

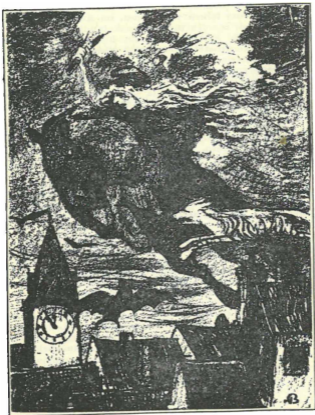
Times, joulustessaan maallskuun toisella viikolla v. 1917 ensimmäisiä sanomia Venäjän vallankumouksesta, höysti niitä erinäisillä sieltä täältä siepatuilla lausunnoilla, joissa "todettiin", että vallankumous merkitsee Venäjän hallitukseen kuuluneen saksalaisystävällisen vaikutuksen täydellistä häviötä; eikä enää ole olemassa mahdollisuuksia Saksan ja Venäjän väliselle erikoisrauhalle. Maallsk. 15 p. julaistaan Lontoosta lähetetty Mr. Bonar Lawn lausunto, jossa sanotaan, että vallankumouksen aiheutti Venäjän halu ja tahto taistella loppuun saakka Saksaa vastaan. Seuraavana päivänä julkaisi Times halveksivassa äänessä kyhätyn Leo Trotskyn haastattelun. Trotsky oli ennustanut vallankumouksen tapahtuttua muodostetun uuden hallituksen pikaista kukistumista, koska Venäjän kansa antaa vallankumoukselleen vallan toisen sisällön ja tarkotuserän kuin mitä uusi hallitus kykenee tai tahtoo edustaa.

Viikko viikon perään julaistiin uutisia, joissa perusveleenä oli: Venäjä jatkaa sotaa ja valmistautuu vallankumouksellisella innostuksella suureen keväthyökkäykseen. Kolmen ja puolen kuukauden aikana julkaisi Times yhteensä 82 huomattavaa kirjoitusta, joissa vakuutettiin, että Venäjä on yhä edelleen hyvässä sotakunnossa. Vastakalsta käsitystä ilmaisevia kirjoituksia ja kuvauksia julaistiin samana aikana 66, mutta näille annettiin epäluotettavuuden leima.

Kesäkuussa v. 1917 tapahtunut yritys herättää eloon sotaa Saksan ja Venäjän välillä näytti, että kaikki toiveet ja mahdollisuudet tässä suhteessa olivat menneet. Venäjä ei tahtonut todellakaan jatkaa sotaa missä rajossa missä sotaa oli siihen saakka käyty. Liittolaismaitten virallinen käsitys ja tälle käsitykselle perustuva Venäjän pakottaminen jatkamaan sotaa, suurensi liittolaishallitusten ja Venäjän välistä kullua ja ajoi vallankumousta sisäisesti yhä syvemmälle ja kauemmaksi.

Mutta vielä kesäkuussa tapahtuneen perin onnettomasti päättyneen hyökkäysyrityksenkin jälkeen Times jatkoi toivorikkaita kuvauksiaan Venäjän armeijan uudelleen toipumisesta. Näitä uutisia ja kirjoituksia julaistiin melkein joka päivä. Ne tulivat virallisista lähteistä Lontoosta, Washingtonista, Pariisista ja myöskin Pietarista.

Times alkoi vihdoin kylästyä uskotteluun, että Venäjän vallankumouksen asia oli vain pieni, Venäjän hallituksessa tapahtunut saksalaismielisyyden leikkaus. Täy-

"Punainen kummitus"

tyi turvautua toivoon ,että vallitseva kaos häviää kunhan näyttämölle astuu joku raudanluja suurj mies. Tämä toivo on siitä alkaen elänyt menemättä hetkeksikään tainnoksiin. Tuo toivo alkoi Kerenskyn tulemisella. Korniloff oli seuraava, sitten Kolchak, Denikin ja Jutenitsh.

Heinäkuun 24 p:nä v. 1917 julkaisi Times huomattavan uutisen, mikä alkoi:

"Kerensky, joka omaa Pietari-Suuren toimintatarmen ja kaksoiskerroin hänen viisautensa, on kansallissankari." Suuremmoisesti sanottu tuosta keuhkotaudin ruumiillisesti runtelemasta ja kaikkiin suuntiin horjuvasta miehestä! Itse uutinen kertoi että Kerenskystä oli tehty Venäjän diktaattori. Timesin tiedonannossa tehtiin mitä tehdä voitiin Kerenskyn korottamiseksi mieheksi, joka "hallitsee, jos on tarpeellista tulella ja raudalla." Ja "Venäjän uskolliset pojat kalkilla kulmilla ovat valmiita nousemaan uudelleen häviön ja saamattomuuden voimia vastaan, vakuuttaa lehti.

Kerenskyn valta ja "raudanluja hallitus" osottautui kumminkin horjuvaksi ja huojuvaksi vallankumouksen valtavana aallokossa. Times julkaisi jo elokuun 29 p:nä 1917 uutisen mikä tervehti kasakkakenraali Korniloffia "Venäjän pelastajana." "Nimi Korniloff on kaikkien huulilla," sanottiin Moskovon sähkösanomassa, vaikka sähkösanoman lähettäjiille täytyi olla tunnettua, että työläisten ja sotilaitten kongressin edustajat Moskovassa olivat juuri vähää ennen kieltäytyneet lausumasta minkäänmoista tervehdystä tuolle "Venäjän pelastajalle."

Timesin uutisotsikko pauhasi taas seuraavana päivänä, että "suuri uusi voima on nousemassa Venäjällä: "Korniloffilla on armeijapiirien suosio puolellaan!" Syyskuun 11 p:nä kohotetaan taas uutta "Venäjän pelastajaa" ihmeitä tekevänä, ei ainoastaan suurten ansioittensa vuoksi, vaan siksi, että hän on kasakka. Muutamia päiviä myöhemmin lyötiin Korniloffin kapinayritys takaisin. Sovietteilin järjestyneet työläiset ja talonpojat sen tekivät, — ei Kerenskyn hallituksen tähden, mutta siitä syystä, että Korniloff oli ensimmäinen, joka maaliskuun vallankumouksen jälkeen yritti tehdä tilaa tsaarivallan palauttamiselle.

Syyskuun 26 p:nä julkaisee Times sähkösanoman Pietarista, jossa lehden erikolskirjeenvaihtaja tiedottaa bolshevikien vaikutusvallan lisääntymisestä neuvostoissa.

Kun sitten tuli lopullinen taistelu vallasta Kerenskyn johtaman porvariston hallituksen ja bolshevikien välillä, niin Timesin uutiset näyttivät kuinka bolshevikit menestyvät huonosti yrityksissään kaapata käsinsä vallan ohjokset, vaikka hallituksen asemakaan ei juuri ole kehuttavan luja. Kuusi viikkoa julaistiin uutisia, joissa pohjäsäveleenä oli, että Kerenskyn valta ja hallitus on kansan tukema ja Venäjä työskentelee ryhtyäkseen jälleen tarmolla sotaan Saksaa vastaan.

Lokakuun lopulla alkoi saapua uutisia, joissa kerrottiin, että Venäjän hallitus on kykenemätön jatkamaan sodan käyntiä, mutta ei se myöskään tahdo rauhanteolla Saksan kanssa rikkoo suhteitaan läntisiin liittolaismaihin.

Marraskuun 6 p:nä painatti Times neljännellä sivulla pienen uutisen, jossa kerottiin, että Pietarin linnotusväki on bolshevikien takana. Seuraavana päivänä painettiin mainittuun lehteen sivun yll menevällä otsikolla uutinen Pietarin joutumisesta bolshevikien käsiin.

Marraskuun vallankumous ja sen luoma tilanne.

Tämä tapahtuma nosti kysymyksen, millä tavalla bolshevikit suhtautuvat sotaan ja onko soviettien valta pysyväinen? Times alkoi vastaamaan näihin kysymyksiin. Sen käytettävänä oli "asiantuntijoita", jotka tiesivät, että Lenin ja Trotsky eivät ole suosittuja Venäjällä. Venäjän kaupunkikuntaliiton asialtsija tiesi vakuuttaa, että prinssi Lvoff ja suuriruhtinas Michael ovat aina olleet suuresti suosittuja ja viimeisimmistä tiedoista päättäen suosiollinen hetki heihin nähden lähenee. Ja Washingtonin tiedonanto marraskuun 8 p:nä kertoo, että "liittolaisvallat tunnustavat minkä hallituksen tahansa mikä vastustaa bolshevikeja.

Marraskuun 13 p:nä julkaisi Times uutisen, jossa kerrottiin, että virallisissa piireissä väitellään vaan siitä, että pääministeri Kerenskikö vai kenraali Korniloff tai joku muu johtaja kohoaa maksimallisten vallan tukhasta. Täydellinen bolshevikien kukistuminen on näkyvissä.

Kahden vuoden aikana, syksystä v. 1917, syksyyn v. 1919 oli Times-lehden 91 numerossa tietoja ja ennusteluja soviettien luhumisesta lähelle kukistumiskohtaansa. Neljä kertaa Lenin ja Trotsky tekivät pakosuunnitelmia ja kolme kertaa he todellisesti jo olivat lähteneet pakomatkalle. Mikä tahansa aivan tuntemattomasta lähteestä siepattu uutinen soviettien kukistumisesta sai kunniaapaikan. Hulluudella tämmöisten uutisten hankkimisessa ja sepittämisessä ei ollut rajoja ollenkaan. Tammikuun 29 p:nä 1918 julkaisee Times suuren uutisotsikon: "**Romanoffit bolshevikeja**". Itse uutisessa kerrotaan professori Rossin lausuneen, että bolshevismi on vilpittöistä, mikä nousee Venäjän kansan sydäimestä, tarkoittaen saavuttaa vapauden kansalle ja maailmalle rauhan. — Mitenkä Romanoffit ovat bolshevikeja, siltä ei sanaakaan.

Joulukuun lopulla v. 1917 ja tammikuun alussa v. 1918 oli pieni suosiollisuuden puuska bolshevikeja kohtaan. Presidentti Wilson julisti silloin kuuluisat neljätoista ehtoansa. Englannin pääministeri piti rauhanpuheen ja Trotsky iski terävällä sanan ruoskalla saksalaisia junkkeireita Brest-Litovskissa. Parin viikon ajan olivat Timesin uutisotsikot seuraavanlaisia: "Venäjä ei kumarru keisarin edessä", "Lontoo on tyytyväinen Venäjän kantaan", "Bolshevikit saattaa auttaa liittolaisia parhaiten", Liittolaiset

Työn ylösnousemus

saattavat nyt tunnustaa Leninin." Erikoiskirjeenvaihtajien kirjessä selvitettiin kuinka bolshevismi on kokoomus kaunilta lhantelta. Oikeusdepartementin tutkimus vapautti Trotskyinkin juoruilta, että hän olisi saanut New Yorkissa ollessaan saksalaista rahaa. "Tätä kesti kumminkin vain parisen viikkoa."

Venäjälle hyökkäämisen suunnitelmat.

Kun soviettihallitus helmikuun 12 p:nä 1918 julisti sodan päättäneeksi Saksan ja Venäjän välillä, alkoi sekä lokatuiva että ennen kuulumaton kiihotus vallankumouksen hävittämiseksi.

Jo helmikuun puolivälissä julkaisi Times Pariisista lähetetyn haastattelun kenraali Fochin kanssa, jossa kerrottiin, että Saksa samoa haiki Venäjän. Yhdysvaltain ja Japanin tulisi kohdata Saksaa Siperiassa. Ensi askel olisi otettava nopeasti.

Niinpä sitten japanilaisia ja brittiläisiä merisotilalta laskettiin maihin Vladivostokissa ja Muurmannin niemelkeelillä alkasin huhtikuussa. Toukokuussa alkoi paljon huomiota herättävä tsekko-slovakialaisten kapinallinen Siperiassa, joiden "auttamisesta" ja "pelastamisesta" tehtiin liittolaismaiden hallituksissa oivallinen keppihevonen. Tsekko-slovakialaiset olivat pyhimyksiä Siperian korvessa; bolshevikit alkavat antaa ne Saksan räkkättäväksi. Pelastustöitä tulee jouduttaa. Tähän katsoen, laskettiin myöskin amerikalaisia sotilaita Siperiaan ja Muurmannille heinäkuussa.

Viiden ja puolen kuukauden aikana siitä kun Venäjä luopui sodasta, julkaistiin Times-lehdessä yhteensä, paitsi Venäjälle hyökkäämistä innokkaasti kannattavia toimituskirjoituksia, 285 kirjoitusta uutisosastossa, jossa pohdittiin liittolaismaiden hyökkäystä Venäjälle. Näitten pohjäsäveleenä oli, että bolshevikihallitus on Saksan liittolainen; Saksa vyöryy yll Siperian; Saksa avaa tietä Indiaan; saksalaiset johtavat bolshevikien armeijaa; venäläiset on myyty Saksalle.

Mutta tänäkään aikana ei käynyt päinsä salata, että Venäjälle hyökkäämissuunnitelmien ja puuhien takana oli vallankumouksen kurtistaminen. Asiansa osallisena olleet venäläiset kapitalistit ja ylimykset puhuivat avomielisemmin. Heille oli vallankumouksen murskaaminen lähinnä sydäntä ja he puhuivat siitä. Heidän kiihotustoimistonsa ja vierailijansa m. m. Yhdysvaltain presidentin ja hallituksen jäsenten luona, puhuivat suoraa kieltä, että työläisten ja talonpoikain luokkaetuja palveleva valta pitäisi kukistaa ja pystyttää jälleen kapitalistien ja sukuyilmysten valta. He puhuivat vain ohimennen ja asian kaunistamiseksi tarpeesta toimia Saksaa vastaan venäläisellä maaperällä. Tosiasiansa näihin piireihin kuuluvat tekivät yhtäläisiä vierailuja Saksan keisarikin luona ja heillä oli yhtäläisiä kiihotustoimistoja keskusvaltain hallituskauungelissa saadakseen apua keskusvaltain taholta Venäjän vallankumouksen tuhoamistyössä.

Jo syksyllä v. 1918, vähä kerrallaan, ilmaantui lähdelehtemme palstoille lausuntoja, joissa bolshevismin vaara

ja kukistamisen tarve määriteltiin vähintään yhtä tärkeäksi asiaksi kuin voitto sodassa Saksaa vastaan.

Aserauhan aiheuttama huuto: aset Venäjää vastaan!

Kun aserauha Saksan ja liittolaismaitten välillä oli aikaansaatu ja jo siinäkin hahmoteltu maailman imperialismin, myöskin Saksan, yhteistä rintamaa vallankumouksellista Venäjää vastaan, lakkasi puhe siitä, että hyökkäys Venäjälle oli yhteydessä sotatoimien kanssa Sakaa vas-

Ranikan käsitys kansainvälistä tehtävästään
(Saksalainen piirakuva)

taan, paitsi vielä nykyin aika-ajottain toistuvia pelkäämisen ilmauksia, joissa puhutaan mahdollisuuksista kommunistisen Venäjän ja yhä edelleen junkkerivaltaisuuteen kallistuvan Saksan valtiollisesta ja taloudellisesta liitosta Versaillesin rauhansopimuksen voimaannpanon valkeuttamistarkoituksessa.

Marraskuun 21 p:nä julkaisi Times tiedonannon Washingtonista, missä sanotaan, että "äskeinen tieto Lontoosta muutamien asiansuoraajien käsityskannan mukaan,

Ilmaisee Suur-Britannian aikeen lähettää lisää sotajoukkoja Venäjälle saattaakseen maan vakavalle pohjalle ja kukistaakseen bolshevikit. Kolme päivää myöhemmin kertoi Washingtonin sähkösanoma, että prinsini Lvovin mielestä on "taloudellinen ja sotilaallinen hyökkäys tarpeenvaativa Venäjän pelastamiseksi.." Joulukuun 13 p:nä kerrotaan professori Miljukoffin kannattavan suunnitelmaa, että liittolaisvaltain sotajoukkoja pikaisesti lasketaisiin maihin Etelä-Venäjälle. (Sama professori oli muutamia kuukausia aikaisemmin puuhailnut Saksassa samollia asioilla.)

Paljon muita samaan suuntaan meneviä uutisia julkaistiin ja näytti ohella tietoja, että bolshevikit lähettävät suunnattomia rahamääriä eri maihin vallankumousagitatorien varten, m. m. Yhdysvaltoihin. Radeckin Berliinissä antaman lausunnon mukaan, alvan satumaisia summia.

Joulukuun 24 p:nä julkaisi Times uutisen, että huhupuheen mukaan kenraali Pershing ja presidentti Wilson yhdestä tuumin valmistelevat Yhdysvaltain sotavaen lähettämistä Ranskasta Venäjälle.

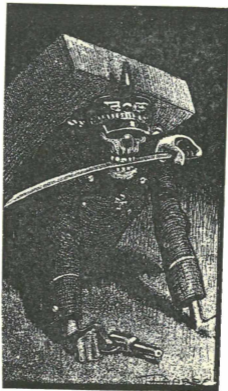
Tämän tapaisia uutisia julkaistiin jatkuvasti ja toimittajajotuksissa vaadittiin pikaisista toiminta uutisissa esitettyjen toiveitten toteuttamiseksi. Kerrassaan monipuolista ja vilkasta oli toiminta "uuden vihollisen" esille vetämiseksi Venäjältä, kun Saksa oli voitettu ja voiton aiheuttama sotainen mieliala kiehuu vielä ja armeijat olivat täydessä kunnossa.

Vastavallankumouksen järjestäminen Venäjällä.

Aserauhan allekirjottamisen aikana oli Siperiassa, Omskissa "Koko Venäjän hallitus". Sen päämiehenä amiraali Alexander Kolchak. Tämä hallitus oli perustettu jo aikaisemmin. Siinä saattoi aluksi havaita porvarilliseen suuntaan vapaamielisiä piirteitä. Mutta amiraali Kolchak julistautui pian tämän hallituksen diktaattoriksi, antaen vangita ja mestata valtiollisia vastustajiaan. Kun tämä oli tapahtunut, lausuttiin Timesin toimituskirjotuksessa 18 p:nä marraskuuta, että "Omskin hallitus on lähinnä hyväksyttävä demokraattinen hallitus, mitä Venäjällä on synynyt bolshevikien vallankumouksen jälkeen vuosi sitten; liittolaismaat voisivat helposti tunnustaa sen."

Erinäisiä kokeita Kolchakin maineen puhdistamiseksi tehtiin. "Venäjän lähetystö" Washingtonissa teki parastaan, mutta Timesin kirjeenvaihtajakin, Ackerman, oli pakotettu lähettämään sähkösanomia m. m. jouluk. 26 p:nä, jossa kerrottiin, että Kolchakin diktatuuri synnyttää pahaa verta Siperiassa. Tsekkiläiset soturit sanovat, että he ovat taistelleet vuosikausia demokratian puolesta, pi-

täisikö heidän nyt antautua Omskin diktaattorin välikappaleiksi. Mutta Washingtonin sähkösanomat lohduttivat ja rauhoittivat. Siperiassa tarvitaan luja ja päättävä hallitus. Kolchakin diktatuuri merkitsee vain tätä. Tammi-

"Kukistettu militarismi"

kuun 17 p:nä 1919 lausuu Times toimituskirjotuksessaan, että Kolchakin nimittäminen diktaattoriksi näyttää näin pitkän matkan päähän parhaimmaksi osaksi mitä voitiin tehdä niissä olosuhteissa."

Pian nousi kysymys Kolchakin diktatuurihirmuvallan tunnustamisesta. Times julkaisi tästä seuraavia sanomia, alkaen huhtikuun 18 p:västä: Washingtoniin on saapunut epävirallinen tiedonanto, että johtavat ententevallat kuin myöskin Yhdysvaltain hallitus tunnustavat Omskin hallituksen sitten kun Saksa on allekirjottanut rauhansopimuksen. Huhtik. 22 p:nä: "Tänään annettiin tietää Pariisissa, että Yhdysvallat, Suur-Britannia, Ranska ja Itäliä ovat tulleet yksimieliseen päätökseen tunnustaa Omskin kabinetti de facto hallitukseksi." Heinäk. 12 p.: "Neljän neuvostolla Pariisissa on vastaus amiraali Kolchakille täysin valmiina. Omskin hallituksen tunnustamista, uskottavasti, ei enää viivytetä."

Times painatti uutisia, joissa kerrottiin Omskin diktaattorin "saavuttaneen kansan suosiota." Mutta vaikka tätä diktaattoria alttukselta ahdisti monet vastukset, niistä mainittiin peitellen ja ohimennen.

Keväällä v. 1919 valmistautui Omskin hallitus suureen ryntäykseen Neuvosto-Venäjää vastaan. Siperian ja Muurmanin joukkojen, joita liittolaismaat pitivät yllä, piti päästä yhteyteen, muodostaa ketju mikä sulkee syliinsä Moskovan ja koko Neuvosto-Venäjän. Siperian armeijassa piti olla 200,000 miestä.

Kolchakin hyökkäys ja Omskin kabinetin kohtalo.

Hyökkäys alkoi maaliskuun loppupäivinä. Jo huhtik. 3 p:nä tiesi Timesin uutinen kertoa, että "Leninin ja Trotskyn välit olivat menneet rikki. Tilanne Moskovassa ja Pietarissa on niin vakava, että siitä lupaa muodostua yleinen kapina bolshevikivaltaa vastaan."

"Venäjän lähetystö" Washingtonissa "kuuli" täydellisestä bolshevikiarmeijan sortumisesta itäisellä rintamalla. Huhtikuun 22 p:nä Timesin etusivulla komelli uutisotsikko: "Punanen valta vapisee kun Kolchak voittaa". Toukokuun 13 p:nä lennätti Pariisi sanomaa, että "Koko Venäjän hallitus" Omskissa on alkanut tekemään suunnitelmaa edetäkseen Moskovaa kohten.

Mutta jo toukokuun lopulla ja kesäkuun alussa kävi kaikille selväksi, että Kolchakin armeija oli mennyt säpäleiksi. Neuvostojoukot kulkivat voitokkaasti yli Siperian. Monin paikoin, jo ennen kun bolshevikien punasen armeijan etujoukot ehtivät siperialaiseen kylään tai kaupunkiin, oli siellä tehty suursivous kolchakilaisiin nähden. Kolchakin häviö kävi niin nopeasti ja perinpohjin, että koko maailma hämmästyí. Välttämättömästi tiensä raivaavien asiatietojen ohella julkaisi Times lausuntoja, että "Kolchakin asema paranee" ja että "soviettijoukoissa on epävakai-

suutta". Vielä heinäkuun 31 p:nä julkaisi Times "Venäjän lähettillään lausunnon, että "terveelle asialle on taka-askel ainoastaan askel asioitten korjaamista kohden." Ja vieläkin, noin neljä kuukautta jälkeinpäin oli Times-lehdessä seuraava uutisotsikko: "Kolchak suunnittelee liikettä Moskovaa kohden", vaikka saman numeron toimituskirjotuksen otsikossa luettiin: "Voitettu Kolchak."

Times selitti, että sotatarpeitten puute aiheutti Omskin hallituksen ja vallan häviön; liittolaismaat eivät valittavasti varanneet sotatarpeita riittävästi. Mutta toiselta puolelta ilmotti Englannin pääministeri parlamentille marraskuun 8 p:nä 1919, että "me olemme todistaneet myösiäntuntemme niitä Venäjän miehiä kohtaan, jotka ovat auttaneet liittolaisia lähettämällä 100,000,000 punnan arvosta tarveainetta ja kappatusta kaikella tavalla." Muutkin liittolaismaat antoivat apua parhaansa mukaan.

Nuo tarveaineet, sanovat Kolchakin asian kannattajat surullisesti, joutuivat sotasaallina niiden Venäjän miesten käsilln, joita koko maailman kolchakillaiset yhdestä tuumin ovat yrittäneet kukistaa.

Denikin hyökkäys ja häviö.

Samaan aikaan kun Kolchak hävisi kohosi Etelä-Venäjällä suuri ja äreäluontoinen vastavallankumouksen paine. Tämä tunnetaan Denikin "hallituksen" nimellä. Se voitti alaa Ukrainassa. Hänestä leivottiin venäläinen "kansallissankari". Timesin erikoiskirjeenvaihtaja sähkötti heinäkuun 8 p:nä, että kun Denikin saapui voittamaan kaupunkiin Kharkoviin, naiset itkivät ilosta ja suutelivat hänen käsiänsä ja ne, jotka eivät tähän tilaisuutta saaneet, suutelivat hänen automobiilinsa kurasuojuksia. Hän oli todellakin jalomielinen siinä määrässä, että jalomielisyystarinan alussa saattaa hyvin arvata lopun. Ylämainittu kirjeenvaihtaja näet tiedottaa, että Denikin voittamassaan Ukrainassa lupasi sallia rajotettuja paikallisen itsehallinnon vaatimuksia, samoin rajotettuja oikeuksia vähä-venäläisen kielen käyttöön kirjallisuudessa."

Denikin hyökkäys Moskovaa kohden paisui kuin se sadun sammakko, joka alkoi pullistua härän kokoiseksi. Mr. Williams tiedottaa Times-lehdelle heinäk. 13 p:nä, että "todellisuudessa ei löydy mitään mikä estäisi pikaisen pääsyn Moskovaan." Yksi tiedonanto seurasi toista, että "bolševismiin pohja on särkynyt", että "Venäjä on valtavien lakkoliikkeiden vallassa", että Lenin alkaa luopua hallituksesta", että Denikin on saanut 129,500 vankia hyökkäyksen kestäessä, 950 tykkiä, 350 veturia ja suuret määrät muuta sotamuonaa", että "Denikin on lyönyt säpä-

leiksi bolsheviklarmeijan." Tämmöistä riemukulkua jatkuu Moskovaa kohden hetken. Päivä toisensa perään tuotti lisää sotavankeja voittokkaalle Denikille ja suunnattomia määriä sotatarpeita. Vaikka Times julkaisi sotasiain tuntijain lausuntoja, joissa arviottiin etelässä toimivan bolsheviklarmeijan miesluku 146,000 mieheksi, niin tämmäkään ei estänyt tekemästä laskuja, että Denikin oli saanut noin kolmen kuukauden aikana 245,000 bolshevikisoturia vangikseen!

Porvarillisen miellipiteen ilmaus Venäjän rauhanrakkaudesta (Piirretty miellialan kasvattamiseksi Puolan hyökkäystä varten)

Ja vaikka Denikin sotajoukot eivät olleet koskaan edes 350 mailin päässä Moskovasta, niin suuret maailman sanomalehdet pitivät lukijansa silnä uskossa, ei enää puutunut muuta kuin murtautua lähempien Moskovon varustusten läpi kaupunkiin.

Mutta joulukuun puolivälissä alkoi ilmaantua vaatimattomasti painettuja arveluja, että Denikiniä odottaa yhtäläinen häviö kuin oli se minkä Kolchak oli kärsinyt. Denikinin joukot perääntyivät, mutta Timesin erikoiskirjeenvälhtaja parhaimpansa mukaan paransi näiltten ase-

maa. "Denikin armeijan asema paranee jatkuvasti", sähkötti hän vielä helmikuun 2 p:nä v. 1920, mutta samassa lehdessä julaistiin Moskovan radiosanoma mikä kertoi, että Denikin armeijan jätteet on ajettu Azovin meren taakse. Tämä olikin totta.

Vehkelly Suomessa ja Itämeren maakunnissa, — Judenitsh.

Myöskin Suomi ja Itämeren maakunnat olivat olleet v. 1919 aikana tsaarilaiskenraalien juonittelujen pesäpaikkana. Täältäpäin valmistettiin hyökkäystä Pietarin valloittamiseksi. Ensimmäinen hyökkäys tältä taholta alkoi aikasin huhtikuussa. Toukokuun 2 p:nä julkaisi Times uutisen, että bolshevikit tyhjentävät Pietaria. Tämä uutinen oli lähetetty Helsingistä. Parisista tuli sanoma samoihin aikoihin, että "suomalaiset mahdollisesti ovat valloittaneet Pietarin." Näittenkin uutisten julkaiseminen jatkui viikosta viikkoon. Kenraali Judenitshista tuli niiden kautta "sankari" ja "Venäjän pelastaja."

Hyökkäysyritykset Pietaria vastaan saavuttivat huipunsa lokakuun loppupuolella. Times julisti jo, että Pietari on punasten vastustajain käsissä ja "nyt alkaa Judenitshin marssi Moskovaa kohten."

Lokakuun 30 p:nä tiedotti Assoc. Press Helsingistä, että Judenitsh perääntyy. Marraskuun 10 p:nä julaistiin Times-lehdessä Tukholmasta lähetetty tieto, että Judenitsh on kokonaan voitettu. Muutamia kuukausia myöhemmin tämäkin suuri kenraali ja "Venäjän pelastaja", Timesin tiedonannon mukaan, lähti Virosta Englannin lipun suojassa kulkevalla autolla, vieden mennessään 100,000,000 Viron markkaa käsittävän persoonallisen omaisuutensa. Matka oli Pariisiin.

Puolan hyökkäys ja sen valmistelut.

Sinä aikana kun kaikki se, mihin ylläoleva koskettelee, on painunut historiaan, on Neuvosto-Venäjällä tapahtunut mielen yhteen sulaminen siinä suhteessa, että ulkopuolisten hyökkäyksiä Venäjälle on vastustettava kaikilla mahdollisilla voimilla ja kun samaan aikaan kaikissa maissa järjestyneitten työläisten ja porvariston sivistyneistönkin keskuudessa on alettu ankarasti vaatia häpeällisen ja kurjan hyökkäyssiikkailun lopettamista ja rauhansuhteisiin rupeamista Neuvosto-Venäjän kanssa, olisi luullut, että liittolaismaitten hallitukset jo tämän vuoden alussa, kokemuksista kyllin vilkastuneina, olisivat vilpittömästi ryhtyneet tekemään rauhaa.

Mutta ei. Puolan piti vielä yrittää. Puolan hyökkäystä valmisteltiin kauan ja suurella huolella. Alituisesti

puhuttiin bolshevikien aikeesta hyökätä itsenäisen Puolan kimppuun, vaikka Puolan armeija oli noin 180 mailia Venäjän puolelta sitä rajasta minkä Versaillesin rauhansopimus oli merkinnyt Puolan ja Venäjän välille. Ja Moskovan hallitus kehotti kerta toisensa jälkeen puolalaisia istumaan kanssaan rauhanneuvottelupöytään, luvaten rauhnan edullisilla ehdoilla, asettamatta kysymyksenalaiseksi-

Porvarillisen mielipiteen ilmeus Venäjän rauhantarjoukosta.

kaan Puolan itsenäisyyttä ja sisäistä koskemattomuutta.

Asian ollessa tässä vaiheessa, julaistiin Times-lehdessä seuraavia uutisia:

Assoc. Press tiedotti Warsovasta 1 p:nä tammik., että Puola valmistautuu sotilaalliseen otteluun pitkin pituuttaan Venäjän rajalla. Bolshevikit ovat pakottaneet puolan tarttumaan aseisiin tunkeutumisellaan puolalaiselle alueelle(?!). Sama sanoma ilmotti, että bolshevikijoukot

lähenevät Vilnaa. Vilna ei kumminkaan kuulu Puolan rajojen sisäpuolelle, vaan on puhtaasti venäläinen kaupunki. Tammikuun 22 p:nä julaistaan usein mainitussa lehdessä seuraavaa:

"Bolshevikien sotilaallisiin toimiin tulevana keväänä kuuluu hyökkäys Puolaa vastaan, ensimmäisenä askeleena saada aikaan punanen ryntäys Euroopan ja sotilaallinen toiminta Turkestanin ja Afghanistanin kautta Indiaa kohtaan." Tämä tuli Washingtonin hallituspiireistä.

Heimikuun 16 p:vä valkeni seuraavallekin uutiselle, lähetetty Köpenhaminasta:

"Luotettavien asiamiesten kokoomat tiedot Venäjältä, eivät jättä epäilykselle sijaa, että bolshevikit valmistautuvat suunnattomaan hyökkäykseen Puolaa vastaan aikasin keväällä ja että neuvottelulla Englannin kanssa alnoastaan tapetaan aikaa, ja sitten, Puolan ollessa propagandalle nukutettu se ei kykene tekemään tenää kaksimiljoonaiselle soviettarmejalle."

Tällöin, yhä edelleen, Puolan armeija majaili kaukana venäläisellä maaperällä ja Times-lehden erikoistieto Washingtonista 6 p:nä maaliskuuta mainitsi, että "Puolan edustaja Pariisissa kieltäytyi saattamasta hallituksensa tietoon vaatimusta, että Puolan sotajoukot on palautettava maan rajojen sisäpuolelle."

Tulos tästä oli, että kun Moskova tarjosi jatkuvasti rauhaa ja vältti sotaisia toimia Puolan ja Venäjän välillä, niin puolalaiset sotajoukot alkoivat yhtäkkiä hyökkäyksen yhä syvemmälle Venäjän ja Ukrainan alueelle! Hyökkäys oli varustettu amerikalaisilla sotatarpeilla ja rohkais-
tu ranskalaisilla lupauksilla jatkuvasta avunannosta.

Niin häikäilemätöntä tämä oli, että Englannin pääministeri puheessaan parlamentin alahuoneessa elokuun alkupäivinä lausui, että Neuvosto-Venäjä on oikeutettu vaatimaan Puolalta riittäviä takuita siltä, ettei molnen hyökkäys enää uudistuisi.

Puolan hyökkäys sai pian saman käänteen kuin edelläkerrotut hyökkäykset. Sen päätöksestä ei ole vielä tietoa. Tätä kirjottaessa neuvostojoukot kärsivät raskaita tappioita Ranskan ja muitten maailman imperialistien tehdessä parastaan "auttaakseen Puolaa" ja "torjuakseen maailman vallankumousta."

Olkoon sotilaallinen tulos mikä tahansa ja olkoon imperialistien riemu Neuvosto-Venäjän valkeuksien johdosta kuinka suuri tahansa, vaikka neuvostohallitus tulisi murakatukisikin — mikä ei ole luultavaa — maailman imperialismin ja kapitalismin järjestelmä on kykenemätön soveltamaan olemustaan aikamme historialliseen kulkuun ra-

kehtajaksi, vaan hävityksen ja yleisen, koko maailmaa käsittävän rauhattomuuden ja kapinallisuuden synnyttäjän pahat hengen riivaavat sitä.

Sen sijaan, että kapitalismin ja imperialismin järjestelmä loisi uudelleen normaalellemän pohjaa, loisi kansalliseksi ja kansainväliseksi kanssakäymiseksi ja yhteiskunnan välttämättömille liikkeille toimintapohjaa ja painaisi eteenpäin taloudellista edistystä, se rappeuttaa kaikkea hiljalleen, mutta varmasti! Se turmelee ja tuhoaa henkisen ja aineellisen ihmiselämän arvoja, aiheuttaa kamalan ja katkeran sotatilan ja pakkosuhteet kaikessa julkisessa elämässä.

Venäjän vallankumouksen murskaaminenkaan ei parantaisi edes hetkeksiäkään kapitalismin ja imperialismin järjestelmää, vaan näyttäisi uuden kamalan kauhukuvan ja nostaisi ennen kuulumatonta kuohuntaa kaikkialla maailmassa.

Venäjän vallankumouksen murskaaminen tietäisi semmoisen tilanteen muodostumista Venäjällä, mistä Koitchak antoi esimakua Siperiassa. Kapitalismin ja imperialismin voitto Venäjällä antaisi näille hävityksen voimille uutta uskallusta yrittääkseen takoa kahleisiin kaikessa maassa niitä voimia, joita historia kutsuu, vaatii ja pakottaa työhön paremman järjestelmän luomiseksi.

Kapitalistisen sanomalehdistön tuomio.

Ylläolevassa ei ole kosketeltu siihen puoleen mikä vaiheen ja viekastelun tulva maailmaan kapitalistisen sanomalehdistön palstoilla on kuohunut Venäjän vallankumouksen rakennustyö-yrityksistä. Mitä tahansa arvostelevaa siltä aikanaan sanotaan, niin tuo työ on tähännyen feudalisessa orjuudessa eläneen Venäjän kansan valttavan enemmistön vapauttamiseen ja sen totuttamiseen hallitsemaan itse itseänsä niin paljon kuin suinkin mahdollista riippumattomina niistä, jotka tahtoisivat eihä' toisten työn ja työntulosten riistämiseksi.

Milloin tahansa kysymys rauhan luomisesta Venäjän vallankumoukselle on raivannut tietä, joutuakseen vakavan pohdinnan alaiseksi ja suosolliseen päätökseen, niin maailman kapitalistinen sanomalehdistö eksyttääkseen ja sokeistakseen yleistä mielipidettä, on antanut yhtä väärän kuvan Venäjän vallankumouksesta kuin vastavallankumouksellisten hyökkäyksistäänkin. Ja kerta toisensa jälkeen se on onnistunut tuhoamaan rauhanaiheet ja edellytykset.

Sanomalehdistön valtakunta on suurin valta suurvaltojen joukossa nykyaikana, mutta se on suuremmalta osal-

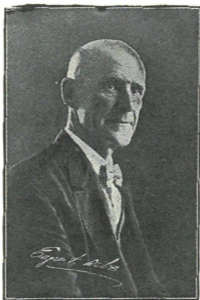
taan mädäntynyt valtakunta. Ulkonaisesti se on suuri ja loistava, mutta valheen, viekkauksen ja vääryyden pahat henget ovat syöneet sen sielun. Se levittää ympärilleen inhoittavaa raakuutta ja sivistyksen teeskentelyä.

Tämä painetun sanan valtakunta on tullut totuuden sanan veriviholliseksi. Se yrittää tukahduttaa totuutta ja oikeutta palvelevan sanan, sivistyksen ja vapauden työn, mikä työläisluokan sanomalehdistön muodossa pyrkii il-
moille.

F. J. S—ä.

Ranokalainen rauhanenkeli
(Hollantilainen piakuvä)

Eugene Victor Debs

Elämäkerrallisia piirteitä.

Kirj. H. Askeli.

"And there's 'Gene Debs — a man 'at stands
And jest holds out in his two hands
As warm a heart as ever beat
Betwixt here and the Judgement seat!"

James Whitcomb Riley.

Vaikkakin sota on loppunut ja rauha virallisesti julistettu, on meillä nykyisin enemmän sortoa, vankilamme täyteläisemmät ja kärsimystemme kuurna ylitsevuotavampi kuin sodan alussa. — Miksi?

Sodan hinta on kahdeksan miljoonaa tapettua, kaksikymmentä miljoonaa raajarikkoista. Meidän, jotka olem-

me säilyneet sodan ruhjoilta, on maksettava kaksisataa biljoonaa sotavelkoja. — Miksi?

Sotavainiot ovat olleet hulkean suuria. Satoja ja taas satoja uusia miljoneerejä tuli, keinotellen sotatarpeilla, myyden hallituksille hävitysvälineitä. Nämä sotakeinotellijat alkoivat kiihkeän isänmaallisen agitatsionin yllämaan muodostaakseen yleisen miellipiteen sodalle suosiolliseksi.

Joka joutui heidän agitatsioninsa tielle, murskattiin heti, lyötiin alas armotta. Ollhan heillä rahaa ja rahalla valtaa.

Yli kaksituhatta vakaumuksellista sodan vastustajaa viruu vankiloissa. Heidän yhteinen rankaisuaikansa on yli neljätuhatta vuotta. Sotapalveluksessa olleet nuorukaiset, jotka jollakin tavalla joutuivat rikkomaan ankarointa sotilassääntöjä tuomittiin pitkiin vankilarangalstuksiin, yhteensä 26,000 vuoden kuritushuonerangalstuksien. — He olivat tekemässä maailmaa turvalliseksi kansanvallalle.

Sotapalveluksessa, henkilö, jolla oli rahaa, vaikutusvaltaisia tuttavuuksia, pääsi vähällä. Henkilö, jolla näitä ei ollut, joutui kärsimään usein hyvinkin mitättömistä rikoksista. Laki ei ollut samallaista kaikille.

Rikas, vaikutusvaltainen henkilö voi arvostella hallitusta, sodankäyntiäkin mielensä mukaan. Köyhällä ei ole näitä oikeuksia. Theodore Roosevelt arvosteli ankarasti hallitusta, sen sotataktiikkaa. Presidentti Woodrow Wilson arvosteli kirjassaan "New Freedom" liikevoimittolijoita, jotka pyrkivät määräämään hallituksen asioita. Heitä ei vangittu, eivät joutuneet vankilaan.

Eugene V. Debs, Amerikan sosialistisen liikkeen merkikihenkilö, arvosteli sotaa, selitti sen kapitalistien sodaksi, jota ei käyty kansanvallan puolesta. Tämä oli liikaa. Hänet tuomittiin kuritusvankilaan.

Joku vuosi sitten Roosevelt teki erikoisen kumarrusmatkan Saksan junkkerikelsarin luo, kehui sen veriarmlajaa, ihaili Saksan kasvavaa laivastoa. Debs on tuominnut niin Saksan kuin muittenkin maitten kapitalistien toimeenpanemat sodat.

Roosevelt, isänmaan ystävä, halusi raakaa voimaa ja sen mukaista toimintaa; hän halusi aina heiluttaa isob nuijaa.

Debs aina vetoaa ihmisten järkeen, tuntoon; hän rakastaa rauhaa ja aina valitsee aseikseen lempeyden, rakauden ja järkelyyn. Debs ei välitä onko jokin menetelmä diplomaattisesti viisaa. Hän kysyy: "Onko se totta?" "Hyödyttääkö se työväenluokkaa?" Hän edustaa työväenluokkaa.

Debs, kaunopuhuja, runolljasielu, vaikutusvaltainen henkilö Amerikan työväenluokan keskuudessa oli vaaralli-

nen sotavolttolijoille. He pelkäsivät että Debs herättää amerikalaisen työnjättillisen, sanoo heille totuuden ja siksi, joo, siksi hänet suljettiin ristikkojen taakse.

Eugene Victor Debs on syntynyt Terre Haute'ssa, Indianan valtiossa marraskuun 5 p. 1855.

Debsin isä, Jean Daniel Debs ja äiti Marie Debs (o. s. Betterich) ovat syntyneet Calmarissa, Alsage, Ranska; menneet naimisiin New Yorkissa ja asettuneet asumaan Terre Haute, Indiana v. 1854. Heille syntyi 10 lasta, joista 6 on vielä elossa.

Eugene Victor Debs meni naimisiin Katharine Metzelin kanssa v. 1885 ja on heidän kotinsa Terre Haute'ssa, Ind. Heillä ei ole yhtään lasta.

Kuten tavallista työlläisten lapsille, rajoittui Debsinkin koulun käynti hyvin vähin. Hän kävi kansakoulun ja suoritti seminaaritutkinnon. Jo viidentoista vuotiaana — 1870 — hän alkoi työskennellä Terre Haute & Indianapolis rautatieyhtiön veturitallissa ja myöhemmin saman yhtiön rautatiellä veturin lämmittäjänä. Vuonna 1874 lopetti hän rautatietyön ja palveli viisi vuotta kotikaupungissaan ruokatarakapassaa. Vuonna 1879 valittiin hän Terre Hauten kaupungin kirjuriksi.

Työskennellessään veturin lämmittäjänä liittyi Debs lämmittäjän järjestöön, joka perustettiin alkujaan Terre Hautessa. Myöhemmin hän perusti jarrumiesten järjestön, oli mukana perustamassa vaihdomiesten keskenäistä apuyhdistystä, vaunumiesten järjestöä ja sähköttäjäin järjestöä. V. 1878 liittyi hän lämmittäjän järjestön aikakauslehden toimitukseen ja v. 1880 valittiin mainitun aikakauslehden päätoimittajaksi ja liikkeenhoitajaksi ja järjestönsä yleissihteeriksi ja rahastonhoitajaksi.

Ryhtyessään järjestönsä yleissihteeriksi, oli se vielä hyvin heikko, käsittäen noin 60 paikallisuoniota ja \$6,000 velkaa. Hänen johdolla järjestö pian kasvoi. Paikallisuonioltten lukumäärä nousi 226 ja velat maksettiin. Kun hän v. 1893 erosi yleissihteerin toimesta, oli hänen palkkansa \$4,000 vuodessa. Kiitollisuuden osoitukseksi ansiokkaasta palveluksesta lämmittäjän järjestön konventsioni yksimielisesti äänesti hänelle annettavaksi \$2,000 rahalahjan Euroopan matkaa varten, mutta hän kieltäytyi sitä vastaanottamasta.

Käytännöllisessä toiminnassa ammatillisesti järjestyneitten työlläisten keskuudessa alkoi Debsille selvetä, että ammatillinen järjestyminen ei ole riittävä. Hän jo silloin alkoi suunnittelemaan rautatietyölläisten teollisuusunionia, johon kuuluisi kaikki rautatietyölläiset. Tämän tähden hän erosi lämmittäjän union yleissihteerin-rahastonhoitajan toimestakin.

Jo kesäkuussa 1893 hän johtikin toisten rautatie-työläisten kanssa perusti Chicagossa, Ill. Amerikan Rautatietyöläisten Union, jonka sihteeriksi hän valittiin \$75 kuukausipalkalla, siis paljon pienemmällä palkalla kuin mitä hän sai ammattijärjestön palveluksessa. Mutta hän ryhtyi työhön täydellä innolla, tietäen olevansa oikeassa. Jo huhtikuun 13 päivänä oli tällä uudella teollisuusunionilla ensimmäinen lakkonsa, jossa työläiset voittivat täydellisesti. Uusi unioni, erittäinkin tämän lakon jälkeen voimistui nopeasti ja rautatieparoonit alkoivat suunnittelemaan sen murskaamista.

Kesäkuulla 1894 oli kuuluisa Pullmanin lakko, joka, vaikka ensin näyttikin päättyvän työläisten voitolla, kumminkin hävittiin siltä syystä, että liittohallitus tuli väliin oikeuslaitokseen ja sotilaineen, jotka särkevät lakon, vangitsivat sen johtajat ja murskasivat unioni. Debs suljettiin Woodstockin vankilaan oikeuden halveksumisesta. Rautatieparoonit vaativat että Debs on asetettava syytteeseen salaliittoutumisesta, petoksesta ja niistä murhista, joita lakon aikana tapahtui, mutta kun he saivat tietää, että Debsillä oli hallussaan rautatietten isäntäyhdistyksen salaisen kokouksen pöytäkirja ja että hän sillä ja valallisilla todistuksilla alkaa oikeudessa todistaa isäntäyhdistyksen toimeenpanneen ne rikokset ja murhat, joista häntä ja lakkolaista syytettiin, keskeytettiin oikeudenkäynti, muka sillä syyllä että yksi valamies sairastui. Millään keinolla ei juttua enää voitu alkaa uudelleen käsittelemään.

Amerikan Rautatietyöläisten unioni ei voitu uudelleen perustaa. Kaikkialla missä Debs liikkui, oli rautatietyhtiöitten salapoliisit hänen jäljilläään. Kaikki työläiset jotka liittyivät tähän unioniin erotettiin työstä. Tämän lisäksi käytettiin vielä terroriakin.

Olessaan Woodstockin vankilassa sai Debs alkaa syventyä yhteiskunnallisiin kysymyksiin. Hän luki sosialistista kirjallisuutta, ja erittäinkin hän tutki Karl Marxin teoksia, joita Victor L. Berger hänelle toi. Hänelle alkoi selvenemään että työläisten on järjestyttävä valtiollistakin toimintaa varten. Vuonna 1899 New Yorkissa pitämässään puheessa hän julkisesti selittää olevansa sosialisti ja tuomitsee kaikki reformistiset liikkeet.

• • •

Heinäkuun 16 päivänä 1918 piti Debs puheen Cantonnissa, Ohion valtiossa. Tässä puheessaan hän selitti parhailtaan riehuvan maailman sodan olevan kapitalistien ja sotavoittoilijain sotaa. Tämän puheen johdosta hänet asetettiin syytteeseen vakooilulain rikkomisesta ja syyskuun 14 päivä 1918 tuomittiin kymmeneksi vuodeksi kuritua-

vankilaan. „Päätöksestä vedottin, mutta ylemmissä oikeuksissa alemman oikeuden päätös vahvistettiin. Huhtikuun 13 p. 1919 hän vietiin suorittamaan rangaistustaan Mountvillen vankilaan West Virginian valtioon, josta myöhemmin muutettiin Atlantan vankilaan Georgian valtiossa.

Debsin puhe lautakunnalle, joka hänet tuomitsi ja joka olisi tuominut vaikka Kristuksen, on mestarillinen ja selittää hän siinä katsomuksiaan ihmisenä ja sosialistina puhe-, palno- ja kokoontumisvapaudesta, yhteiskunnallisista, taloudellisista ja poliittisista kysymyksistä. Puhe on vaikuttava itsenäisesti ajatteleviin ihmisiin, joskaan se ei vaikuttanut clevelandilaiseen lautakuntaan, jonka yksinkertaisesti täytyi langettaa syyllisyystuomio.

Sen jälkeen kun hän oli tuomittu ja pyyntö uuden kuulustelun saamisesta kumottu, lausui Debs oikeudelle muun muassa seuraavaa:

„... Sanoin vuosia sitten ja sanon nyt, niin kauvan kun on olemassa sorretti luokka, kuulun minä siihen; niin kauvan kun yksikään sielu on vankilassa, en minäkään ole vapaa...”

„Teidän armonne, minä en pyydä armoa, enkä rukouksia vapautusta. Minä tiedän että lopulta oikeus voittaa. En koskaan ennen ole niin selvästi kuin nyt käsittänyt sitä suurta taistelua, joka vallitsee taantumuksen voimain ja lisääntyvän vapaustaistelijajoukon välillä.”

„Kuten merenkulkija, purjehtiessaan yli trooppilisen merien, toivoen huojuunasta väsyttävään tehtäväänsä, kääntää katseensa kohti eteläistä taivaanranta, joka rikkasvärisenä loistaa yli viehkeästi liikehtivän aallokon; ja kun keskisyö lähestyy, alkaa eteläinen taivaanranta kaareutua, radoillaan pyörivät maailmat muuttavat asentoaan ja Kalkkivaltiaan tähtisormet merkitsevät aikaa kuluneeksi universumin aikataulussa; ja vaikka tätä ilosanomaa ei tiedotetakaan kellojenlyönnellä, merenkulkija kumminkin tietää että sydämyö on loppuunkulumaisillaan — että huojennus ja lepo ovat lähellä”.

“He's true to God who's true to man.
whenever wrong is done,
To the humblest and the weakest,
'neath the all-beholding sun.
That wrong is also done to us, and
they are slaves most base,
Whose love of right is for themselves
and not for all their race.”

Mitä tapahtuu pimeässä

Maanviljelijäin asema Yhdysvalloissa

Maanviljelijäin asema Yhdysvalloissa ei ole tällä aikakaudella ollenkaan kehuttava — tällä tarkotetaan etupäässä pienviljelijöitä ja sellaisia keskinkertaisia maanviljelijöitä, jotka viljelevät itse maata ja jos palkkaavat työvoimaakin niin palkkaavat sitä vain tilapäisesti pienen määrän. Poikkeuksia tietysti voi löytyä sieltä ja täältä, mutta maanviljelijäin tilanne yleensä on nykyään pikemmin epätoivoinen kuin toivorikas. Ne joilla on ollut tilaisuus tutustua amerikalaisen maanviljelijän elämään tietävät hänen elävän monessa tapauksessa sangen tukalissa oloissa, ja ansaitsevan toimeentulonsa vain ankaran raadannan kautta. Maanviljelijä, etenkin vähävarainen uudisviljelijä, on monessa tapauksessa pakotettu etsimään ansiotyötä, esim. työskentelemään osan vuodesta jonkun teollisuuden palveluksessa poissa kotoaan.

Mikä on sitten syynä siihen, että amerikalaisen maanviljelijän toimeentulo ei ole taattu, ettei hänellä ole tilaisuus hankkia ja saada yllin kyllin kaikkea mitä hän tarvitsee itselleen ja perheelleen? Onhan hänellä maata, jossa hän voi kasvattaa huomattavan osan elintarpeistaan ja jossa hän voi pitää kotieläimiä. Eihän hänen tarvitse maksaa vuokraa asunnostaan, ja eihän hänen myöskään tarvitse maksaa polttoainesta eikä vedestä, kuten kaupunkilaisten täytyy tehdä. Ja kehutaanhan maatilalla olevan monta muutakin edellytystä; mitä luetaan paljonkin, etenkin silloin kun kaupunkilaisia työllisiä yllätetään siirtymään maalle.

Lyhyesti sanottuna maanviljelijäin tukalaan asemaan on syynä maassa vallitseva kapitalistinen tuotanto- ja jakojärjestelmä, sama tekijä joka on syynä siihenkin, että työläisillä yleensä kaikilla aloilla on epävarmat ansiomahdollisuudet sekä puutteellinen toimeentulo.

Mutta tällainen vastaus ei selltä paljontakaan eilei samalla osoteta miten vallitseva järjestelmä vaikuttaa maanviljelijäin oloihin. Sen vuoksi valaistakoon tätä puolta asiasta muutamilla seikoilla.

Myydessään tuotteitaan markkinoille nykyisen järjestelmän vallitessa keskinkertainen maanviljelijä on jotakuinkin samanlaisessa asemassa kuin tavallinen palkkatyöläinen on myydessään työvoimaansa. Palkkatyöläinen saa osakseen vain pienen osan siitä arvosta jonka hän luo; sen verran että pysyy hengissä, pystyy saattamaan maailmaan jälkeläisiä ja kykenee luomaan lisää rikkaita. Samoin maanviljelijä saa osakseen vain pienen prosentin tuotteidensa taloudellisesta arvosta, siitä summasta jonka kuluttajat joutuvat maksamaan ostaessaan manviljelytuotteita. Suurin prosentti menee niille välikäille, jotka keinottelevat ihmisten elintarpeillakin. Tästä huikkeasta keinottelusta saamme lukea uutisia sanomalehdissämme joka päivä, joten tässä ei ole tarpeellista käydä sitä puolta asiasta tämän pitemmälle selostamaan.

Maanviljelyksen harjottamista nykyisessä muodossaan uhkaa tällä hetkellä enemmän kuin koskaan ennen nopea koneetekniikan kehittyminen, joskin koneet ovat jo aikaisemminkin saaneet aikaan joitakin huomattavia muuttoksia maanviljelyksen alalla. Käsiteollisuuteen perustuva pientuotanto yleensä kaiken teollisuuden alalla on vaihtunut kapitalistisen järjestelmän kehittymisen rinnalla koneelliseksi suurtuotannoksi. Samoin käy maanviljelyksenkin; yksityinen pienviljelijä parivaljakkonsa kanssa joutuu väistymään syrjään kun jättiäismäinen peltoveturi porhaltaa ohitse, kyntäen ja kylväen muutamassa minuutissa niin suuren kalstaleen peltoa kuin hevosvoimalla kyntään kyntämään 14 tunnin päivässä.

Kerrottakoon tässä tämän kirjottajan omasta kokemuksesta eräs esimerkki, joka on omiaan osottamaan millä tavalla suurtuotanto maanviljelyksen alalla vaikuttaa pientuotantoon.

Tyyneenmeren rannikolla, toista sataa mailia pohjoiseen päin San Franciscosta, asuu joukko uudisviljelijöitä. Joitakin vuosia sitten osa heistä viljeli pääasiassa perunoita, koska omistivat maata, joka oli erittäin sovelias siihen tarkotukseen. Jokainen heistä muokkasi maansa hevosvoimalla ja perunat kylvettiin maahan käsin ja myös kaivettiin maasta käsin. Jos viljelijät saivat perunoistaan vähintään 2 senttiä paunalta he olivat tyytyväisiä,

sillä he laskivat sen jokseenkin vastaavan sitä palkkaa, joka työläisille maksettiin erinäisillä teollisuusaloilla palkkakunnalla, katsoen siihen, kuinka paljon alkua ja vaivaa he olivat kuluttaneet perunoita viljelessään.

Mutta tapahtui sitten eräänä vuonna sillä tavalla, että suuressa San Joaquin laaksossa etelään päin San Franciscosta ryhdyttiin viljelemään perunoita konevoimalla ja suurtuotantoa vastaavassa mittakaavassa. Otettiin käytäntöön laajat pellot, jotka kynnettiin ja kylvitettiin suurilla höyrytraktoreilla; sato myös kaivettiin maasta konevoimalla. Rikkaruohojen perkaamiseen ja perunoiden poimiseen kaivamisen jälkeen vain käytettiin käsityövoimaa, jota varten palkattiin halpapaikkaisia japanilaisia.

Seurauksena, oli, että suurtuottajat kykenivät kasvattamaan perunoita niin huokeilla tuotantokustannuksilla, että perunain jälleenmyyntihinta laskeutui Californian perunamarkkinoilla aina 75 senttiin säkki. Perunasäkin paino vaihtelee 100 ja 120 paunan välillä. Näitä perunoita kuljetettiin San Franciscon markkinoilta kysymyksessä olevien uudisviljelijäin kotipaikkakunnalle ja myytiin siellä 1 sentillä pauna. Uudisviljelijät luonnollisesti joutuivat myymään perunansa samalla hinnalla. Mutta sillä hinnalla he eivät asnalneet elatusta itselleen ja perheilleen. He olivat joutuneet yksilytisinä ja vähävaraisina pientuottajina kilpailuun suurviljelyksen kanssa ja joutuivat hetimitä häviöille.

Tässä taistelussaan olemassaolonsa puolesta Yhdysvaltain maanviljelijät — suurin osa heistä — ovat joutuneet kahden kapitalistisen kirouksen alaiseksi, josta yksi tunnetaan nimellä vuokratiljelys ja toinen nimellä kiinnitysvelallisuus. Tilastot osottavat, että molemmat näistä kasvavat säännöllisesti vuosi vuodelta; vuokratiljelijäin lukumäärä kasvaa jatkuvasti, samoin kiinnitysvelallisten.

Vuokratiljelijä viljelee toisen henkilön omistamaa maata vuokraa vastaan. Suurin osa vuodentulosta menee vuokran maksuun. Vuokratiljelijän raadanta on ankaraa ja hänen toimeentulonsa kurjaakin kurjempaa, kuten kaikki kertomukset hänen elämästään toteavat. Ja hän ei kykene parantamaan olojaan eikä vapauttamaan itseänsä niistä kahleista, jotka kiinnittävät hänet maahan. Hän ei kykene mitenkään säästämään rahaa, että voisi ostaa itselleen maata tai edes muuttaa paikkakuntaa. Ja vapaita hallituksen maitakaan ei ole enään tarjolla, joten sekkin pelastuksen tie on nyt suljettu. Maan omistaja elää vuokratiljelijän työn tuloksilla, samoin kuin tehtaan omistaja elää tehdastyöläisen työn tuloksilla, j.n.e.

Kiinnitysvelallisen asema taiseen ei ole paljonkaan parempi vuokratiljelijän asemaa. Voidaan sanoa, että kiinnitysvelallinen on vielä asteen tai pari korkeimmalla kuin

vuokraviljelijä, mutta hän voi sortua vuokraviljelijän asemaan milloin tahansa. Kiinnitysvelallisella on vielä näennäinen omistusoikeus maahansa, mutta omistuskirja on panttina rahamiehen kassakaapissa. Sensijaan, että kiinnitysvelallinen maksaisi vuokraa maanomistajalle, hän maksaa korkoa pankkileirille ja muille lainojen välittäjille. Yhdysvaltain maanviljelijöiden kiinnitysvelkojen yhteinen pääsumma nousee pyöreissä luvuissa \$6,000,000,000:iin. Tämä on jo kokolalilla raskas velkataakka, etenkin kun ottaa vielä huomioon, että siltä menee vuosittain korkoa 7 prosentin mukaan yhteensä \$420,000,000, joka sekään ei ole mikään pieni summa. Ja, kuten jo sanottiin, kiinnitysvelallisuus lisääntyy sensijaan että se vähenisi.

Jo näiden selkkojen perusteella, vaikka niihin onkin kosketeltu vain näin ylimalkaisesti, tulee pakostakin siihen johtopäätökseen, että pienten maakappaleiden viljelyminen siinä muodossa kuin sitä nyt harjotetaan on tuomittu häviöön. Samalla kertaa kun maanviljelijöiden tuotella keinotellaan mahdollisimman korkeita hintoja elintarvemarkkinoilla ja suurviljelys voittaa alaa pienviljelykseltä, vuokraviljelijä vajoo yhä kurjempaan taloudelliseen asemaan ja kiinnitysvelallinen yhä syvemmälle velkataakansa alle. Jäljellä olevat pientilalliset, jotka eivät ole vielä menettäneet omistusoikeuttaan maahansa tai olleet pakotetut panttaamaan sitä lainasta, sortuvat vähitellen vuokralaisten ja velallisten suureen armeijaan, tai heidän lapsensa siirtyvät palkkatyöläisten joukkoon teollisuuskeskuksiin samalla kertaa kun vanhukset uupuvat hautaan.

Maanviljelys maanviljelyksenä ei tietysti ole tuomittu perikatoon; maanviljelyksen muodossa vain on odotettavissa huomattavia muutoksia. Nyt jo on edessämme aika, jolloin maanviljelijät ovat pakotetut turvautumaan yhteistoimintaan olemassaolonsa säilyttämiseksi — ovat pakotetut luopumaan yksilöllisestä maailmankatsomuksestaan, naapurien välisistä eripuraisuuksistaan ja raja-aidoistaankin joissakin tapauksissa.

Mitään lopullista pelastuksen tietä nykyisestä asemastaan eivät maanviljelijätkään kuitenkaan tule löytämään ennenkuin yhteiskuntaoloissamme tulee tapahtumaan perinpohjainen muutos — vasta sitten kun tuotanto ja jako yleensä järjestetään kokonaan uudelle pohjalle, maataloustuotantokin huomioon otettuna. Tämä on se lopullinen päämäärä johon vähävaraisten maanviljelijöidenkin pitäisi pyrkiä, sillä heidän oma etunsa ihmiskunnan jäsenenä ja heidän jälkeläistensä tulevaisuus sitä vaatii. Maanviljelijöidenkin käytännöllinen yhteistoiminta, missä muodossa tahansa sitä ilmeneekin, tulisi rakentaa sille pohjalle, että se tähtäisi yhteiskunnallista vallankumousta kohti.

Arvid Nelson.

Yksilöllisyys ja sosialistinen järjestelmä

”Teidän tulee mennä viidentoista, kahdenkymmenen, viidenkymmenen vuoden sisällissotien ja eri kansojen kesken käytyjen sotien läpi voidaksenne muuttaa ei ainoastaan vallitsevat olot vaan muuttaaksenne myöskin itsenne valtiollisen vallan arvoisiksi”. — Kari Marx, erotessaan suuntariittaerimielisyyksien tähden Ensimmäisen Internationalen keskuskomiteasta.

”Jos sosialismi on mikään suuri kysymys sen täytyy olla taloudellinen kysymys”, sanovat Marx ja Engels jo silloin kun he olivat vasta alussa yhteiskunnallisissa tutkimuksissaan. Ja heidän myöhemmät tutkimuksensa vain vahvistivat heitä edellämainitussa käsityksessään.

Senpätähden, kun sosialismi on ennenkaikkea taloudellinen kysymys, kysymys ihmisten taloudellisten etujen parhaimmalla tavalla soveltamisesta sosialismin toteuttamiseen ei ole pelkkä mielivaltakysymys. Sosialismin toteuttamiseen ei riitä pelkkä yksinkertainen tahdonvoima, ei riitä se että suurempi tai pienempi joukko ihmisiä jossain maassa tahtovat toteuttaa sosialistisenjärjestelmän. Tätä tahtomista voimaansaattamassa tulee olla välttämättömät taloudelliset edellytykset, tulee olla verrattain korkealle kehittynyt tuotantotapa niissä maissa, joissa sosialismi voidaan käytännössä toteuttaa. Tämä on marxilaisten oppien asettama sosialistisen järjestelmän toteutumista koskeva laki. Ja jos tästä laista sattuisi poikkeuksia ne eivät mitenkään kumoa tuota marxilaista yhteiskunnan kehitystä koskevaa lakia. Poikkeukset ovat mahdollisia vain sillä edellytyksellä että on olemassa toisia sosialistisen järjestelmän taloudellisia edellytyksiä täyttäviä maita, joissa on ryhdytty sosialismia toteuttamaan. Näiden kehittyneempien maiden mukana voisi poikkeustapauksessa kulkea sosialistiseen järjestelmään sellainenkin maa, jolla itsellään ei vielä ole sosialistisen järjestelmän taloudellisia edellytyksiä. Niin selittivät Marx ja Engels jo vuotena 1877 vastatessaan venäläisten sosialistien kysy-

mykseen: — "Voiko kommuni*) näytellä vaikuttavaa es-
tettä kapitalismin kehittymiselle Venäjällä, tuleeko se
kapitalismin tuhoamaksi tai voiko se elää ja todistaa ole-
vansa sosialistisen yhteiskuntajärjestelmän sydän?" — Tä-
hän kysymykseen vastasivat Marx ja Engels, että sellainen
poikkeustapaus voi sattua Venäjään nähden, ehdolla että
Venäjän vallankumous ja Länsi-Europan työväenuokkien
nousu sattuvat samaan aikaan.

Sellaiset poikkeukset, jos niitä sattuisi, eivät kuiten-
kaan kykene mitenkään todistamaan että sosialistinen yh-
teiskuntajärjestelmä toteutuu ensiksi alkuperäisissä talou-
dellisissa oloissa elävissä maissa, kuten pintapuolinen ja
erityisistä syistä marxilaisuuden kokonaan hyijännyt yh-
teiskuntatutkimus on koettanut aivan viimeaikoinakin osoit-
taa. Sosialistinen järjestelmä voi olla jatkoa ainoastaan
kapitalistiseen talousjärjestelmään, eikä johonkin alkupe-
räiseen puolikommunistiseen tai hieman nykyaikaisempaan
feodalsmiin, joka kuitenkin enemmän tai vähemmän lä-
hentelee maaorjuustaloutta.

Minkätähden sosialistinen järjestelmä voi olla ainoastaan kapitalistisen järjestelmän seuraaja?

Niille, joille ihmiskunnan historian materialistinen
käsitys on tuntematon ja niillekin joille historian mate-
rialistinen käsitys on vain uskontunnustus mutta ei elävä
tosiasia, jonka käytännöllinen merkitys ymmärrettäisiin,
yhteiskunnalliset muutokset näyttävät yksinkertaisilta ih-
mistahdon aikaansaannoksilta. Ja totta on, kuten Marx
on osoittanut, jokaiseen valtiolliseen ja taloudelliseen ta-
pahtumaan täytyy olla vaikuttamassa ihmistähto, nimen-
omaan joukkotahto, sillä muutoinhan kaikki historialliset
tapahtumat olisivat järjettömiä, ilmestysmäisiä, joille ei
ensinkään löytäisi selitystä ihmisten yhteiskunnallisen elä-
män taloudellisista ja valtiollisista suhteista. Mutta tä-
män tietäessämme emme vielä ole sen pitemmällä kuin
idealistitkaan, jotka väittävät ihmisen tahdon olevan kaik-
kien taloudellisten ja valtiollisten muutosten kaikkivalti-
aina tekijöinä. Päästäkseen asian ytimeen tulee kysyä:
mikä aiheuttaa ihmisessä määrätynlaisen tahtomisen? Tä-
tä kysyessämme me vasta joudumme kestäväälle maape-
rälle: ihmisten keskinäisiin taloudellisiin suhteisiin, jotka
johtuvat vallitsevasta tuotantotavasta. Tällöin me ha-
vaitsemme että ihmisjoukkojen tahtomisen muodostaa ja
sitä kiihottaa määrätynlaiset aineelliset edut.

Luokkayhteiskunnissa, jollaisia kaikki yksityisomis-
tusyhteiskunnat ovat, eri luokilla ovat erilaiset aineelliset

*) Tarkoittaa venäläistä kyläkunta kommunia.

edut, ja sentähden heidän tahtomisensa myöskin on enemmän tai vähemmän erilainen. Tämä tahtomisen erillaisuus erilaisten aineellisten etujen mukaan on olemassa huolimatta siitä josko jokainen ryhmä joka tahtoo eritavalla kykenee tahtomistansa tuomaan julkisuuteen. Työväenluokan tahtominen on erilaista kuin omistavan luokan silloinkin kun työväenluokka on valtiollisilta voimiltaan ja sivistysmäärältään kykenemätön tahtoansa ilmaisemaan ja perille ajamaan, vieläpä silloinkin kun se yhteiskunnallisesta elämästä vallitsevien harhakäsityksien ekasyttämänä valtiollisesti kannatta kapitalistipuolueita, luullen niiden ajavan työväenluokankin asiaa.

Yksityisluontoisia poikkeuksia lukuunottamatta vallankumouksen tahtominen esilntyy vain niissä ihmisissä, joille vallankumouksesta on aineellisia etuja, **joko hetkelisiä tai pysyviä**. Ja sosialistisen järjestelmän tahtominen ilmenee vain niissä ihmisissä, joille sosialistisesta järjestelmästä on pysyviä etuja. Niltä ihmisiltä ovat alnoastaan palkkatyöläiset. Toisista luokista voi osa tahtoa vallankumousta, vaikkapa sosialistien vallan kanssa jos he näkevät vallankumouksen tuovan heille etuja, mutta he eivät voi tahtoa sosialistista talousjärjestelmää, koska se ei näytä heille alnoalta edulliselta järjestelmältä. Tässä sitte meitä kohtaakin yksilöllinen ja sosialistinen maailmankatsomus.

Yksilöllisen maailmankatsomuksen omaaja on saanut miellipiteensä ja tahtonsa yksityisomistusjärjestelmästä yleensä. Sosialistisen maailmankatsomuksen omaaja on myöskin saanut miellipiteensä ja tahtomisensa yksityisomistusjärjestelmästä, mutta sen tarkasti määrätystä muodosta: **suurkapitalistisesta järjestelmästä**.

Mitä on yksilöllisyys?

Luontoperäisesti kaikki ihmiset kaikissa kansoissa ovat yksilöllisen maailmankatsomuksen omaajia, sillä kaikista valistoista voimakkain — olemassaolon valsto — on alkuperäisilläänkin kehitysasteilla puhtaasti yksilöllinen. Tätä ei mitenkään kumoa se osaksi historiallinenkin tosiasia, että kommunismia tavataan alkuperäiselläänkin taloudellisella kehitystasolla olevassa helmoyhteiskunnassa. Ensiksikin tuo kommunismi on aina ollut rajoitettua määrättyihin helmon yhteisiin tehtäviin, ei koskaan ole ulotunut helmon koko talouteen, ja toiseksi kommunismia harjoittaneissa helmoyhteiskunnissa ei ole mitään huomattavia omaisuuksia ja omaisuuden tuottamisvälineitä olutta synnyttämässä voimakasta itsetietosta yksilöllisyyttä, kuten on laita jo vähän korkeammalle kehittyneissä yhteiskuntajärjestelmissä.

Yhteiskunnissa joissa on jo maan yksityisomistusta, tai osittaista yksityisomistusta kommunismin rinnalla, yksilöllisyysvaistot heräivät voimakkaana vaatimaan mahdollisimman paljon itselleen. Ja mitä paremmat tuotantovälineet maanomistajalla on tai luulee hän voivansa yhä parempia välineitä hankkia sitä voimakkaammaksi kehittyy yksilöllinen maailmankatsomus, joka korkeimmilleen kiihtyneenä tahtosi jos mahdollista kaikki maailman taloudelliset aarteet itselleen.

Yksilöllinen maailmankatsomus ei siis ole minkään salaperäisten voimien eikä pelkkien perinnäsaatteiden tulos, eikä sitä voida millään puhtaasti aatteellisilla julistuksilla ihmisjoukoista pois viskata, sen elättäjänä ja kehittäjänä kun on ihmisen suhde tuotantovälineisiin. Maansa ja vaikkapa vain yksinkertaisetkin tuotantovälineet omistava maanviljelijä imee yhä uutta yksilöllisyyden voimaa tuotantovälineistään. Jo maaperän luonnollinen erillaisuus saattaa hänet näkemään yksityisomistuksen hyödyn sellaisissa tapauksissa joissa hänen maapalansa on parempi naapurin maata. Hän ei tahdo vapaasesti luovuttaa maapalaansa yhteiseksi omaisuudeksi naapurin kanssa, koska hän näkee sellaisessa kaupassa kärsivänsä ilmeistä vääryyttä. Ja muokatessaan maata yksinkertaisilla ihmisten ja eläinten voimalla käytettävillä työvälineillä ihmisten luonnollinen erillaisuus astuu voimakkaasti saarnaamaan yksilöllisyyttä. Lihasvoimiltaan vahvempi, iältään nuorempi tai muutoin luonnollisilta kyvyiltään etevämpi maanviljelijä ei mitenkään tahdo alistua luovuttamaan työnsä tulosta yhteiseksi helkomman naapurinsa kanssa, koska hän taaskin näkee siinä ilmisen vääryyden itseänsä kohtaan. Ja juuri sentähden, kun maanviljelyksessä niin helposti nähdään yksilön voiman ja kyvyn tuotteet, kalkkien maiden talonpoikaoluokissa yksilöllinen maailmankatsomus säilyy varmempana ja voimakkaampana kuin yhdessäkään muussa luokassa. Keskinertaisesti toimeentuleva talonpoika on yhtä vastahakoinen yhteiskunnalliseen omistukseen kuin konsanaan amerikkalainen miljoonapohatta, joka on "itse tehnyt omaisuutensa". Juuri tämän tähden talonpoikaoluokka jokaisessa maassa muodostaakin voimakkaimman mahdin omaisuuden yhteiskunnallistuttamista vastaan. Ainoastaan suuresti ylivertainen palkkatyöväen luokka voi pakottaa talonpoikaoluokan omaksumaan sosialistisen maailmankatsomuksen taloudellisesta elämästä. Ja huomattava on, että tuo pakotus ei voi talonpoikaoluokan maailmankatsomusta muuttavasti tapahtua valtiollista laatua olevilla julistuksilla enempää kuin sosialistisella agitatsioonillakaan. Perinpohjaisen muutoksen talonpoikaoluokan ajattelutavassa ja

tahtomisessa voi saada aikaan vain se että häneltä riistetään mahdollisimman tarkoin yksilöllisen taloudellisen menestymisen mahdollisuudet. Yhdentekevää on riistääkö kapitalismi maanviljelijät niin tyystin että edelleenkin yksilöyrittäjänä menestyminen näyttää mahdottomalta tai ainakin hyvin epävarmalta, tai riistääkö nuo ehdot puhtaasti köyhälistömäinen osuustoiminta tai talonpojan kanssa maanviljelyksessä kilpaileva työväenluokan kontroleeraamana valtiotalous, tulos kaikissa tapauksissa on sama: talonpoikaoluokan on pakko luopua yksilöllisestä maailmankatsomuksesta ja taistelusta yksityisen omistusoikeuden puolesta.

Kuitenkaan ei ole todennäköistä että missään maassa kapitalismi ehtisi hävittämään maanviljelijöiden yksilölliset elämänmahdollisuudet niin tarkoin että talonpoikaoluokan enemmistö tai edes sen huomattava osa muuttuisi sosialistisen järjestelmän puolustajaksi ja tahtojaksi. Kapitalistinen riisto voi ajaa maanviljelijöitä yhteistoimintaan, joko osuustoiminnalliseen tai osakeyhtiömäiseen, ja se vo ajaa heitä itsenäiseen valtiolliseen toimintaan kapitalistipuolueita vastaan turvataksensa etujansa, mutta sosialistiseen ajatteluun ja sosialistisen talousjärjestelmän tahtomiseen talonpoikaoluokka kapitalismin vaikutuksesta ei tule luokkana. Talonpoikaoluokan päävoiman — keskinkertaiset ja hyvinvoivat maanviljelijät — lopullinen lannistaminen jää valtiolliseen valtaan nouseen köyhälistön tehtäväksi. Ja sekin voi sen lopullisesti suorittaa ainoastaan taloudellisella kilpailulla talonpoikaoluokan kanssa jota kilpailua valtiollisessa vallassa oleva köyhälistö voi harjoittaa valtiomahdin avustamana. Missään tapauksessa köyhälistökkään ei voi pistimillä ja valtiollisilla julistuksilla saada talonpoikaoluokasta sosialistisen järjestelmän puolustajaa ja tahtojaa. Pistimillä voidaan pakotta ihmiset ainakin hetkeksi valkenemaan ja salaamaan tahtonsa, mutta niillä ei voida synnyttää uutta tuotantotapaa, joka on välttämätöin entisen talonpoikaistuotannon kukistamiseksi ja siten yksilöllisyyden aineellisen pohjan hävittämiseksi.

Samalla tavalla kuin talonpoikaoluokassa elää yksilöllinen ajattelutapa elää se myöskin keskiluokassa, vaikkakin paljon epävarmemmilla ja helpommin horjuvilla perusteilla kuin talonpoikaoluokassa. Kaupassa ja käsityössä ja missä tahansa taloudellisessa toiminnassa jossa vielä selvästi voidaan erottaa yksilöllisen työn tuote, ihmisen ruumillisten ja henkisten voimien yksilöllinen aikaansaannos, siellä myöskin elää selvemmin tai hämmäntämin yksilöllinen maailmankatsomus, jonka voimakkaimpia ilmenemismuotoja on yksityisomistuksen puolus-

taminen. Ja, vallankumoukset, valtiolliset julistukset ja lait ovat voimattomia keskiluokankin yksilöllisyyden mahdilla vastaan niin kauan kuin sillä on elättäjänsä keskiluokalaisten aineellisissa olosuhteissa. Valtiollisella pakkovalialla voidaan ehkä tukkia hetkeksi "lisää yksityisomaisuutta" huutava yksilöllisyys, mutta ensimmäisen sopivan tilaisuuden tullessa se nousee kapinaan sosialistiseen ajattelutapaan pakottaajansa vastaan ja tuhoaa pakottaajansa, jos voi. Historian opetus onkin että tähän saakka ovat poikkeuksetta tuhoutuneet ne vähemmistöt, jotka ovat koettaneet valtiollisella väkivallalla vastoin taloudellisia edellytyksiä toteuttaa sosialistista järjestelmää yksilöllisesti ajattelevien enemmistöjen keskuudessa.

Yksilöllisyyden tuhoutuminen.

Yhteiskunnallisia järjestelmiä ei rakennella kuin kuvioita paperille sen mukaan kuinka harjaantunut on piirtäjänsä käsi. Yhteiskunnallisen järjestelmän muuttaminen on pakottilla, jossa voidaan olla kättiönä, mutta ei uuden järjestelmän synnyttävän pakkotilan aiheuttajana. Tämän pakkotilan voi aiheuttaa vain yhteiskunnan taloudellinen kehitys.

Sosialistisen järjestelmän synnyttämiseksi ei riitä vähemmistön tahtominen, vaan tämän tahtomisen tulee olla enemmistön omaksuma. Mutta minkään kansan enemmistö ei omaksu sosialistisen järjestelmän tahtomista ennenkuin se on joutunut sellaiseen taloudelliseen asemaan, että mikään muunlainen tahtominen ei ole sille edullista. Täydelleen tuhon asemaan yksityisomistusjärjestelmässä joutuvat alnoastaan suurkapitalismin palkkatyöläiset, ja sentähden palkkatyöväen luokan on tullava enemmistöksi kansasta ennen kuin sosialistinen talousjärjestelmä voi toteutua.

Suurkapitalistisessa tuotannossa työläiseltä ennemmin tai myöhemmin häviävät yksilöllisen ajattelun ja tahtomisen tärkeämmät tukikohdat ja hänestä tulee tietensä tai tietämättään taloudellisen yksilöllisyyden vastustaja. Alnoastaan suurkapitalistisessa tuotannossa ovat selvimmin hävinneet ne aineelliset tekijät, jotka kiihoittavat taloudellista yksilöllisyyttä. Siellä käsitellään raaka-aineita niin suurissa määrissä, että yksityiset työläiset eivät kykene eroittamaan yksilöllistä voimaa niiden tuottamisessa; siellä ovat tuotannon välineet niin mahtavat, että työntekijän toivo päästä yksilönä sellaisten kontroleeraajaksi kukistuu sitä mukaa kuin hän näiden tuotannonvälineisiin tutustuu; ja ennen kaikkea, siellä on työnjako kehittynyt niin pitkälle, että vain hyvin harvoissa tapauksissa yksi-

tyinen työläinen voi ostaa oman yksilöllisen työnsä tu-
lost. Suurkapitalismin markkinoille viedään kokonaisten
kansajoukkojen yhteinen työn tulos, yksityinen tekijä ei
voi löytää siltä "omaansa." Suurkapitalistisessa tuotan-
nossa on sosialistisen ajattelutavan syntymäkehto ja suuri
lmettäjä. Vain suurteollisuus-työläinen voi tulla kokemuk-
sen kautta havaitsemään, että yhteiskunnallisesta omis-
tuksesta ei ole ainakaan hänen edulleen vahinkoa, päin-
vastoin hän tulee huomaamaan hyötyvänsä siitä arvaa-
mattoman paljon, koska yksityisomistuksen poistues-
sa polstuu myöskin syy, joka kiihottaisi ja pakottaisi ketään
työvoiman riistämiseen. Mitä pitemmän ajan jonkun
maan työväenluokka on ollut suurkapitalistisen tuotanto-
tavan vaikutuksen alaisena sitä voimakkaammin se pyr-
kii sosialistiseen talousjärjestelmään, huolimatta siitä,
vaikka heidän keinonsa eivät olleikaan äkkiryssäköitä,
vaan säännöllisempää pitemmän ajan vaativaa alustavaa
työtä. Englannin työväenluokka on ollut pisimmän ajan
suurkapitalistisen tuotantotavan vaikutuksen alaisena ja
varmaa on ettei se tule myöhästymään sosialistisen talous-
järjestelmän luomisessa, vaikka se ei olekaan ennenai-
kaisiin äkkiryssäköihin talpuvalta.

Työväenluokan valtiollisen vallan voi luoda valtiollis-
historiallinen välttämättömyys, mutta sosialistisen talous-
järjestelmän voi luoda ainostaan kansantalouden histor-
iallinen välttämättömyys, jonka tilanteen selvittäjinä ja pe-
sinnhoitajina sitte ovat kaikkien maiden marxilaiset sosi-
alistit, jotka tuo sama historiallinen välttämättömyys on
kasvattanut ja kehittänyt yhteiskunnalliseksi ja valtiollis-
seksi mahdiksi.

Mielivalta ja ihanteelliset toivomukset ihmisten val-
lankumouksellisesta tahdosta eivät näyttele minkäänlaisia
edistävää osaa sosialistiseen järjestelmään kulkieessa.
Monet pettymykset tulevat kohtaamaan niitä, jotka ra-
kentelevat sosialistisia järjestelmiä, vastoin sosialismin ta-
loudellisia edellytyksiä, mutta nämä pettymykset eivät voi
ehkäistä kapitalististen maitten köyhälistöjä kulkemasta
sinne mihin heidän omien etujensa tähden on pakko kul-
kea: sosialistiseen talousjärjestelmään. Sitä vastoin koko
maailman vallankumous ja sosialistinen järjestelmä eivät
voi tulla yhtenä hetkenä eikä edes samana vuosikymme-
nenä, sen yksinkertaisen syyn tähden koska koko maail-
man kansojen enemmistö ei ole "oppinut" tahtomaan so-
sialistista järjestelmää.

Mitä enemmän porvarillisesta ajattelutavasta kiinni-
pitävä yksilöllinen maailmankatsomus murskaantuu ma-
ailman kansojen taloudellisissa ja valtiollisissa valtataste-
luissa sitä lähempänä on sosialistinen järjestelmä. Mitä

selvemmmin köyhälistöläiset tulevat näkemään yksilöllisyyden välttämättömän kukistumisen sen voimakkaampina he voivat seisoa ratkaisun hetkellä ja sen edullisemmin vaikuttaa maailman kaikille kansoille edulliseen ratkaisuun.

M. Hahl.

TUUTULAULU

Äidin armaan unelmissain
Niiden kasvot lempeät,
Kuulen äänen riemuavan,
Tunnen kädet pehmeät.
Muistan kuinka kyynel nousi,
Kuinka painoi povellaan,
Kuinka lauloi, kun uneen söusi
Lastaan tuutulullallaan:
Piu-pau, piu-pau, piu-pau, piu-pau.
Piu-pau paina kiinni silmä
Kaunis, pieni nuppusein,
Piu, pau valvon luonas vielä
Nuku pikku pulmusein,
Piu-pau piu-pau.

Karjalan Työkansan kommuuni

Kesällä tänä vuonna kertoilivat maailman sanomalehdet, että Venäjän Karjalaan oli perustettu itsenäinen neuvostovalta: Karjalan Työkansan Kommuuni. Sitä perustamaan olivat lähteneet, Venäjän neuvostohallituksen kehotuksesta, m. m. tunnettu suomalainen sosialisti, tohtori Edward Gylling, joka Suomessa tunnetaan ja tunnustetaan yhdeksi etevimmäksi suomalaiseksi finanssi- ja maatalousasialn tuntijaksi.

Siihen aikaan kuin tämä tapahtui vallitsi Suomen ja Venäjän välillä vielä sotatila. Suomalaiset keinottelijat, Karjalan ikimetsien houkuttelemina, olivat perustaneet itsenäisen hallituksen Karjalaan, jonka hallintoalueeksi mainittiin Uhtuaa, Porajärveä ja Repolaa—pitäjjiä jotka luonostaan kuuluvat Karjalan Työkansan Kommuunin alueeseen.

Oli siis olemassa ilmeistä ristiriitaa Suomen valkoisen hallituksen ja vasta alkavan valtiollisen muodostuman välillä; sillä tunnettua oli, että Suomen valkoinen hallitus välillisesti tuki Karjalan "itsenäistytettämiä" keinottelijain välityksellä, joskaan ei suoranaisesti ottanut osaa valotusyrityksiin. Olihan Suomen valkoisessa hallituksessa varta vasten erityinen "salkuton" ministeri Karjalan itsenäisten pitäjien asioista huoltamassa.

Aikaisemmissa tiedonannoissa mainittiin Karjalan Työkansan Kommuunin kuuluviksi niinkään Petsamo ja Muurmanni sekä Kuola. Kun tiedettiin, että valkoinen Suomi jo saksalaisvallan aikana oli halunnut ja saanutkin sen aikuiselta "maailmanvaltiaalta" luvan Petsamon jäistä vapaaseen satamapalkkaan Jäämeren rannalla, saattoi uuden hallintomuodostuman odottavan joutuvan riitoihin läntisen naapurinsa kanssa täälläkin alueella. Hyvin lähellä oli otaksuma, että uusi hallintoalue pääasiallisesti rakentui afatukselle suojata neuvostovallan etuja näillä seuduilla.

Tätä kirjottajassa on asema huomattavasti muuttunut. Suomi ja Venäjä hierovat rauhaa kaikessa totuudessa, ku-

ten kerrotaan. Riitakysymyksistä on selvitty siten, että Petsamo annetaan Suomelle, ehdolla, että Venäjälle pidätetään kauttakulkuoikeus Petsamon kautta Norjaan; Repola, Uhtua ja Porajärvi jäävät Venäjän puolelle; raja kulkee Laatokasta Petsamoon samaa suuntaa kuin ennenkin.

Tätä kirjottajassa ei rauhansopimusta Suomen ja Venäjän välillä vielä ole allekirjoitettu; mutta todennäköiseltä näyttää, että ylempänä mainitut suunnitelmat lopullisessa rauhanteossa tulevat hyväksytyksi.

Itsenäinen Karjala.

Jos niin käy, silloin lakkaa niinkutsuttu "Itsenäinen Karjala", sellaisena kuin suomalaiset keinottelijat sen olivat suunnitelleet, olemasta. Karjalan itsenäisyys asiallisesti tulee olemaan todellisempi kuin niiden suunnitelmien mukaan joita Uhtuan, Porajärven ja Repolan itsenäistytäjät hautoivat; mutta erottamattomana osana Venäjän Federatiivisessa Neuvostotasavallassa on sen olemaasoito vapaa unelmista, joita ei pitkään aikaan olisi voitu toteuttaa ja Karjalan tulevaisuus suuntautuu alvan toisille laadulle, kuin mitä Suomen-puoleiset helmoveljet olivat suunnitelleet. Heidän suunnittelemansa itsenäisyys tarkoitti Karjalan luonnonaarteiden saattamista "ihmiskunnan käytettäväksi" kapitalistisen järjestelmän puitteissa. Karjalan Työkansan Kommuunin tehtäviin kuuluneen niiden saattaminen yhteläskuntaa hyödyttämään kommunismin puitteissa; mikä merkitsee kokonaan toisenlaisia järjestystä kuin edellämainittu.

Merkille pantava seikka edellämainitun yhteydessä on se, että Karjalan kansa sellaisenaan näyttää olevan hyvin vähän halukas säilyttämään kapitalistista järjestelmää Karjalassa. Samaa voi sanoa Suomen kansastakin. Ei ollut suuri se ryhmä mikä lämpeni veljeskansan avustamiskehottuksista, joita yhteen aikaan Suomessa leviteltiin. Eräältä taholta Suomessa väitetään kylläkin, että Karjalan kansa on Suomeen kiintynyt ja haluaa sen yhteyteen; mutta toista kieltä puhuvat Karjalassa toimeenpannut äänestykset ja mikäli on kysymys Suomen kansan harrastuksista karjalaisten kohtaloon nähden, niin puhuvat toisiasiat myös toista kieltä, kuin intoilijain ja keinottelijain vakuutukset.

Täytynee löytyä päteviä syitä välinpitämättömyyteen Karjalassa. Niitä kai löytyneekin.

Kun Suomi, autonomisena osana Venäjän valtakunnassa, joutui kokemaan panslavistien hyökkäystä ja oli pakotettu pala palalta luopumaan erikoisoikeuksistaan sai Karjala olla jotakuinkin omilla rauhoissaan, jopa joutui jossain määrin erikoisen huolenpidon alaiseksi; ainakin

mikällä oli kysymyksessä välikkeinä millä oletettua suomalaiskielohutusta arveltiin voitavan vastustaa.

Siten tapahtui, että olosuhteet Karjalassa olivat huomattavasti vapaammat kuin eräissä muissa osissa Venäjää. Karjalaisten kotolaisia pyynnöitä ei estelty eikä häiritetty yhtä räväkättömästi kuin eräissä muissa Venäjän osissa. Ainoa mikä ei ollut sallittua oli suomalaisuuden suosiminen — mutta siihen karjalaisilla tuskin oli suurta haluaakaan, muutamia poikkeuksia lukuunottamatta.

Suomen kansa oli nimittäin käytöksellään niitä karjalaisia kohtaan, jotka Suomessa olivat pakotetut liikkumaan, onnistunut herättämään sellaisen vastenmielisyyden, että se riitti pitämään erossa rajan eri puolilla asustelevat heimolaiset. Muistamme miten aikoinaan vainottiin karjalaisia kaupustellijoita. Tuo vaino muuttui yhteen aikaan kerrassaan sietämättömäksi. Tämän jälkeen sitä muka vielä olisi haluttu olla yhtelysymmääryksessä, heimosuhenkeä lietsomassa — ikäänkuin juhatunnelmilla voitaisi tosisekkoja tehdä olemattomiksi.

Sodan syttyessä palvelivat karjalaiset uskollisesti tsaarin armeijassa. Jatkoivat palvelusta kaiken alkaa, siksi kunnes tsaarivalta romahti, ja kärsivät kaiken sen minkä häviävän vallan sotilaat saivat kärsiä. Vallankumouksen pyörteissä olivat mukana, sikäli kuin sen aallot heidän mailleensa ulottuivat — ovat mukana vieläkin osaltaan.

Suomen puoleiset heimolaiset lähettelivät nuorukaisiaan Saksaan oppimaan sotataitoa ja taistelemaan tsaarin armeijoita vastaan, samalla kuin Suomen tehtailijat valmistelivat pommeja joilla saksalaisia — ja myöskin jääkäreitä — piti lahdattaman. Eräskin jääkäri kertoo sota-näyttämöillä olleensa tavanneensa pommien, joka oli valmistettu suomalaisessa tehtaassa — ja se oli ammuttu juuri heitä, suomalaisia jääkäreitä, vastaan. Karjalaisilla ei moisia kokemuksia ollut. Oli kokemuksia, mutta ne olivat toisenlaisia.

Kun Arkangellin perustettiin niillä itsenäisiä hallituksia, joita siellä on ollut useita, joutuivat karjalaiset niiden vaikutuspiiriin. Liittolaisten "vartioidessa sikäläisiä sotavarastojaan" tutustuivat he usean eri maan sotilaisiin. Muurmannin rataa rakennettaessa, "joka rata on rakennettu sotavankien ja työläisten luille" kuten sanontatapa kuuluu, saivat he tutustua saksalaisiin ja itävaltalaisiin sotavankeihin. Niitä olikin radan seudulla huomattavan paljon. Asiantuntevien kertomuksen mukaan kuoli rataa rakentamassa ollen vangeista vähintään 75,000, ja siinä ei ollut suinkaan kaikki mitä rataa rakentamaan lähetettiin. Kun viimeinen valkoinen hallitus Arkangelissa kukistui saivat karjalaiset saatella sen armeijan jätteitä pois-

den ja nevojen kautta Suomen puolella, noustuaan ensin ase kädessä lyömään sitä takasin, sen yrittäessä pukea karjalaisia sotilsoopaan Arkankelin hallituksen puolesta ja eteneviä bolshevikeja vastaan.

Karjalaisilla on ollut kokemuksia maailman politiikasta. Jos ovat kokemustensa nojalla joutuneet ala-arvoilmaan itsenäisyyttään, niin olkoon se heille onneksi. Varmainkin usea pieni kansa hyvin pian tulee huomaamaan, että itsenäisyys nykyaikaina ei ole sen uhrauksen arvoisen, mikä sen eteen ollaan pakotettuja tekemään.

Karjalan Työkansan Kommuunin alue.

Kuten alussa mainitsimme kerrottiin aikaisemmissa Karjalan Työkansan Kommuunin perustamista koskevis-
sa uutisissa, että Kommuunin alueeseen tulee kuulumaan muun muassa Muurmanni, Petsamo ja Kuola. Myöhemmin saapuneissa tiedonannoissa ilmee, että Kommuunin alueeseen ainakin aluksi on ajateltu vain sitä aluetta, jossa asustaa varsinainen karjalainen väestö. Neuvostovallan julistuksessa, missä Karjalan Työkansan Kommuunin alueesta puhutaan, selitetään siihen kuuluvan seuraavat alueet:

Aunuksen kihlakunnasta: Tulemajärvi, Vitele, Vieljärvi, Kotkajärvi, Ripuskala, Hiekkula sekä Waahennin kunnan Kashanskajan kyläkunta.

Petroskoin kihlakunnasta: Petroskoin kaupunki sekä Muujärvi, Kontjärvi, Säämäjärvi, Suoju, Jalkuba, Pyhäjärvi, Derewjanskaja Sunu Kontupohja ja Tiudia.

Poventsan kihlakunnasta: Paadene Mäntyselkä, Porajärvi, Repola, Rukajärvi, Summunkunnan Käppäselän kyläkunta ja Unitsan kylä.

Kemin kihlakunnasta: Kannanlahti, Kouta, Kleretti, Oulanka, Kiestinki, Vitsataipale, Pistojärvi, Vuokkiniemi, Uhtua, Paanajärvi Ponkama, Usmana, Kontokki, Jyskyjärvi, Tungut, Voljärvi, Suiku, Suolujärvi, Sorokka ja Kemlin kaupunki.

Tällä alueella, jossa viimeisten tilastojen mukaan, jotka ovat toistakymmentä vuotta vanhat asusti noin 217,000 asukasta, pitäisi Karjalan Työkommuunin nyt luoda uutta yhtelakuntaa, järjestellä elämänehtoja sellaisiksi, että ne kansaa tyydyttävät.

Tätä kirjottaissa saapuneiden tietojen mukaan on Kommuunin väliaikainen hallitus, vallankumouskomitea, jo aloittanutkin toimintansa tässä suhteessa yhdellä tärkeimmistä tehtävistä mikä Karjalan asioiden hoitajilla on edessään — on alettu rakentaa maantietä Kemistä Uhtualle.

Jokapäiväisellä käsityksellä varustettu henkilö, luki-

essaan ylläolevaa, saattaa vetää suunsa hymyyn: maantierakennus tärkein tehtävä maassa, jota satoja vuosia on asuttu.

Niin se kuitenkin on. Runon ja laulun kotimaassa ei kanssakäynti eri paikkakuntien välillä ole erityisillä mukavuuksilla pilattu. Rattailta ajettavia teitä ei Karjalan alueella vuonna 1905 ollut useampaan kuin 695 kylään ja kyläkuntia oli yhteensä 1,572. Ja niillekin kyläkunnille, joihin rattailta ajettavaa tietä myöten pääsi, ei yleistä maantietä johtanut kuin 87 kylään, toiset kylät olivat kehnojen kyläteiden varrella. Ilman minkäänlaista rattailta ajettavaa tietä oli 853 kyläkuntaa. Huomaamme ylläolevasta, että teiden rakennuttaminen on uuden hallituksen tärkein tehtävä. Tie Kemistä Uhtualle, joka vuoden kuluessa pitäisi valmistuman, on ainoastaan yksi osa siitä laajakantolsesta ratvaustyöstä mitä Karjalan Työkommunin täytyy suorittaa, saadakseen alueen luonnonrikkaudet hyödyttämään asujamista ja onnellisemmän elämän elpymään Karjalan perukoilla. Karjala on luonnonantimista rikas. Sen aarniometsiin on kätkeyty rikkauksia, jotka varsinkin nykyaikaina ovat arvokkaita — kun ne saadaan päivänvaloon, ihmiskuntaa hyödyttämään. Mutta ennenkuin se voi tapahtua tarvitaan teitä ja välineitä.

Karjalan luonnonrikkaudet.

Karjalan erämetsien rikkaudesta ei luultavasti kenelläkään ole tarkkoja tietoja. Suunnattomat erämaat, joihin ei tietä johda eikä polkuja eritä, ovat pysyneet metsienkin arvioitsijolta lukematta. Mutta summittaisia arvioita, perustuen määrättyjen alueiden arvioinnin johdolla tehtyihin laskelmiin, on olemassa ja niiden mukaan sisältävät Karjalan Työkommunin alueet yksistään metsää jota voidaan heti jalostaa, seuraavasti:

Kruununmetsissä on tukkipuita yhteensä 35,733,000 kuutiometriä, vuorihallituksen, kaupunkien, luostarien ja kirkkojen metsissä yhteensä 8,800,000 kuutiometriä ja yksityisten metsissä 21,400,000 kuutiometriä. Sen lisäksi sisältävät Karjalan metsät muuhin tarkotuksiin kelpaavaa puuta suunnattomat määrät, joten käyttökelpoinen metsä Karjalan Työkommunin alueella arvioidaan yhteensä 550,000,000 kuutiometrin kärkeä mitta.

Voidaksemme saada jonkunlaista käsitystä näiden metsäartelten arvosta nykypäivinä, kulutuskeskuksiin saatettuna, ottakaamme huomioon, että Suomen kaupungissa nykyään maksetaan polttopuista 50 ja 75 markkaa kuutiometriltä löysää mitta. Ylläoleva laskelma käsittää, kuten huomautettiin, kilnteä mitta. Täällä Amerikassa maksetaan idän kaupungissa polttopuista nykyään \$10.

Jopa \$14 koortilta, mikä on kahdeksatta kuutiojalkaa pienempi kuin kuutiometri — silloinkin kuin se on oikein mitattu.

Tosiasia on, että Karjalan ikimetsiin on kätketty sellaisia rikkauksia, että ne päivänvaloon saatettuna vastaavat miljjardeja arvokkaimmissakin rahalajeissa laskettuna kuin mitä Suomen markka nykyään on. Mutta niiden saattamiseksi päivänvaloon tarvitaan teitä, välineitä ja työvoimaa, sekä elintarpeita työvoimalle, että se kykenee yhteiskuntaa työllään hyödyttämään.

Karjalan ikimetsissä tapaa useissa kohdin paikkoja, joissa ihminen ei ole milloinkaan metsään koskenut. Toisia seutuja löytyy, joista vuosikautia puita on iltettu ja kuljetettu Laatokkaa myöten Pietariin. Aunuksen kihlakunnasta johtaa useita jokia Laatokkaan ja niiden varsilta on metsiä pitemmän aikaa hakkailtu ja kuljetettu pois. Mutta vielä on ylettyvissä metsämaata näidenkin luonnollisten kulkureittien varsilla. Petrokokin kihlakunnasta on niinkään puutavaraa jokia myöten voitu kuljettaa, osaksi Laatokkaan ja osaksi Äänisjärveen sekä Syvärin, joista ne on edelleen saatettu ihmisten ilmoille. Povenksan kihlakunnasta on puutavaraa osaksi kuljetettu Suomen puolelle Oulunjärven vesistöihin, osaksi Vienanmereen ja osaksi Äänisjärveen. Kuvaavana selkkana voidaan mainita, että muun muassa Repolasta on iltettu tukkia Kotkaan saakka, yhteensä 800 virstaa matkaa, josta matkasta 150 virstaa on Karjalan aluetta, loput Suomen puolta.

Etäämmillä olevilta seuduilta ei kuitenkaan milloinkaan ole yritetty kuljettaa näitä pitkiä matkoja myöten metsätuotetta mikä olisi käyttökelpoista jalostuslaitosten ollessa lähemmällä. Suomalaiset ostajat yleensä ovat ottaneet vain tyvitukin ja jättäneet rungon siihen, sillä kuljetus on saattanut pienemmän tukkipuun talteen ottamisen hyödyttömäksi — kustannuksia vastaamattomaksi yritykseksi. Voidakseen saada ikimetsistä kaiken sen hyödyn, minkä ne voivat antaa, olisi Karjalan Työkansan Kommunin kiireimmän kaupalla saatavana aikaan sahalahtoksia sopiville paikoille, joissa metsä voitaisi jalostaa ja jalostettuna kuljettaa markkinoille — vaikkapa sisä-Venäjälle, missä sitä tarvitaan; tai maailman markkinoille, vastineeksi hyödykkelle joita Karjalassa kaivataan.

Metsätyöt Karjalassa, entisten olosuhteiden vallitessa, eivät ole olleet kaikista merkityksellisimmät. Sen osottavat muun muassa tilastot työläisten ansioista metsätöissä, jotka vuonna 1908 tekivät yhteensä 1,367,564 ruplaa. Työläisiä metsätöissä oli mainittuna vuonna yhteensä 39,372.

Sahalahtoksia Karjalassa on ollut niinkään olemassa

Paitse edellämainittuja malmeja ja polttokiveä löytyy Karjalassa uselta multa kivennäslajeja, joita voitaneen hyödyksi käyttää. Huomattavin niistä on dolomiitti, eli marmori, jota Aunuksessa on runsaat määrät. Tiudlassa, Sandalanjärven pohjoispäässä, on tunnettu marmorilouhos josta marmoria muun muassa on vety kuuluisaan Iisakin kirkkoon Pietarissa rakennusaineeksi. Seesjärven saarilta on dolomiittia louhittu rautatehtaita varten ja Pjalman kylässä Poventsan lahden seudulla sitä on edullisessa asemassa vientiin nähden melkoiset määrät. Paitse näitä paikkakuntia lienee dolomiittia löydettävissä Aunuksessa usealla eri paikalla.

Hiekkakiveä, jota niinikään käytetään rakennusaineena, löytyy Petroskolin eteläpuolella, josta sitä louhitaan rakennusaineeksi ja myöskin taideteollisuusaineeksi. Shokshassa on suuret hiekkakivilouhimot, josta muun muassa on louhittu se suuri lohkaru punaista hiekkakiveä, mistä sittemmin Napoleonin sarkofaagi Pariisin invalidikirkossa on hakattu.

Barryyttia, strontiumia, fluorisälpää ja asbestia sekä vuolukiveä on niinikään tavattu Karjalan alueella. Ensinmainittua lienee melkoiset määrät louhittukin, jäkilmämainittuja ei liene niin suurissa esiintymissä tavattu, että niiden käyttöön olisi kannattanut ryhtyä.

Kun lisäämme, että kalastus Karjalan alueella on yleensä tuottavaa, että Karjalan koskissa yhteensä noin miljoonan hevosenvoimaa energiaa virtailee hukkaan käytön puutteessa, niin lienee pääasiallisimmat tuotantolähteet ja välit tulleet mainittua.

Ilmastosta mainittakoon vielä, että se pääasiallisesti vastaa Suomen pohjoisosan ilmastoa, vetäen vertoja Yhdysvaltain pohjoisvaltioiden ja Canadian ilmastolle.

Jos ryhtyisimme aprikolmaan alkavan työväenvallan mahdollisuuksia kansan onnellistuttamiseksi, niin täytyisi mieldän, niiden tietojen perusteella mitä ylläolevassa suppeassa muodossa on esitetty, tulla johtopäätökseen, että verrattain helppoahan näissä oloissa on uutta yhteiskuntaa luoda. Niin ei kuitenkaan ole asianlaita. Sosiaalistisen yhteiskunnan luominen olosuhteissa, jotka vielä ovat neitseellisellä kannalla ei ole mitään leikkittelyä eikä juhlanviettoa. Se ei olisi sitä vaikkapa kaikki ne välit ja se vähäinen varallisuus mitä entisten olojen vallitessa on saatettu kerätä, olisi säilynyt edelleen käytettäväksi. Mutta niin ei ole asianlaita. On tunnettua, että valkoiset, Karjalassa isännöidessään, ovat hävittäneet ja saattaneet käyttökelvottomaksi paljon niistäkin vähistä välineistä, joita ennen sotaa on saatettu maahan hankkia. Ja kansan hyvinvointi on hävitetty yhtä suuressa määrin

kuin konsanaan muissakin sotamaissa. Kuvaavana seikkana tässä suhteessa voitaneen mainita, että kun Suomessa järjestettiin niinkutsuttua "kansannousua" Karjalan vapauttamiseksi, niin ei siihen yhtyneet muut kuin kouluopikaset ja sellaiset seikkailijat, joilla ei mitään parempaa tehtävää ollut. Kokeneet "vapausretkeilijät" pysyttelivät loitolla koko yrityksestä. Tiesivät, että maassa ei ollut mitään "pesorkattavaa", eivätkä viitsineet vaivautua. Tukkikeinottelijat, jotka kansannousun yllytystä rahastivat, olivat kyllä varmoja saalistiaan — niistä järeistä tukeista joita Karjalassa on — mutta tavallinen kansa, joka ainoastaan irtaimistoa voi saalistaa, ei tuntenut hyötyvänsä mitään.

Tällaisissa oloissa joissa tarteita on käytettävänä, mutta välleineitä puuttuu ja kansa on köyhää, ryhtyy Karjalan Työkansan Kommuuni sosialistista yhteiskuntaa luomaan. Että sillä on eessään vaikea työ, siitä lienevät Työkommunin toimitsijat täysin selvillä. Mutta yhtä selvää lienee myös, että tehtävä ei voi epäonnistua.. Missä mitään ei ole menetettävää, sillä ei voi mitään menettää. Tämä kait selvittänee sen oimstuksen ilmiön, että sosialistisia yhteiskuntia yritetään pystyttää sellaisissakin maissa ja sellaisillakin alueilla, joissa kapitalismi ei vielä ole enääntänyt osaansa näytellä, jotavastoin kapitalistisen riiston alaiset maat suurimmaksi osaksi näytävät olevan epäroivillä kannalla. Teoreettisesti pitäisi olla helpompi yhteiskunnallistuttaa tuotantoa minkä kapitalismi on järjestänyt ja keskittänyt. Käytännöllisesti näyttää olevan pakko luoda tuotantoa alkuperäisemmistä muodoistaan täydellisyyteensä asti työvänvallon merkeissä. Karjalan Työkansan Kommuuni on yksi elävä esimerkki tässä suhteessa.

Tähän mennessä saapunneiden tietojen mukaan on kulkuvälineiden parantaminen, kansanopetuksen järjestäminen ja elintarpeiden hankinta olleet uuden yhteiskunnan tärkeimpiä huolehdittavia tähän mennessä. Tuotannon järjestelystä ei toistaiseksi ole saapunut muita tietoja kuin yksityisluontoisia selostuksia, joissa kerrotaan ahkeran työskentelyn olevan tunnussanana Kommuunin alueella. Kykeneviä ammattimiehiä kerrotaan niinkään tarvittavan; samoin kuin Neuvosto-Venäjäillä. Luonnostaan lankeaa, että maassa, jossa armeijat ovat ristelleet siten kuin Karjalassa ja joka on ollut saarron alaisena, kuten Venäjän toisetkin osat, kalvataan miltei kaikkea mitä teknillisesti korkeammalle kehittyneissä maissa voidaan valmistaa.

Karjalan kulassit, sillä sielläkin heitä on, katselevat varmaan karsain silmin Työkansan Kommuunin toimenpiteitä maan asuttamiseksi. Heidän käsittäöksensä olisi

ikimetsien haaskauksella voitu tehdä tinoja kulassien tas-
kuihin ja samalla saada kapitalistisista maista hyödykkei-
tä vaihtovälineiksi. Nämä toimenpiteet eivät kuitenkaan
olisi edes nimellisestikään hyödyttäneet muita kuin niitä
osia alueesta, jolla riisto nykyisten välineiden kanssa oli-
si mahdollinen. Työkansan Kommuunin tehtäviin kuuluu
koko alueen väestön hyvinvoinnin ja tulevaisuuden tur-
vaaminen sekä edistyksen luominen takapajulla olevalle
alueelle. Tässä suhteessa se saa kaikkien maiden yhteis-
kunnallisesti vallistuneiden työläisten hartaimmat onnen-
toivotukset ja, mikäli mahdollista käytännöllisen kannan-
tuksen, osakseen. Vastatkoon nämä tekijät sitä haittaa
minkä kulassit tuottavat, eikä ainoastaan sitä, vaan oikoot
ne omiaan edistämään Kommuunia pyrkimyksissään luoda
uusi järjestelmä laulun ja runon kotimaahan, säilyttämällä
sen historialliset muistot, ja saattamaan sen kansan onnel-
lisemmaksi entistään. —s. —s.

HULIVILIN LAULU

Enkä minä murheella muistele
Noita vanhoja hilsujani
Hei, raittia kuljen ja rallattelen
Uusi kulta on tiedossani.

Tuo ilrusilmälikka, tuo kikkaratukka
Tuo polveltansa pullea, tuolla,
Hei, siinä on likka mun kullakseni
Jos et tahtone plikana kuolla.

Simo.

Minnesotan lakkomuistelmia vuodelta 1907

Liikkeemme vanhentuessa on tarpeellista aina silloin tällöin katsaus niihin menneisiin tapauksiin, jotka huomattavammin ovat vaikuttaneet, joko liikkeemme edistymiseen tai hidastumiseen.

Minnesotan lakko, v. 1907, oli yksi sellaisia työn ja pääoman välisiä kamppailuja, jossa Amerikan suomalaiset ensimmäisen kerran omakohtaisesti näyttelivät huomattavampaa osaa suurpääoman puristusta vastaan kapinovan työläisjoukon yhteisessä taistelussa.

Kun tämän kirjottajallakin oli onni — tai onnettomuus — olla mukana tässä taistelussa, niin ei pantane pahaksi jos koetan vähän piirustella muistiin tuon taistelun syytä, sen luonnetta ja seurauksia, sikäli kun niiden ääriilmoja ja yksilyisökohtia voin muistaa.

Tuota taistelua sanottiin aikanaan, ja yhä vieläkin, väärän agitatorin avulla kiihötetuksi lakoksi. Tämä syytös tehdään niin usein porvarien ja työnantajain taholta kaikkia lakkoja vastaan, ettei siihen kannataisi ensinkään kajota, ellei tuo syytös, muodossa tai toisessa, olisi tähän lakkoon nähden tullut aikanaan miltei kaikilta niiltäkin taholta, joissa vakavasti suositetaan ja avustetaan työväen taloudellisia ja poliittisia järjestämissyrityksiä. Tuon epäonnistuneen taistelun päättymisen jälkiainakoina varsinkin oli yleisenä se huuto, että lakko syntyi agitaattorien kiihotuksesta ja porvarit lisäsivät siihen sitten, että agitaattorit kiihottivat tarkoituksella "tehdä rahaa" ja että he lopuksi "varastivat kassat."

Viimeksimainittuakin syytöstä uskottiin pitkät ajat lakon päättymisen jälkeen työläispiireissäänkin, ja ensimmäistä vieläkin enempi.

Syntyikö tuo taistelu siis agitaattorien kiihotuksesta?

Tähän kysymykseen voisi vastata "joo" ja "ei", sillä välte on samalla kertaa sekä totta että vaihetta, totta sii-

hen nähden, että väärillä perusteilla ja väärin tietoihin — tai tiedottomuuteen — nojautuva agitatsioni joudutti lakon puhkeamista aikaisemmin kuin se toisenlaisiin tietoihin ja toisella tapaa tehdyn agitatsionin jälkeen olisi puhjennut, ja vaiheellista taas siinä suhteessa, että muutamat kovin alkuperäiset ja kypsymättömät suunsoittajat, joilla yhtä lukuunottamatta, ei ollut mitään teoreettista enempi kuin kokemusperäistäkään tietoa joukkoliikkeistä ja sen alkuunsaattamisesta, olivat noin vaan saaneet parikymmentä tuhatta, siihen saakka verrattain rauhallista, raudankaivajaa lakkoutumaan, ilman jotakin raskaampaa painostajaa.

Ennenkun Minnesotan lakon syntymisen syytä voi ymmärtää, on välttämätöntä käsittää se mullistus tuotantotekniikassa ja oorin kaivamistavassa, mikä sitä ennen oli alkanut ja mikä juuri niinä aikoina alkoi pahemmassi sen ajan oorin kaivajan jokapäiväistä leipää pienentämään.

Tämä mullistaja, mikä silloisen kuohunnan synnytti, oli "avopittijärjestelmä". Avopittijärjestelmä taas vuorostaan oli seurauksena suuren pääomalliton — terästrustin — syntymisestä.

Useimmilla Minnesotan kaivannoilla alkaa rautaori kyllä melkein heti maanpinnasta. Vanhimmilla avokaivannoilla, Mahoning "pitiissä" Hibbingissa, n. a. "vanhassa pitiissä", Mountain Ironissa ja Biwabikin "Pitiissä", Biwabikissä, lie tuskin ollut kunnolleen lapiollista muuta — "serviisimaata" — oorin päällä. Toisilla kaivannoilla vaihtelee oorin päällä olevan maan vahvuus viidestä jalasta kuuteen- ja seitsemäänkymmeneen, paksuin multa-kerros ollen ehkä Monroe-kaivannoilla Chisholmissa, jossa sanotaan olevan 110 jalkaa.

Mutta vaikka suurin osa rautamullasta olikin näin helposti kuorittavissa, ei Mesaba-alueella, jota lakko etupäässä koski, ollut ennen v. 1900 mainitseminen arvoisia avokaivantoja, paitsi pari edellämainittua, ja niidenkin tuotantoyritykset olivat vielä perin pientä verrattuna myöhempiin aikoihin. Suuria Carnegien hallitsemissa Lake Superior Iron Mining Co:n oori-varastojakin availtiin ja kaivettiin vaan vanhaalla tunnetulla shafti-, drifti- ja Michiganissa hyväksi huomatuilla, neliosettijärjestelmällä.

Mutta näiden omalsuuksien jouduttua uuden pääomalliton, trustin, käsiin ja höyrylapossa tehtyjen suurien parannusten tullessa samoihin aikoihin, alkoi uusi peli.

Jokaisen kaivannon laitaan, missä oori oli helpommin kuorittavissa, tuotiin höyrylappio ja "tumpakaarat", joilla pieni höyryveturi kiskoi voimalapion pistelemän mullan syrjään ja jätti rautaoorin paljaaksi, edelleen voimalapiolla suoraan rautatievaunuun pisteltäväksi.

Tämän vaihdoksen tullessa alkoi palkat laskea. Tämän kirjottajan käydessä ensi kerran Hibbingissä, joka oli yksi tyypillisimpiä kaivoskyliä siellä, kesällä 1901, oli "maanpäällysmiehen" palkka kahden ja kahden ja puolen välillä, useimmiten \$2.25 päivältä. Päiväpalkka maanalla vaihteli \$2.50—\$3.00. Kontrahtitöitä sovitteltiin jo silloin parhallaan käytäntöön ja niissä kertoivat silloin miesten tienaaavan kolmesta doll. yöspäin, menness ansio pöhlöimmillä työhulluilla joskus viiteenkin. Urakkamaksut olivat nykyisiin nähden verrattain suuret, kahdestakin syystä. Ensiksi siitä, että silloin ei vielä tiedetty sanoa paunalleen ja minuutilleen, miten monta tonnia mies voi päivässä irrottaa missäkin palkassa, kuten nyt "tieteellisen työnjohdon" tultua tiedetään, eikä työn vauhtikaan ollut muuten kilpailun kautta kehittynyt. Ei siis aina osattu laskea hintaa yhtiön puoleltakaan sentilleen. Toinen syy oli siinä, että kaivannoille piti saada mainetta Euroopan saakka hyvistä ansiomahdollisuuksista. Sillä kaivantojen tuleva suuruus tarvitsi runsaasti uutta kestäväää työvoimaa, jota jo sitä ennen vakavaasti kapinanmerkkejä osottaneet vanhemmat kaivantoseudut eivät voineet tarjota.

Seltemmää vuotta aikusemmin, eli 1894, oli läheisimmän rautakaivantoalueen työläiset Michiganissa, puolinäisesti uniolhin järjestyneinä, kapinoineet niin, että tarvittiin valtion millisiä näiden lakkoa murtamaan ja vaikkakaan täältä tulleita kapinan siemeniä kantavia, tottuneita ja amerikalaiatuneita kaivantomiehiä tarvittiinkin uusilla Mesaban kaivannoilla, kaivantojen avaustöissä y. m., missä entinen tottumus tuli kysymykseen, eivät he olleet ollenkaan haluttuja. Sillä tulee pitää mielessä, että terästrusti oli heti perustamisensa jälkeen virallisesti päättänyt murskata kaikki uniohankkeet, niin kaivannoilta kuin muualtakin, ja kaivannot olivat nyt suurimmalta osalta trustin hallussa.

Niinpä siis annettiin "vanhanmaan miehen", suomalaisen, puolalaisen, itallalaisen y. m. päästä työhön käsiksi ja tienata urakoissa, että jokainen tulija kirjottaisi kotimaahansa, — lisäksi tulijain lukua ja samalla osottaisi miten paljon heistä oikein voidaan urkkatyön kautta kiskoa. Ja he täyttivät kummankin toivomuksen. Muutamien vuosien sisällä oli trusti kasvattanut Mesaba-alueen kaivoskaupunkeihin asutuksen, josta 65 prosenttia oli äskettäin Europasta tullutta ja jällellä olevasta amerikalaiatuneista väestöstäkin työskenteli suurin osa kaivantojen ulkopuolella, tai harjotti vasta tulleiden nytkemistä jonkun liikehommian kautta.

Tällävälin laskivat palkat. "Avopiteissä" alettiin \$2.25

ja \$2.50. Muutamassa vuodessa oli päästy \$2.00 ja \$1.75. Maanalla, jossa vielä tehtiin työtä avopittien valmistumista odotellen, parannettiin työtapoja saatujen kokemusten perusteella yhtä mittaa. Päiväpalkkatyö poistettiin kokonaan. Alnoastaan korjaustyö ja muu sellainen, jossa ei mitenkään kappalemaksua voinut sovittaa, jäi käytäntöön. Urakkamaksu luonnollisesti pieneni, sikäli kun suomalaisen kannonvääntäjä ja itävaltalainen kivipellon perkkaja olivat osottaneet vahvemmuutensa heikkoon kornvallilaiseen ja järkevämpään jänkkimalnarin nähden. Kalvannot kävivät vaarallisemmaksi, mikäli ne vanhenivat. Kalvamistapa, oorin luontainen pehmeys ja täydellinen suojelelakien puute teki tapaturmaiset kuolemat ja loukkaantumiset niin tavallisiksi, että ihmeteltiin ellei jossakin kalvannossa yhden viikon ajalla ketään kuollut, tai ellei yhden päivän kuluessa ketään viety poikkinalaisen käden tai jonkun muun vamman tähden sairaalaan.

Elinkustannuksetkin alkoivat silloinkin kohoamaan.

Tuli sitten työnselkaus kesällä 1903, jota kesti seuraavaan kesään. Töiden uudelleen alettua, lasivat palkat avopitteisä aina \$1.65 ja muualla suhteellisesti samalla tavoin. Päivä tietysti oli silloin vielä kaikkialla kymmentuntinen.

Tällöin alkoi se yleinen tyytymättömyyden versominen, mikä jo seuraavana keväänä, 1905 johti yksinäisiin, toisistaan riippumattomiin lakkoihin miltei jokaisessa kaupungissa. Hibbingissä m. m., jossa tämän kirjottaja silloin työskenteli, puhkesi avokalvannolla lakko. Italialaiset sen alottivat, kuten heidän tapoihinsa kuuluu. Ilman mitään järjestöä tai kehotusta, jäivät miehet yhdellä kalvannolla työstä pois, kokoontuivat ja menivät toiselle ja, saatuaan sieltä lisää joukkoa, kolmannelle ja niin aina edelleen kunnes lakko levisi jo osittain naapurikyliäkkin.

Sitten saatiin ensimmäinen näytös trustin isällisestä huolenpidosta. Eräässä avopitissä päätettiin alottaa työt. Siltä varalta vietiin sinne kaupungin suurimmasta rautakaupasta hevoskuorma metsästyskivääreitä. Vetääkseen lakkolaiset pimeässä kalvannon lähellä olevalle avoimelle kentälle, pantiin joitakin höyrylapiolta käyntiin muka yövuorolle. Kuultuaan lapion käyvän, lähtivät lakkolaiset monisatalukulsena joukkona pysäyttämään työskentelyä. Päästyään "pitin" laidalla olevalle tasangolle, alkoi hirskasojen, kalvoksen vanhan shaftihuoneen, y. m. varustusten taakse piiloutuneet pyssymiehet ammuskelemaan yhteislaukauksia kentällä toinen toisessaan kiinni seisovaan miesjoukkoon.

Seuraus tästä ensimmäisestä lyijyannoksesta oli, että yksi italialainen ja yksi suomalainen tiedettävästi hoitti-

vät henkensä, yksi suomalainen haavottui niin pahoin että menetti jalkansa ja kymmenkunta muuta haavottui mikä lievemmin, mikä pahemmin. Myöhemmin kesällä sitten löydettiin yhden itävaltalaisen ja yhden italialaisen ruumiit kaivannon läheltä erästä maanpäällyksmaan läpi ooriin kaivetusta "test-pitistä", kun höyrylaapio kuopasi "pittin" auki. Kummaliakin ruumiilla sanottiin olleen kuulanreikiä, mutta sen enempää ei asiasta puhuttu, enempi kuin niidenkään kuolemasta, jotka heti tapahtuman jälkeen ruumishuoneelle kuijetettiin ja haudattiin. Ketään ei kutsuttu "koronerin" kuulusteluun, eikä sellaisesta hommasta tiennytäkään yksi tuhannesta koko silloisesta kaivantomiesjoukosta, niin että kukapa sitä olisi osannut vaatiakaan.

Herrat tekivät, kapakan takaruumassa, tapahtumasta keskenään pöytäkirjan johon humalainen tuomari ja porttolaa pitävä poliisipäällikkö pitivät nimensä alle ja työläiset hautasivat ruumiinsa. Sillä oli juttu virallisesti kuitattu. Pastori Salovaara, haudatessaan toista näistä uhreista, sanoi vielä kuoleman miesten synnillisyydestä johtuneeksi ja kun allekirjottanut huomautti saarnan loputtua hänen lykänneen vähän tavallista paksumman valheen, niin olnpa vähältä saada selkään hurskailta seurakuntalaisilta.

Kaikki lakkoyritykset tämän kevään ajalla päättyivät yhtä tuloksettomasti kuin Hibbingissäkin, jossa eräs entinen anarkisti ja sittemmin kauppiaksi kiivennyt italialainen murti lakon, ampumisen jälkeen seurauksen kaamean mielialan vallitessa, myömyllä lakon alottaneet italialaiset ensiksi yhtiölle työhön takaisin, kuten hän itse myöhemmin hävyttömyyksissään kertoi, kymmenellä dollarilla kappaleen.

Mutta tyytymättömyys ei päätynyt tähän. Samana kesänä jo syntyi palkallisuoniota, tyytymättömyyden ilmene-
nemisen johdosta tälle alueelle ohjautuneiden Lännen kaivantomiesliiton organiseeraajan johdolla. Niihin saatiin nyt jo niinpaljon jäseniä, että voi sanoa niiden tästä ajasta lähtien alkaneen, vaikkakin epäsuunnollisesti, toimimaan. Paria vuotta aikaisemmin ei samallainen yritys tuottanut mainittavia tuloksia. Eikä tämä tyytymättömyys vähentynyt sitten enää, vaikka palkat töiden lisääntyä ja yleensä työajan parannuttua, hieman kohosivatkin. Urakatyö ja alltuinen urakkamaksun alentaminen oli jo ehtinyt kymmenvuotisen voimassaolonsa ajalla kyllästyttää vanhasta maastakin rikaistumistoihessa tulleen, täysivoimaisen kannon väentäjän. Selkä alkoi pettämään, polvissa narisel reumatismi ja entiset punaposket olivat vaihtuneet kehtun republikaanisen "dinnerpeilin" värisiksi. Avo-

pittityö oli märkää, likaista ja perin kiusallista. Sitäpait-
si alkoi työ käydä yhä enemmän sesonkityöksi; kesällä
oli työtä, talvella sai mennä tukkikämpälle, sillä "avo-
pitti" alkoi nyt antamaan jo ooria, joten umpikalvannoita
seisautettiin sen mukaan kuin halvempi avopittituotanto
lisääntyi.

• • •

Näin oli valmistunut se tyytymättömyyden maaperä,
Johon L. K. liitto sitten päätti erityisellä innolla iskeä klin-
ni ja alkaa sitä järjestämään. Liitto oli silloin joutunut
kovimman koettelemuksen alle, mitä se, ja vaan harvat
muutkaan järjestöt, on elämänsä ajalla kokenut. Moyer,
Haywood ja Pettibone oli vangittu ja lännen kaivantojen
omistajain liitto uhkasi, virkallijain hirttämisen ohella,
murskata koko liiton. Liiton oli siis tapeltava vimma-
tusti vastaan, jos se mielellä säilyä. Säilyminen taas riippui
kannatuksen laajuudesta työläspiireissä. Tämän pakon
kannustamana, ja saadakseen perustettua pysyväiset jär-
jestöt keskivaltioiden suurille kaivantoseuduille, lähetti
liitto organiseeraajiaan Minnesotaan. Monien kokelujen
jälkeen vallittiin sinne järjestämistyön johtajaksi viimein
syndikaalisti, filosofian maisteri, Teofilo Petriella, Paler-
mosta, Italiasta, joka sosialistipuolueen puhujana oli tul-
lut tutuksi L. K. L:n virkallijain kanssa.

Petriella saapui Mesaba-alueelle kevätkesällä 1906 ja
kuljeskeli eri paikoissa, koettaen lietsoa intoa ja elämää jo
perustettuihin paikallisunionihin. Työ oli kuitenkin, mies-
ten tyytymättömyyteen ja monilukuisuuteen nähden, helk-
koa tuloksiltaan. Sen mitä hän itse ja ne muutamat muut,
mitä hänellä oli tilapäisesti apuna, saivat unionihin valui
toisen pään kautta unionista pois. Miehet eivät olleet tot-
tuneet maksamaan jäsenmaksuja, eivät ymmärtäneet sitä
seikkaa, että järjestöissä on pysyttävä kiinteästi kiinni,
jos niistä miellitään jotakin rakentaa. Takamaksuihin jää-
minen taas lisäsi haluttomuutta niissäkin, jotka olivat
maksaneet ja niin oli jokainen unio koko sen kesän ja
syksyn, kuolemistilassa, kuten ne olivat olleet melkein
heti perustamisesta saakka. Tällöin vaati Petriella että
liiton on hankittava lisää organiseeraajia, niin että on vä-
hintäin yksi mies jokaisesta kansallisuutta kohden, mitä
alueella on. Siihen ei ollut liitolla varoja. Moyer-Hay-
wood-juttu vei kaikki mitä kokoon tuli ja paikallisunioni-
den kassat olivat tyhjäät.

Mutta järjestäää olisi pitänyt, ja se ei käynyt päinsä
liman palkattuja miehiä. Tällöin teki Petriella, yhdessä
liiton toimeenpanevan komitean jäsenen, Frank Smeltzerin
kanssa sellaisen onnettoman keksinnön, että pannaan or-

ganiseeraajat urakkakaupalla työhön. Kun kaikki muu täällä alueella on urakkahommaa niin miksei myöskin organiseraus! Siten he ajattelivat ja niin palkattiin entinen toverimme, nykyinen nonpartisan liiton organiseraaja, John J. Kolu, suomalaiseksi organiseraajaksi. Petriellä oli tutkinut suomalaisten puuhia, joilla jo oli pienehköjä sosialistiosastoja joka kylässä ja oikein kyllä, laski että suomalaiset on helpoin saada mukaan ja siten niiden kautta toisetkin. Kolu, joka aikaisemmin oli saavuttanut Hibbingin ympäristöllä jonkun verran kuuluisuutta englanninkielistä taitavana, suulaana sosialistina, alkoi työhön ehdolla, että hän saa dollarin miehestä unionilta. Sisäänkirjotusmaksu oli kolme dollaria ja siitä tuli organiseraajan dollari. Tämä oli itsestään pieni asia, mutta siitä tuli sängen tuhoisa tekijä ennenkun peli, mihin sittemmin jouduttiin, oli lopussa.

Kolon etevämyys, muihin tavallisiin työläisiin nähden silloin, rajottui siihen, että hän osasi puhua englanninkielistä, oli tavallista suulaampi ja kertoi (sitäkin lijoitellen) joskus olleensa kivihiilialueella, Ohiossa, suuressa lakkotaiistelussa osallisena. Sosialismista hän tiesi perin vähän ja unionijärjestöjen käytännöllisestä hommasta sitäkin vähemmän.

Kolu kuitenkin tuli siksi tekijäksi joka laski agitatorityössä käytettävien väitteiden ja esitysten perusteet. Ryhtyessään siihen urakkamaksulla ja ilman vähintäkään kokemuserästä, tai sanottavasti teoreettistakaan tietoa, laati hän ohjelman, joka nykypäivinä saattaisi miehen siihen asemaan, yleisön silmissä, kuin ennen oli saarnamies Lilvissä. Kukaan ei sitä ottaisi enää edes niin vakavalta kannalta, että viitsisi siitä alkaa väittelemään, mutta silloin se meni aivan täydestä.

Ja mikä oli nyt sitten tämä Kolun suunnitelma: Kahdeksantunnin työpäivävaatimus oli silloin L. K. L:n päävaatimus. Se oli, kunniallista kylläkin, ensimmäisenä; toisena oli minimipalkan määrääminen ja kolmea dollaria pidettiin siihen sopivana. Sitten oli vielä yhtä ja toista pienempää, mikä vaihteli kulloinkin agiteerattavien älyllisyydestä ja agiteeraajan mielijohteesta. Kaikki ne sentään olivat työväen "etua ja hyvinvointia" tarkottavia, eikä niistä ole mitään pahaa sanottavana. Mutta sitten kun tuli selvitetäväksi, millä tavalla kaikki nämä vaatimukset toteutetaan, silloin kävi selitys jotenkin tähän tapaan:

Kaikki miehet Mesaban ja Vermillion alueella (toinen osa Minnesotan rauta-alueesta, josta tuotetaan kovaa ooria) yhtyvät ensinnä unioniin. Kun on saatu kaikki miehet yhtymään, esitetään vaatimukset yhtiöille. Elleivät ne taivu, tehdään lakko. Lakon aikana ei tarvitse muuta

kuin maata kellistellä ruokalan suojissa (miehet olivat siihen aikaan enimmäkseen yksinäisiä), pelata pitrua, tai heittää takaphalla hevosen kenkää. Unio maksaa dollarin päivässä miehille avustusta, ja huolehtii kaikista muista. Rahaa on kassassa kolme miljoonaa. Se jo kestää purasta isomman aikaa ja jos se loppuu, niin unlossa on kolme miljoonaa jäsentä, jotka kyllä hankkivat lisää. Hiilikavannoillakin oltiin kymmenen kuukautta lakossa eikä leivästä ollut puutetta. Sillävälin kun uniota järjestetään, on senkin puolesta hyvä kuulua unioon, että siinä on sairaus- ja loukkausapukassa, josta saa seitsemän dollaria viikossa, jos sattuu sairastumaan tai loukkaantumaan, jos kuolee, niin unio hautaa. Jos joukossa sattui olemaan sellaisia, jotka pelkäsivät liittyyä unioon sentähden, että menettää työnsä — (harvoilla sitä avvistusta sentään vielä oli; niin vähän tiedettiin yleensä järjestöhommissa), niin sille selvitettiin, että kaikki paasitkin kannattavat uniota ja otetaan siihen. (Joitakin alempia pomoja kyllä yhtytkin ja niitä pidettiin todistuksena, että asia näin on.)

Mutta ellei lakkoa sittenkään voiteta? No, ellei se auta kun kaivannot suletaan, niin kaikki rautatiemiehet, jotka kulettavat oorin satamiin, kuuluvat unioon, ne seisoittavat oorijunat. Ellei se auta, jos niidenkin tilalle saadaan rikkureita, jättävät tokkamiehet sisäjärvien yläpäässä työnsä ja ellei siitäkään ole apua, lakkaavat sellarit kulettamasta laivoja. Sillä hekin kuuluvat samaan unioon ja sitten kieltäytyvät järvien alapäässä olevat tokkamiehet purkamasta oorilastia ja lopuksi sulimo- ja terästyöläiset jättävät uunit ja rullat tyhjäksi ja silloin ainakin täytyy trustin, mahtavuudestaan huolimatta, taipua.

Tämä oli erinomaisen kaunis juttu. Sitä ei parhaimpaan tuplajuulainen, vielä tänäkään päivänä voi paljon parantaa, mutta surullisin puoli siinä oli se, että se oli kaikki valhetta, jota eivät agiteerattavat siksi käsittäneet, ja jonka monipuolisesta vaikutuksesta ei agiteeraajilla ollut avvistusta. I. W. W. liitto oli perustettu toista vuotta aikaisemmin. Sen tarkoituksena oli työläiset tuolla tavoin järjestää mutta tämä oli vaan alkumus, suunnitelma, joka on tänäkin päivänä lähes yhtä kaukana toteutumisestaan kuin silloinkin. L. K. Liitto oli tuon liiton varsinainen perustaja, mitä aineelliseen volmaan ja perustavaan jäsenistöön tulee. Kaikki liiton julkaisema kirjallisuus ja viralliset edustajat puhuivat silloin tuon industriallisen uniosuunnitelman puolesta. Kolon määrittelemässä propagandassa vain jäi huomioonottamatta se seikka, että liitossa oli silloin vaan noin 90,000 jäsentä (ehkä korkein määrä mitä sillä on täysinmaksaneita jäseniä yhdellä kertaa koskaan ollut), ja että niistäkin oli juuri näihin ai-

kolhin vähentynyt enempi kuin puoli, L. K. Liiton siitä erotessa ja liiton hajaantuessa v. 1906 konventsinin jälkeen kahteen, sitten vielä kerran jakaantuneeseen, osaan.

Jos suunnitelman tekijä olisi silloin ajatellut, mikä pyykki siitä seuraava kun tuollainen vaihe paljastuu, olisi hän epäilemättä jättänyt koko touhun ajoissa, mutta Kollilla onneksi on luonne mikä tavallista vähemmän vaihtelee huolehtimisella, ja muutkaan sitä ei paljon osannut tarkastaa, ennenkun homma oli jo hyvässä vauhdissa.

Mutta tällä ohjelmalla ja näillä lupauksilla oli se erinomaisen hyvä vaikutus, että ne herättivät toivon kipinä ja viimein kiehuvan innostuksen sikäläisten kalvanto-orjain rinnossa. Pienistä talonpoikaisolosta, Suomesta tai muualta, tänne tulleet siirtolainen näki rikastumistalveidensa hukkuvan, talonhinnan jäävän kokoamatta, terveytensä murtuvan ja itsensä valpuvan epätoivoisuuteen, kykyvien höyrylaivojen ja suurien koneiden painaessa hänen urakkatyötään yhä ankarammaksi ja toiselta puolen asettavan sen tilalle työtä, mikä näytti tekevän kaiken elämisen mahdolliseksi. Vaikka ei ollutkaan kirjallista tämän uuden järjestelmän takana olevasta pääoman mahdollista, niin edessään lakkaamatta kasvavista konelaitoksista saattoi, ainakin vaistomaisesti käsittää, että vastassa on hirvittävän suuri pääoman jättäjä, joka musertaa heti, jos alat sitä vastaan taistelemaan. Ennen käyty pikku-lakotkin siitä jo olivat varottavana muistona. Ei siis uskallettu nousta sitä vastaan, vaikka jokainen päivä osotti, että jotakin olisi tehtävä. Ei ollut luottamusta omaan voimaan. Mutta annappas kun tuli sitten tämä toinen mahti, agitaattorin kuvalema suuri teollisuusunio, jolla on kolmen miljoonan kassa ja yhtä monta jäsentä, siinä löysi trusti vertaisensa, siihen yhdytään, se meidät pelastaa. Tuo käsitys levisi kulovalkean nopeudella yli koko alueen talvella ja keuhkilla 1907.

Mesaba-alueen suomalaisten kansallisujuhla pidettiin Helsingissä, kesäk. 24 p. (Silloin olivat sosialistitkin vielä mukana kansallisujuhlissa), oli tämä unionistinen innostus jo vaikuttanut miellipiteiden muutokseen sosialistienkin eduksi siinä määrin, että kun juhlissa tuli riita, mikä lopulta päättyi juhlayleisön jakaantumiseen, ei porvarien puolelle jäänyt paljon muuta kuin joukko vanhoja ukkoja ja akkoja, pikkulasten kanssa. Me valloimme juhlaista kaiken muun paitsi kassan, mikä ikävä kyllä oli, sentähden ettemme me etukäteen voineet aavistaa voimamme suuruutta, jäänyt tois-suomalaisen hoidettavaksi.

Kolon päästyä organiseeraustyössä alulle, otettiin unionisten palvelukseen miehiä sikälä kun mahdollisuudet näyttivät myöntävän, niin että palkalla toimivia organiseeraa-

ja ja eri unioiden sihteereitä oli jo keskin tulien toistakymmentä. Näiden mukana ollen m. m. tämän kirjottaja.

Palkatut toimitsijat voitiin nyt jo ottaa työhön kuukausi tai viikkopalkalla ja agitatsionityössäkkin koetettiin ainakin osittain, ruveta vähentämään suuria lupauksia, mutta ne olivat täyttäneet tehtävänsä: saattaneet joukot liikkeelle ja nyt ne olivat syöpyneet jo mieliin niin, että järjestymishomma vyöryi eteenpäin kuin hyökyaalto. Ollahan suuri unio suuren kassan kanssa takana! Kokouksissa tuli miehiä unioon sadottain. Parissa kuukaudessa kasvoi paikallisunioiden jäsenmäärä muutamasta kymmenestä tuhannen ja parikin tuhatta käsittäväksi, paikkakunnan miesluvun suuruuden mukaan.

Kaikkille kävi selväksi, että taistelu on edessä. Kattavtoyhtiöidenkin puolelta alettiin jo kiinnittämään huomiota tähän sienen tavoin kasvaneeseen puuhaan.

L. K. Liiton virkailijoilla oli perin hatarat käsitykset kaikesta siltä, mitä tällä, sen uudella toiminta-alueella, tapahtui. Paikallisunioiden sihteereitä, jotka olisivat voineet edes vähääkkään ymmärrettävällä tavalla kirjottaa englanninkielisiä, selvittääkseen asioita pääkonttoriin, ei ollut kuin pari ja niidenkin käsitys ja tieto järjestöasioista ei asiallisesti ollut paljonkaan parempi edellä kuvattua Kolun "ohjelmaa", m. m. allekirjottanut ei tiennyt siihen nähden muuta kuin epäillä, että tokko sitä L. K. Liitolla sentään mahtaneet sellaista voimaa ja kassaa olla, kun se yhtenä on rahapulassa Moyer-Haywood-jutun kanssa. Liiton virkailijoilla taas ei ollut aikaa käydä persoonallisesti tarkastamassa asemaa. Heillä oli enempi kuin tarpeeksi työtä Idahon jutun kanssa, ja Petriella, joka asioita sen puolesta virallisesti valvoi, ei juuri pitänyt tapanaan esitellä, mitä on tehty ja mitä ajetaan tehdä. Hän oli tullut rakentamaan "suurta uniojärjestöä" ja sikäli kun se kasvoi, lisääntyi hänen päässään luulo, että hän ennen pitkää kävelee Compersin ja John Mitchellin rinnalla yhtenä Amerikan huomatuimpina työväenjohtajana, jolla edellisiin nähden on vaan se etu ja loistavuus, että hän on ensiksi tällä mantereella osottanut syndikalististen menettelytapojen tehokkaisuuden.

Asiain näin valmistuessa meni Petriella pari nuoruuskaista mukanaan sitten L. K. L:n 15:sta vuosikonventsiioonin Denveriin. Siellä hän esitteli suullisesti asioita, sekä kokoukselle että liiton virkailijoille, ja takaisin tullessaan kertoi saaneensa heidän kannatuksensa lakolle, joka nyt näytti varmasti lähestyvän.

Paikallisjärjestöistä muodostettiin sitten piiriuniokin, tarkoituksella keskittää ja yhdistää toimintaa eri paikkojen välillä, sillä paikallisosastoja oli jo kaikkiaan 12.

Tätä tehdessä taas tehtiin pieneltä näyttävällä teolla suuri vahinko, muutenkin sekavalle ja helkolle, järjestö-rakennukselle. Petriella, vaikka oikin euroalainen syndikalisti ja niinollen keskittymisäatteen vastustaja, oli kuitenkin persoonallisesti halukas kokoamaan kaikkien asiain johdon omiin käsiinsä. Niinpä keskitti hän kaikkien paikallisuunionien kassatkin yli alueen piiriunionin hoidettavaksi. Jokaiselle paikkakunnalle hän asetti sitten vaan yhden organiseraajista, joka otti vastaan jäsen- ja sisäänkirjotusmaksut. Täten ei paikkallisuunionilla ollut juuri mitään valtaa kassansa yli, eikä tietoa osastonsa asian hoitamisesta. Sillä kaikki suoritettiin piirivirastossa, jota hoiti Petriella ja joka oli kaukana. Rauhan aikana tämä olisi vielä jotenkin mennyt ja mahdollisesti selvinnyt, mutta sitten tuli se mikä kalkesta tästä tuleman piti — lakko.

Parhain oorinlähetyksaika oli ehtinyt jo kuluu heinäkuun puoliväliin kun vaatimukset, mitkä jo pääpiirteisään edellä lueteltiin, jätettiin trustille. Alkomus oli pehmittää trusti ensiksi ja odottaa sitten, että pienemmät yhtiöt seuraavat perässä. Mutta ennenkun vastaukselle määrätty aika ehti kuluu umpeen, oli trustikin valmis koetukseen. Sen provokaattorit tekivät järvien päässä ooritoikilla lakon, siten selsauttaen kalvannot. Nähtävästi tahdottiin antaa kalvantojen poosuille tilaisuus alkaa erottelemaan aktiivisempia unionisteja, sillä niitä alettiin erottelemaan joukottain, joten jällellä ei ollut muuta kuin julistaa tapahtuvaksi, se mitä trustikin kiirehti, yleinen trustin kalvantoja käsittävä lakko. Niin ajatteli lakon johtoa tavoitteleva union virkailijajoukko, mutta ennenkun he ehtivät mitään kontrollilla saada käsiinsä, olivat kaikki pienempäinikin yhtiöiden kalvannot tyhjänä. Ellei tällä joukolla ollutkaan tietoa mistään järjestötoiminnan konttoriasioista ja muusta sellaisesta, mikä kuuluu sääntöperäiseen toimintaan, niin se joukkotoiminnan vaikuttava taito sillä kuitenkin oli, että se osasi tuhansia käsittävänä massana vyöryä kalvannolta toiselle ja jyrätä kaikki edessään silleiksi, vaikkapa se sitten olisi ollut vähän omiakin sääntöjä rikkovaa. Kaikki kalvannot selsoivat pari päivää senjälkeen kun lakkokäskey annettiin. Sekin oli todistus tämän, nyt jännityksestään lauenneen, tyytymättömyyden yleisyydestä.

Mutta edelläkerrotulista vaikuttimista, tyhjään lupaus-ten varaan muutamassa kuukaudessa koottu järjestö, osot-tautui lakossa trustia vastaan yhtä kestäväksi kuin paperiseiniä kiviäärin kuulun edessä. Jo kauvan ennen lakon puhkeamista oli trustilla sopimukset maan kuuluisimpien salapoliisitoimistojen ja lakonsäikkijäfirmain kanssa kaikissa suuremmissa kaupungeissa. Ne olivat pestanneet

etukäteen jokainen satoja ammattimiehiä pyssyhurtiksi ja uusia haalittiin lakon puhjettua mikäli kerittiin. Nämä päätettiin ylimääräisiin juniin Pittsburghista, New Yorkista, Philadelphiasta, Chicagosta y. m. ja tuotiin, yhdessä niiden työnhaluisten kanssa mitä matkaan saatiin, Minnesotaan. Sieltä otettiin paikallisia voimia lisäksi, niin että ennen pitkää oli trustilla 3,600 miestä aseissa lakkoalueella. Nämä vannotettiin kaikki apulaissheriffeiksi, kauppalain poliiseiksi ja kaikkeksi muuksi mikä vaan antoi heille virallisen mellastusolkeuden.

Samaten oli tehty varsinaisen työvoiman värväämiseksi. Sitä oli tuotettu jo monta kuukautta Italiasta, Bulgariasta, Montenegrosta, Turkista ja muualta, ei muutamia satoja, vaan kokonaisia laivalasteja, jota sitten oli pidätetty kasattuna trustin kasarmeihin, Pennsylvanassa, New Yorkissa, Indianassa y. m., ja mikä sitten kiidätettiin ylimääräisillä junilla lakkopalkalle, sikäli kun kulettamaan ehdittiin.

Avopiteissä työskentelevät höyrylaivojen käyttäjät ja muut konetyömiehet, jotka ensimmäisen ja toisen lakkopäivän hämmingin aikana olivat osaksi jättäneet palkkansa, olivat valmiita jatkamaan työtänsä ja halukkaitakin siihen. He eivät tunteneet mitään myötätuntoa lakossa olevia siirtolaisia kohtaan ja omasta puolestaan he olivat tyytyväisiä. Tietäen heidän tärkeytensä maksol trustil heille enemmän kuin heidän järjestönsä palkkadariffi silloin määräsi. He siis, vaikka olivatkin jokseenkin kaikki järjestyneltä, alkoivat iastaamaan vaunuja, kun uudet tuloikkaat alkoivat tekemään niitä töitä mitä lakkolaiset olivat ennen tehneet. Oria oli avopiteissä jo suunnattomat määrät valmiiksi kuorittuna, höyrylaivot ooripenkereiden vieressä ja rautatieradat vaunujen kulettamista varten, pitkin penkereen vierustaa valmiiksi laitettuna. Kun kiire tuli, saattoi höyrylaivojen käyttäjät ja veturinkuljettajat neljän rikkurin avulla työskennellä muutamia päiviä ja tuottaa jokaisessa kymmenessä tunnissa yhtä paljon rautamultaa kuin ennen, umpikalvannosta, sata miestä tuotti kuukaudessa. Ja kun radan korjaus ja muut tulivat eteen, niin siten jo oli rikkurivoimaa siihenkin. Pyssyhurtat selsoivat renkaassa "pittien" ympärillä ja suojelivat rikkureita niin etteivät lakkolaiset päässeet heitä puhuttelemaan. Täten oli lakon murtaminen helppoa. Umpinaiset kalvannot eivät enää olleet niin tärkeitä. Niiden avaamisen voi jättää vaikka seuraavaan vuoteen, kyllä "piteissä" riitti oria niidenkin varalle, kun vaan jonkunkaan verran miehiä sai. Uudet rikkurit vielä sitäpaitsi olivat väkeä, joille kukaan juuri, ei saanut mitään selvitettyä, vaikka olisi heitä puhuttelemaankin päässyt. Sillä he olivat koko-

naan toisin kansallisuuksiin kuuluvia kuin mitkään lakossa olevista. Ja jos joskus tulikin löysikin, joka saattoi heidän kieltään puhua, ei puhumisesta ollut mitään hyötyä. He yksinkertaisesti eivät tienneet mitään sellaisesta asiasta kuin lakosta ja järjestymisestä. He olivat tulleet tänne työhön, palkka oli avolonna, eivätkä he ymmärtäneet miksi ei tilaisuutta olisi saanut käyttää hyväkseen. Takanan heillä oli joko maakuoppa-asuntonsa Montenegron vuorilla, tai saviluola Sisiliassa leivättömine ja vaatettomine päivineen, ja edessä \$1.75 ja \$2.00 päiväpalkkatyö millä sai valkoisen leivän lihan kanssa, mikä kotimaassa kuului ainoastaan kartanonomistajan herkkuihin! Miten sellainen väki olisi käsittänyt, miksi täällä "straiakataan?" Pitkissä jonoissa, pysyihurttain saattamina, kotimaasta tuomat paljaat nahkaturkit päällä, villanen vyö ympärillään ja vuodevälineet selässä he marssivat yhtiön helle valmistamiin lautakasarmeihin, ja siellä he pysyivät sen ajan mitä he olivat "pitistä" ulkona.

Yrityksiä tämän rikkurijoukon käännättämiseksi tehtiin lakkolaisten puolelta, sekä yksityisesti että joukolla, urheasti ja sitkeydellä, mutta se oli kaikki turhaa. Ainoa mitä siltä hyödyttiin, oli päällehyökkäyksiä, pleksämistä ja vangitsemisia hurttain puolelta, joilla oli vapaus tehdä mitä halusivat.

Saatuun täten suojelus- ja rikkurivoimansa koolle, alkoi trusti murskata tähän saakka horjumaton lakkorintama. Kalkkien kauppalain pikkuporvaristo, joka sittemmin on niin monasti katunut tekoaan ja osottanut suosiollisuutta järjestyneille, oli heti alusta kynsin hampain lakkoa vastaan. Se häiritsi heidän liikettään, muka. Kansalaiskokouksia pidettiin, joissa luettiin lakon johtajille ja lakkolaisille tuomiota. Luotto kiellettiin heti, ja huoneista häätäminen alettiin niin pian kun siihen kerittiin.

Mutta porvaristo ei tiennyt mitä se näillä tempuillaan teki. Pelkoa se yritti, yhdessä pysyihurttain hyökkäysten kanssa niillä synnyttää, mutta sitä ei syntynyt. Pelko oli aivan tuntematon asia lakkolaisille, jotka pitkän pinnauksen jälkeen olivat päässeet sisuaan purkamaan, eivätkä vielä edes täydelleen tunteneet vihollisensa suuria voimlakaan.

Luoton kieltäminen kauppiaiden taholta, merkitsi alussa usealle kauppiaille sitä, että ne jotka olivat ottaneet tavaraa velaksi (luottokauppa kun oli yleistä vielä silloin), jättivät maksamatta, ja kun kauppiaat yleensä alkoivat pääättelemään ettei lakkolaisille myöä ruokaa rahallakaan, ryhdyttiin perustamaan osuuskauppoja. Trustin asettamista esteistä huolimatta saatiin tukkukaupoista tavaraa niin paljon, että alkuun päätettiin ja niin syntyi

trustin pakottamana, ensimmäiset osuuskaupat tälle alueelle useimmissa kaupungissa. Pian huomattiin, että osuusruokala on välttämätön osuuskaupan jatkos, kun rikastruokatalouset ruokalaan isännät alkoivat hätyyttellä miehiä ruokatalousta ulos. Ja vaikka näistä yrityksistä sitten useimmat kuolivatkin, sentähden, että ne näälähädässä yhteisesti lakon loppupuolella syötiin tyhjiksi, jäi osuustointi-aate kuitenkin elämään, varsinkin ruokaloihin nähden, monen sitä enemmän vastustaneen porvarin suoranaiseksi häviöksi.

Lakon jatkuessa kävi pyssyhurttain ja virkavallan menettely niin hurjaksi, että elpää yleisesti katsoen kuparilakon lakossakaan, jossa oli valtion sotaväkeäkin hurttia tukemassa, tarvinnut yhtämittaisesti kokea kaikkea sitä raakuutta kuin Minnesotassa. Hurttain menettelyä tietysti vahvisti paljon se selkeä, että pikkuporvaristo oli niin pontevasti heldän takanaan.

Ettel lakossa tästä huolimatta enempi onnettomuuksia sattunut, eikä kuollutkaan kuin pari henkilöä, se johtui kai etupäässä siitä, että järjestön taholta sitten jo myöhemmin onnistuttiin pitämään niin paljon kontrollia, ettel lakkoilaisia kaikkiin surmanloukkuihin laskettu, vaan koetettiin ohjata pysymään niistä syrjässä.

Puolentoista kuukautta lakon alkamisen jälkeen, oli asia melkein valmiiksi menetetty. "Avopitit" kävivät jokseenkin täydellä voimalla. Umpinaiset kalvannot enää seisoivat. "Mustia", kuten uusia tulokkaita alettiin nimitämään, sekä tumman ihonvärisiä että menettelynsä tähden, kihisi pitin pohjat täynnä.

Järjestön sisällä puhkesivat kehnon agitatorin seuraukset, kaikkia uhkaavana myrskynä esiin. Jo kaksi viikkoa senjälkeen kun lakko oli alkanut, seisoivat union konttoorit miehiä täynnä hakemassa sitä dollaria päivältä, mikä alussa oli luvattu. Eikä siinä auttanut paljon puheet eikä selvitykset. Ellei tule taala päivältä, niin mennään työhön uhkailivat monet vanhoilliset suomalaisetkin ja toisten kansallisuuksien keskuudessa oli vaatimus, yleisesti katsoen, vieläkin pahempi. Sillä niiden keskuudessa ei ollut minkäänlaista omaperäisesti ajattelevaa ainesta, kuten olivat suomalaiset sosialistit, jotka lakon aikana ensiksi käsittivät aseman kurjuuden ja kiirehtivät niin ollen tyyntymään joukkoja, tarkotuksella säästää eheys lakon voittamiseksi.

Ja rahaa oli vähän. Piiriunion kassassa, jossa oli kaikkien muitten, paitsi Hibbingin, Auroran ja Evelethin union rahat, oli lakon alkupäivinä, jolloin kassa korkeimmillaan oli, ainoastaan vähän ylitse \$24,000. Sitä oli huolehdittava seltsemän lakossa olevan union juoksevat ja

yllimääräiset kustannukset, oikeusjutut ja muut, sekä maksettava avustusta jäsenistölle, joka lle yhteensä nousut, yhteiseen kassaan nojaavissa unioissa, keskiarvella lakkoa noin 9 tai 10 tuhanteen mieheen.

L. K. Liitto kuten ennemmin on mainittu, taisteli elämästä ja kuolemasta. Haywood oli parhailtaan kuulusteltavana ja sinne meni kaikki mitä irti saatiin. Kuitenkin antoi L. K. L. kakkiaan tähän lakkoon \$13,300.

Tämä olisi ollut aivan mitätön summa sellaisen miesjoukon avustamiseen, silloin kun se apua todella tarvitsemaan alkoi, vaikkapa se olisi toisenlaisillakin käsityksillä katsellut union raha-asioita ja velvollisuuttaan lakkoon nähden. Mutta kun se oli kaiken päällä alkuaan lähtenyt matkaan sillä toiveella, että he menevät lakon ajaksi unioille työhön dollarin päiväpalkalla, kävi avustusjuttu kerrassaan mahdolltomaksi. Miehillä oli useimmalla se käsitys, että rahaa on, mutta sitä ei vaan tahdota antaa, ja sitten porvarit kulkivat korvaan: "Johtajat pitävät sen itse ja karkaavat, saattepa nähdä."

Sekavuutta, ja valkeutta selvittää tätä asemaa, edes vähäsen, lisäsi tavattomasti vielä sekin selkka, että miehiltä itseltään kerätyt varat olivat olleet yhden keskusjärjestön holdottavana, niin ettei eri palkkakunnilla tiedetty miten paljon on tullut, miten se ja mihin se on kulutettu. Miehliä oli unioissa paljon ja kun kaikki olivat maksaneet ainakin kolme tai viisi dollaria sisäänkirjotusmaksuna, pitäisi siltäkin jotain tulla, ja kaikki tahtovat saada osansa siltäkin.

Rikkurien lisääntyminen ja lakon häviämisen vaaran ilmeneminen ärsytti sitten muutenkin ärtyneitä asioista tiedottomia ja täydellisessä sekaannustilassa olevia joukkoja siinä määrin, että olenpa monta kertaa ihmetellyt miten kaikesta tuosta selvittiin niin ettei keskenäisten kiihkeäin tappelujen ajalla, jota porvarien kätyrit vielä ahkerasti lisäsivät, ketään tapettu. Hurjuuteen kohonnutta kiihkoa sellaiseen oli monta kertaa enemmän kuin tarpeeksi, mutta sosialistisen aineksen pinnalle nousu lakon loppupuolella, kai pelasti muutamat pulasta. Sosialistit yleensä käsitteivät aseman ja huomasivat agitatsioonissa tehdyn erehdyksen, mutta he tyynnyttivät joukkoja, ja heidän vaikutuksensa joukkoihin oli lakon ajalla, hirttain ja porvariston katalan menettelyn kautta kasvanut, niin että he kykenivät kiihkelmiäkin hallitsemaan. Sosialismi ja sen edustajat olivat saaneet taistelun pyörteissä joukkojen ehdottoman luottamuksen.

Keskenäisistä eripuraisuuksista huolimatta yritettiin lakkoa vielä jatkaa. L. K. Liittokin viimein ilmotti, ettei se voi enää yhtään avustusta antaa, päätettiin, että jät-

tään koko liitto ja jatketaan lakkoa ominpäin. Kun saatiin tietää, että hiihenkaivajain liitto U. M. W. oli silloin riidassa L. K. L:n kanssa, valittiin allekirjoittanut piiriunion kokouksessa menemään John Mitchellin puheille ja tarjoamaan hänelle tätä 20,000 miestä käsittävää järjestöä, jos he vaun ottavat avustaakseen meidät lakon lävitse."

Täytin määrityksen ja lähdin matkalle, mutta Duluthissa kuitenkin pysähdyin ja lähetin sähkösanoman L. K. Liiton konttoriin selostaen päätöstä ja pyysin lähettämään miehen "edes kymmenen tuhannen dollarin kanssa". Sain siihen vastauksen, että mies lähtee pyydetyn summan kanssa. Hän tulikin, mutta rahat mitä hän toi, eivät riittäneet edes kaikkein nälkäsimpienkään ruokkimiseksi.

Lakko oli menetetty täydellisesti. Petriella, jonka osallisuudesta tässä lakossa, samoin kuin hänen persoonallisista ominaisuuksistaankin, pitäisi kirjottaa oikein erityinen kirjanen, oli lakon aikana sotkenut itsensä pahasti erään itallalaisen lakonrikkurin ahdistelujuttuun ja hänen täytyi lähteä. Sillä asiasta olisi tullut isompi oikeudenkäynti ja L. K. L:n edustaja keltäytyi häntä puolustamasta. Tästä pääsi viimeinen porvariston riemuhuuto johtajan petollisuudesta ja rosvomaisuudesta valloilleen ja niin hävisi muutamissa päivissä loputkin järjestöistä, joissa muutamaa viikkoa ennen oli ollut yli 15,000 miestä.

Saivatko johtajat nyt sitten rahaa tässä yrityksessä? Piiriunion, jonka kautta suurin osa rahoista käsiteltiin, kirjat, olivat sekasin Petriellan lähdettyä. Se mitä niistä selville saatiin osotti, että rahaa oli kulutettu puoleltoista tuhatta enempi kuin oli sisäänotettu. Sen parempaa selvyyttä niistä ei kukaan saanut. Mutta yleensä päästiin siltä varmuuteen, ettei ainakaan mitään suurempaa vajausta ollut tullut ja että rahastonhoitaja (Petriella) ei ollut muutenkaan, ainakaan kirjoja peitellen yrittänyt mitään ottaa, sillä kai hän silloin olisi ilmottanut saaneensa saman verran kuin näytti kuluttaneensaakin. Hän sai vakinaisen palkan L. K. Liitolta koko ajan ja ainoa vääräys, mitä hän mahdollisesti saattoi tehdä, oli se että hän voi ottaa joskus muutaman dollarin "försköttia" piiriunion kassasta. Sillä hän oli ehtymätön naisten hyväilijä, tykkäsi nähdä "uuden kullan" vähintään kerran parissa päivässä, ja vaikka eläminen siihen aikaan olikin halvempaa, näytti välillä siltä ettei vlliden dollarin päiväpalkka aina riittä kalliin hänen sivumenoihinsa. Persoonallisesti — vaikka joutuinkin Petriellan kanssa lopulta, ehkä pahempiin riitoihin kuin yksikään toinen, jäin siihen käsitykseen että hän yritti olla rehellinen kaikin tavoin. Siihen häntä kannusti se ääretön kunnianhimo, jota voi verrata

vaikka Napoleonin pyyteisiin, mikä hänellä oli kaiken toimintansa kannustavana, ja mikä sitten hänet saattoi myöskin tekemään joitakin, itselleen ja toisille, tuhoisia tekoja ja päätöksiä.

Sitä päättäen mitä tässäkin kirjotuksessa on Kolon ansiosta aikasemmin sanottu, saattaisi myöskin vetää sen johtopäätöksen, että hän oli urakassaan kasannut suuret rahat. Hänenkään tienestinsä eivät olleet niin suuret, että häntä ollenkaan niistä kannattaisi moittia. Hän sai parin kuukauden ajalla, jolloin hän pääkaupalla työskenteli, yhteensä ehkä noin \$450 tai \$500. Mutta sitä ennen teki hän pari kuukautta, saaden alnoastaan alle sadan dollarin. Järjestön vahvemmin jalolliseen päästyä, oli hänkin kuukausipalkalla. Eikä ollut alkuunkaan hänen syynsä, että hän kappalemaksulla joutui työskentelemään.

Muitten rahoja käsittelevien henkilöiden tilit tarkastettiin ajallaan, ollen tarkastuskomiteoissa vielä silloin sellaisakin, kuin esim. "Kromppalan Kusti", joka lakon jälkeen oli yhtenä pääsyyttäjänä. Niistä ei ole tuotu mitään suoranalsta kavalussyytöistä eslin, niin suuresti kuin yleensä muuten "lakon johtaja" soimattilinkin.

Tällaisilla katkerilla pettymyksillä päättyi lakkot²istelu, jossa Amerikan suomalaiset ensimmäisen kerran olivat huomattavammin osallisina. Luottamus porvarillisiin ihanteisiin, uskontoon, isänmaallisuuteen ja raittiusapotoihin, j. m. katosi kuin kaikkien näiden aatteiden huomattummat edustajat toimivat yhdessä pyysyhuiliksi tuottettujen, alhaisimpien roistojen kanssa mitä maa päällään kantaa, lakkolaisten, entisten aateveijien musertamiseksi.

Luottamus taloudellisiin työväenjärjestöihinkin katosi tilapäisesti, kun osottautui petolliseksi se luulo, että Amerikassa olisi joku sellainen ulkopuolinen mahti joka voi heidän asemansa parantaa ja kaikkien näiden pettymysten päälle häipyi sekin toivo, että lakon tuottamasta aineellisesta puutteesta ja aatteellisesta sekasorrosta pääsee selvenemään sillä, kun ottaa entiseen tapaan lujasti lapion varresta kiinni ja Saarijärven Paavon tavoin ajattelee: "vaikka kokee eipä hylkää herra." Sillä heti lakon päätyttyä tuli ankara paniikki, mikä teki työnsaannin kaikkialla vaikeaksi ja mahdottomaksi siellä niille, joista jokainen oli mustalla listalla. Näytti siltä kuin kohtalo, tehdessään ensimmäistä suurempaa herätystään tänne tulleiden kansalaisten keskuudessa, olisi täten tahtonut antaa vielä tilaisuuden näiden tuskissa muistella ylitse kaiken sen, mitä se niin kovilla kolauksilla oli sitä ennen päähän iskenyt.

Ei ole ihme että syksyllä ja talvella 1908, kun toisuo-

malaiset sitten vielä alkoivat liikkumaan ja pitämään kuuluisia kätyrikokouksiaan, kaiken tämän päälle, joskus mentiin heidän kokouksiinsa sillä mielellä, että annetaan nyrkistä silmään ja että nälkäisiä täynnä olevissa ruokailupaikkain nimellä kulkevissa majaloissa, ajateltiinkin paljon enemmän taistelun uusimista samoilta keinoilta kuin oli nähty pysäyttävänsä sitä käyvän. Herättävät iskut olivat niin ankarolta, että hetkeksi särkivät kaikkien hermoston.

Sosialismi tästä tapauksesta kuitenkin sai suomalais-ten keskuudessa suuremman sysäyksen kuin ehkä mistään toisesta tapauksesta ennen tai jälkeen sen.

Kansan Opistokin (sittemmin Työväen Opisto) tuli Minnesotan suomalaisten kääntymyksen mukana sosialistille ja että sen juuri Venäjältä vallankumouspyörteistä tuotu "vaikutus" löysi tällaisen maaperän edessään, lähimmässä ympäristössään, josta se sai enimmäkseen oppilaansa ja amerikalaiset vastavaikutelmansa, siinä on yksi niistä juurisyyistä sen lakkaamatta silvuun hyppivän sosialistisen suunnan syntymiseen, mikä senjälkeen on Amerikan suomalaisen sosialistisen liikkeen eheyttä repinyt. Mutta sen puolen küssiteleminen ei kuulu tähän.

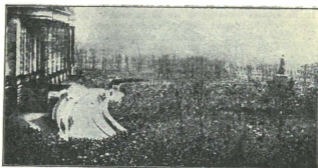
Taloudellisiin tulokansiin nähden päättyi lakko siis niin täydellisellä häviöllä kuin lakko ikänä voi päättyä. Mutta hukkaan ei yritykset sittenkään menneet. Suomalaisen sosialistijärjestyksen historia osoittaa osaltaan sen aatteellisia vaikutuksia. Sillä vasta tuon lakon jälkeen alkoi liikkeemme keskivaltioissa ja lännelläkin, saada varsinaista joukkoliikkeen luonnetta. Ja olipa sen aatteellisia vaikutuksia huomattavissa hyvässä määrin muittenkin kansallisuuksien keskuudessa ja voidaanpa vielä sanoa, että se reformistinen taistelu, mitä Mesaba-alueen pikkuporvaristo on sittemmin käynyt terästrastia ja muita yhtä vastaan, verojuttujen y. m. muodossa, on peräsin siitä katkerasta pettymyksestä, minkä he saivat auttaessaan trustia työntämään syrjään kaivantoteollisuudesta selalaista väestöä, joka oli oppinut elämältä vaatimaan jotakin muutakin kuin pelkän leivän ja auttaessaan sellaisen väen tilalle tulemista, joka "pätsäten" eli muutaman kymmenen sentin kulungeilla ja tuotti senkin vähän, mitä se kuluttui, Chicagon ja muiden suurkaupunkien jätteen myöjiltä. Myöskin on hyvä pitää mielessä, että ennenkuin lakon loppumisesta oli kulunut kunnolleen kahta vuotta "antoi" trusti 8-tuntisen päivän umpinaisissa kaivannoissa työskenteleville miehille, jotka lakon aikana olivat sitkeimmiksi osottautuneet ja joiden uusi nousu oli enimmäkseen pelättävissä.

• • •

Yhdeksän vuotta edelläkerrotun taistelun jälkeen oli samalla alueella uusi taistelu. Pääosaa siinä näyttelivät nyt ne, jotka edellisellä kerralla sinne tuotettiin rikkureiksi. Hekin olivat tämän ajan kuluessa amerikaalaistuneet siinä määrin, että mikä ennen näytti heille ylätäkylläisyyden paratiisilta oli muuttunut puutteen helvetiksi. Tämän lakon alussa ei ollut, kaikesta tupiajuulaisten tohinasta huolimatta, edes senkään verran järjestöä kuin edellisessä, kylliksi hatarassa yrityksessä. Niinpä sitten kävikin, että lakkolaiset tällä kertaa joutuivat jo toisessa päässä aluetta näiden pakottamina menemään työhön, ennenkun toinen pää tästä viittisenkymmentä mailia pitkästä alueesta oli ehtinyt lakkoutua. Ei saatu edes avopittimiesten päivää lyhennettyä. Ja vielä suurempi määrä paremmin palkatuista ja koneilla työskentelevistä jäi tällä kertaa työhön, välttämättä hommasta mitään tule. Avopittikin jo ovat niin valtavassa tuotannollisessa asemassa, että voidaan sanoa "malnauksen" tällä alueella muuttuneen "farmauksen" tapaiseksi. Höyrylaivot kyntävät maaleja pitkien jättiäispittien pohjaa, kuten aura peltoa, nostaten irrottamansa rautamalmin suoraan rautatievaunuihin. Alati kehittyvä konetekniikka on täydentänyt tehtävänsä tällä alueella, tehnyt sen mitä se kaikkialla tekee, missä suurpääoma sitä käyttämään alkaa.

Mutta se toinen mahti, josta edellisen lakon aikana uneksittiin, mutta joka sittemmin osottautui vain kauniiksi salppuakuplaksi, on myöskin rakentumassa. Luokkatietoisuutta kasvattava sosialistinen liike on nyt, tilapäisistä taka-askeleista huolimatta, monin verroin voimakkaampi ja sen mukana nousee terästrustiakin suuremman työtrustin rakennus asteittain ylös. Viimeyksyinen teräslakko oli jo yksi rohkaiseva todistus siitä.

Kannan nousu Saksassa Junkkerten kapinaan vastaan

Sisäinen käymistila sosialistisessa työväenliikkeessä

Maailman työväenliikkeen puolue- ja järjestömuodostumat ovat parin kuluneen vuoden aikana olleet käymistilassa, eikä tämä käymistila vieläkkään ole päättynyt.

Vanhat sosialidemokraattiset ja sosialistiset puolueet kaikissa maissa ovat särkyneet. Nlistä on muodostunut vasemmistoja ja näistä taas monessa tapauksessa vasemiston vasemmistoja.

Yhdysvallat.

Amerikan Sosialistipuolue hajosi elokuussa v. 1919 kahteen osaan edelläpäin käyneen laajan vasemmistolais-agitaation tuloksena. Vasemmistolaisliikkeen agitatioin aloitti selittämällä aikeekseen vallata Sosialistipuolueen johto "oikeistolaisien käsistä". Tähän agitatioin sekaantui Yhdysvaltain oikeusviraston provokatioin. Osittain tämän tähden, osittain taas Sosialistipuolueen vieraskielisiin järjestöihin liittyneitten, järjestyneen työväenliikkeen sääntöperäiseen toimintaan perehtymättömien työläisten kiihkoilevan, puolueen sääntöjä rikkovan toimintatavan vuoksi, puolueen kansallistoimeenpaneva komitea erotti puolueesta useita vieraskielisiä järjestöjä. Tämän tapah-

duttua vasemmistolaisagitatsioni, samalla kun siinä itsessään kehittyi sisäinen riita, lausui julki, ettei tämän agitatsionin alkuperäisillä johtajilla ollut koskaan todellisenä alkeena Sosialistipuolueen vallottaminen, vaan sen hävittäminen ja kommunistipuolueen perustaminen.

Kun sitten Sosialistipuolueen uudelleenjärjestämiskonventioni pidettiin syyskuun alussa v. 1919, kokoontuivat vasemmistolaisryhmän edustajat myöskin Chicagoon, kumpikin yrittäen tehdä tyhjäksi Sosialistipuolueen konventionin, missä ne eivät kumminkaan onnistuneet. Näistä Sosialistipuolueen vihollisiksi vannoutuneista muodostui sitten kaksi eri konventionia, joista se ryhmä mikä muodostui etupäässä vieraskielisistä järjestöistä, perusti Kommunistipuolueen ja toinen ryhmä, mihin kuului enemmän amerikalaisen eiämän ja työväenliikkeen ilmapilriin kiintyneitä kommunisteja, perusti Kommunistisen työväenpuolueen.

Kumpikin puolue toimi hetken aikaa, kuluttaen aikansa etupäässä keskinäisiin riitoihin. Oikeusdepartementti kohteli kumpaakin puoluetta laittomana järjestönä ja pani toimeen joukkovangitsemisia. Maasta karkotettavaksi vangittiin kummankin kommunistipuolueen, Sosialistipuolueen ja I. W. W:n jäseniä, yhteensä noin 5000.

Kommunistipuolueet murskaantuivat suuremmalta osaltaan sekä hallituksen vainon, että sisälsten riitojen tähden. Toukokuulla v. 1920 pidettiin kommunistipuolueitten yhdistymiskonventioni. Tämä pidettiin Kommunistisen Työväenpuolueen toimesta ja siihen otti osaa Kommunistipuolueesta noin 3,000 jäsentä käsittävän ryhmän edustajat. Mutta Kommunistipuolue semmoisenaan ei yhdistynyt yhdistymiskonventionissa muodostettuun Yhdistyneeseen Kommunistipuolueeseen. Se toimi maanalaisena, kuten Yhdistynyt Kommunistipuoluekin. Myöskin Kommunistisen työväenpuolueen ryhmässä tapahtui pieni hajaannus yhdistymiskonventionin jälkeen. Washingtonin valtion järjestö erosi itsenäiseksi ryhmäksi, yrittäen sekin muodostua koko maata käsittäväksi. Kolmas Internationale tunnustaa Yhdysvaltain Yhdistyneen Kommunistipuolueen. Jäsenmäärästä ei ole tietoa; arvion mukaan 4—5 tuhatta. Kommunistipuolueessa lienee vähä paljon.

Englanti.

Marxilaisia teorioita edustava työväenliike Englannissa on ollut jo kauan sitten moniin järjestöryhmiin jakaantunut. Mutta jakaantumisprosessi on sielläkin viimeisten vuosien aikana noudattanut samoja muotoja kuin monissa muissakin maissa.

Englannin poliittisen työväenliikkeen rakenne on nykyään seuraavanlainen:

Työväenpuolue on järjestöolemuksensa nähden johtava suuri puolue. Sen muodostavat ammattiyhdistysjärjestöt. Tämän sisällä toimii Itsenäinen työväenpuolue. Suuruuteensa nähden se on toisella sijalla. Siihen kuuluu nykyään noin 60,000 jäsentä. Sodan alkuaikoina hajosi Brittiläisten sosialistipuolue kahteen leiriin, oikeistoon ja vasemmistoon. Vasemmistohaarasta, elokuun 2 p:nä v. 1920 pidetyssä konventsiolissa muodostui Kommunistipuolueen keskus. Tämän toimesta oli kutsuttu kommunistista suuntaa kannattavien eri järjestöjen edellimainittu konventio. Konventio yhdistikin Kommunistipuolueeksi Itsenäisen työväenpuolueen vasemmistolaisaineksa, samoin aineksa Englannin sosialistipuolueesta, Sosialistisesta työväenpuolueesta ja Työläisten kansainvälisestä teollisuusunionista y. m. sangen pienistä järjestöistä. Näin yhdistyneenä siihen kuuluu noin 5000 jäsentä. Mutta myöskin Kommunistipuolueen perustavassa konventsiolissa ilmeni, ettei yhdistäminen, yhdistää kaikkia ryhmiä, jotka tunnustavat neuvostojärjestelmän ja pyrkimyksen kommunismin. Sylvia Pankhurstin johtama ryhmä otti osaa yhdistymiskonventioon, mutta ryhmän johtaja edelleen haluaa kulkea omaa — "enemmän vasemmistolaista" tietänsä, koska hän ei tunnusta parlamentaarista toimintaa ja Kommunistipuolueen liittämistä Englannin työväenpuolueen sisäiseksi ryhmäksi. Muita ryhmiä siellä täällä. Sylvia katsoja luulisi periaatteilten yhtäläisyyteen katsoen niiden voivan yhdistyä Kommunistipuolueeseen. Ne kulkevat edelleenkin omaa tietänsä. Niitä oli kokonainen sarja yhdistymiskonventioon saakka. Niitä mainittakoon: Etelä-Walesin sosialistinen yhdistys, Sosialistinen työväenpuolue, Englannin sosialistipuolue, Skotlannin työläisten neuvostojärjestö, Kolmannen Internationalen Englannin ryhmän väliaikainen neuvosto ja Työmiesten kansainvälinen teollisuusunio y. m. Kolmas Internationale tunnustaa elokuun 2 p:nä perustetun Kommunistipuolueen.

Saksa.

Sitten kun Saksan Sosialidemokraattisen puolueen johtajien enemmistö oli ryhtynyt kannattamaan hallitusta sodassa, oli selvää, että puoluehajaannus tapahtuu. Hajaannus kehittyi hiljalleen. Sotavarojen myönnytyksiä kesytykset valtiopäivillä osoittivat, että hallituksen kannatajain joukko itse parlamenttiryhmässäänkin väheni ja vastustajain joukko suureni. Sosialidemokraattisen puolueen johto, hallituksen myötävaikutuksella riisti vastustajain käsiltä jääneet puoluelehdet ja muut julkisuuskeinot. Vas-

tustajista muodostui ensin Itsenäinen sosialistipuolue, jonka sivuhaarana toimi maanalainen spartakistien järjestö. Saksan vallankumouksen tapahtuessa ja kehittyessä erkani Itsenäisen Sosialistipuolueen ja spartakistien tie toisistaan, viimeksimainittu muodostuen Kommunistipuolueeksi. Viimeksimainitussa tapahtui taas hajaannus. Siltä erosi ryhmä, mikä välttää ajavansa oikeata ja jyrkkää kommunismia, mutta sitä syytetään yhteistyöstä keisarikillisten junkkerien kanssa.

Saksan Sosialidemokraattinen puolue on pienentynyt jatkuvasti ja Itsenäinen sosialistipuolue on suurentunut, niin että se nyt kuuluu Saksan suurempien puolueitten joukkoon. Tässäkin puolueessa on oikeisto ja vasemmisto. Kolmas Internationale tunnustaa alkuperäisistä spartakisteista muodostuneen Kommunistipuolueen. Tämä puolue sai noin 400,000 ääntä marraskuussa v. 1920 toimitetussa parlamenttivaaleissa. Molempien kommunistipuolueitten yhteiseksi jäsenmääräksi ilmoitetaan 100,000. Viimeisessä konventiossaan kieltäytyi Itsenäinen sosialistipuolue käsittelemästä Kolmannen Internationalen ehtoja, kuultuaan ne.

Ranska.

Ranskan sosialistinen liike on näihin saakka säilyttänyt näennäisen kokonaisuutensa. Yhdistyneessä sosialistipuolueessa on kumminkin kolme ryhmää, oikeisto, keskusta ja vasemmisto. Vasemmisto on selvästi kommunistinen. Oikeisto on antanut uhkahaasteita, että se eroaa Yhdistyneestä sosialistipuolueesta. Samoin kommunistinen vasemmisto. Myöskin kolmannen Internationalen kongressista palanneet, puolueen keskustaan kuuluvat edustajat julkalsivat lausunnon, että jos puolue viivyttelee mainittuun Internationaleen liittymisessä, kieltäytyen hyväksymästä tähän pääsemiselle asetettuja ehtoja, niin he alottavat avoimesti toimia siihen suuntaan, että Yhdistyneestä sosialistipuolueesta eroaa se osa, mikä on valmis hyväksymään kaikki ehdot. Mihin tulokseen tämä johtaa, ei vielä tätä kirjottaessa tiedetä.

Ranskan yhdistynyt sosialistipuolue sai viimeisissä parlamenttivaaleissa, mitkä toimitettiin huhtikuussa v. 1920, 1,700,000 ääntä, tehden äänimäärän lisäys edellisten vaalien tulokseen verrattuna noin 600,000. Mutta äänimäärän lisääntymisestä huolimatta, tuli parlamenttiin valituksi vähemmän edustajia kuin Yhdistyneellä sosialistipuolueella oli ennen, johtuen tämä uuden vaallain omituisuuksista ja porvaripuolueitten yhteistoiminnasta sosialistipuolueen edustajain valitsemisen ehkäisemiseksi.

Italia.

Italian sosialistipuolueesta on vanhat oikeistolaiset luopuneet tai erotettu. Puolue päätti liittyä Kolmanteen Internationalaleen hetimiten kun se oli perustettu. Italian sosialistipuolueessa on vähemmän selvästi näkyviä ryhmittöjä kuin muitten maitten. Puolue saavutti vuoden 1920 alkupuolella toimitetussa parlamenttivaaleissa loistavia tuloksia. Parlamenttiedustajain lukumäärä kohosi useilla kymmenillä, ollen nyt 156.

Europaa pienet maat.

Kaikkien Europaa pientenkin maitten sosialistisessa työväenliikkeessä on tapahtunut enemmän tai vähemmän huomattava hajaantuminen. Vasemmistot tahtovat erota oikeistosta ja keskustasta, alkaen väitellä, että oikeisto on pettänyt köyhällistön, pelastaakseen hukkumaan tuomitun kapitalismin, hienontuen ja haaraantuen tästä väitteestä mitä monipuolisemmaksi väitteitten ja todistusten paljoudeksi, jopa vihdoin hiusten halkomiseksi ja oikeaoppisuuden kilvailuksi.

Norjan sosialistisen työväenliikkeen johtava osa on hyväksynyt päämääräpyrinnöksi neuvostojärjestelmän, liittyen Kolmanteen Internationalaleen. Ruotsissa on vanha Sosialidemokraattinen puolue johtava. Vasemmistolainen sosialistipuolue tunnustaa päämääräkseen neuvostojärjestelmän. Kuuluu Kolmanteen Internationalaleen. Tanskan työväenliikkeessä on vanhalla Sosialidemokraattisella puolueella johtava asema. Kommunistipuolue on pieni. Hollannissa on tilanne tässä suhteessa lähipitkien yhtäläinen. Sveitsin oikeisto- ja vasemmistosuunta on ollut näihin saakka tasaväkinen. Puoluekonventsiöni v. 1919 päätti liittää puolueen Kolmanteen Internationalaleen, mutta puolueen yleisäänestys kumosi päätöksen. Balkanin valtioissa seuraa vallankumouksellinen työväenliike Venäjältä saatua esikuvaa, johtuen tietysti siitä, että Balkanin valtiot ovat yhtä riikeillä tavalla kansaa sortavia kuin oli tsaarin aikainen Venäjä. Tšekko-Slovakiassa on vanhalla Sosialidemokraattisella puolueella johtava asema sekä työväenliikkeessä että valtiossa. Pikaista köyhällistön vallankumousta ja neuvostojärjestelmää vaativaa kommunistipuoluetta ahdistetaan hallituksen taholta. Hallitus jullisti maan sotalakien alaiseksikin tehdäkseen lopun kommunistisesta kiihotuksesta. Neuvostovallan kukistumisen jälkeen painui Unkarin kommunistipuolue syvälle maan alle. Kauhistuttava Unkarin valkoinen terrori runteli myöskin vanhan Sosialidemokraattisen puolueen heiköksi. Vanha So-

siallisdemokraattinen puolue Itävallassa on vaikutusvaltafen. Siellä on myöskin pieni kommunistipuolue. Useltten Venäjän valtakunnasta eronneitten pikkuvaltiottten työväenliike kulkee vielä tsaarivaltaa vastaan käydyin itenäisyystalstelun luoman kansallishengen merkeissä. Siten on asiantaita Puolassa, Iältissä ja Virossa. Verrattain pienet kommunistiset ryhmät yrittävät nostaa kysymyksen luokkavastakohdille nojaavasta toiminnasta työväenliikkeen perusasiaksi. Suomen työväenliikkeen sisäinen tila on vähän toisenlainen. Sisällissodan kamalat kokemukset ja myöskin se seikka, että Suomessa vaikutti jo kauan tsaarivallan aikana voimakas, luokkajyrkkyyttä tavoitteleva Sosiallisdemokraattinen puolue.

Työväenuokan täydellinen ja kauhistuttava häviö Suomen sisällissodassa vaikutti luonnollisestikin sen, että Sosiallisdemokraattinen puolue, sitten kun se valkosen terrorin alta vähitellen pääsi nousemaan, olti hyvin maltillisen suunnan. Mutta siinä kehittyi, sikäli kuin valkoinen terrori oli pakotettu perääntymään, vasemmistolainen virtaus. Se alkoi aluksi päästä johtavaksi Sosiallisdemokraattisessa puolueessa. Mutta vasemmiston äärimmäiset ainekset alkoivat joulukuussa v. 1919 pidetyn puoluekokouksen jälkeen vaatia vasemmistolaispuolueen perustamista. Vasemmistolaispuolue perustettiin. Se ei ole sanan yleisessä merkityksessä kommunistipuolue, vaan paremminkin ennen sisällissotaa olleen Sosiallisdemokraattisen puolueen perinänistapohhin pyrkivä. Uusi puolue on jo saanut laajojen työläispiirien kannatuksen osakseen. Venäjällä ja Tukholmassa toimivat varsinaiset kommunistit maanpakolaisina. Näillä llenee Suomessa pieniä salaisia järjestöjä. Uusi sosialistinen työväenuolue joutuu epäillennättä näiltten kanssa kannaukseen, sillä Sosialistinen työväenuolue toimii julkisena valtiollisena puolueena, kieltäen ohjelmissaan väkivaltaiset keinot.

India ja Persia.

India ja Persia ja muut itäiset maat ovat kapitalististen maitten imperialismin sortamia. Niissä ei ole työväenliikettä europalaisessa merkityksessä. Mutta niissäkin kiehuu ja kuohuu vallankumoukselliset liikkeet. Ne ovat kansallissvallankuouksellisia liikkeitä.

Indiassa on noin 5,000,000 palkkatyöläistä. Ne eivät ole järjestyneet siten kuin europalaiset työläiset, taloudellisesti ja valtiollisesti. Mutta ne ovat indialais-kansallisessa merkityksessä kapinallisia samoin kuin kymmenet miljoonat indialaiset maaorjatkin. He seuraavat indialaisten "Isänmaan ystävien" johtoa ja tukevat niiden järjestöjä ja

politiikkaa, — taistelua englantilaista imperialismia vastaan.

Näitten kansallisvallankumouksellisten katseet ovat kääntyneet Neuvosto-Venäjälle. Heidän edustajiaan oli Kolmannen Internationalen kongressissakin. Samoin Persian y. m. kapitalistisen imperialismiin sorrosta kärsivien maitten kansallisvallankumouksellisia. Kolmannen Internationalen kongressissa annettiin näille erittäin suuri huomio, perustuen siihen, että kansallisvallankumouksellinen liike on omiansa katkomaan kapitalistisen imperialismiin elinjuuria.

Erittäin mielenkiintoisena seikkana on mainittava, että kun muuan indialainen edustaja Kolmannen Internationalen kongressissa esitti, että kommunistisen liikkeen Indianassa pitäisi pyrkiä erottautumaan kansallisporvarillisesta liikkeestä, niin m. m. Lenin vastusti tätä, viitaten siihen seikkaan, että Venäjälläkin sosialistit ja porvarilliset tsaarivallan vastustajat pitävät yllä yhteistyötä, eroten toisistaan vasta sitten kun yhteistyön edellytykset hävisivät.

Jaapani.

Japani on se melkein ainoa maa, joka "voitti sodan" täydellisesti. Se ei menettänyt itseasiassa mitään, mutta maan kapitalismi vaurastui ja vahvistui tavattomasti. Toiselta puolelta kumminkin sotavuodet toivat Japanin elämään uutta sisältöä. Sosialistinen liike on tukahdutettua, maanalla toimivaa. Laajat työläiskerrokset eivät tunne sosialistisia aatteita, mutta hulkeasti kohonneet elintarpeitten hinnat synnyttävät yhteiskunnallista levottomuutta. Tästä johtuu, että Japanin hallitsevat luokat ovat olleet pakotettuja tunnustamaan vissejä toiminta-alueita "rauhalliselle työväenliikkeelle."

Taistelu yleisestä äänioikeudesta on alkanut. Japanin parlamentin vaaleissa ovat äänioikeutettuja ainoastaan rikkaat ja syntyperältään ylimysluokkaan kuuluvat. Yleisen äänioikeuden puolesta käydään niin kiivasta ja laajajärjesteistä taistelua kuin on mahdollista tuossa aasialaisessa kapitalismin, tyrannimaisen keisariuden, poliisien ja santarmien maassa. Lievästi toimivia julkisia ammattiyhdistyksiä yritetään perustaa samoin työväen asiaa ajavia poliittisia yhdistyksiäkin. Ne kieltävät sosialismin, syndikalismin ja kommunismin, vaatiin kokoontumis- ja yhdistymisvapautta työväenjärjestöille. Yleistä äänioikeutta, 8-tuntista työpäivää, työväensuojelulakien laadintaa, lapsityön poistamista j. n. e. Nämäkin yhdistykset joutuvat vähä väliä taisteluun santarmien ja poliisien kanssa. Täten siis Japanin työväenliike on järjestö luovan kehityksensä alkua.

Internationalet.

Kansainvälisen köyhällistön Toinen Internationale on vielä muodollisesti olemassa. Sen kongressi kokoontui heinäkuussa v. 1920. Se ei herättänyt elämisen toivoa. Se ei edustanut edes sitä toiminnan jyrkkyyttä mitä eri maiden suuret n. s. opportunistiset työväenjärjestöt kannattavat ja mitä ne taistelulissaan lmituovat. Se ei kyennyt antamaan minkäänmoista köyhällistöläisten mieliä lämmittävää ohjelmaa ja suunnitelmaa.

Kolmas Internationale kokoontui elokuussa v. 1920 Moskovassa. Siellä oli virallisesti edustettuna paitsi Venäjän Kommunistipuolue, eri maiden plenat kommunistiset

Japanilainen työväen liiketysö tehtailijan luona

puolueet ja ryhmät, Italian suuri sosialistipuolue, Norjan sosialistipuolue ja Ruotsin vasemmistososialistien puolue. Saksan itsenäisen sosialistipuolueen ja Ranskan Yhdistyneen sosialistipuolueen edustajilla oli puhe- ja neuvotteluoikeus. Samoin imperialismin sorrosta kärsivien kansallissvallankumouksellisten puolueitten edustajilla.

Kolmannen Internationalen kongressin tärkein päätös, suhteesta muiden maiden työväenliikkeeseen, määrää, että kaikki eri maiden puolueet, jotka ovat liittyneet Kolmanteen Internationaleseen, eivät ole itsenäisiä poliittikkaansa nähden omassa maassaan, vaan niiden on toimeenpantava kansainvälisen neuvoston määräyksiä ja suunnitelmia, hyväksyttävä neuvostojärjestelmään pyrkiminen päämääräkseen. köyhällistön diktatuuri valtiomuodoksi ja väkivaltai-

nen taistelu kapitalismin kukistamiseksi. Kolmannen Internationalen puolueista on erotettava ne, jotka toimeenpaneva neuvosto erotettavaksi määrää.

Tämä päätös tietysti tekee sen, että puolueet, jotka vaikka karkin voimin pyrkivät kapitalismista sosialismiin, mutta uskovat, että tuo Internationalen suunnitelma on yksipuolinen ja kaikissa olosuhteissa käytäntöön soveltumaton, pysyttelevät siitä erossa. Voimakkaitten porvarillisten valtioiden julkiset sosialistipuolueet eivät myöskään voi noiden ehtojen vallitessa liittyä Kolmanteen Internationalen.

Vastaisuus on näyttävä lähimmin mitenkä Kolmas Internationale, semmoisena, mikä se viimeisessä kongressissa laadittiin, menestyy.

LAULU TOIVOTULLE

Kalhoten kalpaan
Vuotan päivän nousentaa;
Maanpäälle talvaan
Voisin rakentaa.

Niinpä aamu varmaan,
Kaukaa tuolta kajastaa,
Aurinkoisen armaan
Säteet jo leimuaa.

Terve, terve, terve!
Uuden päivän kol
Terve, terve, terve!
Sulle laulun soi.

Automobiiliteollisuus

Nykyajan teollisuuksien historiassa lienee auto(-mobili)teollisuuden nousu huomionarvoisimpia. Muutamassa vuosikymmenessä on se kohonnut toiselle tilalle, — rautaja terästeollisuus ollen ensimmäisellä —, ja suurimmaksi n. k. valmiiden tavarain tuotannoksi maailmassa. V. 1920 loppuun mennessä odotettiin vuotuisen autotuotannon, lisäosa- ja varusteluliikkeen, nousevan lähelle \$4,400,000,000:a, josta yli \$2,000,000,000 tulee matkustaja- ja kuorma-autojen osalle.

Nykyään on Yhdysvalloissa käytännössä 7,750,000 autoa, näistä 850,000 kuorma-autoja. Euroopassa lasketaan niitä olevan yhteensä vain 437,000.

Tässä maassa on siis lähes yksi auto jokaista 13 henkilöä kohti. Vertailun vuoksi mainittakoon, että Englannissa on yksi auto jokaista 268 henkilöä kohti, Ranskassa 402:ta, Saksassa 684:ää ja Venäjällä (summittaisen arvion mukaan) 5,300:aa henkilöä kohti. Eräissä Yhdysvaltain osissa on autoja paljon enemmän kuin toisissa osissa. Iowassa on niitä yksi jokaista 5—6 henkilöä kohti. Tämä ei silti merkitse sitä, että läheskään joka perheellä olisi edes halvintakaan romua, sillä, kuten yleisesti tiedetään, rikkailta on useampia autoja kussakin perheessä.

Yhdysvaltain autotehtailijat ovat laskeneet valmistavansa v. 1920 noin 2,000,000 matkustaja- ja 425,000 kuorma-autoa. Yksinpä General Motors Corporation, joka valmistaa n. k. Cadillac, Buick, Chevrolet y. m. mallisia autoja, valmistii niitä v:n 1920 ensi neljänneksellä 119,779 kappaletta — 45.2 pros. enemmän kuin vastaavalla ajalla edellisellä vuonna. Raaka-ainneiden puute ja loppuvuodella maan taloudellisessa tilanteessa ilmenneet, yleisen liiketilan entenden kaltaiset häiriöt lienevät jossakin määrin hidastuttaneet autotuotantoakin, mutta korkealla se on yhä. Autojen kysyntä kevätkesällä oli niin suuri, että niitä olisi voitu myydä pari miljoonaa kymmenessä päivässä, jos olisi ollut saatavissa. Vanhoistakin "rukeista" maksettiin ta-

vattomia hintoja. Suuri osa kysynnästä on tullut Euro-pasta, jossa tuotanto-olot yleensä ovat olleet, kuten yhä ovat, epävarmat raaka-aineiden puutteen, tehtaiden rappeutumisen ja valtavien yhteiskunnallisten levottomuuksien takia.

Autotuotannon nopea lisääntyminen on suuresti korot-tanut tuolla alalla tarvittavien raaka-aineiden hintoja, siten vaikuttaen tuntuvasti moneen muuhun teollisuuteen, joka on tarvinnut samallaisia raaka-aineita. Niinpä tavallisen lasin hinta on noussut noin 300 prosentilla sitte v. 1914. Autoteollisuus on viime aikoina ottanut lähes puolet peililasin tuotannosta, joka on noin 100,000,000 jalkaa vuo-dessa, maksaen \$1 neliöjalalta. Michiganin huonekaluteh-tailijain kerrotaan valmistaneen lasittomia huonekaluja, lasin korkeahintaisuuden ja yleisen vähyden takia.

Autojen taloudellinen merkitys.

Kuorma-autojen merkitys kuljetusliikenteessä on tul-lut suureksi. Niiden arvioitain kuljettavan kesällä v. 1920 noin 3,600,000 tonnia tavarolta päivässä. Tämä merkit-seisi 360,000,000 tonnin kuljetusta vuodessa, verrattuna rautateiden kuljetukseen, joka on noin 2,400,000,000 ton-nia vuodessa. Rahdinkuljetus autoilla maksaa keskimää-rin 18 senttiä tonnilta mailia kohti, hevosella kuljettami-nen 24 senttiä ja rautateitse kuljettaminen 9.6. Viillemal-nittu on siis paljon halvempaa, mutta tavaroiden käsittely ja säilytys pääteasemilla tulee kalliiksi. Autokuljetus on sitäpaitsi suhteellisesti nopeampaa, ja se on alati lisäänty-mässä, kuljetustiet ollen keskimäärin 50—75 mailia pitkiä. Tämän ohella autot kuljettavat, olletikin suuremmissa kau-pungeissa, vuosittain lukemattomia matkustajia.

Tässä yhteydessä sopii mainita, että auto on tullut hy-vin tärkeäksi aseeksi lakkoutuvia rautatieteläisiä, vieläpä n. k. sisävesien laivamiehiäkin vastaan. Nykyään ei enää voi rautatieteläisten lakko aikaansaada, varsinkaan lyhem-millä linjoilla, läheskään niin vakavaa liikenteen seisausta kuin muutamia vuosia sitten. Useampia tonneja kantavat kuorma-autot siirtävät tavarolta, joiden paikallaan-pysyminen antaisi lakkolaisten vaatimuksille voimaa, ja aju-reina on miehiä, joilla on varsin heikko järjestöllinen vuoro-vaikutus toisten kuljetusvälineiden hoitajien kanssa.

Hyödyllisyytensä ohella autoteollisuus epäilemättä on yksi yhteiskuntahyödyllisen työn suurimpia tuhliaajia. Mil-joonat autot, joista huomattava osa maksaa kymmeniä tu-hansia dollareita kappale, palvelevat yksinomaan joko jou-tilaina tai tuottamattomissa, jopa suorastaan vahingollisissa, toimissa olevien henkilöiden harrastuksissa. Autojen rakentaminen sellaisiin tarkoituksiin on selvästi tuhlausta.

Gasolinia arvioidaan nykyään tuhlattavan autoissa Yhdysvalloissa noin 3,000,000 gallonaa päivässä. Kun näihin vielä lisätään miltei lukemattomien korjauspajojen, auto-kauppojen ja vaihtoliikkeiden aiheuttama tuhlaus, niin autoalalla hukkaan kuluvan energian arvo nousee kerrassaan satumaiseksi. Työätekevä kansan on tälläkin alalla toimeenpantava pitkäkällemenevä järjestely jähka se ottaa vallan käsiinsä ja ryhtyy harjottamaan kaikkien tavarain tuotantoa ei keinottelua ja riistämistä, vaan yhteistä hyvää varten.

Osakehujaans.

Tuhlaustilille kertyy myös huimaava erä autoyhtiöiden osakkeilla keinottelusta pörsissä. Stutz'in, Studebaker'in, General Motors Co:n y. m. autoyhtiöiden osakkeet ovat viime aikoina menestyksellisesti kilpailleet ensi tilasta rautatieyhtiöiden ja terästrustin osakkeiden kanssa. General Motors Co:n, — joka autojen ohella valmistaa maanviljelyskoneita, jäädytyskoneita, valaisuvälineitä y. m. — osakepääoma on \$1,020,000,000. Osakkeita on sillä markkinoilla lähes 16,000,000. Sillä on 40 tehdasta joissa on työskennellyt noin 63,000 työlläistä. Pennsylvania-rautatien osakepääoma on \$600,000,000 ja United States Steel Corporationin (terästrustin) \$1,000,000,000. V. 1919 myytiin pörsissä yhdeksän autoyhtiön osakkeita yht. 25,324,652 ja yhdeksän huomatuimman rautatieyhtiön osakkeita 12,800,086. Ensimmäintulusta oli Studebaker yhtiön osakkeita yli 8 milj., Pierce-Arrow'n 5 milj., General Motorsin 4 milj. ja Willys-Overlandin 3 milj.

Korjausosien ja varusteiden hankinta.

Autojen lisä- ja korjausosien ja varusteiden, — näihin luettuna kumit, gasoliini, voldeöljyt y. m. a. — hankinta on suurempi kuin itse autotuotanto. V. 1920 laskettiin yksinomaan autokumituotannon nousevan lähes miljoonaan dollariin. Kun jokalista autoa korjataan tai muuten varustetaan keskimäärin noin \$300 arvosta vuodessa, nousee jo nykyisten autojen korjaaminen ja varustaminen lähes \$2,400,000,000:iin, mikä on 20 pros. suurempi kuin autotuotannon yhteissumma. Auton keskimääräinen ikä on ikkimaln viisi vuotta, joten, kun niiden luku ehtii 10 miljoonaan, tarvitaan vuosittain pari miljoonaa uutta autoa yksinomaan kuluneiden tilalle.

Jalkamies.

Tyyppillinen hiihenkalvajen perhe.

Kaikuja lakkomailta

Kulunut vuosi on ollut Amerikan työläisille lakkojen vuosi. Porvarillisen maailman pyrkimyksen rinnalle päästä tasapainoon mullistavien sotavuosien sekasorrosta ovat astuneet uudet tekijät entistä huomattavammissa määräsissä. Se on työväestö, joka astuu välttämättömästi esille omine vaatimuksineen, omine taistelulineen, ihanteineen ja päämäärineen kaikkialla. Päivä päivältä käy yhä selvemmäksi, että kukaan ei auta työväestöä ellei se itse auta itseään. Työväen taistelut tulevat aina säilyttämään erikoisen paikkansa ihmiskunnan historiassa. Sillä niin totta kuin on se, että kaukaisesta muinaisuudesta työtätekevää väestö on syönyt leipäänsä otsansa hiessä ja tehnyt lakkaamatta työtä elämänsä ylläpitämiseksi, niin myöskin työväestö on aina taistellut joko selkeämmässä tai epämääräisemmässä muodossa ehtojensa puolesta. Työn tulos ei ole langennutkaan työntekijän palkkioksi. Kultaisen ajan sijasta onkin lakkaamatta kulettu siihen, että toiset ovat tehneet työn ja toiset koonneet hedelmät. Aikojen varrella on tämä ristiriita käynyt yhä suuremmaksi, yhä sietämättömämmäksi.

Yleensä myönnetään, että kaikilla täytyy olla oikeus työhön, kaikkien täytyy saada tilaisuus toimeentuloon kätensä työllä. Mutta tämän lisäksi työläisillä täytyy olla myöskin oikeus lakata työstä, kieltäytyä tehtävästään sil-

loin kun heidän elinsuhteensa ja etunsa sitä vaativat. Tämä oikeus on työväestölle kalleimpia asioita. Sen puolesta on täytynyt käydä ja täytyy käydä vieläkin lukemattomia katkeria taisteluita. Suurin osa tähänastisista lakkotaisteluista on käyty joko palkankorotusvaatimuksen ja työpäivän lyhentämisen puolesta tai palkkojen alentamista vastaan. Usein täytyy työväestön käyttää työstä lak-

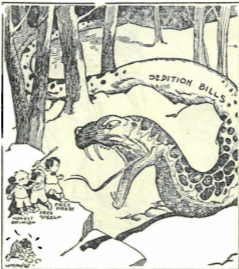
Porvarillinen ihastus lakonrikkuria kohtaan.

kaamisen asetta unionsa tunnustamisen puolesta tai myötätuntoisuudesta jo taistelussa olevia osatovereitaan kohtaan. Päivä päivältä kehittyvät lakkotaistelut yhä laajakantoisemmiksi, yhä monipuolisemmiksi käytännöllisten tehtäviensä ja tarkoitusperiensä puolesta.

Silitä on kulunut vuosi antanut käytännöllisiä todistuksia. Viime vuoden työtaistelut ovat olleet myöskin omiansa osottamaan, että työväestö joutuu entistä enem-

män olojen purisuksesta nousemaan esille pelkkää työväen etua tarkoittavine vaatimuksineen.

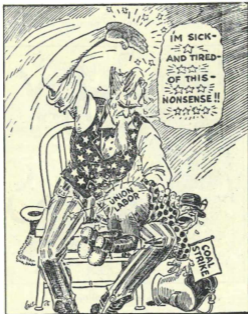
Vuoden alussa kävivät vielä voimakkaana uselden edellisenä vuotena alkaneiden suurten lakkotalsteluden mainingit. Edellisenä vuotena aletun jättiläismäisen teräslakon lopullinen selvittely suoritettiin tammikuulla. Samoin koko maata järkyttävä hillenkalvajain lakkotalstelu Nämä lakot ovat siksi merkityksellisiä Amerikan unionistisen liikkeen ja työtalsteluden historiassa, että on palkkiaan niihin pikapiirtein tutustua.

Taantumuksen lohikäärme.

Talstelu terästrustia vastaan julistettiin syyskuun 22 päivänä v. 1919. Lakkoon otti osaa 367,000 työläistä ja ulottui se kaikkiin niihin valtioihin, missä terästehtailta sijaitsee. Terästyöläisten lakko oli lakkolaisten lukumäärään kun myöskin vaikutukseensa nähden valtavin teräslakko mitä tunnetaan koko maailman historiassa. Yhdysvaltain terästeollisuudessa on tapahtunut lukuisia työtalstelulta, mutta lakolista oli tätä ennen vain kaksi huomattavampaa. Näin valtavana rintamana eivät Amerikan terästyöläiset olleet vielä koskaan ennen talstelleet.

Vilmeiseen vaiheeseensa saakka vaikutti terästyöläisten lakko, vaikka sen menetys olikin käynyt jo ilmiseksi, terästuotantoon siksi heikentävästi, että teräksen ja rautatuotteiden kysyntä kotimaisilla ja ulkomaisilla markkinoilla kävi yhä kireämmäksi. Niinpä joutui terästrusti peruuttamaan kaikki ulkomaalaiset tilaukset. Lakko tuli yhtiölle maksamaan miljoonia dollareita ja työläisiltä se

Porvariston kääntä valtion velvollisuudesta työriksen järjestäjän kohtaan.

vei uhrikseen lähes kaksikymmentä ihmishenkeä, satojen lakkolaisten tullessa haavoitetuksi terästrustin pyssyhurtien ja polttimen kätien kautta.

Terästyöläiset alkoivat taistelunsa seuraavilla vaatimuksilla:

Oikeus joukkosopimukseen; järjestämistöiminnan vuoksi erotettujen työläisten ottaminen takaisin työhön; 8-tunnin työpäivä ja 24 tunnin työvuoron polttaminen; elinta-

soa vastaava palkka; yksi vapaapäivä viikossa; palkan korottaminen kaikilla työaloilla ja työläisten luokittelu; kak-sinkertainen palkka sunnuntai- ja ylityöstä; järjestelmä, jonka mukaan union maksut peritään suoraan palkasta; etuoikeus saada työtä kauemman alkaa palveluksessa ole-ville silloin kuin tapahtuu mahdollisia työvoiman vähen-nyksiä; yhtäaikaan "uniloiden" hävittäminen ja lääkäriin-tarkastuksen polstaminen.

Näitä perin vaatimattomia vaatimuksia vastaan aloit-ti terästrusti vimmatun taistelun. Kaikki trustimahdin ja kapitalistisen virkavallan keinot pantiin liikk'eele. Kär-

Hallitus käsittelee hiilipulaa.

sivällisesti selsoi työväestö vaatimustensa takana, mutta työnantajain taholta ei alistuttu edes neuvottelemaan ase-man selvittämiseksi.

Lakko julistettiin lopulta päättyneeksi tammikuun 9 päivänä, ilman että työläiset olisivat saaneet yhtään vaati-mustaan läpläjetuksi.

Lakon päättämistä koskeva lakkokomitean julistus kuuluu seuraavasti:

"Terästrusti, joka on saanut todellista apua sanoma-lehdistöltä, valtion poliiseilta ja muilta yleisiltä virkaili-joilta, liittovaltain sotaväeltä, oikeuslaitoksilta, y. m. on

kieltänyt terästyöläisiltä puhe-, kokoontumis- ja järjestämisoikeuden ja raa'alla mielivaltaisella vallan väärinkäytöllä on aikaansaanut tilanteen, mikä on pakottanut lakkokomitean julkistamaan teräs- ja rautatyöläisten lakon päättyneeksi. Terästyöläisten järjestön taholta tullaan kuitenkin heti vilpymättä antautumaan volnaperäiseen

Terästrusti enkelilentona.

kasvatus- ja järjestämistyöhön terästyöläisten keskuudessa ja tämä työ ei tule päättymään ennenkuin terästyöläiset ovat saaneet oikeutta. Kaikilla terästyöläisillä on nyt vapaus palata työhön riippuen seuraavasta valtavana järjestämisliikkeestä."

Julistuksen allekirjotti lakkokomitean puheenjohtaja John Fitzpatrick, lakkokomitean varapuheenjohtaja D. J.

Davis, Edward Evans, William Hannon ja lakkokomitean sihteeri William Foster.

Terästyöläiset hävisivät lakkonsa, ja kuitenkin koko tämän maan päällä ei ole koskaan käyty taistelua oikeutempien, inhimillisempien vaatimusten puolesta kuin mitä terästyöläiset kävivät. Terästrusti on sääliön isäntä. Tilastojen mukaan 52 prosenttia terästyöläisistä tekee 12 tuntia työpäiviä. Noin puolet raatavat seitsemän päivää viikossa. Keskimääräinen työviikko vuonna 1919 oli 2.4 tuntia pitempi kuin vuonna 1914 ja 1.1 tuntia pitempi kuin vuonna 1910.

Ja näin raskaasta palveluksesta kaksi kolmatta osaa terästyöläisistä ansaitsee 5:stä 25 prosenttiin vähemmän kuin hallituksen virallisten laskemien mukaan nousee keskinkertaisen perheen ylläpito amerikalaisen elintason mukaan.

Luotettavien tilastojen mukaan työsuhteet terästeollisuuden alalla olivat edellämainitun lakon puhjetessa ja vielä nykyäänkin huonommat kuin mitä ne olivat kymmenen vuotta sitten. Trustin mielivalta ja häikäilemätön työläisten sorto ja riisto ilmenee nykyään voimakkaampana kuin milloinkaan ennen. Joskin teräspatruunat ovat kaiken alkua taistelleet vimmatusti työläisten järjestymiä vastaan, niin siinä suhteessa ei se ole vielä koskaan menettänyt niin häikäilemättömästi kuin nykyään. Se menettelee kaikissa huomioon ottamatta työläisten tärkeitä tai miellipiteitä. Se tekee kaikkensa unionismin nujertamiseksi tehdaslaitoksistaan. Erottaa työläisiä järjestöihin kuuhimisesta ja koettaa pakottaa heitä liittymään yhtiöiden kontroleeraamiin unioniin. Sen salapollisit pelaavat katalaa peliään. Sen mustallista on aina käytännössä. Sen voitot nousevat lakkaamatta entistä suuremmiksi.

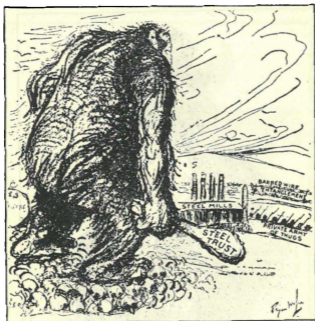
Sellainen on se hirviö, jota vastaan terästyöläiset tekivät epätoivoisen rynnäköön. Se on elämän logikka, joka seuraavalla kerralla pakottaa taistelun kantamaan toisellaista hedelmiä, hedelmiä, jotka merkitsevät työläisille käytännöllisiä saavutuksia siukelden ponnistustensa palkaksi.

Suuruudessaan melkein teräslakkoon verrattava oli tammikuussa päättynyt hillenkaivajain lakko. Se oli kaikin puolin suurempi kuin mitkään edelliset hillenkaivajain taistelut. Pätsi oman maan liike-elämään, teki se suuren vaikutuksen Atlantin ja Tyynenmeren liike-elämään kuin myöskin Canadaan. Se ehti jo suureksi osaksi salpamaan maan teollisuuselämän. Vilu ja nälkä irvisteli ikeniään. Kuinka kauaskantoiseksi käykään työtaistelun vaikutus silloin kun sen takana ovat hyvästi järjestyneet joukot, siitä antoi hillenkaivajain lakko esimerkin. Parhaat voimansa ja keinonsa pani hallitseva luokka vaakaan

Ja sittenkin salvat lakkolaiset, elleivät kalkkia vaatimuk-
siaan läplajetuksi, mutta asiallisesti kuitenkin loistavan
voiton.

Tämän lakon vaiheista joku sana.

Talvella v. 1917 teki hallitus sopimuksen hillyhtiöi-
den ja hillenkaivajain järjestön kanssa hillen hinnasta,
työpäivän pituudesta, palkasta j. n. e. Sopimuksen oli

Terästrusti.

määrä pysyä voimassa niin kauan kuin sotaa kestää. So-
pimus näinollen edellytti, että hillenkaivajain oli kaivet-
tava hiiltä koko sota-ajan naplsematta. Ennen pitkää ki-
riestyivät kuitenkin olosuhteet, elintarpeet kallistuivat ja
sotahuijauksen seuraukset alkoivat käydä yhä sietämättö-
mimmiksi. Vastapainoksi alkoi kaivostyöläisten keskuu-
dessa ilmetä liikehtimistä. Puhkesi "laittomia" lakkoja,
joiden tukahduttamiseen hillenkaivajain järjestön ja vi-

ranomaisten taholta tarvittiin paljon ponnisteluja. Odotettiin hallituksen kanssa tehdyn työsopimuksen umpeen kulumista ja samalla kypsytettiin uuteen sopimukseen sisällytettäviä vaatimuksia etupäässä järjestön piirikokouksissa. Kokoontui sitten koko maata käsittävä hillenkälvajain konventio, jossa oli edustettuna 421.000 hillimainaria kahden tuhannen edustajansa kautta. Konventionis-

Ferrarillinen käsitte toollisuusvallankumouksesta.

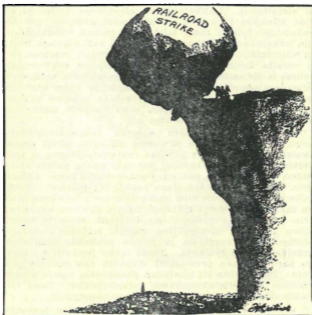
sa huokui tyytymättömyyden ja taistelun henki. Sen tuloksena päätettiin sitten hilliyhtiöille esittää seuraavat vaatimukset:

1. Työpäivä on lyhennettävä kuusituntiseksi.
2. Työviikko on lyhennettävä viisipäiväiseksi.
3. Puolitoistakertainen palkka ylityöstä.
4. Kaksinkertainen palkka sunnuntai- ja juhlapäiviltä.

5. Palkkoja on korotettava keskimäärin 60 prosentilla.

6. Erinäisiä parannuksia työsuhteisiin.

Kun vaatimusten johdosta Buffalossa pidetyissä neuvotteluissa yhtiöiden edustajat kieltäytyivät suostumasta vaatimuksiin, julistivat hillenkalvajain Järjestön virkailijat konventionin velvottamana koko maata käsittävän lakon, joka astui voimaan marraskuun 1 päivänä.

Porvarillinen häälitys rautatiealakosta.

Lakkoon otti osaa 450,000 työllästä, eli noin 90 prosenttia koko Amerikan pehmeänhiilen kaivajista.

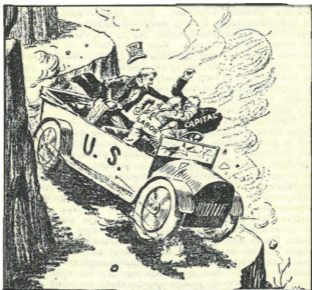
Päivää ennen lakon puhkeamista antoi liittohallituksen tuomari Indianapolissa estetuomion hillenkalvajain Järjestön päävirkaillijolta vastaan, kieltäen heidät olemasta missään tekemisissä lakkolaisten kanssa. Järjestön varojen käyttö lakkolaisten hyväksi nimollen kiellettiin. Kun nämä keinot eivät kuitenkaan näyttäneet tehoavan, antoi

sama tuomari uuden estetuomion, jossa tuomioistuin sodanaikaiseen elintarve- ja polttoainekontrolliasetukseen nojaten, joka muka vielä silloin oli voimassa, antoi määräyksen kaivostyöläisten järjestön virkailijoille, että heidän on julistettava lakko peruutetuksi. Pitkien neuvottelujen perästä suostulvatkin järjestön valtuutetut taipumaan liittohallituksen mahtikäskyn alle sillä edellytyksellä, että hillenkalvajain palkkoja korotetaan 14 prosentilla, kuten presidentti Wilsonin nimittämä tutkijakomissioni oli ehdottanut. Lakkotalstelun aineellinen voitto ei siis ollut niinkään tärkeätä merkityksestä kuin se, että hillenkalvajat tulivat tässä taistelussa entistä vakuuttavammin näkemään ja kokemaan, kuinka nykyaikaiset taistelut välttämättömästi saavat luokkataistelun luonteen, jolta varalta työläisten on entistä enemmän rakennettava rivinsä ja järjestönsä mahdollisimman laajaksi, voidakseen voimaperäisemmin selsoa työnantajain ja koko kapitalistisen mahtivallan yhteisiä voimakelnoja vastassa eikä ai-noastaan selsoa niiltä vastassa, vaan hyökätä niiden voimakeskuksia vastaan ja voittaa ne.

Tuskin olivat näiden suurten lakkokamppailujen melskeet tauonneet kun jo kohosi uhkaavia pilviä uusista lakosta. Helmikuun 9 päivänä rautatietyöläisten ja rata-työläisten järjestön edustajat antoivat useita päiviä kestävien neuvottelujen päätyttyä määräyksen lakon alkamisesta. Lakon oli määrä alkaa helmik. 17 päivänä. Vaatimuksena oli 40 prosentin palkankorotus. Lakkojuulistuksen takana oli 300,000 työläistä, heihin kuuluen paitsi rautatie- ja vaununkorjauspajojen työläisiä, myöskin veturitallien työläiset, ylläkyttävien vahtit, erinäiset ratapihatyöläiset, radankorjaajat ja joitain muitakin vähemmän tärkeiden alojen työläisiä. Tämä lakko jouduttiin kuitenkin peruuttamaan presidentti Wilsonin vaatimuksen johdosta. Palkkarilta jäi niinkään presidentin vaatimuksesta erikoksen neuvottelukokouksen ratkaistavaksi, jossa työläisille sittemmin tehtiin osittaisia myönnytyksiä.

Joskin rautatietyöläiset olivat taistelussaan joutuneet tuntemaan hallituksen mahtikäskujen suurta voimaa, vielä ankaramman puristuksen alaiseksi joutuivat kovanhii- len kalvajat, ryhtyessään vaatimaan parannuksia työehtoihinsa syyskesällä. Yhäti kohoavat elinkustannukset, työväen keskuudessa kasvava voimakas pyrkimys suoje- la etujaan ja saada vaatimuksiaan tunnustetuksi, johti kovanhii- len kalvajat tuomaan esille vaatimuksia myönnytyk- sen puristamisesta sodan aikana suunnattomia voittoja kiskoneilta hiihiparoonelilta. Voimakasta joukkonousua aa- vistaen kävivät hiiilyhtilöt heti suojaamaan aseinaansa vi- ranomajsten avulla. Vedottiin sodanaikaisin määräyksin

tuotannon pysyttämisestä voimaperäisellä kannalla. Liittohallitus kaivoi esille kuuluisan Leverin lain. Hillenkaivajain järjestön virkallijat asettuivat muodollisten selkkain nojalla niinikään ehkäisemään uhkaavaa lakkoa. Presidentti Wilson nimitti erikoisen komissionin tekemään suunnitelmia selkkausten ratkaisemisesta. Mutta estelstä huolimatta puheksi paikallisia lakkoja siellä täällä, kunnes

Pikkuporvarillinen käsitte työ ja pääoman taisteluista.

viimein syyskuun 2 päivänä kovanhillen kaivajat jättivät suurina joukkoina työnsä, ei kuitenkaan suorasti lakkoa julistamalla, vaan ottamalla "lomaa", odotellen mihinkä tuloksiin Wilsonin komitea pääsisi heidän vaatimustensa suhteen. Taistelu vetää kantavuutensa puolesta vertoja suurimmille hiillakkoille mitä tässä maassa on käyty. Mutta sitä vastassa oli voimakas valtiovalta, joka pakotti ei ainoastaan union virallisen johdon, vaan itse jäsenistönkin lopulta palaamaan työhön siinä nimessä, että maan hillituotanto ei joutuisi kärsimään.

Viime alkujen lakkotaisteluiden yhteydessä on selvää-

kin selvemmin käynyt ilmi, että vähänkin tärkeämpi lakko ei voi pysyä enään pelkästään työläisten ja työnantajain välisenä asiana. Ne muodostuvat toiselta puolen eri työjärjestöjen yhteiseksi asiaksi ja toiselta puolen laajojen työnantajaryhmäin ja hallituskoneistojen asiaksi. Ryhmien sijasta astuvat luokat etualalle, vaikkapa ei selkeää luokkatietoisuutta niissä muodostuisikaan aina taistelun ohjeksi. Mutta sekin selkeä selvenee käytännöllisen ja teoreettisen elämän koulussa. Kun työnantajat porvarillisen tuomioistuimen kautta pyrkivät hajottamaan työväen järjestöitä ja lakkotaisteluita, täytyy työläisten katsella sitä luokkavaihtelun tekona. Kun valtiolaitos on karkäköksessä tilaisuudessa siveellisine ja fyysisillisine keinoinen asettumaan järjestynyttä työväestöä vastaan, paljastaa koko porvarillinen järjestelmä oman luokkakuonteensa. Ja juuri näissä suhteissa ovat luokkavastakohtat viime vuoden työtaisteluissa olleet kouraantuntuvampia enemmän kuin milloinkaan ennen.

Työväen taistelu omien järjestöjensä luomiseksi ja niiden kautta etujensa parantamiseksi on hidasta, tuskallista ja ponnistuksia kysyvää, mutta kuitenkin alati eteenpäin menevää. Tämän pyrkimyksen päämääriä ei voida saavuttaa yhdellä lakkotaistelulla, kuinka voimakas se sitten lieneekin, tai yht'äkkisellä joukkojen purkautumisella yhteiskunnan näyttämölle. Voimakkainkin työtaistelu ja joukkonousu on itseasiassa vain askel sillä tiellä, jonka järjestyneen työväen on taivallettava. Mutta pieninkin taistelu lisää kokemuksen summaa, antaa uusia sysäyksiä työväenliikkeen lopullisten päämäärien ymmärtämiseksi. Tässä suhteessa on Yhdysvaltainkin työväestö kuluneen vuoden taisteluissa saavuttanut paljon. Se on opinut pyrkimään jaloilleen päättäväisempänä kuin milloinkaan ennen. Sen järjestöjä vastaan on vielä saatettu antaa mahtikäskyjä, niiden vaatimuksia on vielä saatettu jättää huomioon ottamatta, mutta sen laajakantoisempi ja voimaperäisempi nousu lopullisen voittonsa tiellä on yhtä varma kuin on auringon nousu.

Taloudellinen työväenliike eri maissa

Alempana seuraa tilastollisia tietoja ja vähin selostustakin eri maiden unionistisen liikkeen voimasuhteista ja kehityksestä. Tilan ahtaus ei ole sallinut pitkästi minäkään maan asioista kertoa ja järjestöjen tavattoman nopean kasvamisen tähden saattavat nykyiset numerot jo tämän julkaisun lukijalle tullessa olla, monessakin tapauksessa, aikalailla jälessä. Kuitenkin ne antavat taloudellisen työväenliikkeen voimasta ja merkityksestä jonkinlaisen käsityksen ja toivottavasti, niinollen auttavat vallankumouksellisesti ajattelevaa työväestöä oikein arvioimaan työväenliikkeen nykypäiväistä tilaa.

Kansainvälinen ammattiliitto.

Kansainvälinen ammattiliitto muodostuu eri maiden ammattijärjestöistä. Sen pääkonttori on Amsterdammassa. Ammatillinen internationale, kuten sitä Europan puolella nimitetään, pitää kongressejaan sen mukaan kuin edellinen kongressi määrää, ja ylimääräisiä kongresseja sikäli, kun yleisesti sen tarve tunnustetaan. Sen yhteyteen kuuluu nyt kaikkien huomattavampien maiden ammattijärjestöt, joten siinä on edustettuna noin 27,000,000 työläistä. *)

Eri ammattien liitot ovat edellisen mukaisesti perustaneet myöskin kansainvälisiä liittoja. Sellainen on metallityöläisillä, kaivantomiehillä, merimiehillä ja usean muun alan työläisillä. Nämä myöskin pitävät omia kansainväli-

*) A. F. L. on tähän saakka myöskin kuulunut ammatilliseen internationaleen, mutta viime lokakuun alussa Juulius Gompers sodan sitä vastaan, sentähden että se oli kehottanut maailman ammattijärjestöjä lopettamaan Puolan-Venäjänsodan, kieltäytymällä valmistamasta ja lähettämästä sotavarustuksia Puolalle. Tämä saattaa johtaa A. F. L:n eroamiseen ammatillisesta Internationalesta.

siä ammattinsa kongresseja, joissa päätetään kansainvälisiä ammattia koskevista asioista.

Kansainvälisen järjestötoiminnan voima on kuitenkin kansallisissa järjestöissä. Ensimmäisenä niiden luettelossa on,

SAKSA.

Saksa on johtavassa asemassa kaikkein maihin nähden mitä työväen ammatilliseen järjestymiseen tulee. Syyskuun puolivälissä, 1920, ilmestyneen Saksan ammattijärjestön tiedonantolehden numerossa kerrotaan ammattijärjestön yhteisen jäsenmäärän olevan nyt ylitse 8¼ miljoonaa.

Liittoja, joissa on yli 100,000 jäsentä, löytyy 14 ja on niissä jäseniä:

Metalliteollisuustyöntekijäin liitto . . .	1,700,000
Maatyöväen liitto	700,000
Tehdastyöläisten liitto	650,000
Kuljetustyöntekijäin liitto	600,000
Kutomateollisuustyöntekijäin liitto	504,000
Rakennusteollisuust. liitto	500,000
Rautatieyöläisten liitto	500,000
Kaivostyöläisten liitto	500,000
Puutyöntekijäin liitto	420,000
Karkeatyöntekijäin liitto	400,000
Kunnantöläisten liitto	291,000
Räättäläin liitto	157,000
Tupakkat. liitto (75 pros. naisia)	110,000
Jalkineityöntekijäin liitto	110,000

Näiden 14 "ammatillisen suurvallan" yhteen laskettu jäsenmäärä on 7,068,000 eli 85.6 pros. koko Ammattijärjestön jäsenluvusta.

Ylläolevien 14 ammatilliston lisäksi kuuluu yleisliittoon vielä 10 sellaista ammatilliliittoa, joilla kullakin on ylitse 50,000 jäsentä; 11 sellaista, joiden jäsenmäärä on 20 ja 50 tuhannen välillä; seitsemän sellaista joilla on kymmenestä kahteenkymmeneen tuhanteen jäsenen; 12 sellaista, joilla on tuhannesta kymmeneen tuhanteen ja kaksi sellaista ammatilliliittoa, joilla on vain alle tuhannen jäsentä.

Koko jäsenmäärästä kuuluu enempi kuin 5,000,000 tehdasteollisuuteen, käsityöammatteihin ja kaivostyöhön; 917,000 kauppa- ja liikennevälineiden alalle; 650,000 maanviljelykseen ja metsätöihin; 670,000 valtion ja kuntain työläisiin; 157,000 hotellil. ravintola- musiikki- ja teatterialalle ja 38,000 perhepalveluksen alalle.

ISO BRITANNIA.

Ison Britannian eli, kuten suomalaiset ovat tottuneet nimitämkään, Englannin, ammatillinen liike, joka on vanhin ja vakaantunein nykyaikaisista ammatillisista liikkeistä, on jäsenluvun suuruuteen nähden toisella tilalla. Al. noastaan Saksa voittaa sen suuruudessa. Vuoden 1920 alussa ilmoitettiin Englannin ammattiuoiden jäsenmäärän olevan 5,283,676. Ammatittain jakautui tämä summa seuraavasti:

Rakennustyöläisiä	275,092
Pukutyöläisiä	239,886
Pumpuliteollisuustyöläisiä	100,106
Satamatyöläisiä ja merimiehiä	308,910
Konetyö. ja laivanrakentajia	579,253
Sekatyöläisiä	1,133,548
Metallityöläisiä	390,906
Kaivantomiehiä	683,900
Kirjapaino ja paperityöläisiä	137,570
Rautatieäisiä	545,531
Kutojia	362,584
Muita ammatillisia	526,390
Yhteensä	5,283,676

Viime syyskuulla pidetyn 52:n British Trades Union kongressin jälkeen ilmoitettiin jäsenmäärän kohonneen jo yli kuuden miljoonan ja vuoden lopulla väitetään sen menevän yli 6½ miljoonan. Niin nopeasti siis kasvaa englantilainenkin ammatillike näinä sodan tuottaman ahdingon alkoina, jolloin maassa käydään palkkataisteluita kll-paa kohoavien elinkustannusten kanssa.

Sotavuosien tapaukset ovat kuitenkin opettaneet Englannin työväenluokalle ettei taistelu pikkuparannusten puolesta tuota toivottuja tuloksia. Siksi-pä alkaakin liike painautua yhä nopeammin vallankumousta ja sosiaalisia kohtien. Yhteiskunnallistuttamisvaatimus on aloitettu kaivannoista. Monien hallituksen komiteain johdolla toimitettujen tutkimusten ajalla on työväenpuolelta osotettu kaivantojen sosiaaliseerauksen kansallinen hyödyllisyys ja sosiaalinen pakko. Sen toteuttamista on uhattu unionistien kokouksissa painostaa yleislakolla ja "suoralla toiminnallakin", mutta hallitus vaan vilvyttelee ja kiertelee itseään irti yrityksen toteuttamisesta, antaen kaivantomiehille ja muille työläisille silloin tällöin pikkusen lieivitystä ja pettäen heitä säännöllisesti puristuksen ohi mentyä.

Vanhuudestaan ja suuruudestaan huolimatta ei Englannin ammatillinen liike ole kuitenkaan vielä tähän men-

nessä kyennyt luomaan mitään' lujaa keskusjärjestöä, kuten miltei kaikkien muiden maiden ammattiliikkeellä on. Ainoastaan kaivantomiesten, rautatieläisten ja kuljetustyöläisten välillä on ollut liittosopimus, nämä ovat muodostaneet n. s. kolmiliiiton, mikä on osottautunut erinomaisen voimakkaaksi ja porvaristoa pelottavaksi. Mutta yleisesti on ammattiliikettä yhdistänyt vaan vuotuiset ammatiluioiden kongressit ja parlamenttikomitea, johon on valittu edustajat kaikista ammattiliitoista. Taistelujen laajentuminen, kysymysten suurentuminen ja ennenkaikkea solidaarisuuden kasvaminen eri liittojen välillä on nyt aikaansaanut sen, että viime syksynä pidetty edustajakokous asetti "pääesikunnan", jonka tehtävänä on valvoa ammatillisen liikkeen etuja koko maassa, sekä yhdistää toiminta yleisluontoisissa kysymyksissä yhtenäiseksi ja kiinteäksi. Pääesikunta muodostuu siten, että kolmiliiiton ryhmät nimittävät siihen kukin kaksi edustajaa ja kaikki muut ammattiliitot yhden kukin. Valtuudet mitkä pääesikunnalle annettiin ovat melkosen laajat. Se kai johtui siitä, että käsitetään yhden yhtenäisen keskusjohtoon välttämättömyys alkaneiden suurien taisteluiden ajalla.

Tämäkin toimenpide osottaa ettei englannin ammatillinen liike aljo jäädä alottamisissaan yrityksissä puolittiehen tai alkaa, karttaliikkeen tavoin, hakemaan turvaa eri porvariryhmistä vaan kokoaa ja lujittaa omia rivejään ja omia varustuksiaan yhä suurempien ja tärkeämpien vaatimustensa voittamiseksi.

RANSKA.

Moni Ranskan syndikalistisen liikkeen ihailija varmaankin tuntee pettymystä vertaillessaan Ranskan Yleisen Työväenliiton (Cofederation Generale du Travail) jäsenmäärää toisten suur maiden ammattiliikkeiden jäsenmäärään. Sodan alussa laskettiin siinä olleen noin 600.000 jäsentä, v. 1919 lopussa oli sen jäsenmäärä kohonnut 1.500.000. Optimistisimmat arvelevat jäsenmäärän nousevan tämän vuoden lopulla yli 2.000.000, mutta konservatiivisemmat epäilevät tätä. Osittain epäonnistuneet suuret rautatieläisten lakot, yleislakkoyritykset y. m. eivät tuottaneet niitä tuloksia jäsenmäärän kohoamiseen nähden kuin oli toivottavissa. Sen lisäksi on hallinnollinen sortokin jonkun verran viime kesän kuluessa vaikeuttanut järjestötoimintaa ja hidastuttanut, johtavien ainesten joukkovangitsemisten y. m. kautta, järjestön laajentumista, samalla kun se toiselta puolen on lisännyt järjestyneissä joukoissa katkeruutta.

Ranska on sitäpaitsi myöskin suurin voittajamaa ja

tunnelmä, mikä siitä johtuu, on elänyt niin voimakkaana Ranskan työväen mielessä, ettei kotoisten riistäjien vastustaminen ole vielä päässyt täyteen vauhtiinsa. Ellinkustannusten kalleus ja se seikka ettei sodan voittaminen tuottanutkaan työväelle toivottuja parannuksia, kuitenkin nopeasti jättää kiihkoisanmaalista käsitystä ja luo tilaa Yleisen työväenliiton vallankumouksellisille aatteille.

ITALIA.

Italian ammattijärjestön jäsenmäärän laskettiin olevan tämän vuoden puolivälissä noin 1,300,000 eli noin puoli miljoonaa suuremman kuin v. 1917. Senjälkeen on ammattijärjestön taholta käyty kiihkeää agitatsiota, ja valitustyötä työlläisten järjestämiseksi ja, mikäli sanomalehtiutiset ovat kertoneet, liittyi tuhansia viikottain järjestöön eri kaupungeissa. Sitten tulivat suuret työtälitelut syyskuulla, mitkä johtivat yli maailman hämmästyttävä herättäneeseen, tehtaiden vallottamiseen ja tuotannon jatkamiseen työlläisten omien tehdashallintojen johdolla. Kun otetaan huomioon, että tämä liike päättyi (huolimatta siitä seikasta että tehtaat luovutettiin entisille omistajilleen takasin), suuremmilla voitoilla työlläisille kuin mitä oli riidan alussa vaadittu, voidaan melkosella varmuudella olettaa, että Italian ammatillinen liike sai näistä tapauksista sysäyksen, mikä tulee sitä suuresti vahvistamaan. Kasvua tulee tietysti yhä lisäämään ja vahvistamaan se seikka, että työlläiset saivat virallisesti suuren ansainajan tehdashallinnoissa ja sen kautta työpaikoilla.

ITÄVALTA.

Rauhansopimus riisti entisestä Itävallasta kaikki ei-saksalaiset maanosat ja niiden mukana suuren osan väestöstä. Tästä seikasta huolimatta osottaa Itävallan Ammattiliitoiden Liiton toimeenpanevan komitean raportti v. 1919 liiton yhteisen jäsenmäärän kohonneen.

Sodan ajalla vaihtasi Itävallassa laaja työttömyys ja miesten vieminen armeijaan vaikutti myöskin jäsenmäärän alentumiseen. Seuraava taulu osottaa miten jäsenmäärä on vaihdellut sodan ajalla ja senjälkeen.

Vuosi	Täys. Maks. jäsenmäärä.	Noussut (+) Laskenut (—)
1914	292,103	— 39,713
1915	154,281	—137,822
1916	130,697	— 23,584
1917	142,925	+ 11,598
1918	262,808	+120,513
1919	378,381	+115,573

Edelläoleva taulu osoittaa ainoastaan sellaisten jäsenten lukumäärän, jotka ovat suorittaneet 52 viikon maksut unionilleen. Kun otetaan huomioon, että työttömyys oli sangen yleinen saksalaisessa Itävallassa v. 1918—19, täytyy unionien todellisen jäsenmäärän olla paljon suuremman.

Jäsenmäärän kohoaminen v. 1919 ajalla myöskin on poikkeava muiden maiden unionistisen liikkeen kasvamisesta siinä suhteeseen, että se johtuu enimmäkseen sellaisten työläisten järjestymisestä, jotka eivät kuulu teollisuustyöläisiin. Sosialidemokraattien hallitukseen tultua alkoivat kaikki pankkityöläiset, postilaitteiden ja telegraafityöläiset, perhepalvelijat, sairaanhoitajat y. m. järjestymään ammattiliittoihin, jotka sitten liittyivät yleiseen liittoon. Täten on Itävallan Ammattiliittojen liitto muodostunut koko maan työtä tekevän väestön viralliseksi edustajaksi.

TSEKKO-SLOVAKIAN TASAVALTA.

Tsekkoslovakian Yleisen Työväenliiton sihteeri ilmoittaa, että järjestöjen kuten maankin suuret muutokset viime vuoden kuluessa ovat lisänneet liiton virastojen työtä siinä määrin ettei vielä ole ehditty laatia täydellistä tilastoa järjestön nykyisestä tilasta. Vuoden 1918 jäsenmäärä verrattuna edellisen vuoden jäsenmäärään kuitenkin osoittaa miten huomattavan lisäyksen tämän Itävallan entiset teollisuusalueet perineen uuden tasavallan unionistinen liike on saanut. V. 1917 kuului Yleiseen liittoon 50 ammattiliittoa joilla oli 766 paikallisosastoa ja 42,728 jäsentä, niistä naisia, 6,468. V. 1918 oli ammattiliittojen luku ennallaan, mutta paikallisosastojen lukumäärä oli kasvanut 1,178 ja jäsenmäärä 161,247, joista 23,824 oli naisia.

Eri järjestöiltä tulleiden tietojen perusteella laskee Yleisliiton toimeenpaneva komitea, että jäsenmäärä v. 1919 ajalla on jo kohonnut vähän yli puolen miljoonan, joista lasketaan olevan naisia noin sata tuhatta. Naisten lukumäärän suuri lisääntyminen johtuu siitä, että naiset maanviljelysalalla ovat järjestyneet huomattavan suuresti, käsitellen heidän järjestönsä nyt yli 50,000. Kutomoteollisuudessa on järjestyneiden naisten lukumäärä myöskin lisääntynyt, niin että järjestyneitä naisia lasketaan kutomoteollisuudessa olevan lähes 18,000.

Suurin jäsenmäärä on metallityöläisten liitolla, jolla on 95,130 jäsentä. Maanviljelystyöläiset ovat seuraavalla tilalla 90,000 jäsenellä. Kalvantyöläisten liitossa oli vaan 49,654 jäsentä, mutta sen jäsenmäärä on kuluneen vuoden työtaistelulta seuranneen propagandan jälkeen

huomattavasti kohonnut samalla kun sen vaikutusvalta on kasvanut. Rautatleläisten järjestössä on 42,262 jäsentä ja sekatyöläisiäkin on jo liitossa 35,656.

Ammattiliittojen yhteinen omaisuus nousee 2,544,846 kruunuun. Sodan seurauksista ilmottaa liiton sihteeri ammattijärjestönkin vielä suuresti kärsivän. Se ilmenee siitäkin että liitto on joutunut maksamaan enemmän sairaus- kuin lakkoavustusta.

PUOLA.

Sen jälkeen kun Puola vapautui tsaristisen Venäjän ja junkkeri-Saksan vallanalaisuudesta on sen ammatillinen liikekin alkanut huomattavasti voimistumaan. Allaseuraava taulukko osoittaa miten suureksi se on lyhyen kansallisen itsenäisyyden ajalla jo kasvanut.

1. Entisen Galitsian ja Slesian ammattiliitto	375,226
2. Entisen Puolan ammattilunioiden liitto	240,000
3. Puolan tasavallan rautatleläisten liitto	75,000
4. Entisen Puolan kuningaskunnan ammat.	57,000
5. Puolan juutalaisten ammattiliitto ("bund")	51,000
6. Puolan kristillinen ammattiliitto	36,000
7. Konttorityöläisten liitto	35,000
8. Kauppa-apulaisten liitto	27,000
9. Työväen unioid Posnanissa	22,000
10. Postikonttorityöläisten unioid	20,000

Yhteensä 938,226

Nykyisin (juuri Riian rauhan allekirjottamisen jälkeen), liimotetaan unioiden olevan tavattoman nopeasti kasvamassa ja myöskin puuhataan parhaillaan kaikkien eri maakuntain ja eri ammattien itsenäisten liittojen yhdistämistä yhdeksi lujasti keskitetyksi liitoksi.

VENÄJÄ.

Vastoin kaikkia Venäjän työväenvallalle vihamielisten ammattilunioiden johtajain vältteitä, on Venäjän työväen ammatillinen liike, ei ainoastaan elossa, vaan paljon voimakkaampi ja suurempi kuin milloinkaan ennen. Ammatillisesti järjestyneiden lukumäärä nousee yli kolmen ja puolen miljoonan. Tuotannon ollessa suorastaan työväen hallinnon käsissä, on ammatillisen liikkeenkin asema siellä luonnollisesti kokonaan toisellaan kuin muissa maissa. Ei ole enää kysymys siitä, miten paljon voidaan pakkottaa työnteettäjä antamaan, vaan siitä, miten saadaan

teollisuuslaitokset mahdollisimman paljon tuottamaan kaikkien yhteiseksi hyödyksi. Unionit ovat siis, samalla kun ne yhäti säilyttävät entisen jäseniään suojelevan luonteensa, joutuneet myös toiselta puolen tuotannon johtoa avustaviksi laitoksiksi. Yhdessä yleisten työväen valtuuttajien kanssa ne määräävät, miten tuotanto kullakin alalla järjestetään, ja minkälainen korvaus siltä tuottajalle annetaan. Se etteivät ne käy sotaa omaa hallitustaan vastaan lakkojen, boikottien y. m. muodossa, saa porvarilliseen käsitykseen kiinni valautuneet ammattiliunionistit ajattelemaan että unionistinen liike Venäjällä on kuollut tai diktatuurin kautta kuristettu niin ettei se mitään voi toimia.

Venäjää käsittelevä kirjallisuus on kuitenkin osottanut ettei asia näin ole, vaan että ammatillinen liike vaurastuu siellä rinnan maan teollisuuden vaurautumisen kanssa, suojeleen teollisuutta kotimaisilta, riistääntään uudelleen pyrkiviltä, vastavallankumouksellisilta ja ulkomaisilta anastajilta.

UNKARI.

Unkarin ammatillisen liikkeen jäsenmäärästä enempi kuin muustakaan toiminnasta, ei ole paljon tietoa kotona eikä ulkomailla, sillä maassa yhäti hallitsee valkosen terrori, mikä estää kaikki maltillisemmatkin työväenliikkeen uudelleenrakentamis-yritykset.

Ennen aselepoa, marraskuussa 1918, oli Unkarin ammatilliltoissa noin 500,000 jäsentä. Heti kommunistisen vallankumouksen jälkeen alkoivat kaikki sellaiset työläiset, jotka ennen olivat pysytelleet järjestöistä sivussa järjesty-mään nopeasti. Näiden mukana kulkivat henkisen työn tekijät ja pikkuvirkamiehet etunenässä, tullen erittäin hartaiksi diktatuurin kannattajiksi ja radikaaliksi menettelytavoiltaan. Vanhempien ammattilioiden keskuudessa oli täällä ajalla huomattavasti diktatuurivastaista henkeä ja sitä pidetään yhtenä kommunistisen kukistumisen suurimpana syynä.

Kommunismin kukistumisen jälkeen kuitenkin joutuivat vanhat ammattijärjestöt porvariston raskaimman valnon alaiseksi. Maakunnissa veivät sotilasviranomaiset ensin suoranaisella rasvoamisella kaiken unloiden omaisuuden, samalla kun kaikki toiminta kiellettiin ja tuhansia jäseniä teljettiin eri paikoissa vankilaan ja vankileireille, joissa yhäti monet toimeliaimmat unionistisen liikkeen virkailijat kituvat. Tuhansia on kuollut nälkään ja puutteisiin ja tuhansia on muulla tavoin hävitetty.

Vallankumouksen aikana syntyneet uudet radikaaliset järjestöt taas osottautuivat petollisiksi kommunismin

kukistuttua. Suuri osa niistä, erittäinkin henkisen työn tekijäin järjestöistä, turvautui heti sovittavallaan kukistumisen jälkehen uskonnollisten ja kansallisten yhdistysten suojiin, jättäen vanhat ammattiliitonistit yksinään raivoavan valkosien terrorin eteen. Toiset järjestöt hajosivat, tai tunnustivat uuden hallituksen opit, niin että monista vallankumouksen aikaisista radikaalisimmista järjestöistä on nyt tullut pahimpia taantumuksen välineitä.

Kommunismin kukistumista seurasi myös ankara työttömyys, jota on jatkunut näihin saakka. Budapestissä yksinään sanottiin heinäkuussa tänä vuonna olleen työssä vaan noin 10—15 pros. siitä väestön määrästä, mitä sen tehtämissä ennen työskenteli ja lähipitäen samallinen on tilanne yli maan. Näinollen kuuluu isomman aikaa ennenkuin Unkarin ammatillinen liike pääsee uudelleen jaloilleen.

HOLLANTI.

Hollannin Yleisen ammatillisen liiton sihteeri ilmoittaa, että tammik. 1 p., 1920 oli liitossa 247,870 jäsentä. V. 1919 ajalla oli jäsenmäärä kasvanut 58,870 jotavastoin se v. 1917 oli kasvanut ainoastaan 28,000 ja v. 1918 ajalla 31,000.

TANSKA.

Tanskan Työväenunionien Yhdistys kertoo Tanskan ammatillisen liikkeen edistymisestä seuraavaa: V. 1919 lopulla kuului kaikkiin Tanskan ammattiliittoihin yhteensä 360,016 jäsentä. Näistä kuului 277,392 Yleisen ammatillisen liiton yhteydessä oleviin järjestöihin, tai 22,242 enempi kuin edellisenä vuonna. Yleisliittoon kuuluvista järjestöistä on Tanskan Yleinen Työväenunio kuluneen vuoden ajalla saanut enimmän uusia jäseniä. Sen jäsenmäärän nousu tekee vuoden ajalla 5,454. Kutomotyöläisten liittoon 2,000; kunnallistyöläisten, 1,628; seppäin ja masinistien unio, 1,231 ja rautatieäisten liittoon 1,202. Yleisliittoon kuuluvien ammattiliitonien unioitten keskuudessa on enimmän voimistunut kauppa-apulaisten unio, joka on saanut noin 10,000 uutta jäsentä ja telefontyöläisten unio, jonka jäsenmäärä on lisääntynyt kahdella tuhannella. Huonon rakennusajan tähden on muurarien unio jäsenmäärä alentunut lähes kahdella tuhannella.

RUOTSI.

Ruotsin ammatillisen liiton jäsenmäärä oli v. 1920 alussa 180,000. Sodan alussa oli se alle sadan tuhannen. Suurimmat ammatilliset liitot ovat Tehdas- ja sekatyöläisten ja metallityöläisten liitot. Kun ammatillinen liike Ruotsis-

sa, kuten muissakin Skandinavian maissa, on läheisesti yhteydessä sosialistisen liikkeen kanssa, vallitsee siinä samat miellipidevirtaukset ja pyrkimykset kuin poliittisessäkin liikkeessä.

Metallityöläisten suuret työtaistelut tehtailijain hyökkäyksiä vastaan ovat olleet merkittävimmät tämän vuoden tapaukset. Ammatillisen liikkeen jäsenmäärä on ollut huomattavasti kohoamassa pitkin vuotta.

NORJA.

Norjassa, jossa lasketaan teollisuustyöläisiä yleensä olevan ainoastaan noin 260,000, kuului ammattiliittoihin, heinäk. lopulla 1920 pidetyn ammatillilidon edustajakokouksen aikana, 143,926. Jäsenluvultaan pidetyn ammatilliltojen keskuudessa, on sekatyöläisten liitto, johon kuului 38,986. Sitä seuraavana oli metallityöläisten liitto, jolla oli 20,755. Kuljetustyöläisiä oli järjestössä 9,939, paperiteollisuustyöläisiä 9,353 ja puutyöläisiä 8,800. Naisyöläisiä kuului järjestöön 9,132. Jäsenmäärä oli vuoden kuluessa lisääntynyt 36,384 eli 33 pros.

Tärkeimpänä kysymyksenä järjestöillä on tuotanto- ja jakovälineiden sosialiseeraaminen. Kuluneen vuoden ajalla on lopullisesti voitettu 8-tuntinen päivä ja kesäloma, kaikilla huomattavimmilla tuotantoaloilla. Mutta Norjan työväki on kyllästynyt kilpailemaan palkkojen kohottamisyrityksissä ja muiden pikkuparannusten taistelussa kohoavien elinkustannusten hintain ja alati parantuvan työn riistämistaidon kanssa ja alkaa tietoisesti vaatimaan tuotannon järjestämistä yhteiskunnan tarvetta varten, yhteiskunnan omistuksen ja liikeneuvostojen johdon perusteella. Edustajakokous laati sosialiseeraamisesta ja liikeneuvostojen asettamisesta tarkat suunnitelmat ja niiden toteuttamiseksi terästää Norjan ammatillinen liike nyt voimiaan.

SUOMEN AMMATTIJÄRJESTÖ.

Huolimatta siitä seikasta, että valkoinen terrori, osittainen työttömyys ja tavaton köyhyys, mikä tekee monelle mahdolliseksi maksaa edes pieniä järjestömaksuja, painaa yhäli raskaana Suomen työväenluokkaa, on Suomen ammatillinen liike sentään jo voimistunut niin, että siinä oli viime heinäk. lopussa kuudettakymmentä-tuhatta jäsentä. Allaseuraava, taulukko, v. 1920 toisen vuosineljänneksen ajalta koottu, osoittaa miten paljon eri ammatilliliitoissa on jäseniä:

Liiton nimi.	Osasto- tojen luku	Jäseniä	+ lisäys - vähen- nys
Lasiteollisuustyöväestön liitto ..	2	100	+ 100
Tie- ja vesirakennustyöläist. liitto	29	1,314	- 51
Puutyöntekijäin liitto	82	3,520	+ 302
Sukeltajain liitto	-	40	-
Sahateollisuustyöväen liitto	71	5,009	+ 946
Paperiteollisuustyöväen liitto ..	45	2,580	+ 149
Jalometallityöntekijäin liitto ..	6	247	+ 13
Leipomotyöntekijäin liitto	10	354	- 57
Kivityöntekijäin liitto	33	1,087	+ 3
Kutomateollisuustyöväen liitto ..	29	2,675	-
Metalliteollisuustyöntekijäin liitt.	103	8,261	+ 971
Kirjatyöntekijäin liitto	28	2,700	-
Tehdas- ja Sekatyöväen liitto ..	209	8,930	+ 1,416
Muurar., Rappar. ja Uunint. liitto	32	1,079	+ 18
Nahkateollisuustyöväen liitto ..	37	2,032	- 165
Vaatetustyöntekijäin liitto ..	42	1,663	- 73
Kuljetustyöntekijäin liitto	64	5,012	+ 874
Maalarintyöntekijäin liitto	23	892	+ 55
Talous- ja Ravintolatyöntek. liitt.	17	1,029	-
Kauppa- ja Liiketyöntekijäin liitt.	20	940	+ 13
Ajurien liitto	9	573	- 37
S. V. R. Konepajoj. työntek. liitt.	8	1,138	+ 148
Yhteensä	899	51.175	+ 4.625

Toisen vuosineljänneksen aikana on liittojen luku lisääntynyt 1:llä ja osastojen luku 38:lla sekä jäsenluku yhteensä 4,625 jäsenellä. Taulukossa esiintyvien liittojen lisäksi on Ammattijärjestöön liittynyt S. Rautatieläisten liitto, mutta se ei ole vielä tehnyt tilitystä eikä ilmoittanut jäsenlukuaan.

Järjestön toiminnasta on mainittava että se, kaikesta ahdingosta huolimatta, on kuluneen vuoden ajalla alkaansaan huomattavia parannuksia työläisten oloissa, palkkoihin niinkuin työaikaankin nähden; m. m. kahdeksantunnin työpäivälain noudattamisen se on saanut käyttäntöön monilla aloilla, vaikka porvaristo aikoi tuon lain, sisällissodan jälkeen, kokonaan unhottaa.

Unhotettava ei ole myöskään sitä seikkaa, että järjestö viimekäänsessä edustajakokouksessaan päätti ryhtyä yhdistelemään eri liittoja, sillä kun se käytännössä näyttäytyy edulliseksi siten osottaen että sielläkin on heräämässä pyrkimys järjestyä teollisuusittain, industrialisen unionismin periaatteiden mukaisesti.

BELGIA.

Belgian ammattiliitot, kuten koko taloudellinen elämä, oli sodan ajalla sangen alhaisessa tilassa. Ne kuitenkin säilyivät, vaikkakin heikkoina sodan loppuun saakka. Jäsenmäärä, joka v. 1913 oli ollut 128,759, laski siihen missä oli ollut v. 1902. Mutta aserauhan allekirjottamisen jälkeen ryhtyi ammattijärjestö vakavaan järjestämistyöhön ja asetti vaatimuksikseen kaksi yhteisesti näköisessä työläisjoukossa kannatusta tuottavaa ehtoa: 8 tunnin päivän ja frangin tuntipalkan. Tällä oli vaikutusta työttömänä olleisiin joukkoihin. Kaikkialla yhtyivät työläiset kahdeksantunnin liikkeeseen ja kannatus yhä lisääntyi siitä kun liitot lupasivat maksaa avustusta henkilöille, jotka kieltäytyvät työskentelemästä yli 9 tunnin, vähemmällä kuin frankin tunnilta. Seuraus tästä liikkeestä, onnistuneen taistelun ohella, on jäsenmäärän tavaton kasvu. Järjestössä oli jo v. 1920 alkupuolella 613 tuhatta jäsentä ja senjälkeen on jäsenmäärä vielä paljon kasvanut.

SVEITSI.

Sveitsin ammattijärjestön paikallisosastoilla on ollut niin paljon pieniä ja suurempiakin lakkoja sekä muita yrityksiä palkkain korottamiseksi ja työsuhteiden parantamiseksi etteivät ne ole ehtineet laatia raporttejaan vielä v. 1919 ja sitä edellisinkin vuoden raportti on vasta juuri hiljakkoin valmistunut. Sen mukaan on keskusliittoon kuuluvien liitoiden yhteinen jäsenmäärä 177,143, joista 26,647 on naisia. Jäsenmäärä vuoden ajalla on kohonnut 29,446. Uusia jäseniä on kyllä tullut enemmän, mutta niistä on osa eronnut ja työttömyyden tähden on jäänyt toisia syrjään.

V. 1918 ajalla on tehty kaikkiaan 1,800 yritystä palkkojen korottamiseksi, jotka ovat koskeneet 9,253 liikefirmaa ja 325,240 työläistä. 1,533 tapauksessa, jotka koskivat 300,863 työläistä, saatiin vaatimukset toteutettua ilman lakkoa. 264 tapauksessa, jotka koskivat 24,318 työläistä, johti palkkavaatimukset lakkoon ja kolmessa tapauksessa syntyi työnsulku. Useimmat lakoista voitettiin, ainakin osittain. Sillä ainoastaan 71 tapauksessa lakko hävitettiin. Työpäivää on vuoden ajalla onnistuttu lyhentämään useilla suurilla tuotantoaloilla, keskimäärin 3¼ tuntia viikkoa kohden.

Lasketaan, että keskusjärjestön jäsenmäärä on nyt ylittä 200,000.

IRLANTI.

Yliksen Irlannin kuohunnan aikana, mikä alkoi James O'Connollin ja toisten Irlannin tasavallan perustajain

murhaamisesta keväällä 1916, on Irlannin vallankumouksellinen unioliikekin edistynyt loistavasti. Keväällä 1916 oli Irlannin Liikenne- ja Yleisessä työväen unionissa ainoastaan seitsemän paikallisuoliota ja 5,000 jäsentä. Nyt sillä on paikallisosastoja jo kaikkialla muualla, paitsi Belfastissa ja yllitse satatuhatta jäsentä.

Järjestö on taistellut kiihkeästi ja keskeytymättä työläisten olojen parantamiseksi, hyväksynyt Ison Union aatteet ja puolustanut Venäjän työväen tasavaltaa kaikella voimallaan.

Belfastin piirin ammattiliitossa ja muissa vanhoissa ammattijärjestöissä lasketaan tämän lisäksi olevan noin 30 tuhatta työlläistä, joten Irlannin ammattiliitosta järjestyneiden luku yhteensä tekee noin 130,000.

ESPANJA.

Niin kehittymätön maa kuin Espanja onkin tuotannollisesti ja taantumuksellinen poliittisesti, on sielläkin ammattiliinen, kuten poliittinenkin, työväenliike virkistynyt sodan ajalla ja senjälkeen. Yleisen Työväen Union jäsenmäärä on kohonnut 220,000 ja senlisäksi on kapinallisuudesta tunnetulla Barcelonan teollisuustyöväestöllä oma syndikalistinen ammattiliittonsa, jonka jäsenmäärän sanotaan olevan yli 60,000.

Palkkatalstelulta ja yrityksistä työpäivän lyhentämiseksi, on ilmennyt runsaasti kuluneekin vuoden ajalla. Työväen vallatumattomuuden valittaa yleisunion toimeenpaneva komitea vaan olevan suurena esteenä kaikille ammattiliiton puuhille ja sitä valkeutta on ryhdytty tarmokkaasti poistamaan laajan valistustyön kautta.

BULGARIA.

Bulgarian ammattiliinen liike on kärsinyt monien muiden seikkain ohella, sangen suuresti sosialistien ja kommunistien keskinäisistä riidoista. Yleiseen työväenliittoon, joka on Saksan oikeistososialistien ohjelmaa seuraavien sosialistien johdon alaisena, kuului v. 1919 lopussa 12,000 jäsentä. Kommunistien, vasemmistososialistien ja syndikalistien johtaman Vapaaseen Bulgarian unioiden liittoon kuului sen ohella, viime vuoden lopulla noin 5,000 jäsentä. Vuoden kuluessa arvellaan järjestyneiden lukumäärän kasvaneen yleensä 30 pros. ja oikeistolaisista uniosta on liittynyt suurin osa kommunistisiin uniioihin.

KREIKKA.

Kreikan ammattiliinen liike rajottuu pääasiallisesti Ateenan ja Piraeusin kaupunkelhin. Viime kevätkesällä

vasta alkoi unionistinen toiminta herätä pienemmissä kaupungeissa ja maaseudulla, jolloin muodostettiin Yleinen Työväenliitto, minkä jäsenmäärä on noin 8,000.

RUMANIA.

Rumanian ammattijärjestön jäsenmäärä on kohonnut v. 1916 ja 1920 välisellä ajalla 16,000, ylitse sadan tuhanen. Järjestö on läheisessä yhteydessä maan sosialistisen liikkeen kanssa ja melkein kaikki sen jäsenet ovat sosialisteja.

JUGO-SLAVIA.

Serbia, joka muodostaa voimakkaimman osan uudesta Jugo-Slaavian valtiosta, kärsi ehkä enimmän maailman sodasta. Seurauksena on ollut, että sen työväenluokka, maan verrattain alhaisesta teollisuuskehityksestä huolimatta, on hyvin luokkatietoinen ja kommunismin taipuva. Sodan hävityksen jälkeen on 18 eri ammattiliittoa ja ehtinyt uudelleen järjestyä. Niiden yhteinen jäsenmäärä oli tämän vuoden alussa vähän ylitse 60,000, mutta sen kerrotaan nopeasti kasvaneen senjälkeen.

Kroatian ammattijärjestön nykyisestä jäsenmäärästä ei ole varmoja numerotietoja, mutta arvelee sen olevan 40,000 seutuvilla.

Montenegrossa sanotaan olevan 9,000 ammatillisesti järjestynyttä.

KIINA.

Vaikka Kiinassa sanotaan olevan ammattiliitoita, sen nimityksen nykyaikaisessakin merkityksessä, ei niiden lukumäärästä ja toiminnasta ole länsimaailmalla mitään virallisia tietoja. Rannikkokaupunkien satamatyömiesten ja muutamien muiden ammattien tiedetään kuitenkin omaavan itsenäisiä järjestöjä ja viime keväänä kerrottiin Europan sotatantereella juoksuhautain kaivajina y. m. töissä toimineiden kiinalaisten perustaneen kotimaahansa palatua yleisen koko maata käsittävän ammattiliiton, johon heti perustavassa kokouksessa yhtyi 150,000 jäsentä.

JAAPANI.

"Jaapanin työväenluokka on vielä orjuusasteella", kirjottaa yli maailman tunnettu jaapanilainen sosialisti Sen Katayama. Varsinaisia työväenliitoita ei sanottavasti ole. Hallituksen suosimalla, työn ja pääoman sopusointuun luotavalla, "Työväen Ystävien Seuralla" on kyllä yhdistyksiä ympäri maan, mutta niitä ei voida pitää edes vanhoillisimpienkaan länsimaisten unionien arvoisina, sillä ne luottavat pelkästään hallituksen ja porvariston hyvään tahtoon auttaa työläisiä.

Viime vuosien tapaukset kuitenkin ovat osottaneet, että Jaapanissakin tulee syntymään nykyaikainen unioliike. Tätä osottaa lakkojen nopea lisääntyminen. V. 1909 oli Jaapanissa ainoastaan 11 lakkoa, joihin otti osaa 310 työlläistä. Mutta v. 1917 oli lakkojen lukumäärä jo kasvanut niin, että yksin tammi- ja elokuun välillä oli taisteltu 54 suurempaa lakkoa, joihin oli ottanut osaa 38,000 työlläistä. V. 1918 oli lakkojen luku jo 108 ja sitten tulivat suuret riisikapinat, muiden työtaisteluiden ohella, mikä uhkasi vetää koko maan työväenluokan taistelun pyörtäisiin; 140 eri paikassa täytyi hallituksen käyttää sotaväkeä kapinain kukistamiseksi. Viime vuoden ajalla on laivanrakentajilla ja muilla suurempien teollisuusalain työlläisillä ollut isoja lakkoja lyhemmän työpäivän ja korkeamman palkan ja muiden nykyaikaisen vaatimusten puolesta. Samalla kun Jaapanissa puhutaan työväenpuolueen perustamisesta, puuhataan siellä yleisen ammattijärjestön perustamista, itsenäiselle pohjalle. Mieliala sellaiselle on enemmän kuin kypsä, mutta hallinnollinen sorto vaan lykkäsen muodollista perustamista tuonemmaksi. Venäjän valankumous ja maailmansodan tapaukset ovat vaikuttaneet mullistavasti Jaapanin työväen mielipiteisiin.

INDIA.

Indian 315 miljoonasta asukkaasta käsittää maanviljelys- ja teollisuustyölläiset yhteensä noin 289 miljoonaa; maanviljelystyölläiset yksinään muodostavat noin 72 prosenttia koko väestön lukumäärästä ja teollisuustyölläiset 20 pros. Teollisuustyölläisten pieni lukumäärä näin laajassa ja väkirikkaassa maassa, on parhain todistus siitä miten hyvästi englantilainen pääoma on onnistunut, 160 vuotta kestäneen hallintonsa ajalla, estämään indialaisen teollisuuden kehityksen englantilaisen riistännän eduksi.

Indian köyhemmän väen kapinayrityksissä englantilaista riistäntää vastaan on poliittinen liike aina ollut taloudellista voimakkaampi. Elii työväen taloudelliseksi liikkeeksi lasketa swadeshi-liikettä (boykottia kaikkia ulkomaalaisia — etenkin englantilaisia tavaroita — vastaan), mikä syntyi 1877, ja mikä on suurelta osalta työlläisten kansallinen liike, voidaan sanoa, että Indian unionistinen liike alkaa vasta tämän vuosisadan alussa. V. 1907—08 perustettiin ensimmäisiä unioloita Bombayssä mutta vasta v. 1918 kun Madrasin pumpuliteollisuuden työlläiset järjestäytyivät unioniin sai unionistinen liike varsinaisen alkunsa. V. 1919 alkupuolella järjestäytyminen sai tavattoman sysäyksen eteenpäin kun 120,000 myllytyölläistä Bombayssa julisti lakon ja järjestönsä johdolla voitti palkankorotusvaatimuksensa. Sittemmin on perustettu kuto-

ajan liitto, johon kuuluu pumpulin ja hampun kutojia kaikissa teollisuuskaupungeissa; Madrasin rautatietyöläisten liitto, jolla on 8,000 jäsentä; Rikshawn (matkustuskärryjen) vetäjien ja katuvaunumiesten liitto ja kirjaltajain liitto, joka on suhteellisesti katsoen parhaiten järjestynyt. Suurimmat työtaistelut on tämän vuoden ajalla taisteltu Punjabin ja Madrasin piirissä, joissa myllytyöläiset ovat taistelleet useita lakkoja, osittaisilla voitoilla. Unioiden yhteisestä jäsenmäärästä ei ole tietoja, mutta tämän talven ajalla ajetaan Madrasissa pitää yleinen unioiden edustajakokous, jossa suunnitellaan kaikkien ammattiliittojen yhdistämistä yhden keskusjohdon alle.

Heikkoudestaan huolimatta on tämä uusi liike saanut jo yhden kiristyslainsikin niskoilleen. V. 1919 alussa hyväksyttiin n. s. Howattin laki, joka tekee lakot miltei kokonaan laittomiksi ja antaa työnteettäjälle oikeuden, muiden irtolaisuuden välttämiseksi, pakottaa lakkolaiset työhön. Tätä lakia vastaan julistivat uniot koko Indiaa käsittävän yleislakon huhtik. 6 p. v. 1919. Swadeshi-järjestö yhtyi siihen ja lakko oli niin täydellinen, että koko Indian teollisuus ja kauppa seisoi tuona mielenosotuspäivänä. Siksi pitävätkin Indian työläiset nyt tuota päivää Indian yhteiskunnallisen vallankumouksen alkamispäivänä.

Työpäivä on vielä kaikkialla tehtaissa 12 tuntinen ja maaseudulla sitäkin pitempi. Työläisten palkka useimmissa tehtaissa on noin 14 senttiä päivässä ja asunto ja ruoka niin kurjaa ettei sitä länsimainen työläinen voi ollenkaan käsittää. Englantilaisien unionistien tietä seuraten alkavat Indian unionistit alottaa yleisen taistelun 10 tuntisen päivän puolesta heti kun yleinen järjestö on saatu perustettua.

AUSTRALIA.

Kaikkien Austraalian ammattiliuiden yhteinen jäsenmäärä teki v. 1919 lopussa 581,755. Sitä myöhemmältä ajalta ei ole numeroita saatavissa, mutta sanomalehtikirjoituksissa kerrotaan unioiden jäsenmäärän sielläkin nopeasti kasvaneen tämän vuoden ajalla, sodan tuottaman taloudellisen tukaluuden ja emämaan, Englannin, unionistisen liikkeen voimistumisen vaikutuksesta. Suhteellisesti väkilukuun katsoen, on Austraalia yksi parhaimmin järjestyneitä maita ja siellä sanotaan työläisten oikeuksien olevan monipuolisemmin lailla turvattuna kuin yhdessäkään toisessa maassa maapallolla. Kahdeksantuntinen päivä on yleinen. Kuusituntisen päivän puolesta puhutaan paljon ja laajasti, varsinkin kaivannoilla. Palkkaridat on tähän saakka ratkaistu enimmäkseen sovinto-oikeuksien ja palkkalautakuntain kautta; lakot ovat ol-

leet harvinaisia. Mutta viime aikoina ovat sovinto-oi-
ket ja palkkalautakunnat alkaneet käymään niin kitsaksi,
että työväki on ollut hyvin useassa tapauksessa pakotet-
tu lakkoutumaan ja yleensä alkaa koko valtion sovittelu-
homma menettämään merkitystään, työn ja pääoman risti-
riitaisuuksien kärjistyessä. Tähän on vaikuttanut osal-
taan sekin, että vallassa ollut työväenpuolue joutui sodan
ajalla kokonaan porvarien ohjauksen alaiseksi, pääminis-
teri Hughesin johtaessa. Seurauksena siitä on ankara sis-
äinen taistelu uniosta muodostuvan työväenpuolueen sis-
ällä, mikä näyttää johtavan selvää sosialistista toimintaa
kohden.

Tärkeimpinä taistelukysymyksinä viime vuoden ajal-
la on ollut taistelu 44 t. työviikon ja yleisen minimipal-
kan puolesta. V. 1919 esittivät New South Walesin uni-
on lain maakunnan parlamentissa, mikä määräsi ettei kenel-
lekään perheelliselle saa maksaa vähempi kuin 3 punttaa
17 shillinkiä ja 6 d. (\$18.86) viikolta. Tämä merkitsi lähes
vilden dollarin korotusta silloisten palkkain keskiarvoon.
Esitys tuli parlamentissa hyljättyä, sentähden että maa-
kunnan tehtailijat väittivät tämän saattavan heidät alakyn-
teen kilpailussa toisten maakuntain tehtailijain kanssa.

Seurauksena siitä oli, että työläiset laajensivat mini-
mipalkka-akitatsionin koko Austraaliaa käsittäväksi ja
lisäsivät sen summaa kohonneiden elinkustannusten mu-
kaan.

Taistelu siitä on sitten jatkunut koko vuoden työläi-
sille lupaavilla tuloksilla. Yksi harvinaisen selkka on tä-
män taistelun aikana myöskin ilmennyt. South Walesin ja
muutamien toisten maakuntain kaupunkien tehtailijatkin,
jotka ovat joutuneet ylentämään työläistensä palkkoja,
unioiden hyökkääväisyyden tähden, ovat liittyneet kannat-
tamaan yleistä minimipalkkalakia, saattaakseen toiset,
edullisemmassa asemassa olevat tehtailijat myöskin kor-
keampain palkkain alaisiksi ja siten itsensä kanssa kil-
pailussa samalle tasolle.

Taistelu 44 t. työviikon puolesta näyttää onnistuneen
edellistä paremmin, koska lokakuun lopulla ilmoitettiin, et-
tä se on saatu käytäntöön kaikilla tärkeimmillä tuotan-
toaloilla.

YHDYSVALLAT.

American Federation of Labor.

Alempana seuraava taulukko osoittaa American Fe-
deration of Laboriin kuuluvain ammattiliittojen luvun ja
niiiden jäsenmäärän, ennen Amerikan sotaan yhtymistä ja
sen jälkeen. Taulukko on laadittu osoittamaan, miten suu-
ri äänimäärä kullakin ammattiliitolla oli A. F. L:n kon-

ventionsionissa; kun jokainen ääni kertautuu sadalla, osot-
tautuu todellinen jäsenmäärä kun jokaisen luvun perään
lisää kaksi nolaa. Esim. Yhdistyneiden kaivostyöläisten
liitolla on 3,936 ääntä. Lisäämällä siihen kaksi nolaa
saadaan 393,600, mikä oli sen jäsenmäärä viimeisen A. F.
L:n konventionsionin ajalla.

Liiton nimi.	v. 1916	v. 1920
Näyttelijäin ja taltelijain liitto	90	69
Asbestos-työläisten liitto	10	22
Leipurien ja makeisten valmist. liitto ...	175	275
Parturien kansainväl. liitto	359	442
Ilmotusten levittäjien (Bill Posters) liit. ..	15	16
Seppäin kansainvälinen liitto	97	483
Pannuseppäin ja rautalaivain rak. liitto ..	182	1,030
Saapas- ja kenkätyöläisten liitto	390	467
Kirjansitojain kansainväl. liitto	93	207
Olutpanimotyöläisten kansainväl. unio ..	496	341
Tiilentekijäin liitto	32	52
Muurarien ja plääst. kansainväl. liitto ..	700	700
Silta- ja teräsraken. työläisten liitto	100	242
Lutain ja harjantekijäin liitto	8	14
Porstantekijäin liitto	2	4+
Puuseppäin (C. & J.)	1,977	3,315
Kärryntekijäin liitto	40	L
Rautatievaunujen korjaajat	308	1,821
Puunleikkaajain liitto	11	12
Sikaarintekijäin kansainväl. liitto	377	388
Rautatiekierkkien liitto	51	1,860
Rautateiden postikierkkien liitto	27	J
Kauppa-apulaisten kansainvälinen liitto ..	150	208
Postikonttorikierkkien liitto	42	I
Kangashattujen ja lakkien tekijäin liitto ..	63	M
Makuuvaunukonduktöörin järjestö		12
Tynnyrintekijäin liitto	36	43
Leikkausteräin tekijäin liitto	2	2
Timanttityöläisten liitto	2	6
Piirustajain kansainvälinen unio		35
Sähkötyöläisten kansainvälinen liitto	362	1,392
Elevaattorien rakentajat	28	31
Laivain koneenkäyttäjien liitto		170
Höyrykoneiden käyttäjien liitto.	210	320
Kupari- ja terälevyjen kalvertajat		2
Valokuvain kalvertajat	51	59
Liittohallituksen työläiset		385
Palokuntalaisten kansainvälinen yhdistys .		221
Lämmittäjien kansainvälinen liitto	170	296
Valimotyöläisten kansainvälinen liitto	8	91

Turkkurien kansainvälinen liitto	67	121
Yhdistyneet pukutyöläiset	430	459
Pullonpuhaltajain kansainvälinen liitto ..	100	100
Flinttäläisyyttä	94	99
Akkunalaisten asettajat		48
Hansikkaiden tekijät	10	10
Taskuveitsien laskijat	2	+
Granitiin hakkaajain kansainvälinen liitto .	131	105
Hatturien liitto	85	105
Muurarien apul. ja sekatyöläisten liitto .	324	420
Hevosenkengittäjain liitto	58	54
Hotelli- ja Ravintolapalvelijain liitto ..	590	604
Rauta-, teräs- ja tinatyöläisten liitto	67	315
Juvelityöläisten liitto	53	81
Pitsinkutojain liitto	11	
Nästen pukineiden valmist. liitto	851	1,054
Puu- ja metallilistottajain liitto	60	59
Laundrytyöläisten liitto	43	67
Hevosvaljaiden valmistajain liitto	18	K
Nahkalyöläisten liitto		117
Postinkantajat		325
Maaseutupostinkantajat		3
Kivipainotyöläisten liitto	42	61
Satamatyöläisten kansainvälinen liitto ...	250	740
Masinaisten kansainvälinen yhdistys ...	1,009	3,308
Ratatyöläisten kansainvälinen liitto	89	que
Marpullityöläisten kansainvälinen liitto ..	6	12
Kapteenien, peräm. ja luotsien liitto	40	71
Lihanleikkaajain ja teurastajain liitto ..	73	653
Peltityöläisten kansainvälinen yhdistys ..	175	218
Yhdistyneet kaivostyöläiset	3,180	3,936
Kalvos-, Mylly, ja Sulimotyöläisten liitto .	161	211
Valurien kansainvälinen liitto	500	573
Musikanttien liitto	600	700
Öljyaluiden työläisten liitto		209
Maalarien kansainvälinen liitto	782	1,031
Paperintekijain v. l.	52	74
Rautateiden patrullimiesten liitto		26
Mallintekijain liitto	65	90
Katukiven laskijain, ja-tasottajain liitto .	15	19
Katukiven hakkaajain kan. välinen liitto .	33	26
Piano- ja urkuharm. työlä. k. v. liitto	10	32
Rapparien kansainvälinen liitto	184	194
Putkit.- ja höyryläm. asett. liitto	320	320
Metallinpuleeraajain liitto	100	100
Postikonttoriklerkkien liitto		162
Savenvalajain kansainvälinen liitto	77	80
Dynamiitin ja räjäk. ain. työlä. liitto	3	3

Painajain kansainvälinen unio	290	350
Levypainajain kansainvälinen yhdistys ...	12	14
Värinsekot. ja painokoneiden hoit. unio .	5	5
Painopaperileikkaajain liitto	4	4
Paperimyyli- massa- ja sulfaatityöl. liitto	44	95
Kivenirrottajain liitto	35	30
Sähkö- ja katuraitiotletyöl. yleinen liitto	646	987
Rautatiepostin kuljettajain liitto		144
Katonlaskijain yhdistys	12	18
Sahaseppäin kansainvälinen unio	1	1
Merimiesten kansainvälinen unio	217	659
Rautateiden signaalimiesten liitto	9	123
Tiili- ja tauluklivikattajain unio	6	R
Kehräjäin kansainvälinen unio	22	R
Näyttämötyöläisten kansainväl. yhdistys .	181	196
Höyrylapiomiesten ja mutaajain unio	20	D
Stero- ja electrotyperraajain unio	49	59
Kivenhakkurien yhdistys	43	40
Uunien kokoojain kan. väl. unio	11	19
Vaihdemiesten kansainvälinen unio	93	140
Räättälän unio	120	120
Koulujen opettajain liitto	27	93
Hevosten-, ja autonajurien liitto	590	1,108
Kauppatelegrafistien unio	10	23
Rautatielelegrafistien liitto	250	487
Kutomatyöläisten yhdistys	255	1,049
Tillienlaskijain ja apulaisten unio	28	D
Tukkityöläisten kansainvälinen unio		101
Tupakkatyöläisten kansainvälinen unio ..	34	152
Teräspeltin siirtäjäin yhdistys	1	1
Matkustajain välineiden valmistajat	10	K
Tunneli- ja maanalaistent. rakent. unio .	27	30
Kirjaltaajain kansainvälinen unio	607	705
Verhoilijain kansainvälinen unio	39	56
Kumminauhan kutajain unio	1	1
Pärehöylärien unio	4	
Rautalankaverkon tekijäin s. liitto	3	4
Suoranaisesti A. F. L:n kuuluvia paikallisuunoita	705	1,498

Yhteensä 21,906 41,307

Selitys kirjasinmerkkeihin: "++" hajotettu. "L" erotettu A. F. L. siksi ettei ole noudattanut konventionin määräyksiä. "J" erotettu siksi ettei ole toteuttanut Baltimoren konventionin päätöksiä. "I" yhdistetty posti-konttooriklerkkien liittoon. "M" erotettu tottelemattomuudesta A. F. L:ä kohtaan. "+" erotettu jäsenmaksujen laiminlyönnin tähden. "K" yhdistetty toisiin saman

alan unioniin. "Que" erotettu tottelemattomuudesta A. F. L:n päätöksin nähden. "R" yhdistetty toisiin unioniin. "D" rikkonut välinsä A. F. L:n kanssa.

Kaikkiaan on A. F. L:lle ollut 1920 virallisen vuoden päätyessä, 4,078,740 jäsentä; 110 kansainvälistä ammattiliittoa, viisi ammattien välistä departementtia; 46 valtiollista; 926 kaupunkien keskusjärjestöä; 681 paikallista departementtineuvostoa ja 36,741 paikallisunionia.

Uusia unionia on kuluneen vuoden ajalla perustettu kaikkiaan 5,449 ja entisiä unionia on hajonnut 1,639. Jäsenmäärä on kohonnut vuoden kuluessa 377,261.

Lakkoja on vuoden ajalla ollut kaikkiaan 1,255. Niistä on voitettu 706, osittaisella voitolla on sovittu 186; suorastaan hävitty 88, ja käynnissä oli vuoden lopulla 275. Lakossa on ollut osallisena kaikkiaan 734,056 työlläistä. Niistä on 587,479 hyötynyt lakosta ja 65,960 oli vuoden lopulla vielä lakossa. Työpäivän tai työviikon lyhennystä ilmoitti vuoden kuluessa saaneensa 23 ammattijärjestöä. Muissa tapauksissa koski voitto palkankorottamista, järjestymisölkeutta tai jotain muuta selkkaa. Lakot maksivat unionille yhteensä. \$3,347,143.

Tähän ei ole laskettu ollenkaan teräslakkoja johon otettiin osaa noin 250,000 työlläistä.

Muut järjestöt.

I. W. W:n jäsenmäärän arveltiin kesällä 1920 pidetyn konventsinon ajalla olleen noin 45,000.

Amalgamated Clothing Workers, jonka perustivat jouluk. 1914, A. F. L:n yhteyteen kuuluvasta United Garment Workers-liitosta eronneet pukutyölläiset, on siitä lähtien kulkenut voitosta voittoon, saanut miltei kaikkialla käytäntöön 44 t. työviikon ja huomattavan suuren minimipalkan. Sen jäsenmäärä on nyt noin 200,000.

Edellisen järjestön tukemana ja avustuksella syntyi keväällä 1918, Lawrence'n lakon aikana, uusi itsenäinen kutomotyölläisten järjestö nimeltään **Amalgamated Textile Workers**. Huolimatta siitä katkerasta vastustuksesta mitä A. F. L:n yhteyteen kuuluva, sotavuosina melko voimakkaaksi kehittynyt, United Textile Workers on tähän järjestöön nähden osottanut, puhumattakaan tehtailijoista, jotka luonnollisesti pitävät järjestöä pahimpana kaikista, on se lyhyen olemassaolon ajalla ehtinyt koota jo 50,000 käsittävä jäsenistön, samalla kun sen tekemä vallastustyö ja agitointi on saattanut sadat tuhannet sen periaatteille ja menettelytavolle suosiollisiksi.

Brotherhood of Metal Workers, on itsenäinen koko maata käsittävä metallityölläisten järjestö, jolla on noin 15,000 jäsentä, enin osa niistä ollen New Yorkissa ja ym-

päristöillä. Sen muodostivat keväällä 1910 A. F. L:n kuulumasta masinistien liitosta eronneet radikaaliset ja sosiaaliset ainekset. Järjestö on sittemmin puuhannut Ison Union perustamista, joidenkin toisten pienempäin itsenäisten järjestöjen kanssa New Yorkissa.

Automobile, Aircraft & Vehicle Workers, käsittää noin 55,000, autojen, ilmaläiväin y. m. kuljettajain rakentajaa. Jäsenistö asuu enimmäkseen keskivaltioiden auto-keskuksissa Detroitissa, (jossa on liiton pääkorteeri), Toledossa, O. Chicagossa y. m. Järjestö hyväksyy industriallisen unionismin periaatteet ja pyrkii järjestämään kaikkia nimessään mainitun teollisuuden työläiset yhteen järjestöön.

Pienempiä A. F. L:n kuulumattomia uniojärjestöjä löytyy vielä siellä täällä. Suurimmat itsenäiset ammattiliitot ovat kuitenkin rautatiemiesten järjestöt: Veturin kuljettajain, lämmittäjain, konduktöörien ja junamiesten liitot, mitkä ovat onnistuneet järjestämään jokseenkin täydellisesti Amerikan rautateiden junain kuljettajat ja hoitajat. Mutta he eivät ole tunteneet vielä edes senverran solidaarisuutta toisia työläisiä kohtaan, että olisivat A. F. L:n yhyneet. Sillävälin kun toiset itsenäiset uniot ovat siitä erossa A. F. L:n vanholliisuuden tähden, ovat rautatieläiset erossa siitä sen proletaarimaisuuden tähden. Viime vuonna sattuneet kapinalliset vaihdemiesten lakot, joihin omavaltaisesti yhtyi suuri määrä toistenkin alain työläisiä, aina veturin kuljettajia myöten, osoittaa kuitenkin että tämän "työn aatelliston" kukkuloille rakentamat järjestöliinnotukset ovat eläneet eristetyn aikansa loppuun ja tulevat keskiäkalsten edelläjäänsä rakennusten tavoin häviämään, elleivät ne ota ajastaan vaaria ja astu toisten mukaan ajan tarpelden mukaisesti.

MEKSIKO, KESKI- JA ETELÄ-AMERIKA.

Huolimatta siitä selkasta että Yhdysvaltain, Meksikon, Keski- ja Etelä-Amerikan unioiden edustajat ovat pitäneet kaksi yleisamerikkalaisia unioiden konferenssia, ei Amerikan latinalaisten maiden unioiden jäsenmäärästä enempi kuin muustakaan toiminnasta ole paljon numerotietoja saatavissa.

Mikäli näiden konferenssien ajalla on ilmennyt, on Meksikossa unionistinen liike huomattavasti nousemassa. Monet vallankumoukset ja meiskeet ovat monasti hajottaneet alottelevat järjestöt, mutta kuitenkin lasketaan Meksikossa olevan noin 80,000 järjestynyttä, poliittisia järjestöjä lukuunottamatta.

Keski-Amerikan monien pikkumaiden ammatillisen

liikkeen yhtenäinen jäsenmäärä nousee vaan neljään tai viiteenkymmeneen tuhanteen.

Etelä-Amerikan maissa, Brasiliassa, ja varsinkin Argentiinassa, sensijaan on unionistinen liike viime vuosina aikanut osottamaan huomattavaa toimeliaisuutta. Rautatietyöläiset ovat taistelleet itselleen 8 untisen työpäivän ja satama-, teräs-, konttori- y. m. alain työläiset ovat taistelleet kymmenää varsin huomattavia lakkoja, parantaen niiden kautta verrattain keinoa asemaansa. Useita yleislakkoyrityksiäkin on näissä maissa tehty, joskus onnistuneestikin.

CANADA.

Canadian ammattillinen liike on kulkenut viimeisten puoleentoista, kahden vuoden ajalla, ankarana sisäisen taistelun ja hajaantumisen läpi. Miltei kaikki Canadian ammattiluniot kuuluvat "Amerikan" puolen ammattiliittoihin, jotka taas vuorostaan kuuluvat A. F. L:n. Kotimaisena siteenä on näillä Canadian ammattiliitolla ollut englantilaismallinen Trades & Labor kongressi, edustajakokous, virkailijoinen, jotka ovat hoitaneet yleisiä asioita kokousten välillä. V. 1918 oli Quebecissa pidetyssä T. & L. kongressissa jo havaittavissa vakavaa erimielisyyttä Itä-Canadian vanhollisten ja Länsi-Canadian edistysmielisten edustajain välillä. Neljän lännen maakunnan edustajain esittämä uudistusohjelma hyljättiin, mutta länteläiset päättivät jatkaa akitatsiooniaan uudistusten puolesta, ja niin pidettiin länsi-Canadian unioiden neuvottelukokous, keväällä 1919. Calgaryssa, jossa suunniteltiin edistysmielisten voimain yhdistämistä seuraavaa yleistä kongressia varten. Tämä konferenssi hyväksyi industrialisen unionismin periaatteet ja "Ison Union" järjestömuodon vallitsevan ammattijärjestömuodon tilalle. Kysymys A. F. L:stä eroamisesta aistettiin myös senjälkeen kaikkien muiden unioiden, paitsi rautatieläisten, kesken äänestykselle ja Winnipegin lakon aikaessa, osotti tämän yleisäänestyksen tulokset suuren enemmistön neljän lännen maakunnan unioiden kannattavan esitystä A. F. L:stä eroamiseksi.

Winnipegin lakko kypsytti sitten tämän aikeen teoksi. A. F. L:n virkailijat rajan tältä puolen, ja heidän apurinsa Canadassa, tekivät yhdessä hallitusherrain, ja villeyteen saakka raivostuneen porvariston kanssa työtä, julki ja salaa tämän lännen suuren taistelun kukistamiseksi. Lakko hävitettiin. Mutta sen seurauksena oli, että melkein kaikki lännen uniot erosivat A. F. L:stä ja sen canadalaudesta apuyhdistyksestä T. & L kongressista.

Perustettiin uusi koko maata käsittävä unioniliitto Yksi Iso Unio, joka otettiin riemuiten vastaan kaikissa radikaalisissa ja sosialistisissa piireissä.

Viime kesäkuulla pideyssä A. F. L:n konventsionissa vakuutti C. T. L. K:n edustaja ettei Ison union liike ole heikentänyt A. F. L:n toimintaa ja todistukseksi siitä esitti hän seuraavat numerot:

V. 1919 kuului C. T. & L. kongressiin 1,897 paikallisuonia ja 201,432 jäsentä.

Kesäk. 1920 väitti hän siihen kuuluneen 2,309 paikallisuosastoa ja 260,247 jäsentä.

Tämän lisäksi hän sanoi Canadassa olevan vielä noin 100,000 eri ammattiliittoihin ja paikallisiin unioniin kuuluvaa työlläistä, jotka eivät kuulu Isoon Unioniin eikä T. & L. K:n.

Tästä päättäen ei Ison Union toiminta olisi siis tehnyt juuri mitään haittaa vanhoille unionille. Väitteessä saattaa olla perää, katsoen siihen selkkaan, että Canadassa on vallinnut sama yleinen järjestymskuume työlläisten keskuudessa kuin muuallakin. Mutta jo syyskuulla Windsorissa pidetyssä T. & L. K:n kokouksessa ilmeni ettei asiat olleet aivan niin valoisat vanhain unionien puolella, kuin oli uskotettu. Brittish Columbian, lännen suurimman maakunnan ammattiliiton lupakirja, oli täytynyt peruuttaa sentähden ettei ollut riittävästi paikallisuonia tämän maakunnallisen järjestön ylläpitämiseksi ja toisissa maakunnissa olivat asiat lähipitäen samaten. Sihteerin raportti kyllä osotti unionien maksaneen kokousmaksuja yli 225,000 jäseneltä, mutta Toronton ja monien muiden paikakuntain edustajat väittivät numeroita liijotelluiksi.

Ison Union alnesten eroaminen ei ole myöskään nähtävästi vielä lopettanut riittaisuutta vanhoillisen järjestön keskuudessa. Heidän edustajansa Montrealin kokouksessa valittivat kovasti sitä selkkaa, että suuri osa ammattiuonioista haluaisi perustaa itsenäisen Canadian ammattijärjestön enempi englantilaiseen malliin, ja Quebecin maakunnan katooliset unionistit ovat senlisäksi tuoneet Quebecin ja muun Canadian välisen rotu- ja uskontoriidan ammattiliikkeeseenkin ja lisäävät sillä pahasti jo ennestään suurta sekavuutta.

Iso Unio sillävälin, on saanut kaikki porvariston voimat niskaansa ja näyttää joutuneen lähipitäen samaan asemaan kuin on I. W. W. rajan täälläpuolen. Sen jäseniä ahdistellaan ja vainotaan työmailla virkailijoita vangitaan ja karkotetaan. Missä vanhoilla ammattiuonioilla on ollut sopimukset työnantajain kanssa, siellä pakotetaan Ison Union jäsenet kuulumaan siihen, tai menettämään työnsä. Että A. F. L. myöskin on vielä tehnyt voitavansa näiden valkeuksien lisäämiseksi, se ilmenee sen viimevuotisista tileistäkin. Sen sihteerin-rahastonhoitaja ilmoittaa liiton kuluttaneen Canadassa vuoden ajalla lähes miljoonan

dollaria "organiseeraukseen ja avustukseen.". Kun tiedetään, ettei sillä ole suurempia avustuksia kysyviä lakkoistajaluita ollut, voidaan huoletta sanoa, että tuo summa on kujutettu suurimmalta osalta uuden liikkeen vastustamisen organiseeraustyön nimellä.

Ison Union jäsenmäärästä ei ole tarkkaa tietoa tällä hetkellä, mutta lienee tuossa 50,000 seutuvilla. Yksi ilahduttava merkki sen toiminnassa on se, että se heti alusta lähtien on ryhtynyt järjestämään ammatittomia, yhdistäen siten itseensä lyhyessä ajassa verrattain suuren määrän metsä- ja puutavarateollisuusyöläisiäkin, mikä on yksi Canadan suurimpiä tuotantoaloja ja missä työläiset tähän saakka ovat olleet surkean mielivallan ja riistännän alaisina.

Länsi-Canadasta alkaneena, on sen vaikutus jo levinnyt Itään, aina Halifaxin saakka. Mielenklinnoilla seuraa rajan tälläpuolen oleva edistysmielisempi unionistinen väestö sen kehitystä ja voidaan pitää varmana, että jos se jaksaa nykyisen tulkintoituksensa kestää, ajautumatta I. W. W. tavoin antipolittiseksi, syndikalistiseksi liikkeeksi, tulee se esimerkillään synnyttämään uuden ja suuremman repeämän A. F. L.:ssä rajan tällä puolen ja saamaan siltä tarpeellisen pohjan koko uutta manteretta käsittävän Ison Union rakennukselle.

LAULU LAULULLE

Oll' synkkä päivä lohduton,
Henkeä vain tuskat kalvoi,
Harhalli aatos levoton,
Väsyneenä valvoi.
En tiedä mitä aattelin,
Tai mitä unelmoin,
Yht'äkkiä vaan havahdin:
Sulosointuja tuuli toi.
Ne tulvi kuin aamurusko
Tai lailia puron keväisen;
Karkotti tunnon tuskaisen.

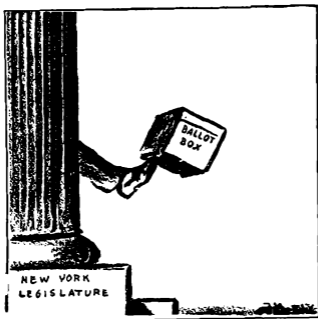

New Yorkin laisnättäjäkunnan kahdeksi erotetut
sosialistijäsenet.

Sota-ajan sorron seuraukset

Heti sen jälkeen kun Yhdysvallat olivat yhtyneet maailman sotaan, alkoi täällä sortolakien laatiminen ja mitä mielettömän kaikkien sellaisten mielipiteitten vaino, jotka eivät hyväksyneet hallituksen politiikkaa ja jotka tuomitsivat porvarillisen järjestelmän. Yhdysvallat julistivat sodan Saksaa vastaan huhtikuulla v. 1917 ja jo kesäkuun 15 päivänä, 1917, hyväksyttiin vakolulaki, joka antoi postihallinnolle ja oikeusvirastolle täydellisen mielivallan estää kaikkien Amerikan kapitalistiluokalle vastenmielisten ajatusten julkitulemisen. Tätä lakia täydennettiin vielä saman vuoden lokakuun kuudentena päivänä hyväksytyllä vihollisen kanssa kaupankäyntiä koskevalla asetuksella, joka asetti kaikenlaisia rasituksia ulkomaalaisille radikaalisille sanomalehdille ja julkaisuille. Yhdysvaltain hallitus käytti hyväkseen tässä valnossa myös liittovaltioiden rikoslain 6, 37 ja 332 pykällä, joissa käsitellään salallittoutumista ja sodan ajalla hyväksytyyn pakkopalveluslain kuudentta pykälää, joka määrittelee mikä muodostaa sotaväenoton valkeuttamisen, maanpetoslakia, lakia, missä määritellään rangaistus presidentin hengen uhkaamisesta ja siirtolaislain anarkistien maastakarkottamiskohtaa, joka hyväksyttiin lokakuun 16 p. 1918. Viimeksimainittua lakia on etupäässä käytetty radikaalisia uioiden organiseeraajia ja I. W. W. liittoa vastaan.

Liittovaltion lisäksi useat valtioiden lainlaatijakunnat laativat erikokoisia kapinalakeja kapinallisten mielipiteiden kontrolloeraamiseksi. Toisissa valtioissa "puolustusneuvostot" antoivat määräyksiä, joilla piti oleman lainvoima. Joissakin valtioissa "puolustusneuvostot" suosittelivat kunnille ja kaupungille kapinalakeja, joita useat kaupungit hyväksyivät. Useissa lännen valtioissa hyväksyttiin eri-

New Yorkin lainlaattijakunnan suhde äänioikeuteen.

koisia rikollista syndikalismia koskevia asetuksia, jotka tähdättiin pääasiassa I. W. W. liittoa kohtaan. Jotkut kaupungitkin hyväksyivät samallaisia asetuksia.

Mellä ei ole tarkkoja tietoja niiden ihmisten lukumäärästä, jotka on tuomittu vankiloihin näiden sortolakien perusteella. Hallitus on kieltäytynyt niistä antamasta edes kongressillekaan. Siksi olemmekin pakotetut käyttämään tässä "Civil Liberties Bureauun" sihteerin, Roger Baldwinin,

keräämiä numeroita. Me tiedämme, että luettelo ei ole täydellinen ja se koskee vain heinäkuun 15 päivän, 1917 ja heinäkuun 1 päivän, 1918 välistä aikaa. Olemme täydentäneet hänen luetteloaan myöhäisemmillä tuomiolla ja muistossamme olevilla tuomiolla, jotka eivät sisälly Baldwinin luetteloon.

Edellämainitulla ajalla asetettiin, Baldwinin mukaan, 988 henkilöä syytteeseen vakolulain rikkomisesta. Niistä 197 tunnusti itsensä syylliseksi ja tuomittiin vankilaan ja 166 muuta tuomittiin. 497:än syytetyn asia oli vielä viimeksi mainittuna aikana ratkaisematta ja vain 128 syytteeseen asetettua vapautettiin. Useampia syytettiin vakolulain kolmannen pykälän perusteella sotilaiden värväyksen tahallista valkeuttamisesta. Syytettyjen syytettiin rikokseen lakia karkilla mahdollisilla tavoilla — puheissa, kirjoituksissa, persoonallisessa keskustelussa ja muiden kirjottaman kirjallisuuden levittämisessä. Kaikissa näissä oikeustalstelussa oli kysymyksessä puhe- ja painovapaus.

Sosialistipuolueen jäseniä tuomittiin seuraavasti:

- H. E. Kirchner, Elizabeth, W. Va., 2:si v.
Frederick Krafft, Trenton, N. J., 5:si v.
A. L. Sugarman, Mankato, Minn., 3:si v.
Kate Richards-O'Hare, Fargo, N. D., 5:si v.
Jos. M. Coldwell, Providence, R I., 3:si v.
J. O. Bendall, Minneapolis, Minn., 5:si v.
Emmanuel Biatzer, ja 26 hänen toveriansa, Sioux Fallsissa, S. D. 6:si kk.
William J. Head, Sioux Falls, S. D., 3:si v.
Charles T. Schenck ja Elizabeth Baer, Philadelphia, Pa., ensiksi mainittu 6 kk. ja viimeksimainittu 3 kk.
Max Eastman ja kuusi muuta Masses lehden toimittajaa oli kahdesti kuulusteltavana, mutta valamiehistö ei päässyt kummallakaan kertaa yksimielisyyteen. Juttu kumoutui.
A. Shidler, Tonopale, Nev., 2:si v.
Victor Berger, Louis Engdahl, Adolph Germer, William Kruse ja Irvin St. John Tucker (kaikki Sosialistipuolueen toimitsijoita) Chicago, Ill., 20:si v.
Scott Nearing ja American Socialist Society (Rand School), New York, N. Y. Nearing vapautettiin, mutta A. S. S. tuomittiin \$3,000 sakkoon.
Rose Pastor Stokes, Kansas City, Mo., 10:si v.
Clinton H. Pierce ja hänen toverinsa, Albany, N. Y., huomattu syylliseksi.
Floyd Ramp, Portland, Ore., huomattu syylliseksi.

Emil Herman, Seattle, Wash., 10:si v.
Eugene V. Debs, Cleveland, O., 10:si v.
Amos L. Hitschok, Cleveland, O., 10:si v.
Joseph V. Stillson, Joseph Sukys, y. m. Philadelphia,
Pa., 3:si v. ja 3:si kk.
William Reivo ja A. J. Partan, Astoria, Ore., 2:si v.

I. W. W. Hilton jäsenii.

I. W. W. Hilton jäsenet on tuomittu valtioiden lakien ja vakoilulain rikkomisesta.

William D. Haywood ja 99 muuta, Chicago, Ill., 1:sta 20:een vuoteen.

W. E. Mead, Seattle, Wash., 5:si v.

46 I. W. W. Hilton jäsentä tuomittu Sacramentoossa, Cal. 3:sta 10:een v.

38:an jäsentä Wichitassa, Kans.

7:än jäsentä, Tacoma, Was., 5:si v.

27:än jäsentä asetettu syytteeseen Omahassa, Neb., (kohtalo tuntematon.)

28:an jäsentä asetettu syytteeseen Spokanessa, Wash., (kohtalo tuntematon.)

Kommunistisen Työväenpuolueen jäseniä:

William Floyd Bross ja 8 muuta Kommunistisen Työväenpuolueen jäsentä tuomittu Chicagossa, Ill., Illinoisin syndikalismilain rikkomisesta 1—5 vuoden vankeuteen ja 11 muuta Kommunistisen Työväenpuolueen jäsentä vuodeksi vankeuteen.

Uskonnollisia passiivisteja:

Pastori Clarence H. Waldron, Burlington, Vt., 15:sta v.

Jos. F. Rutherford, y. m. (raamatuntutkijain — Russellien — seurain johtaja) tuomittiin 20:si vuodeksi, mutta vetosi ja tuomio kumottiin.

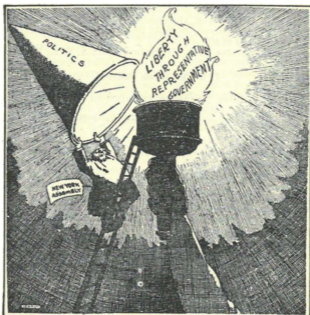
Saksalais-amerikkalaisia:

Conrad Kornmann, Sioux Falls, S. D. (saksalaisen lehden toimittaja) huomattu syylliseksi.

Jacob Frohwerk ja Carl Glessner, Kansas City, Mo., (saksalaisen lehden toimittaja) huomattu syylliseksi.

C. B. Schoberg, Latonia, Ky., huomattu syylliseksi.

Louis Werner, Martin Darkow, Peter Schaeffer, Paul Vogel ja Herman Lemke, kaikki Philadelphia Tagblatin henkilökuntaan kuuluvia, huomattu syyllisiksi.

Vapauden solhdun sammutus.

Muita radikaalisin järjestöihin kuulumattomia henkilöitä:

Daniel H. Wallace, Davenport, Ia., 20:si v.

Louis Oliverean, Seattle, Wash., 10:si v.

Paul Bosko, Parkersburg, W. Va., 15:sta v.

Vincenti Balbas Capo, San Juan, P. R., 4:si v.

J. A. Peterson, Minneapolis, Minn., 4:si v.

Robert Goldstein, Los Angeles, Ca., 10:si v.

Perley P. Doe, Denver, Colo., 1:ksi v. 6:si kk.

Stephen Blinder, New York City, 10:si v.

R. F. Pettigrew, Sioux Falls, S. D., asetettu syytteen.

Jasob Abrams ja hänen toverinsa, New York City, 20:si v.

Huomatuimpia juttuja, joissa vakoilulain perusteella syytetty henkilö on vapautettu, ovat Scott Nearingin asia,

N. Y., Frank Stephens, Arden, Del., Baher ja Wilhide, Baltimore, Md., Joseph Zimmerman, Indianapolis, Ind., S. S. Harper, Shreveport, La., Eva Harding ja hänen toverinsa Kansas City, Kans., ja Theodor B. Pape, Ill.

Vain viisi maanpetosjuttua nostettiin sodan ajalla. Kaikki syytetyt kuitenkin vapautettiin. Philadelphia Tageblattin miehet Louis Werner ja Martin Drakow vapautettiin sekä Lotta Burke ja hänen tovereitaan (sosialisteja) vastaan tehty syytös kumottiin Cincinnatiassa, O.

Noin 40—50 juttua nostettiin salaliittoutumisesta tarkoituksella estää asevelvollisuuslain voimaapano liittovaltion rikoslain 6, 37 ja 332:en pykälien nojalla ja noin 500 pakollisen asevelvollisuuslain nojalla. Huomattavimmat tuomiot ovat:

Emma Goldman ja Alexander Berkman, New York City 2:si v.

Ruthenberg, Barker ja Vegenknecht (kaikki sosialisteja) Cleveland, O., 1:si v.

Daniel O'Connell, San Francisco, Ca., 2:si v.

Hulet M. Wells ja hänen toverinsa (sosialisteja), Seattle, Wash., 2:si v.

Vihollisen kanssa kaupankäyntiä koskevan asetuksen perusteella on myös tuomittu useita henkilöitä.

Presidentillä vastaan tehdyistä uhkauksista on ollut syytteessä ainakin 30 henkilöä ja seuraavat henkilöt on yleisen syyttäjän lausunnon mukaan tuomittu: Marlon Clark, Texas; Lucy Gilbert, Wisconsin ja Pemberton W. Stickrath, Ohio.

LAITTOMAT KOTITARKASTUKSET JA TAKAVARIKOIMISET.

Liittovaltioiden asiamiehet ja paikalliset poliisiviranomaiset toimeenpanivat kymmeniä kotitarkastuksia riittämättömillä valtuuksilla tai ilman minkäänlaista laillista valtuutta. Huomatunimpia niistä ovat:

1. Liittovaltion asiamiesten tarkastukset I. W. W. liiton toimistoissa yli Yhdysvaltain. Nämä tarkastukset ja asiakirjain takavarikoimiset toistulivat useampia kertoja ja niitä toimeenpantiin kokonaan riittämättömillä valtuuksilla ja toisissa tapauksissa täydellisesti lakivastaisesti.

2. Sosialistipuolueen kansallisivirastossa ja useissa Sosialistipuolueen paikallistoimistoissa toimeenpantut tarkastukset.

3. Kansainvälisen raamatuntutkijain seuran jäsenten kotona toimeenpantut tarkastukset tarkoituksella takavarikoida kirjaa "Finished Mystery".

4. Kansanneuvoston haaraosastoissa toimeenpantut tarkastukset ja takavarikoimiset.

Taanturuksen kasakkavalta.

Suomalaisen laitoksissa toimeenpantuilta kotitarkastuksista lienee huomatuin se, joka toimeenpantiin Finnish Socialist Publishing Companyn omistamassa kustannusliikkeessä ja kirjakaupassa, Fitchburg, Mass.

RADIKKAALISTEN SANOMALEHTIEN VAINOAMINEN.

Sen vallan nojalla, jonka vakoilulaki antoi ylipostimestarille, riistettiin sodan ajalla sadoita sanomalehdistä niiden toisen luokan postioikeudet. On luonnollista, että ensimmäisenä tässä olivat sosialistiset lehdet ja radikaaliset unioiden julkaisut. Ainakin kymmenen aikakauskirjaa, jotka yrittivät toisen luokan postioikeuksien riistämisen jälkeen käyttää kolmannen luokan postia, suljettiin postista kokonaan. Vihoillisen kansa kaupankäyntiä koskevan ase-

tuksen perusteella kiellettiin joitakin lehtiä lähettämästä ekspressinkään kautta. Viimeksimainittu laki koski etupäässä vieraskielisiä lehtiä, jolle mainittu asetus asetti raskaan käännoösvelvollisuuden, joka yhä vieläkin on voimassa, vaikka sota on kaksi vuotta sitte päättynyt.

Ensimmäisenä sotavuotena, huhtikuun 6 päivän 1917 ja huhtikuun 6 p. 1918 välisellä ajalla poistettiin seuraavilta lehdistä toisen luokan postioikeudet:

1. **Sosialistisia lehtiä:** American Socialist, Chicago, Ill.; Battle Axe, Danville, Va.; Call, New York City; Elore (unkarilainen) New York City; Eye Opener, Chicago, Ill.; Forward, Cal.; Forward, Milwaukee, Wis.; International Socialist Review, Chicago, Ill.; Leader, Milwaukee, Wis.; New Times, Minneapolis, Minn.; Novy Mir (venäläinen) New York City; Peoples Press, Philadelphia, Pa.; Peoples Press, Toledo, O.; Rebel, Kalletsville, Tex.; Labor, St. Louis, Mo.; Socialist, Mich.; Socialist News, Cleveland, O.; Socialist, Spokane, Wash.; Social Revolution, St. Louis, Mo.; Tagblatt, (saksalainen) Philadelphia, Pa.; Volkzeitung, (saksalainen), New York City.

2. **Muita lehtiä:** Bull, New York City; Gaelic American, New York City; Jeffersonian, Thomson, Ga.; Masses, New York City ja Mother Earth, New York City.

Seuraavia lehtiä pidätettiin postissa yksl tai useampia numeroita:

1. **Sosialistisia lehtiä:** Arbetaren (ruotsalainen), New York City; Forward (juutalainen), New York City; Hlas Svobody, (slovakilainen), New York City; Obrana (kroatialainen), New York City; ja Socialist Party Bulletin, Chicago, Ill.

2. **Muita lehtiä:** Bulletin of Peoples Council, New York City; Ratzionale Leben, New York City; L'Averne (I. W. W.) New York City; Kundes Der Grosser (juutalainen), New York City; North Hudson News, West Hoboken; Public, New York City; International, New York City; Pearson's Magazine, New York City; Viereck's Weekly, New York City ja War, Landsdowne, Pa.

Seuraavien lehtien kustantajille annettiin määräys saapua postivirastoon osottamaan, miksl mainituilta lehdistä ei saisi poistaa toisen luokan postioikeuksia, mutta joissa joidenkin asioissa postivirasto peruutti syytöksensä, ei antanut päätöstä tai päätöstä ei tunneta:

Industrial Worker Seattle, Was.; The Michigan Socialist, Detroit, Mich.; New Times (sosialistinen), Minneapolis, Minn.; New Age, (sosialistinen) Buffalo, N. Y.; Milwaukee Free Press, Milwaukee, Wis.; Sullivan Co. Review, New York ja Charleston American, Charleston S. C. Hyökäys suomalaisen sosialistisen päivälehdén, Raivaajan, pos-

toilkeuksia vastaan tehtiin syksyllä, v. 1918, mutta kuten tunnettua, perääntyi postihallinto tässä asiassa, kuten se oli aikaisemmin perääntynyt yrityksessään riistää New Yorkissa ilmestyvältä suurelta juutalaiselta sosialistiselta päivälehdeltä, Forwardilta, toisen luokan postitoilkeudet.

Seuraavat lehdet suljettiin kokonaan Yhdysvaltain postista (riistettiin oikeus käyttää kolmannen luokan postia):

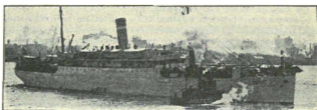
Facta, New York City; Four Lights, New York City; Robert Emmett, Washington, D. C., ja The Voice in the Wilderness, New York City.

Seuraavien lehtien postinkuljetusta vaikeutettiin, mutta joiden kohtalosta ei ole varmaa tietoa:

1. **Sosialistiset lehdet:** Alarm, Minneapolis, Minn.; Labor Herald, Richmond, Ind.; Commonwealth, Mitchell, S. D.; Union Des Travailleurs (ranskalainen), Charleroi, Pa.; Citizen, San Diego, Cal.; Socialist Bulletin, Boise, Idaho; Iconoclast, Minot, N. D.; Kova (liettualainen) Philadelphia, Pa.; Labor Argus, Charleston, W. Va.; Gurnick Polski (puolalainen), Pittsburgh, Pa.; Labor Advocate, Providence, R. I.; Melting Pot, St. Louis, Mo.; Shiled, Pamaona, Cal.; ja New Hampshire Worker, Manchester, N. H.

Seuraavat kirjat on myös suljettu pois postista: "The Finished Mystery", "Great Madness", "The Price We Pay", "The Soviets at Work" (myöhemmin peruutettu), "Sota — minkä tähden" ja suomenkielinen ihannellittokouluuapi-nen.

Tähän luetteloon ei miltenkään sisälly kukaan toisen luokan postista pois suljetut sanomalehdet ja kirjat. Tässä on vain ne, jotka American Civil Liberties Bureau on saanut tietoonsa.

Sovitteli arkki.

Yhdysvaltain Sosialistipuolueen periaatejulistus

Amerikan kansa ei omista Amerikkaa. Meidän niinkutsuttua kansallisrikkauttamme ei omista kansakunta, vaan muutamia etuoikeutettuja.

Nämä ovat hallitsevana luokkana Amerikassa. Heidän lukunsa on vähäinen, mutta he hallitsevat kanssaihmiensä elämää ja määrällävät heidän kohtaloitaan.

He omistavat ihmisten työpaikat ja määräävät palkat; he hallitsevat maailman markkinoita ja määräävät hinnan maanviljelijän tuotteille; he omistavat ihmisten kodit ja määräävät vuokrat; he omistavat ruuan ja määräävät sen hinnan; he omistavat sanomalehdet ja muodostavat vakuumukset; he omistavat hallituksen ja laativat lait; he omistavat kansan koulut ja muovallevat heidän mielensä.

•

Kapitalistiluokan ympärillä ja lähetyvillä on lukuisia ja erilaisia väestöryhmiä, joita yhteisesti nimitetään keskiluokaksi. Niihin kuuluu maanomistajia, pikkukauppiaita ja tehtaillijoita, sivistyneitä ammatinharjottajia ja paremmin palkattuja työläisiä. Heidän taloudellinen asemansa usein on tukala. He elävät toivossa että he joskus pääsevät kohoamaan hallitsevan luokan loistopiireihin. Heillä on rikkauden palvelijain yhteiskunnallinen psykologia. Tavallisesti he myyvät lahjansa, tietonsa ja ponnistuksensa kapitalisteille. He ovat vankkoja nykyisen väärän järjestelmän kannattajia.

Amerikan kansan suurena enemmistöinä ovat työläiset. Työläiset maanviljelyksessä ja tehtaissa, kalvoksissa ja myllyissä, laivoilla ja rautateillä, virastoissa ja konttoreissa, kouluissa ja kodeissa, ruumiillisen ja henkisen työn tekijät, kaikki miehet ja naiset, jotka hyödyllisesti palvelevat yhteiskuntaa nykyaikaisen sivistyksen lukemattomilla eri aloilla, ovat tehneet Amerikasta sen mikä se on. He yllä-

pitävät Amerikkaa päivästä päivään. He kantavat suurimman osan elämän rasituksista ja nauttivat vain harvoista sen hyvyksistä. He luovat maan suunnattomat rikkaudet, mutta elävät alluisessa kurjuuden pelossa. He ruokkivat ja vaatettavat rikkaat ja silti pitävät heitä muka ylempinään. He pitävät käynnissä teollisuudet, mutta heillä ei ole sananvaltaa niiden johdossa. Vaikka he muodostavatkin kansan suuren enemmistön he eivät kotrolli hallitusta. Valtiollisen yhdenvertaisuuden muodoista huolimatta Yhdysvaltain työlläiset ovat jokseenkin täydellisesti alamaluokka.

•

Sosialistipuolue on työlläisten puolue... Se puolustaa heidän asiaansa, sillä työlläisistä riippuu maan poliittinen, taloudellinen ja yhteiskunnallinen pelastus. Hallitsevan luokan ja sen kannattajain ei voida odottaa muuttavan nykyistä väärää järjestelmää, josta he hyötyvät. Näiden luokkien yksityiset jäsenet usein yhtyvät taisteluun kapitalistista järjestelmää vastaan persoonallisista ihanteellisuuksista, mutta kokonaisten luokkien ei tiedetä koskaan luopuneen vallastaan ja luovuttaneen etuoikeuksiaan pelkän yhteiskunnallisen oikeuden tähden. Työlläisillä yksinään on suoranainen ja pakottava syy poistaa nykyinen valtiojärjestelmä.

Sosialistipuolue tahtoo, että Amerikan työlläiset valtaavat taloudellisen ja valtiollisen vallan kapitalistiluokalta ei siksi että he asettaisivat uudeksi hallitsevaksi luokaksi, mutta hävittääkseen kaikki luokkajaot ainlaaksi.

•

Täyttääkseen tämän suuren yhteiskunnallisen tehtävän, työlläisten täytyy järjestyä omaan valtiolliseen puolueeseensa. Heidän täytyy käsittää, että molemmat republikaani- ja demokraattipuolueet ovat omistavan luokan valtiollisia välineitä ja ovat yhdellä tavalla sitoutuneet ylläpitämään ja jatkamaan kapitalismia. Heidät on koulutettava käyttämään äänestyslippua äänestääkseen ulos kapitalistien ja keskiluokan aslanajajat ja äänestääkseen työlläisten edustajat, heidän tilalleen. Todellinen työlläisten valtiollinen puolue on perustettava tiukalle teollisuuden täydellisen yhteiskunnallistuttamisen vaatimukselle. Se merkitsee rikkauden lähteiden ja tuotannon sekä jaon välineiden yksityisomistuksen kumoamista, ilman työtä voiton, koron ja vuokran muodossa saatujen tulojen poistamista, maan terveruumillisen väestön muuttamista hyödyllisen työn tekijöiksi ja kallille työlläisille työnsä yhteiskunnallisen arvon takaamista.

•

Sosialistipuolue on tällainen poliittinen puolue. Se aikoo poliittisilla keinolla lainsäätäjäkunnissa ja muissa jul-
kisissa viroissa olevien edustajiansa kautta pakottaa laati-
maan sellaisia lakeja, jotka heti hyödyttävät työllisiä, ko-
hottavat heidän elintasoaan, lisäävät heidän voimiaan ja
voimistuttavat heidän vastarintaansa kapitalistista sortoa
vastaan. Sen tarkoitus on saada enemmistö kongressiin
ja jokaiseen valtion lainlaatijakuntaan, vallata kaikki pää-
asiallisimmat toimeenpanevat virat ja oikeuslaitokset tui-
laksensa maan hallitsevaksi ja vallitsevaksi poliittiseksi
puolueeksi ja saatuaan vallan siirtää teollisuuden omistus
kansalle, alkaen yleisluontoisista laitoksista sellaisista kuin
pankit, ja vakuutuslaitokset, kalvannot, kuljetusvälineet ja
tiedonantolaitokset kuin myös trustituneet teollisuudet ja
ulottaa tämä prosessi kaikkiin teollisuuksiin, jotka soveltu-
vat kollektiivisesti omistettavaksi, niin nopeasti kuin nii-
den teknillinen tila sallii.

Se aikoo myös yhteiskunnallistuttaa kansanopetusjär-
jestelmän, terveydenhoidon ja kaiken toiminnan ja kaikki
laitokset, jotka lähellesti koskevat yleisiä tarpeita ja hyvin-
vointia asuntohuoneet niihin luettuna.

Sosialistipuolueen ohjelmassa ajetaan kaikkien suurten
maatilojen ja kaiken teollisuus- ja yleisiin tarkoituksiin
käytettävien maan kuin myöskin maanviljelystuotteiden va-
rastohuoneiden, säilytyslaitosten ja niiden myynnin yhteis-
kunnallistuttamista. Se ei suunnittele maan yksityisomis-
tukseen sekaantumista siellä, missä maan omistajat itse
sitä todellisuudessa käyttävät ja viljelevät.

Sosialistipuolue saatuaan valtiollisen vallan aikoo uu-
delleen järjestää hallituksen niin muodollisesti kuin asialli-
sestikin, muuttaakseen sen sorron välikappaleesta yhteis-
kunnallisen ja teollisen palveluksen välikappaleeksi.

Se vahvistaa Amerikan itsenäisyyden julistuksen pe-
rustotuuden, että "milloin hallitus lakkaa palvelemasta
meitä tai muuttuu inhimillistä onnellisuutta hävittäväksi
kansalla on oikeus muuttaa tai hävittää se ja perustaa uusi
hallitus semmoisen periaatteen pohjalle ja järjestää sen
valta muodoltaan semmoiseksi mikä parhaiten näyttää
turvaavan heidän onnellisuutensa."

*

Sosialistista muutosta ei voida onnistuneesti saada ai-
kaan yksinomaan valtiollisten voittojen kautta. Teollisuus-
sien järjestämisessä yhteiskunnallisen ja yhteistoiminnan
pohjalle tarvitaan vallastunutta ja kuriin tottunutta työ-
väenluokkaa, joka on harjaantunut ei alnoastaan fyysillisiin
työtoimiin, vaan myöskin johdon teknillisiin puoliin. Tä-

män välttämättömän harjaantumisen voivat työlliset saavuttaa parhaiten pyrkimällä lakkaamatta saavuttamaan yhä suurempaa määräämisvaltaa teollisuuksien johdossa unioltensa ja osuuskunnallisten laitostensa kautta. Työväen taloudellisilla järjestöillä on myöskin läheisiä käytännöllisiä ja tärkeitä tehtäviä. Heidän jokapäiväinen taistelunsa parempien olosuhteiden saavuttamiseksi määrättyillä teollisuusaloilla täydentävät ja vahvistavat sosialistipuolueen samansuuntaisia valtiollisia toimenpiteitä ja heidän suuri taloudellinen voimansa osoittautuu tehokkaammaksi aseeksi työväestön valtiollisten oikeuksien turvaamisessa.

Sosialistipuolue ei aio sekaantua työväen unioltten sisäisiin asioihin, vaan kannattaa työllisiä kaikissa heidän taloudellisissa taisteluissaan. Että nämä taistelut saataisiin mahdollisimman tehokkaiksi ja onnistuneiksi, sosialistit kannattavat työllisten teollisuuskäyttäjien järjestymistä työ-kennellen mahdollisimman läheisessä elimellisessä yhteis-toiminnassa yhtenä järjestyneenä työväenluokkana. Suuressa taistelussaan Amerikan työväenluokan vapauttamiseksi työllisten täytyy esiintyä kapitalisteja vastaan yhtenä rintamana, niin teollisesti kuin valtiollisestikin.

•

Sosialistipuolue lupaa tehdä perhe-elämän täydellisemmäksi, ylevämmäksi ja onnellisemmaksi hävittämällä naisen taloudellisen riippuvaisuuden miehestä ja takamalla kaikille perheen jäsenille paremman aineellisen turvan sekä enemmän jouto-aikaa kotionnon kehittämiseksi. Puolue ei pyri sekaantumaan perhe-elämään.

Sosialistipuolue kiinteästi noudattaa kirkon ja valtion täydellisen erottamisen periaatetta. Se myöntää kansalaisten vapaaehtoisille ryhmille oikeuden ylläpitää uskonnollisia laitoksiaan ja harjoittaa jumalan palvelusta vapaasti omantuntonsa mukaan.

Sosialistipuolue pyrkii päämääräänsä rauhallisten ja perustuslaillisten menettelyjen kautta, niin kauan kuin vaaliurna, edustus-oikeus ja siviilivapaudet ovat voimassa. Väkilvalta ei ole sosialistipuolueen, vaan hallitsevien luokkien lyhytnäköisten edustajien ase, jotka typerästi luulevat, että yhteiskunnallisia liikkeitä ja ihanteita voidaan hävittää raa'an väkivallan avulla. Sosialistit luottavat valitukseen ja joukkojen järjestymiseen.

•

Etuolkeutettujen luokkien valta on ollut niin voimakas, että heidän on onnistunut saattaa kansa-ihmisenä

sellaiseen luuloon, että he, Amerikan ryöstäjät ovat al-
noita oikeita amerikalaisia; että heidän itsekkäät luokka-
etunsa ovat kansan pyhiä etuja; että ainostaan ne, jotka
välttämättömästi alistuvat heidän sortovaltansa alai-
seksi, ovat uskollisia ja isänmaallisia kansalaisia ja että
kaikki ne, jotka vastustavat heidän pyytelään ja vaati-
muksiaan, ovat maansa pettureita.

Sosialistit jyrkästi hylkäävät sellaisen väärän isän-
maallisuuskäsityksen.

Sosialistipuolue lupaa palveluksensa ja uskollisuutensa
Amerikan työväenluokalle, mutta sen mielenkiinto ei kui-
tenkaan rajoitu ainoastaan Amerikkaan.

Nykyisellä sivistyskaudella kaikkien kansakuntain
kohtalot ovat erottamattomassa yhteydessä toistensa kansa-
sa. Mikään kansakunta ei voi olla hyvinvoiva ja onnellinen
toisten ollessa puutteessa ja kurjuudessa. Mikään kansa-
sakunta ei voi nauttia todellista vapautta toisten ollessa or-
juudessa. Kansainvälisen riippuvaisuuden ja solidaarisuu-
den siteet ovat erikoisen tärkeät työväenluokkien kesken.
Kaikissa edistyneissä maissa työväenjoukot käyttävät sa-
malla tavalla taistelua valtiollisen ja taloudellisen vapauden
puolesta ja kunkin maan työväestön voitot tai häviöt vai-
kuttavat suoranaisesti toisten maiden työläisten edistykseen
tai voittoihin.

•

Sosialistipuolue vastustaa militarismia ja kansojen vä-
listä sotia. Nykyaikaiset sodat yleensä johtuvat eri maiden
kapitalistien kauppaa- ja raha-etujen kilpailusta ja vehkei-
lyistä. Hallitsevat luokat julistavat sodat työläisluokkien
taisteluvälineiksi. Ne tuovat rikkautta ja valtaa harvoille etu-
oikeutetuille ja kärsimystä, kuolemaa ja hävitystä monille.
Ne tuhoavat työläisten taistelut valtiollisten oikeuksien ai-
neellisen hyvinvoinnin ja yhteiskunnallisten oikeuksien
puolesta ja pyrkivät ratkomaan solidaarisuuden siteitä eri
maiden työläisten välillä.

Sosialistinen liike on maailman taistelua inhimillisen
sivistyksen puolesta. Yhdysvaltain sosialistipuolue on yh-
teistoiminnassa muiden maiden sosialistipuolueiden kanssa
ja antaa niille täyden kannatuksensa niiden taistelussa va-
kuutettuna siitä että luokkatietoiset työläiset kautta koko
maailman tulevat ottamaan vallan käsiinsä, polstamaan
sorrin ja kaaoksen kansainvälisen kapitalismin aiheutta-
mat verenvuodatukset ja kiistat ja muodostamaan ilton so-
sialististen tasavaltain kesken, jotka toimivat yhdessä koko
ihmiskunnan hyväksi ja rauhan ylläpitämiseksi maail-
massa.

T:ri CHAS. BICK --- Hammaslääkäri

45 kadun ja 5 Avenuen kulmassa, Brooklyn, N.Y.

Spesialisti kruunu
ja siltatyössä, pors-
liini- ja kultatäyt-
teissä sekä pleiti-
työssä.

TELEPHONE
SUNSET
5094

Vastaanottotunnit:
10 ap. - 8 ill. Sulet-
tuna sunnuntaina
ja juhlapäivinä.

Brooklynin Osuusruo-

806-43 St.

Kun tunnette että nälkä vatsaanne vaivaa niin kävel-
kää OSUUSRUOKALAAN sieltä saatte rahanne edestä
hyvää ruokaa. Tarjoi'u hyvä, Valoisa ja puhdas huone-
usto.

Brooklynin Osuusleipomo

valmistaa kaikkia leipomoalalle kuuluvia tuotteita ja aja-
taan kauppoihin ja kotia Brooklyynissä, New Yorkissa, Jer-
sey City'ssä ja Staten Islandissa. Jos ette vielä o'le osta'am-
me, ilmoittakaa osoitteenne meille niin alamme tuomaan
kotianne.

Korppuja ja näkkileipää lähetetään ulos postin ja ex-
pressin välityksellä.

JOS TEILLÄ ON LIIKOJA RAHOJA

sijoittakaa ne liikkeeseemme korkoa kasvamaan. Liik-
keemme on varmasti yhtä turvallinen sijoituspaikka kuin
mikä hyvänsä pankki ja rahanne silloin palvelee työläisten
omaa asiaa.

FINNISH CO-OPERATIVE TRADING ASS'N, Inc.,
4301—4303—8th Ave., Brooklyn, N. Y.

Omlstamamme Osuus koti, 241 Lenox Ave., New York
City tarjoaa asuritoa ja ruokaa miehille ja naisille.

H. J. LINDROOS'IN Vaatekauppa

**Ensiluokkainen
miesten, naisten ja lasten
vaatevarasto.**

Erikoinen valikoima koti-
maisia verka- ja kanava-
käsitöitä.

Tavaraa lähetetään myöskin jälki-
vaatimuksella.

Sulkeutuen yleisön ja ostajapiirim-
me suosioon,

H. J. LINDROOS,

4124—8th Ave., Brooklyn, N. Y.

Pyydetessä lähetämme kuvitetun hinta-
luettelomme.

Kannattakaa työläisten

— harrastuksia —

tilaamalla
tavaranne

POHJOLASTA

Torvia, Viuluja, Italialaisia Teräskielisiä Harmonikkoja, Kitaria, Mandoliineja, Sitroja, Huiluja, Klarinetteja, Vanhan Väinämöisen Kanteleita, Fonograaifeja ja levyjä, y. m.

Kelloja, Kellonperiä, Loketteja, Rannerenkaita, Naisten kaulakoristeita, Timantti- ja Suomen Vihki-sormuksia y. m.

Ompelukoneita, Polkupyöriä, Pyssyjä, Revolverejä, Sähköhieromakoneita, Prof. Hammerin Sähkövöitä, hienoja suomalaisia kuvaaraamatuita y. m.

Kuvitettu suomenkielinen hintaluettelo

lukkuisine suosituksineen lähetetään vapaasti.

Rahalähetyksiä Suomeen

välitämme nopeasti ja varmuudella.

V. POHJOLA & CO.,

57 Whitehall St.,

NEW YORK, N. Y.

Amerikan suurin suomalainen Kello ja Soittinkauppa
sekä RAHANLÄHETYSLLIHE.

Brooklynin konttori:

605—41:st St., avoinna iltasin klo 7—8.

TULKAA TERVEIKSI!

Tie voimaan ja terveyteen sairaille miehille ja naisille.

Eläessämme ei voi löytyä toista selkään, joka olisi edes puoleksikaan yhtä tärkeä kuin on kysymys menetetynterveytenne ennalleen palauttamisesta. Mikään askel ei voi olla suuremman merkityksestä kuin askel, joka vie kohti terveyttä, voimakasta ja elämänhaluista tulevaisuutta.

Onni ilo ja menestys — kaikkinaisen menestys ja kansaaihminen puolelta saavutettu myöritunto riippuu etupäässä terveydellisestä tilanteestanne. Olitona kuinka kunnianhimoinen, kyvykä, nerokas tai älykäs tahansa, terveyden puutteessa ette kykene saamaan mitään suurempaa aikaan — ja vieläpä jos menestys teiltä hetkellisesti seuraisikin — voisitteko nauttia saavutuksistanne terveyden puutteessa Terve, rahanon mies on ehdottomasti rikkaampi kuin sairauden runtelema miljoonamistaja.

Terveys on suurin rikkaus.

Trille on senvuokai tärkeää etuasiassa huolehtia terveydestänne. Terveys tuo voiman, kunnianhimoa, elämänhalua ja joustavan ajatuskyvyn. Se antaa pontta pyrkimyksillenne — mitä muuta voitte vielä toivoa?

Terveyks on luonnon annin — luontoäidin rikas lahja. Se on palautettava käyttämällä hyväksi luonnon itsensä tarjoamia keinoja, jotka ovat omiansa vahvistamaan koko inhimillistä systeemiä.

Juuri tämän ohjesäännön on Tri Landis soveltanut käyttäntöön. Hän on omaksunut aatteen, että terveyttä luova voima asustaa itsestään ihmisarvuuksissa ja on — johdonmukaisia metodia käyttämällä — vain avattava sulut ja annettava luonnon itsensä toimia ja järjestää.

Hämmästyttävä tosiasia on — vaikkakin ei silti sen vähemmäksi arvostettava — kuinka yksinkertaiset, luonnon itsensä tarjoamat keinot ovat osottautuneet ensiluokkaisiksi, voittamattomiksi, vieläpä kaikkein arveluttavimmisakin tapauksissa, ne ovat tehoisat kuten sokeri- ja vatsataudeissa, reumatismissa, hermoheikkoudessa, verenpaine kivussa sekä miesten että naisten taudissa; lihasasiassa ovat kaikki lääketieteelle tunnetut valvat ja kivut helposti autettavissa noudattamalla käyttännössä luonnon tarjoamaa apua.

Useimmat Tri Landiksen potilaista ovat sellaisia jotka ovat turhaan etsineet apua n. k. "lääkemetodilla" käyttämällä. Tosiasia on, että 96 prosenttia hänen neuvoaan etsineistä on saanut avun, joka puolestaan todistaa mikä tärkeä tekijä luonnon-metodien käyttäminen on nykyajan terveydelliseen hyvinvointiin ja kuinka ylivertaisesti se voittaa kaikki muut menettelytavat.

Voidakseen käyttännössä toteuttaa näitä "luonnonomaisia" menettelytapojaan on Tri Landis hankkinut toimistoonsa joukon sähkö terapeutisia koneita; ne ovat uusinta mallia, viimeisimmän keksinnön tuotteita ja ominaisuuksiltaan mitä tehokkaimpia sähköparannus-koneita, aparaatteja ja instrumentteja. Hänellä on luotettavia ja taitavia apulaisia, jotka työskentelevät hänen persoonallisen peräkkänsäntönsä alaisina ja voiptä hän nimenmudoin palvelia yleisöä mitä parhaammalla tavalla.

Aikää villytelkö? Tulkkaa heti hänen luokseensa kysymään neuvoa!

Dr. L. LANDIS,

140 East 22 St., New York, kolmannen ja Lexington Ave. välillä.
Vastaanotto 10—7, Sunnuntaisin 10—2.

Miljoona- osuusliike

on muodostunut yhdistetyistä osuusliikkeistä. Keskitettyämme ostovoimamme yhteen, olemme tilaisuudessa hankkimaan huomattavia etuja tavaran ostossa. Nämä edut kaikki menevät liikkeemme kannattajajoukolla.

Liikkeemme on suurin laatuaan tässä maassa ja siksi onkin kuluttajain edullisinta hankkia kaikki tarpeensa juuri tämän **jättäisliikkeen** välityksellä.

Tämän liikkeen omistaa sekä johtaa kuluttajajoukko **Hsc.**, siis tekkää parhaanne **OMAN** liikkeenne kehittämiseksi ja muodostakaa siitä senlainen likeyritys, joka kykenee pitämään kurissa keinottelijat.

◆

UNITED CO-OPERATIVE SOCIETY,

PÄÄKONTTORI:
86 LEVERETT ST., BOSTON MASS.

◆

Haaraliikkeet ja niiden toiminta-ajat:

- Fitchburg** — Neljä ruokakauppaa, Maitoliike, Leipomo ja vaatekauppa.
Gardner — Kaksi ruokakauppaa, Ruokala ja Vaatekauppa.
Worcester — Maitoliike ja Ruokala.
Maynard — Kaksi ruokakauppaa, Maitoliike, Leipomo ja Ruokala.
Norwood — Ruoka- ja Vaatekauppa, Maitoliike, ja Ruokala.
Quincy — Ruoka- ja Vaatekauppa, Maitoliike ja Ruokala.
Peabody — Ruokakauppa.

AURA Matolääkkeen

Hinta on nyt 2 dollaria.

Olemme mieluummin säilyttäneet lääkkeen hyvyden kuin hinnan, sillä kaikki haluaa saada luotettavan matolääkkeen.

Jos teltä valvaa madot, niin tilatkaa **Aura Matolääke**, sillä se on miellyttävintä nauttia ja varma tuloksista.

Tilatkaa postin kautta osoitteella:

W. M. HEIKKINEN,

Apteekkari

773 Main St.,

Fitchburg, Mass.

Hiljan ilmestyneitä

Kirja-Uutuuksia!

Suomalais-Englantilainen Sanakirja toim. S. Alanne, hinta ..	\$7.50
Englantilais-Suomalainen Sanakirja, toim. S. Nuorteva, hinta	\$2.50
Keittokirja, toim. New Yorkin suom. naisten osuuskoti, hinta	\$1.50
Kristinuskon Alkuperä kirj. Karl Kautsky, hinta	\$2.00
Voima ja Aine kirj. Ludvig Buchner, hinta	\$2.00
Kehitysoopin Aakkoset kirj. Moses Hahl, hinta	\$1.00
Työväen luokka maailmaa uudelleen rakentamassa kirj. N. Bucharin, hinta	30c.
Kymmenen sokeaa johtajaa kirj. A. M. Lewis, hinta	60c.
Ranskan kansallisuutta kirj. Karl Marx, hinta	35c.
Köyhyyden diktatuuri kirj. K. Kautsky, hinta	40c.
Huororistien laulukirja, hinta	75c.
Neuroto Venkjä 1919 kirj. Ransom, hinta	75c.

Saadaan kaikilta asiamiehiltämme ja suoraan kirjakaupastamme:

RAIVAAJAN KIRJAKAUPPA, Fitchburg, Mass.

TYÖMIEHEN KIRJAKAUPPA, Superior, Wis.

TOVERIN KIRJAKAUPPA, Astoria, Oregon.

Tehkää rahalähetyksenne Suomeen omien liikkeittenne välityksellä

--!!!--

Me maksamme korkeimman kurssin, ta-
kaamme nopeimman välityksen ja varmuuden
ennen kaikkea.

**Välityspalkkiomme ovat samat
kuin yleisesti on voimassa.**

Suomal. Sos. Kustannusyhtiö,

Box 468, Fitchburg, Mass.

Postilähetykset tehtävät Fitchburgin konttorin
välityksellä. Sivukonttorit ovat etupäässä paikallisi-
ta liikettä varten.

Sivukonttoreita:

2056—5t h Ave., New York N. Y.

4013—8th Ave Brooklyn, N. Y.

21 Copeland St., Quincy, Mass.

95 Belmont St., Worcester, Mass.

Työmies Kustannusyhtiö,

Box 553, Superior, Wis.

HAARAKONTT. 107 Lake Ave. So. Duluth, Minn.

Toveri Kustannusyhtiö,

Box 99,

Astoria, Oregon.